

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 554

✦
ראה
תשפ"ד

מזמרה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הסקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
8:21	7:41	6:29	ירושלים
8:18	7:44	6:45	בני ברק
8:21	7:44	6:37	חיפה
8:19	7:44	6:45	אשדוד
8:20	7:42	6:29	בית שמש
8:20	7:43	6:46	קרית גת
8:21	7:42	6:39	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת ראה תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

על גליון 'עקב' בענין הכישורים של הילדים:

כשקראתי את זה, התפעלה נפשי עד למאוד!
חיברתי את זה לגבי ההתייחסות הנכונה שלנו
(לדעתי) לצבא.

זה לא נכון להתכחש למציאות שהצבא הוא חזק,
זה מכניס אותנו לתסבוכת רגשית, כי זו הרי המציאות
לכאורה. זה כן נכון לדעת שה' נתן להם "כח לעשות
חיל", ורק חבל שאין כאן "זוכרת".

כאשר מבינים את זה, מבינים שאכן בדרך הטבע
יש כאן עוצמה, אלא שברצות ה' ישתמשו בו וברצותו
לא! וכפי שהיה בשמחת תורה רח"ל.

*

לגבי טיפוח כשרונות לא צריך ללכת רחוק. החובות
הלבבות מאריך בזה המון, שה' נתן כשרונות לכל אחד
לפי התפקיד שלו. הוא לא מדבר בכלל על רוחניות,
אלא נטו גשמיות.

אז מומלץ להפנות את אלו שחושבים שאסור
לטפח כשרונות בגשמיות, לדברי חובות הלבבות.

*

שמעתי פעם בדרשת חינוך, שהמחמאות צריכים
להיות איפה שהילד חזק בו, ולכן תלוי מאוד מי הילד.
כי ככל והילד מצליח בחלק התורה אז עדיף להחמיא
לו הכי הרבה בזה, כי אם ילד כזה יקבל את אותו יחס
ומחמאות על דברים אחרים שהוא מצליח, אז הוא יכול
להסתפק בהצלחות ובמחמאות בדברים האחרים
שנותנים לו ערך עצמי, על חשבון ההשקעה בתורה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: לבכור שלנו (בן 10) יש כל הזמן בקשות.
**בעיקר, מה שהוא רואה אצל חברים. בנדים חדשים.
אטרקציות וטיולים שונים. איך לנהוג כלפי זה?
להיעתר לבקשות? לסרב עם נימוק או בלי?**
תשובה: את ההחלטה האם לתת או לא, אתם כהורים
תקבלו בלי קשר לבקשות. והכול לפי המציאות
הנכונה. הכלל אומר: מה שיש ל-70% מבני הגיל שלו,
ראוי שיקבל גם.

בנוגע לתגובה לגבי הסירוב.

קודם כל, ילדים מבקשים הבנה למצבם. הרי ישנה
סיבה רגשית שהוא כל כך לוחץ. אולי מעמד חברתי,
תחושת קיפוח או משהו אחר. ולכן חשוב להתייחס
לעצם ההרגשה, ולומר לו: "אנחנו מבינים שזה חשוב
לך מאוד, כי..."

ואז לנמק בקצרה: "הקשבנו היטב לבקשה שלך,
חשבנו על זה יחד, שקללנו תועלת מול מחיר, והגענו
להחלטה ש..."

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

עד כמה להכריח ילדים

כבר בן חמש ועדיין בעריסה. וכך גם בגיל עשר, וכן הלאה.
לא יוצא מהעריסה, ולא הולך לשום מקום. חשוב לציין,
מלמד מגיע אליו כל יום ומלמד אותו בעריסה.

וכעת נסו לנחש! מה מצבו של הילד הזה? איך הוא
מתפתח?

תגידו, מבחינה גופנית בוודאי הופך לנכה ומוגבל.
ומבחינה שכלית? רגשית? רוחנית? - התשובה היא
ברורה. פיגור בולט בכל התחומים. מה שאומר: חופש
הבחירה - הוא רצון השם.

אך היות שהגויים העדיפו את חיי ההפקר, הם דאגו
לטפח את החופש, והזניחו את ההגבלות.

**הרבש"ע ביקש לתת את החופש לברואיו, אך מצד
שני העמיד שם"ה הגבלות.** ועל כך נוספו הגבלות חז"ל.
"עשו משמרת למשמרת". האיון - הוא המפתח.

*

נחזור אלינו הורים.

**יש הורים שמצליחים להפעיל שיטות סמכותיות
חזקות,** שמוכיחות את עצמן לגמרי. הילדים לגמרי
בשליטתם. אוכלים - לפי רצון ההורים. ישנים - לפי רצון
ההורים. עצובים - לפי רצון ההורים. מחייכים - לפי רצון
ההורים. וכן הלאה.

שיהיה ברור. גדלים שם ילדים לתפארת. מסבים המון
נחת להורים. תמונה משפחתית מופלאה. כולם שחים
בהתפעלות: משפחת שיימן - זו משפחה לדוגמה.
בהערכה זהירה - גדלים שם ילדים סתומים. גדולי
תורה לא ייצאו מהם. מחברי ספרים - בוודאי שלא. (אולי
מלקטים טובים?)

ויש הורים שנותנים חופש מוחלט. הכול מתנהל על
פי רצון הילדים. שום דבר לא עומד בפני רצון הילד. ואז
הילדים גדלים מופרעים. מופקרים. וזה לא סותר, שהם
יכולים להיות ילדים מפותחים מאוד בשכלם. בגיל שש,
התיה להם הבנה של בני חמש-עשרה.

*

כשאנחנו רוצים את הדרך הנכונה, מלמדים אותנו
חז"ל לדבוק בדרכי השם.

ספר דברים, הוא ספר החינוך של עם ישראל. כך
משה רבינו מחנך אותם. ומה הדרך שלו? הוא מרבה
להשתמש בדברי שכנוע. מרבה באזהרות, וגם מרבה
בהבטחות. אך בסוף משאיר את הבחירה בידי עם ישראל.
(אגב, ההשאה שלי מספר דברים היא בליל הושענא רבה, כשאמרים את
כל ספר דברים בראץ אחד. גזר ושמו!)
ולמעשה:

בוודאי שאנו נצווה על הילדים פעולות שונות, אך
חשוב לשים לב, **תמיד להשאיר "פתח של בחירה"** עבור
הילד. מקום צר וקטן, שבו יוכל לעשות משהו בגלל הרצון
העצמי שלו. **שלא יהיה שם אילוץ מוחלט.**

אני יכול להכריח אותו שייכנס למיטה, אך לא לעמוד
עליו שיעצום עיניים. אני יכול להושיב אותו לשולחן
לאכול, אך לא להכריח אותו להכניס לפה. אני יכול
להושיב אותו מול הסידור, אך לא לאלץ אותו להשמיע
את המילים. וכן הלאה.

קעת בימי "בין הזמנים" סביר להניח שהשאלה עלתה
בפניכם, יותר מפעם אחת.

הילד מסרב לקום לתפילה / ללכת ללמוד / לברך
ברכת-המזון. האם להכריח אותו או לאפשר לו?

הילד מסרב לעזור בבית / מסרב ללכת לישון. האם
לכפות עליו? לשכנע אותו? או מה?

והשאלה הזאת שכיחה במהלך כל השנה באלפי
פנים. **אולי זה הקונפליקט הכי נפוץ שיש בין ילדים
והורים.** הלוואי יהיה מתכון ברור בידינו, כדי שנוכל
לדעת איך לנהוג.

*

**נגענו בעבר קצת בנושא הבחירה החופשית של
האדם.** בפרשת השבוע "ראה אנוכי נתון לפניכם" זו
הזדמנות מצויינת לעסוק שוב בענין. וכדי להגיע לתשובה
מעשית, נהיה חייבים להתעמק בזה קצת.

תחשבו על זה שיש לכם בית משלכם, שרשום כולו
ב"טאבו" על שמכם, וביום בהיר אחד אתם חותמים ייפוי
כוח עבור האוטו של השכנים, שיוכל לנהוג בבית שלכם
כאוות נפשו. אפילו להפקיר אותו לרשות הרבים.

כל בריאת האדם היא פלא. הקב"ה הקים לו - כביכול
- מתחרה רציני. "שותף למעשה בראשית". מישהו שקיבל
סמכויות גבוהות מאוד.

קצת התבוננות בדברי משה רבינו, מובילה אותנו
להבנה הפשוטה. הוא משקיע אלפי מילים בשכנוע של
עם ישראל לקיים תורה ומצוות, ברכות וקללות, אזהרות
ותגמולים, בזמן שהרבש"ע יכול בקלי קלות להפוך את
כולם למקיימי מצוות.

אך רצון השם הוא שונה. "להגיד להם כי שני הדרכים
בידם וברשותם ללכת באשר יחפצו בה. ואין מונע ומעכב
בידם לא מן התחתונים ולא מן העליונים". (המבין דברים ל')
וכשיש רצון הבורא, אנו מבינים שכך זה צריך להיות.
כי רק כך תוכל הבריאה להגשים את ייעודה.

*

**העולם חי כבר מספיק שנים כדי לערוך עליו כל
מחקר אפשרי.** הגלובוס הזה גם מכל מספיק עמים
ושבטים, בשביל לבחון כיצד כל התנהלות משפיעה על
חיי האנשים.

"דמוקרטיה" - היא מילה שנואה בקרבנו. בוודאי
בשנים האחרונות. ובכל זאת אי אפשר להתעלם. אחד
מהערכים הגבוהים בדמוקרטיה, זה החופש. הגויים
שהמציאו אותו, לא מטעמי דת בדווקא, ואולי מסיבות
הפוכות לחלוטין.

ועדיין החופש קידם את העולם מבחינה טכנולוגית.
מה שהביא את הפריצה להמצאות הגדולות בהיסטוריה:
החשמל, הטלפון, הרכבים, המטוסים, ועוד.

עד היום, ההתפתחות הטכנולוגית במדינות
דמוקרטיות, עולה לאין ערוך על פני המדינות
הדיקטטוריות.

ומה הקשר? - כשנלך לצד השני לגמרי, נבין את זה.
נחשוב על תינוק שנשאר בעריסה למרות שהוא גדל.
ההורים חושבים שזה המקום השמור ביותר בעבורו. הוא

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁתַּת רְאֵה - לְרַחֵם עַל הַזּוֹלָת

"אִישׁ לְרַעְהוּ וּמִתְנֹת לְאֲבִינִים" (אסתר ט', כ"ב)

כְּלִי כֶסֶף וְכֶלִי זָהָב" (שמות י"א, ב').
 צריך להבין: מהו דבר "נא" - לשון בקשה. מדוע צריך להתחנן ולבקש בלשון בקשה? הרי כל אדם מן השורה רוצה כסף וזהב?
 עוד צריך להבין מדוע התורה הקדושה נקטה בלשון: "וַיִּשְׁאַלוּ אִישׁ מֵאֵת רַעְהוּ", הרי המצרים מיררו את חיי היהודים. אם כן כיצד יתכן שהתורה הקדושה תכתוב על המצרי ביחס ליהודי "רַעְהוּ"?

בספר 'תולדות אדם' כתב שהציווי מהבורא יתברך היה שבתחילה ישראל יגמלו חסד זה עם זה, דהיינו שישאלו וישכירו חפצים איש לרעהו, ועל ידי כך מידת החסד תתעורר על בני ישראל. כאשר האדם גומל חסד, הוא גורם שגם משמיים מתעוררים לנהוג עימו במידת החסד, גם אם לא מגיע לו מצד הדין.

מִן הַרְבֵּה אֶהְרֵן יְהוּדָה לִיב שְׁטִינְמַן צ"ל הִיא מוֹרָה לְאֲנָשִׁים שֶׁזְקוּקִים לִישׁוּעָה, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּמִידַת הַחֶסֶד וְהֶרְחָמִים!

מִן ה'חֶפֶץ חַיִּים' הִיא אֹמֵר עַל מַה שֶּׁאֲחִינוּ הָאֲשֶׁכְנִזִּים אֹמְרִים בְּסוֹף הַסְּלִיחוֹת: "מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים הַכְּנִיסוּ רַחֲמֵינוּ לְפָנֶי בַעַל הַרְחָמִים". מִי הֵם מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים? מֵלֹאכִים הַמְּמוּנִים עַל כָּל אוֹתֵם רַחֲמִים שְׂרִיחַמְנוּ בְּמַהֲלֵךְ הַשָּׁנָה עַל הַזּוֹלָת- הֵם יִכְנִיסוּ לְשַׁעַר הַרְחָמִים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מבשרת ציון

צִמְתֵי לַבַּיִת

יום	כניסת לבת	צאת לבת	בינון תפ
י"ג	18:29	19:40	20:28
ט"ד	18:48	19:38	20:25
ט"ו	18:50	19:40	20:27
ט"ז	18:48	19:39	20:26

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
 שמואל אימן בן אסתר זרי
 מאיר ישראל בן רחל ברכה - יראת שמים
 ליאור יהושע סומך וב"ב
 יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
 רונן אברהם וב"מ
 קסירר אפרים וב"ב
 רחל ברכה בת פדילה דליה
 משפ' שטרית
 נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
 יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים
 שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
 י.מ.ש כדורי
 שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
 עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב
 נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
 רונית בת סימי
 תרצה בתיה בת ימנה נינט
 יוסף בן רחמיאל
 אילן בן ג'ולייט
 יפית שרה בת ג'ינה
 אנאל חביבה בת שולמית
 לאה בת תמר
 מיטל בת מלכה
 מאיר בן שרית ואליהו
 טילה עדן אסתר בת שולמית
 נעם בן שרה
 שירי ימנה בת שולמית
 דוד עומרי בן יהודית
 שושנה שירה בת סילביה
 שמעון בן שולמית
 אברהם גורג'י בן דליה אפרת
 אורן בן נעמי
 סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
 אליהו זזרי בן ימנה
 אילנה בת רוחמה
 שמואל אימן בן אסתר זרי
 סיון בת אסתר
 רחל מרים בת יהודית
 אושרית בת שושנה
 נעמה בת יפה
 דגנית בת שושנה
 מיטל בת שושנה
 דרור בת פרידה
 אסף בן סופיה
 לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
 יצחק בן עזרא
 ימנה ניצרי בת סטה -
 בריאות ואריכות ימים
 מרדכי ניצרי בן פרחיה -
 בריאות ואריכות ימים
 סימי בת סוליקה
 מיכאל יהודה בן מרים
 אורן בן אסתר
 דינה בת מזל
 נעם יצחק בן רחל ברכה
 נעמי בת רחל
 שירה שילת בת אורלי
 אפרים בן שרה
 לביא ישראל בן תמר חיה
 אסתר בת סוליקה
 מוריה בת רחל ברכה
 נחום בן כיריה
 יהודה אריה בן רחל ברכה
 ישראל בן חווה
 יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
 רחל בת זוהרה
 משה בן דנימה
 עינת בת רחל ברכה
 רפאל משה בן רחל
 יצחק בן פנינה
 רחל ברכה בת פדילה דליה
 קטנט בת דגטו
 רונית בת סבירה
 יצחק בן חנון
 רפאל אבידן בן תקווה
 אליהו בן רחל
 בנימין בן ברכה
 אלן אסתר בת שרלוט
 נעמי בת שרה
 יהודה לייב בן אסתר מלכה
 נעם אלימלך בן אושרית -
 ר"ש ובריאות איתנה
 לימור בת פרידה
 יניב בן פרידה
 מאיה בת עדי
 אורן בן פרידה
 יהודית אסתר פראדל בת חיה -
 בריאות ואריכות ימים

פרשת ראה מגיעה לפני ראש חודש אלול. המקובל האלוקי רבינו חיים בן עטר אומר: "וראשי תיבות ראה ראה אלול הגיע".

אלול הוא גם ר"ת היוצאים מהפסוק: "אִישׁ לְרַעְהוּ וּמִתְנֹת לְאֲבִינִים" (אסתר ט', כ"ב). מתנות לאביונים זה מובן. אם אדם רוצה לזכות בדין של ראש השנה ירבה בצדקה- יתן מתנות לאביונים.

מה העניין של "איש לרעהו"? עלינו לרחם על הבריות, שכל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמיים.

כמה אנחנו מתפללים לרחמים מאת השם יתברך! אנחנו אומרים בתפילת העמידה: "מחיה מתים ברחמים רבים", "שמע קולנו חוס ורחם עלינו".

אנחנו אומרים בסליחות: "נְפֹלֶה נָא בְיַד ה', כִּי רַבִּים רַחֲמָיו". "בן אדם מה לך נרדם... המרחם, הוא ירחם עלינו, כרחם אב על בנים". "רחמנא אידכר לן".

בברכת המזון אומרים: "הא-ל הזן אותנו ואת כל העולם וכו' בחסד וברחמים". "רחם עלינו ועל ישראל עמך". הרחמן וכו'.

חז"ל אמרו (שבת דף קנ"א): "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמיים וכל שאינו מרחם אין מרחמין עליו".

מִן הַמְּשַׁגֵּחַ הַרְבֵּה שְׁלֵמָה וּוּלְבָה צ"ל הִיא מְדַקְדֵּק: גַּם אִם יֵשׁ לּוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֲבָל הוּא לֹא מַרְחֵם- לֹא יַעֲזֹר, וְאוּלַּי זֶה מַה שֶּׁכָּתוּב "כֹּל"- לְרַבּוֹת.

אנחנו קוראים בתורה: "דְּבַר נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאַלוּ אִישׁ מֵאֵת רַעְהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רַעְוֹתָהּ"

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לעילוי נשמת אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלָּכָה – סְלִיחוֹת - חֵלֶק א'

מה העניין של אמירת סליחות? מהו הזמן הטוב ביותר לאמירת סליחות?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

חודש אלול הוא חודש התשובה. אנחנו מתקרבים לקראת סיום השנה. יש לערוך חשבון נפש ולמשמש ולפשפש במעשינו. צריך לראות במה אנחנו חסרים - ולתקן את מעשינו. גם במצוות שאנחנו מקיימים, יש לבחון כיצד אנחנו עושים אותם - והאם צריך לבצע בהן 'מקצה שיפורים'.

בורא עולם בראש-השנה יושב על כיסא דין וגוזר איזה שנה תבוא עלינו. כל התפילות וסדרי התשובה של חודש אלול באים כדי להקדים תרופה למכה. עד שלא נגזרה גזירה על האדם - הוא עדיין יכול לבטל בקלות את הגזירה על ידי עשיית תשובה. לאחר שנגזרה גזירה - קשה יותר לבטלה. לכן אנחנו מתחזקים באמונה, בתורה, בתפילה ובמתן צדקה בחודש אלול. מתוך כך אנחנו באים לפני הקב"ה לדין. יהי רצון שהקב"ה יגזור עלינו שנה טובה ומבורכת.

מנהג הספרדים לומר סליחות ותחנונים מראש חודש אלול עד יום הכיפורים (למעט ראש חודש אלול, שבת ור"ה). **מקורות:** שו"ע או"ח תקפ"א, א'.

מנהג האשכנזים לומר סליחות מיום ראשון שלפני ראש-השנה בתנאי שיש לפחות ארבעה ימים של אמירת סליחות לפני ראש-השנה. אם אין ארבעה ימים ממוצאי שבת עד ראש-השנה, מתחילים לומר סליחות ממוצאי שבת לפני כן. מתחילת חודש אלול תוקעים בשופר לאחר התפילה מכיוון שהשופר מעורר לתשובה. כמו כן מוסיפים את המזמור: "לְדָוֶד ה' אֱוִי וְיִשְׁעִי" (תהילים כ"ז, א').

הזמן הטוב ביותר לומר סליחות הוא באשמורת הבוקר. שעה זו היא עת רצון לפני התפילה עם הנץ החמה.

תיקון חצות קודם לסליחות ולתלמוד תורה. אם לא נותר זמן לומר גם תיקון חצות וגם סליחות, יקדים לומר תיקון חצות אפילו אם יפסיד בכך את אמירת הסליחות.

אמירת סליחות צריכה להיות בכוונה, בנחת ובמתינות. יש לכוון במיוחד באמירת שלוש-עשרה מידות. אנשים שרגילים לומר סליחות במהירות רבה ובחופזה, לא נוהגים כהוגן. צריכים להתפלל בנחת ובכוונה.

הַצְלָה מִפְּלָאָה

להלן סיפור המעובד מתוך עלון 'השגחה פרטית'. בסיפור זה אנחנו לומדים כי כל מה שעושה בורא עולם - הוא לטובתנו ולתועלתנו. ר' נטע סלונים שליט"א סיפר על מאורע מרעיש שאירע בעיר בית שמש: מאחורי רחוב בן איש חי העירייה סללה שביל של טיילת נהדרת. במקור שביל זה נועד לאפשר לכוחות החירום בעת הצורך להגיע לצד האחורי של הבניינים הבנויים על צלע הר, כשמהכניסה הקדמית ועד היציאה האחורית יש עוד חמש קומות.

מקומה חמישית באחד הבניינים אישה וילדיה יצאו לשאוף אוויר צח בטיילת המקסימה ממנה נראה יער עם נוף נפלא. שטחי חקלאות נאים עובדו ליד השביל. הילדים ואמם ציפו לחוויה נעימה בחיק הטבע. הם פסעו כמה פסיעות והנה קורות עץ כבדות נחתו על המדרכה בזו אחר זו. הסתבר כי השכן מקומת הכניסה קשר את קורות הסוכה שלו למרפסת על ידי אזיקונים. השמש יקדה עליהם בעוצמה ועם הזמן האזיקונים נחלשו והתרופפו עד שבדיוק באותו רגע שהם עברו, האזיקונים נקרעו לגמרי והקורות נפלו בנחיתה אדירה על המדרכה.

האם עמדה מבוהלת ונחרדת ועצמה את עיניה מרוב פחד. אחרי כמה שניות היא העיזה לפקוח אותן. להפתעתה הרבה היא ראתה את ילדיה היקרים בריאים ושלמים. הקורות נפלו ביניהם כמו פאזל, והילדים 'הזדקרו' מבין הקורות מבלי שנפגעו כלל!!! הם לא נפגעו אפילו בבוהן קטנה. חרדים, מבוהלים ומודים עד עמקי נשמתם לקב"ה על ההצלה המופלאה הם חזרו לביתם כדי להירגע מהאסון שכמעט ונחת עליהם.

למחרת אבי המשפחה יצא לחצר. הוא ראה כי אחת הקורות נפלה לתוך חצרו. הוא הרים את הקורה כדי לפנות אותה החוצה ואז גילה מתחתיה נחש צפע ארסי גדול. הנחש נמחץ תחת הקורה ומת מיד. הנחש האימתני מת כתוצאה מהעובדה שהקורה נפלה עליו בעוצמה של נחיתה מגובה של שש קומות. הנפילה אירעה בשעות אחר הצהריים, כאשר הנחש נע בחצר. לו הקורה לא היתה נופלת עליו, מי יודע מה היה קורה. הנחש היה יכול בקלות לחדור הביתה ולסכן את שלומם של בני הבית. אסון גדול נמנע. נס אחד גרר אחריו את הנס השני, ואין אנחנו מספיקים להודות על הניסים ועל הנפלאות לבורא כל עולמים.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב אברהם דב אוירבך מטבריה זצ"ל

הגאון הרב אברהם דב אוירבך מטבריה זצ"ל - נולד ב-כ"ו טבת ה'תרצ"ה (1935) בשכונת שערי חסד בירושלים. בצעירותו למד בישיבת 'עץ חיים'. משנת ה'תשי"ב (1952) למד בישיבת סלבודקה בבני ברק. ב-א' באלול ה'תשט"ז (1956) התחתן ועבר לגור בירושלים, שם למד בכולל של הרב רפאל רייכמן. בשנת ה'תשי"ח (1958) חותנו נפטר ולמרות שרבינו היה אז רק בן עשרים ושלוש הוא התחיל לכהן במקומו כרבה של טבריה. בשנת ה'תשכ"ה (1965) סיים בהצטיינות את מבחני הדיינות של הרבנות הראשית.

רבינו כונה לעיתים 'רבה של טבריה'. היתה לו השפעה רבה על חיי הדת בעיר. רבנים מאזור הצפון נהגו לפנות אליו בשאלות הלכתיות סבוכות. בשנת ה'תשנ"ד (1993) היתה שנת שמיטה, רבינו שימש כאב בית הדין של אוצר הארץ של חברת תנובה יחד עם הרב יעקב אריאל והרב בנימין אדלר. עמד על המשמר והרים את קרן התורה והיראה שבת, כשרות, מקוואות וכו'. אמר את האמת בלא חנופה. שימש כשישים שנה כרבה של טבריה. כעשר שנים לפני פטירתו קיבל שיתוק בחצי גופו, אבל למרות זאת המשיך להנהיג את עדתו וגם נאם נאומים וכתב מכתבים לחיזוק בני עירו. תרם את כל כספי הפנסיה שלו.

מעולם לא פדה את הצ'קים שקיבל מבית-הדין. גאון. נפטר לאחר בעיה בלב ב-א' אלול ה'תשפ"א (2021). חי כ-86 שנים. ציונו בבית החיים הישן בטבריה. בנו, ר' אהרון יוסף התמנה לשמש במקום אביו.

סבא (מצד האב): המקובל הרב חיים יהודה לייב (ראש ישיבת המקובלים 'שער השמיים'). **אביו:** מרן הגאון הרב שלמה זלמן (ראש ישיבת 'קול תורה' ומחשובי פוסקי ההלכה). **אמו:** מרת חיה רבקה למשפחת רוחמקין. **אשתו:** מרת יפה מרים (בת הגאון ר' אשר זאב ורנר, אב"ד טבריה וחסיד סלונים. ניהלה בית ספר מקצועי לבנות תחת 'בית יעקב'). **מרבתי:** הגאונים ר' רפאל רייכמן. **בנו:** ר' אהרן יוסף (ראש כולל 'אור המאיר' בבני ברק ומח"ס תורניים, שבגינם זכה בפרס לספרות תורנית בני ברק), ר' אריה לייב (ר"מ וראש קיבוץ בישיבת מיר מודיעין עילית ורב בית כנסת בשכונת הר נוף). **מספריו:** **יפתחי אברהם** - שמונה כרכים על המועדים: פסח, חנוכה, פורים, ראש השנה, יום הכיפורים, סוגיות בש"ס: על ברכות, זרעים, מועד, נשים ונזיקין ועל חמשת חומשי תורה **ישו"ת הגאון הרב אברהם דב אוירבך** - כמאתיים תשובות שענה רבינו לר' שלמה אבינר.

פ עם אחת רבינו ראה מודעה קטנה שהתפרסמה בעיתון על אשת אברך שזקוקה לטיפול שיניים דחופים בעלות של 15,000 ₪ ואין למשפחה מהיכן לשלם. רבינו חשב לעצמו: "כאבי שיניים זה דבר איום ונורא. לאותה אישה אין לה יום ואין לה לילה. היא סובלת מכאבים עזים ולבטח לוקחת כדורים לשיכוך הכאבים. איך אפשר לעמוד מנגד ולא לעזור למשפחה?".

הרב ביקש שיתקשרו לאותו אברך ויתרמו 3,000 ש"ח. בהמשך כאשר האברך פגש את רבינו, הוא סיפר כי באותו היום עלה לפקוד את קבר אחיו של הרב, מרן הגר"ש זצ"ל ולאחר מכן עלה גם להתפלל על קברו הסמוך של אביהם, מרן הגאון ר' שלמה זלמן והוסיף: "לא העליתי בדעתי שאביו של רבינו ישלח את בנו כדי לעזור לי". רבינו כששמע זאת אמר בהתרגשות: "אם הייתי יודע שאבא שלח אותי, הייתי נותן את כל הסכום!".

ד ברי השו"ע היו פרושים לפניו. פעם אמר לו אחד שהוציא ספר על הלכות טרפות. רבינו מיד התחיל לפלפל איתו תוך שהוא מצטט ראשונים ואחרונים ונראה כאילו רבינו למד את ההלכות ברגע זה. באחד הימים בעת שהיה באמצע החופה גילו כי הכתובה נעלמה. רבינו שעמד בין הקהל מיהר אל הבמה ואמר: "אפשר לקרוא את הכתובה גם בעל-פה", ומיד התחיל להקריא את הכתובה בעל-פה.

א אחד מתלמידיו סיפר: לפני מספר שנים נכנסתי אל רבינו כדי לשאול שאלה מסוימת. רבינו ענה לי תשובה ויצאתי מהחדר. לאחר מספר שנים הגעתי שוב לרבינו. להפתעתי הרבה הרב זכר אותי ושאל: "נו, מה נשמע? מה חדש?". לא הבנתי למה ירמזו דברי רבינו. ממתני הצדיק מתעניין בחדשות? כשראה את פליאתי על פניי, שאג לפתע:

"הרי עבר כל כך הרבה זמן מאז שנפגשנו. במשך הזמן הזה היה ניתן להספיק המון. האם כבר סיימת את הש"ס בזמן הזה?". אותו תלמיד העיד: "הלב שלי עצר מלכת! בבת אחד חדר לליבי מושג ניצול הזמן ומשמעות הבטלה. הבנתי לפתע כמה זמן אני מבזבז לשווא וכמה יכולתי להספיק. מאותו הרגע הפכתי לאחד מתלמידיו".

י יהודי שהתפרנס מכתובות מזוזות ורבינו מצא בעיות הלכתיות קשות במזוזות שכתב. הרב קרא לאותו יהודי ואסר עליו לכתוב מזוזות. רבינו הבין כי לאחר פסיקתו אין לאותו יהודי מקור פרנסה אחר. הרב לא נח ולא שקט עד שמצא עבורו עבודה אחרת מתאימה לו כדי שיוכל להתפרנס בריווח.

ר בינו עזר להקים את המניין הספרדי בתוך השטיבל שלו. לאחר זמן רבינו ראה כי המתפללים מהמניין הספרדי בזמן שהם מתפללים את תפילת שחרית הם לא נכנסים לקחת את השטיח של ברכת כהנים. לאחר שחקר את העניין התברר לו כי הספרדים מפאת כבודו של רבינו התחילו לנהוג כמנהג האשכנזים בטבריה, כלומר הכהנים עולים לדוכן רק במוסף. רבינו שלרגע לא חשב ולא הרגיש שהוא בעל הבית, לא שקט עד שהספרדים חזרו למנהגם הראשון.

ע רב אחד הגאון ר' דוד פרץ שהיה רב העיר נסע במכוניתו. לפתע הוא הבחין ברבינו צועד לבדו. הרב דוד עצר את הרכב וביקש מרבינו שיעלה לרכב. באותה השעה אשתו של הרב דוד פרץ ישבה לידו. רבינו עשה חשבון: "או שהוא יכנס וישב מאחורי הרבנית או שהרבנית תעבור לשבת מאחור והוא ישב ליד ר' דוד".

מכיוון שהוא לא רצה לנהוג כך הוא אמר: "תסלחו לי, אני צריך לקנות פה משהו במכולת" ולא עלה לרכב. לאחר מספר דקות רכב נוסף עצר לרבינו. הפעם זה היה אברך מהקהילה. רבינו עלה והתיישב, אבל הרב ביקש ממנו לאחר מספר רגעים שיעצור רגע ליד המכולת. רבינו נכנס לשם וחזר עם חבילת ניירות תוך כדי שהוא מתנצל: "אמרתי לרב פרץ שאני צריך להיכנס למכולת לקנות משהו".

(הסיפורים מעובדים מתוך 'עקבתא משיחא')

מְוִיתוֹר לֹא מְפָסִידִים לְעוֹלָם!

מרפסת יהיה להם קשה לגור שם ואי אפשר לגור בדירת שלושה חדרים צפופה, לכן הם יחפשו דירה במקום אחר והם יעברו לשם. הם בטוחים שמוותוֹר לזולת לא מפסידים לעולם.

הוא הלך וחיפש דירה אחרת. לבסוף הוא קנה דירה במקום אחר. המחיר היה אז לפי דולרים לפני שהפך המחיר מדולרים לשקלים. הדירה עלתה מיליון ומאה אלף שקלים.

מדובר בדירת גג, שתי קומות, חמישה חדרים וחצר גדולה בגג. הוא עדיין לא מכר את הדירה הישנה, היה קשה למכור אותה כי לא היה לה טאבו. בינתיים הוא חיזק את עצמו שמוותוֹרִים לא מפסידים והוא רק ירוויח מזה.

המצב הסתבך עם מס הרכישה. החוק הוא שמי שבבעלותו שתי דירות צריך לשלם מס רכישה גבוה אלא אם כן הוא מוכר את אחת הדירות שברשותו תוך שנה.

מיועדנו לא הצליח למכור את הדירה הישנה בגלל שלא היה לה טאבו. הוא נאלץ לשלם 40 אלף שקלים מס רכישה. סכום עצום באותם הימים. למרות כל זאת הוא המשיך וחיזק את עצמו, שמוותוֹרִים לא מפסידים, למרות שנראה היה שהוא הפסיד סכום כסף לא מבוטל.

כך המצב היה במשך תקופה ארוכה כשהוא מחזק את עצמו ואת בני ביתו כי חזקה עליו האמונה, שאם מוותרים לשני רק מרוויחים, גם אם לא רואים את התוצאה תיכף ומיד.

באותו זמן היתה החלטה להפוך את מחירי הדירות מדולרים לשקלים. בגלל אותה החלטה מחירי הדירות עלו בכ- 15%.

בפועל יצא שאותו יהודי הרוויח כ-600,000 שקלים ביום אחד שהרי הוא קנה דירה לפי דולרים ומיד לאחר מכן השוק התחלף ובפועל הוא שילם בשקלים.

את דירתו הישנה הוא הצליח לבסוף למכור ליהודי זקן שלא הפריע לו שאין לדירה טאבו. הוא כמובן שילם לפי המחירון החדש של השקלים.

בזה לא הסתיים עדיין הסיפור. היות ונשאר לאותו יהודי הרבה כסף, הוא הלך וקנה דירה במקום אחר על הנייר. לאחר תקופה עבר לבניין חדש.

את הדירה הישנה- אותה דירת גג, שתי קומות וחמישה חדרים פיצל לשלוש יחידות דיור. הוא השכיר שלוש יחידות הדיור בכ-15,000 שקלים בחודש!

כל זאת בזכות הוותור. כפי שהיה מרן הגאון רבי אהרון יהודה לייב שטינמן זצוק"ל רגיל לומר: **"נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי אדם מוותר מפסיד".**

להלן סיפור מופלא שאירע עם יהודי שהתגורר ברחוב 'קהילות יעקב' בבני ברק. ניתן ללמוד ממעשה זה, כי מויתורים לא מפסידים לעולם.

אותו יהודי גר בדירת שלושה וחצי חדרים. היה לו צפוף בבית, והוא רצה לבנות מרפסת כדי שיהיה לילדים שלו מקום לצאת לשחק.

הוא הלך להחתים את כל השכנים כדי שיסכימו לכך. כולם חתמו חוץ מאחד השכנים שאמר שהוא מסכים אבל הוא לא חתם מכיוון ש'מילה שלי היא כמו ברזל'.

אותו יהודי כמה שניסה לשכנע אותו לחתום כמו כולם הוא לא הסכים, אלא שב ואמר: "המילים היוצאות לי מהפה - הן כמו ברזל. אתה לא צריך את החתימה שלי".

כשהיהודי ראה שכולם מסכימים ורק אחד מסרב לחתום אבל גם הוא מסכים, הוא הבין שיהיה בסדר. הוא הלך וקנה ברזלים ב-5,000 ₪ כדי שבהמשך כאשר יביא את הקבלן הלה יתקין לו את המרפסת מחומרי הברזל.

ברגע שהגיעו הברזלים הם הונחו בחצר הבניין. השכן שהתחייב שהכול בסדר ופיו כמו ברזל הזמין בעצמו פקח של העירייה. הוא התלונן שיש בבניין דייר שמתכוון לבנות השכן מבקש שיעצרו את הבנייה מבעוד מועד...

השכן שביקש את רשותם של דיירי הבניין מראש נפגע מאוד מהמעשה. הוא פנה אליו ושאל בתמיהה: "למה אתה מזמין פקח, הרי אתה בעצמך הרשית לי?".

בנוסף לכך, השכן המתלונן כמה שנים לפני כן הרחיב ובנה מרפסת בלי אישור ואפילו לא ביקש את רשות השכנים. כמובן שאף אחד מהשכנים לא התלונן עליו.

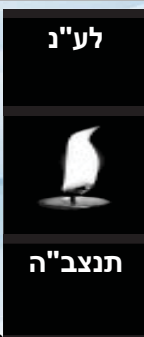
הוא פנה אליו וטען כלפיו: "הרי אתה אמרת בפירוש שאני לא צריך את החתימה שלך ואתה מסכים שאני אוציא מרפסת ופיך כמו ברזל. אם היית אומר לי מראש שאתה לא מסכים, לא הייתי קונה ברזלים. גרמת לי עכשיו נזק בשווי 5,000 שקלים".

השכן טען לעומתו שהבנייה של המרפסת תחסום לו את האוויר והוא עצמו חולה ריאות (רק עכשיו לפתע פתאום הוא מזכר שהוא חולה).

מיועדנו תמה ושאל: "למה את זה לא אמרת עד עכשיו? הרי אני משלתי אותך בפירוש - אם אתה מסכים. אם היית אומר שאתה לא מסכים, לא הייתי מזמין ברזלים ולא הייתי מפסיד 5000 שקלים?".

למרות המעשה של השכן מיועדנו החליט בסופו של דבר שהוא מתגבר על כעסו ומוותר על החלום להוציא מרפסת לילדים. הוא התייעץ עם אשתו והם הגיעו למסקנה שבלי

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקוב דב ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל זרבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרחת ז"ל פ'בי מלכה בת מזל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה נעמי בת כתום ע"ה אילנה (מתחזקה) בת שרה ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל משה בן רוזה ז"ל אלואר בן פרידה ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה משה בן רוזה ז"ל בינמין בן דב ז"ל סעדה בת בסה ע"ה שפרה בת פסיה ע"ה שפרה בת פסיה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל רחמים בן רחל ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקוב דב ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל זרבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל רפאל בן אסתר ז"ל אברהם בן יונה ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל יצחק בן פנינה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל חי זידי בן קלרה ז"ל קסאנש בת דגיטו ע"ה ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בינמין אלתר ז"ל שרה בת נרקיס ע"ה אורה בת נעימה ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל מישא אסתר בת זררה ע"ה ר' דב בן נעמי ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חומטל בן רינה ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

או צרות הפרשה

פרשת "ראה"

"כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיכם מכל שבטיכם לשום את שמו לשכנו תדרשו ובאת שמה" [יב, ה].

התורה אינה מציינת בצורה מפורשת היכן הוא "המקום אשר יבחר ה' אלוקיכם מכל שבטיכם". בכל התורה לא מוזכר היכן מקומו של בית המקדש, ולא נבחלתו של איזה שבט הוא נמצא. אכן יש דעה בגמרא ש"ירושלים לא נתחלקה לשבטים".

הרמב"ם בספרו "מורה הנבוכים" כותב: חלקתה של ירושלים לשבטים הייתה עלולה לגרום למריבות ולמחלוקות בין השבטים. כל אחד מהם היה מעוניין בה, והיה מוכן לוותר על כל חלק אחר – גדול ומשובח ככל שיהיה – כדי לזכות בה.

כל שבט היה טוען כי היא מגיעה לו: ראובן מצד היותו הבכור, לוי מצד היותו השבט הנבחר, יהודה המלך, יששכר התלמיד חכם, וכן על זה הדרך. כדי למנוע מריבות – התורה לא כתבה את מקומו, ולא ציונה לבנותו עד לאחר כיבוש הארץ, חלוקתה והעמדת מלך שיצווה לבנותו ותסתלק המחלוקת.

הגמרא מספרת איך דוד המלך גילה את ירושלים:

"דרש רבא, מאי דכתיב: 'וילך דוד ושמואל וישבו בניות ברמה', וכי מה ענין 'ניות' אצל 'רמה'? אלא, שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם. אמרי, כתיב: 'וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך בו' – מלמד שבית המקדש גבוה מכל ארץ ישראל, וארץ ישראל גבוהה מכל ארצות.

דוד החליט שבית המקדש צריך אמנם להיות במקום גבוה, אולם לא בעין עיטם שהיא "ראש", אלא בירושלים שהיא "כתפים".

בעוונותינו הרבים, בזמן החורבן – בית המקדש "הונמד", כדכתיב: "טבעו בארץ שעריה", אולם לעתיד לבוא, במהרה בימינו, ישוב בית המקדש לתפארתו כבראשונה, שנאמר: "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונישא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים".

ואם תאמר: סוף כל סוף, אפילו אם נאמר על בית המקדש: "ובין כתפיו שכן", מניין ידע דוד שהכוונה לירושלים, אולי יש מקום אחר הדומה אף הוא לכתפיים?

התשובה: דוד המלך הצליח לכבוש הרבה מקומות, ואפילו בחוף לארץ, כמו את סוריה, ואלו את המקום הזה – שהיה מקומו של ארוונה היבوسی – הוא לא הצליח לכבוש. כשהגיע לשם פרצה מגפה, לא עליכם, בה מתו שבעים אלף איש. כראות דוד את מלאך ה' "עומד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים" – הבין שזהו המקום!

ארוונה אמנם הציע לדוד את המקום בחינם, אך דוד סרב ואמר: "כי קנו אקנה מאותך במחיר ולא אעלה לה' אלוקי עולות חינם. ויקן דוד את הגורן ואת הבקר בכסף שקלים חמישים".

אמרו על כך חז"ל במדרש: שלושה מקומות יש בארץ ישראל שאין אומות העולם יכולים לומר: 'גזולים הם בידכם'. האחד – מערת המכפלה, אותה קנה אברהם מעפרון החתי בכסף מלא. השני – קבר יוסף בשכם, אותו קנה יעקב במאה קשיטה. והשלישי – הר הבית, אותו קנה דוד מארוונה היבوسی (דורש ציון).

"ושמחתם לפני ה' אלוקיכם אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם" [יב, יב]. ישמח כל אדם בחלקו.

מדוע לא הסתפקה התורה באמירת "ושמחתם" באופן כללי, אלא פרטה "אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם...?"

באר רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל: כאשר תביט בעולם תראה, שכמעט שום אדם לא מרוצה ממה שיש לו. אם אדם השתוקק לקנות רכב מפואר, ולאחר זמן מה הצליח למלא את משאלתו וקנה את הרכב – האם הוא מאושר? להרף עין הוא אולי מאושר, אבל אחר כך הוא מרגיש ריקנות ואכזבה, ובפרט שהשכן ממול בדיוק קנה רכב עוד יותר חדיש ועוד יותר משוכלל, ישירות מהארזים. הוא מביט ברכב שלו, ומרגיש מפח נפש.

אומרת לו התורה: אם אתה רוצה לשמות, תסתכל על העבד שלך, שאין לו רכב חדש וגם לא רכב ישן, ואפילו לא אופניים, ולמרות הכול הוא שמח...

בענייני העולם הזה צריך אדם להסתכל על מי שיש לו פחות ממנו, ולדעת להעריך את מה שיש לו. כך ישכיל להודות על הטובה שניתנה לו, ולשמוח במה שיש לו.

עוד ניתן לשאול על הפסוק: מה הקשר של שמחת הלוי לכך ש"אין לו חלק ונחלה איתכם"?

אומר המגיד מדובנא: כל אחד צריך לשמוח במה שיש לו. יש לך בית לגור בו? – תשמח. אל תקנא במי שיש לו ברכה בחצר. תראה את הלוי, שאין לו חלק ונחלה, ובכל זאת הוא שמח.

יתרה מזו, כאשר יש לאדם בית מפואר, הוא צריך להזמין פועלים שיקצרו את הדשא, יטפלו בגינה, ינקו את החצר הגדולה ואת הברכה. הוא צריך ללכת להתווכח עם מס הכנסה ועם פקיד שומה. הוא צריך שערים ודלתות,

ושומרים וחיישנים ומעגל סגור, ועם כל זה הוא חי בפתח מתמיד מפני פורצים וגנבים. בענייני העולם הזה, הכלל הוא שכל דבר טוב – יש בו חסרונות, כרוכים בו דברים לא כל כך טובים. כל עניין טוב מענייני העולם הזה הוא בגדר "אליה וקוץ בה". אליה היא הזנב השמן והרך של הכבשה, אלא שלעיתים רבות נתקעים בזנב הזה קוצים מכאיבים. הגמרא אומרת: "ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא" – אין כתובה ללא מחלוקת. עד שברוך ה' מצא חתן את הכלה, והוא הסכים והיא הסכימה, והסתדרו המחוננים ביניהם, פתאום מתחילה קטטה – או על האולם או על התזמורת, או על שבת חתן או על הפרחים, או על השאלה איפה יגורו. כלל הוא בידינו, שאין כתובה ללא מחלוקת. בענייני העולם הזה, אין שמחה שאין עימה קצת עצב. הלוי אינו טרוד בענייני בתים וחצרות, שהרי אינו מקבל נחלה אלא גר בערי הלויים. הוא לא שואף לבנות לעצמו בית גדול ומפואר, ולא הולך לריב עם העירייה על הארנונה המופקעת. אם בא פקיד השומה, והרשויות רוצות להפיל עליו תיקים וקנסות, הוא אומר בשמחה: "אני לוי, אין לי נחלה, איזה שיג ושיח יש לי איתכם!?! ... אתה שמח על שזכית לקבל נחלה, והלוי שמח דווקא משום שלא קיבל נחלה... (דורש ציון)."

"לא תאמין את לבבך" [טו, ז]. כוחה של מילה טובה!

מלדבר על ליבו דברי תנחומין כדי לפייסו, ואמרו חז"ל (ב"ב ט"ז): המפייסו בדברים גדול מכולם (רבינו בחיי). סח הגאון הצדיק רבי אהרן טויסיג שליט"א: פנה אלי יהודי חרדי מהעיר לונדון, ובפיו סיפור מדהים ומרגש, שכדאי מאוד שנפנים את המסר החשוב שניתן להפיק ממנו: בשעת לילה מאוחרת - מספר היהודי - חזרתי מבית המדרש לכיוון ביתי. בעודי צועד באחת הסמטאות החשוכות, התקרב אלי גוי צעיר, כשסכין מושחזת בידו, ולחש לעברי בקול מאיים ומקפיא-דם: "או כסף, או חיים...!" (כלומר, האיש איים שאם לא אתן לו את כספי, יהרוג אותי). למרות שהסכין החדה כבר הייתה קרובה לצווארי, לא איבדתי עשתונות. תוך כדי שהוצאתי את הארנק, התבוננתי בעיניו של הגנב הגוי, ואמרתי לו בלבביות: "תראה, אני רואה בך תכונות חיוביות מאוד, אתה נראה לי אדם טוב ונימוסי, ואפילו אינטליגנטי מאוד; אני כבר נותן לך את הכסף, רק אולי תאמר לי בבקשה, לשם מה אדם מקסים שכמוך צריך את הכסף שלי?..." הגנב נראה מופתע. פניו כבר איבדו מעט את קשיחותו, והוא השיב באי-נעימות מסויימת: "אני צריך לשתות עם החברים בבית מרזח...". הגשתי לו את השטר היחיד שהיה אצלי - שטר של מאה ליש"ט. הגנב נטלו והלך לדרכו, ואני הודיתי ושיבחתי לבוראי שפדה אותי ממוות לחיים... למחרת בבוקר, הגעתי לבית הכנסת לתפילת שחרית, וכבר מבחוץ הבחנתי בהתרחשות מוזרה בבית הכנסת; אדם לא מוכר עובר בין הספסלים, וסוקר היטב את כל המתפללים, נראה היה שהוא מחפש אחר מישהו. נכנסתי לבית הכנסת, והוא מיד קרא לעברי: "הו, אותך חיפשתי!..." הברנש התקרב וכשזיהיתי אותו, ליבי החסיר פעימה; המדובר היה בלא אחר מאשר - - - השודד 'היקר' מאמש! נתקפתי בחרדה. חשבתי בליבי, הנה עכשיו יבוא וינסה לאיים עלי שוב ולגנוב את כספי... הוא התקרב אלי, ונראה היה שהנה הוא עומד לשלוף את הסכין... הגנב הוציא את היד מהכיס, אך למרבה התדהמה, לא החזיק בידו סכין, אלא שטר של חמישים ליש"ט... הוא מנופף בידו בשטר, ומגיש אותו לעברי... "מה זה? שאלתי, והוא השיב: "זה העודף... שתינו רק בחמישים ליש"ט, והחלטתי להחזיר לך את העודף...". עמדתי מסומר למקומי. רק אתמול בלילה הוא איים על חיי ושדד את כספי, ועכשיו הוא בא להחזיר לי עודף... הצעיר הבחין בתמיהה הפרושה על פניי, והמשיך: "אתה בוודאי מתפלא, ממתני גנב מחזיר עודף... ובכן, ברצוני להסביר לך את פשר התעלומה" (וכדאי להחזיר היטב אל נכבי-לבנו את דבריו הבאים של אותו גוי): "כיום אני בן עשרים-ושמונה, ומהיום שנולדתי, לא קרה לי מה שקרה לי אתמול בלילה...". ניתן היה להבחין בניצוצות של דמעות בעיניו של הגנב, והוא המשיך: "מעולם, אבל מעולם, לא היה אדם שאמר לי מילה טובה, לא אבא, לא אמא, לא המורים בבית הספר היסודי ולא בתיכון, ולא אף אדם בעולם, אפילו לא מילה אחת של מחמאה או קומפלימנט. כל חיי ספגתי רק גערות וביזיונות... האדם הראשון עלי אדמות שאמר לי מילה טובה, היית אתה! ממש חיממת לי את הלב, עד כדי כך שלא הצלחתי להירדם כל הלילה... המילים החמות שלך, שהרגשתי שנאמרו בכנות רבה, צפו ועלו במוחי ללא הרף, והביאו אותי להתרגשות מרובה עד כדי דמעות... משום כך, אמרתי לעצמי שאני חייב לחפש אותך, ולהשיב לך את העודף..."

עד כאן הסיפור המופלא, ומוסר ההשכל עבורנו הוא עצום - כוחה של מילה טובה עד היכן הוא מגיע! אם זה מה שמחמאה אחת יכולה לפעול על ליבו של גוי, ועוד גוי כזה שהוא שודד מסוכן ואלים, איזה ערך יש למחמאה אחת שלנו שנעניק לילדים, לחניכים, לעקרת הבית, לשכנים, ולכל היהודים הסובבים אותנו? באמצעות מילה טובה אפשר להשפיע, לפתוח את הלבבות, לחנך את ילדינו, לרומםם, להעצימם, וגם לקרב יהודים תועים לאביהם שבשמים. עלינו לזכור ולהפנים - עניין המחמאות הוא אחד מיסודות החינוך הגדולים ביותר, והדבר חשוב במיוחד בדור כשלנו, כאשר הילדים (וגם המבוגרים) כל כך זקוקים למילה טובה, לעידוד, למחמאה, לטפיחה על השכם. יאירו לנו בזה דברות קודשו המאלפים של השליה הקדוש (בפר' דברים), בביאור הפסוק (משלי ט', ח'): אֵל תּוֹכַח לֵץ פֶּן יִשְׁאַנְךָ, הוֹכַח לְחָכֵם וַיִּאְהָבֶךָ: ביאור העניין הוא, שכאשר אתה רוצה להוכיח אדם (בפרט ילד או חניך), אל תאמר לו 'אתה רע גרוני' ('אתה אפס, כשלוך מוחלט'...), כי אז ישנאך, ולא ישמע לדבריך. והוא שאמר שלמה בחוכמתו - 'אל תוכח לץ' - אל תוכיח אותו בדרך זלזול ותאמר לו: לץ אתה! אלא אדרבה, תרומם אותו, תאמר לו: 'יחכם אתה, ואם כן, חרפה היא לאיש חשוב ופיקח שכמוך לעשות כה וכה'. זהו 'הוכח לחכם', כלומר, תעשהו לך לחכם, ואז יאהבך, ישמע לקול דבריך ויקבל ממך מוסר! הבה ונזכור עוד, שרבינו הקדוש הצליח לרומם נער מאשפתות, ולהעלותו עד לדרגה של "תנא", על ידי מילים טובות של הערכה וכבוד שהקנו לו תחושת רוממות (כפי שמסופר בבבא מציעא פ"ה). (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עניזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסער בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב פהת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש כז מנחם-אב תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 6:29 תל-אביב: 6:45 חיפה: 6:37 מוצאי שבת: ירושלים: 7:41 תל-אביב: 7:44 חיפה: 7:44 ר"ת: 8:20

פרשת ראה

מעשר כספים

מצוה להפריש מעשר [או חומש] מממונו לצדקה!

נלמד מהפסוק: "עשר תעשר את כל תבואת זרעך" (פרק יד-כד)
ודרשו חז"ל: "עשר תעשר" – "עשר בשביל שתתעשר" (תענית ט.). והביאו בעלי התוס' את דברי חז"ל בספרי לרבות מפסוק זה גם שאר רווחים שיש לעשר מהם.

שאלו בגמרא (שבת קיט.) עשירים שבארץ ישראל במה זוכים להתעשר. והשיבו: בשביל שמעשרין את התבואה כפי שנאמר "עשר תעשר את כל תבואת זרעך". ודורשים עשר בשביל שתתעשר. ושאלו: עשירים שבבבל במה זוכים להתעשר? והשיבו בשביל שמכבדין את התורה. ועשירים שבשאר ארצות מתעשרים בשביל שמכבדין את השבת.

ויש לברר: האם גם מעשר כספים גורמת לעשירות כמו מעשר דגן, שהרי עשירי בבל אף שפטורים ממעשר דגן אך שייך אצלם מעשר כספים ומדוע אינם מתעשרים בזכות המעשר הזה? [ושמא י"ל שמה שאמרו "שבביל שמכבדין את התורה", היינו שמעשרין מכספם להחזקת והגדלת לימוד התורה, ומזה מתעשרין].

וכתב הרמ"א (יו"ד סי' רמ"ז ס"ד) שהמעשר מכספו לצדקה גורם לעשירות וגם על זה נאמר "ובחנוני נא בזאת", שמותר לנסות את הקב"ה, והיינו שגם מעשר כספים מעשיר, ולא דוקא מעשר תבואה. ויש להבין דבריו, היאך יפרש הגמרא שרק עשירי ישראל מתעשרין מהמעשר ולא עשירי בבל?

וביאר הקרבן נתנאל שהשאלה בגמרא היתה, במה זוכין עשירי ארץ ישראל להתעשר בעושר גדול כל כך ולא בעושר רגיל, ועל כך השיבו שמעשרים תבואה שע"ז נאמר "והריקותי לכם ברכה עד בלי די", וזה הרי לא שייך אצל עשירי בבל אלא עשירותם הגדולה משום שמכבדים לומדי תורה בנוסף על מעשר כספים לצדקה. ולכן עושרם גדול במיוחד.

שאל החפץ חיים: מדוע אין אנו רואים שכל מי שמעשר הריהו מתעשר? והשיב: משום שאין מעשרין כראוי לפי הברכה אשר ברכם ה' וכפי שאמרו בגמרא על נקדימון בן גוריון (עיין כתובות סז.).

הגה"צ רבי חיים משה מנדל זצ"ל תירץ בהסבר מקורי משלו: כוונת חז"ל היא שמזלו מתעשר. אין הכוונה דוקא לעשירות חומרית-כספית, אלא שזכות מצות הפרשת מעשר כספים לצדקה, גם אם מזלו לא שפר עליו עד כה. הרי מכאן ואילך, מזלו מתעשר ומתרומם. אפשר שזה יבוא לידי בריאות איתנה. אפשר שיזכה לרוב נחת מצאצאיו וכל כיו"ב.

מוסיף הרב מנדל: הסבר זה מרומז בפסוק "עשר תעשר" שמשמעותו, עשר מתוך המילה "תעשר" (כאילו נאמר עשר את ה"תעשר"). עשירית מאות "תיו" שוה ארבעים שהוא אות "מם". עשירית מהאות ע' שוה למנין שבע שהיא אות ז'. האות השלישית היא ש'. שעשירית ממנה שוה לשלושים שהיא אות ל'. ואילו עשירית מאות ר ששוה מאתים, היא מנין עשרים כאות כ. הרי לנו המילה "מזלך" שערך כולה, עשירית מהמלה "תעשר". המלה "מזלך" מוצפנת היטב בתוך המלה "תעשר". ורק אם תקפיד לעשר אזי תגלה אותה.

להפריש מיד חלק המעשר...

זכנו של החיד"א זצ"ל היתה להפריש מעשר מכל הכנסה. הוא החזיק ברשותו ארנק מיוחד ורשם עליו "מעשר". וכשנכנס לו סכום כסף, מיד היה נותן בארנק את חלק המעשר, ורק אחר"כ היה נותן את השאר בארנק אחר.

והעיד נכדו, כי החיד"א היה מחלק מכספי המעשר פעמיים בשנה: בערב פסח ובערב סוכות. לאחר פטירתו נמצא ארנק המעשר שלו בשלימות. וכך נמצא רשום בפנקסו: אני מוכר איזה ספר ואני חושש על דמי מעשר, ואני כותבם כדי להפריש אחר"כ בלי נדר תמורתם מהספרים שיש לי שיהיו דמי מעשר ב"נ...

ספר החיד"א

"זה נהנה וזה נהנה"...

הורה הגאון רבי מנחם זמבא הי"ד בגטו וורשא, בזמן המלחמה, לקיים למעשה את הדין "כופין על הצדקה" וציוה לקחת בכפיה ממון מהעשירים עבור הנצרכים מזו הרעב.

לפליאת האנשים, מה ראה על ככה? הסביר: ישנו דין "כופין על מדת סדום" במקרה של "זה נהנה וזה לא חסר". ומכיון שהבטיחו חז"ל "עשר בשביל שתתעשר", נמצא שהתורם לצדקה הוא רק נהנה ומרויח, ואז וודאי רשאים לכפות על מדת סדום...

הלמות עמלים

למי לתת את ה"מעשר"...

העיד כ"ק האדמו"ר מגור בעל הפני מנחם: שמעתי מעשה מאיש נאמן, שפעם שאל אחד את החזון איש, האם הוא יכול להחשיב כ"מעשר כספים", את התרומה שנותן לשיבה עבור לומדי תורה צעירים [אף שאין זה צדקה לעניים]?

התרגש החזון איש והשיב: "אדרבה, עיקר המעשר הוא לתת לחם לתלמידי חכמים!"

קובץ צוהר - ח"ז

להיות חומל ומרחם על הבריות!

נלמד מהפסוק: "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך" (פרק יג-יח) ואמרו חז"ל: שלשה סימנים יש באומה הישראלית, רחמים, ביישנים וגומלי חסדים. רחמים דכתיב: "ונתן לך רחמים ורחמך" (יבמות עט.). כיוצא בזה אמרו: כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו. וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו (ביצה לב). עוד למדו חז"ל מהפסוק: "ונתן לך רחמים" ... כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים (שבת קנא.). והיינו מדה כנגד מדה, כמו שאמרו חז"ל: במדה שאדם מודד מודדים לו (סוטה ט).

כתב הרמב"ם (פ"ט מעבדים הלכה ת): "ואין האכזריות והעזות מצויה אלא בגויים הערלים, אבל זרעו של אברהם אבינו, והם ישראל שהשפיע להם הקב"ה טובת התורה וציון בחוקים ומשפטים צדיקים, רחמים הם על הכל. וכן במדותיו של הקב"ה שציוונו להדמות בהם הוא אומר (תהלים קמה) "ורחמי על כל מעשיו". וכל המרחם מרחמין עליו שנאמר "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך".

זו הסיבה שנצטוונו "רק חזק לבלתי אכול את הדם... לא תאכלנו למען יטב לך ולבניך אחרריך" (דברים יב-כג, כד), ודרשו חז"ל: ומה אם הדם שנפשו של אדם קצה ממנו, הפורש ממנו מקבל שכר, גזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להם ומחמדתו, הפורש מהם על אחת כמה וכמה שיזכה לו לדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות.

וביאר הכלי יקר שהדם מוליד אכזריות בגוף האוכל, וטבע האדם נמשך גם לבנים, ויהיו תולדותיהן כיוצא בהן, לפיכך אמרה תורה שכאשר לא יאכל הדם "יטב לך ולבניך אחרריך". שלא תהיה מדת האכזריות קנין דבק בזרעו.

ידועה אמרת חז"ל (משנה קידושין פב.) "טוב שברופאים לגיהנם" והסיבות לכך רבות, (ורק אם יש לו אחת מאלו), ונתמצת בקצרה כמה מהם: (א) מחמת מעלת הידע הרפואי שיש לו בוטח בעצמו ובכוחו ושוכח מרופא כל בשר. (ב) מתגאה על החולים ומזלזל בהם ועייף מתגברת מחלתם. (ג) נותן להם תרופה לא מתאימה. (ד) עושה בהם נסיונות להתלמד. (ה) דורש תשלום גבוה ומגזים מכפי יכולת החולה לשלם. (ו) החולה לא מספיק "מיוחס" כדי להתאמץ לרפאותו. (ז) מחזיק עצמו לידוע הכל ולא מתייעץ וטועה באבחנתו.

ותמה הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל: אם הטוב שברופאים מגיע לו גיהנם בגלל המדות הרעות שיש בו (כפי שפירטנו לעיל) מדוע קוראים לו חז"ל ה"טוב" שברופאים הרי רופא כזה אינו אלא "רע" רע לשמים ורע לבריות!! [ואם מתכוונים למומחיות, היה צריך לומר "המומחה שברופאים"!]?

וביאר הרע"א את אמרת חז"ל באופן מקורי ומחודש: "טוב שברופאים" - היינו המדה הטובה שישנה ברופאים היא מדת ה"אכזריות", שכן רופא שהוא רחמן, לא יוכל להקיז דם ולבצע ניתוחים וכיו"ב, ולכן נדרש לו לרופא מדת אכזריות מסויימת כדי שיוכל לבצע פעולות מכאיבות לרפואת החולה. מדה זו שהיא טובה אצל הרופא, רעה היא מאוד אצל אדם רגיל.

זהו שאומר התנא: "טוב שברופאים" - מדה זו שהיא טובה כשהיא מצויה אצל הרופאים, אם נמצאת היא אצל אדם שאינו רופא ומשתמש בה, אזי מדה זו תביא עליו גיהנם.

שח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א: בשנת תשכ"ה פרצה מלחמת ווייטנאם אשר במהלכה נהרגו כמה מליוני בני אדם. מפעם לפעם שמעו על אלפים שנהרגים כעשרת אלפים בחודש. המשגיח - הגה"צ **רבי יחזקאל לוינסטיין** זצ"ל דיבר על כך בשיחתו לפני התלמידים. באומרו שהוא שומע על כאלו שלא מתפעלים כלל מהדם שנשפך כל כך הרבה דם! כי טוענים "זה בסך הכל גוים, מה זה נוגע אלינו" ואז הרים המשגיח קולו בצעקה: מי שאומר כך זה אכזריות! לחשוב כך זו מדת אכזריות!

וכשידיבר פעם לתלמידים על דברי חז"ל שפרעה היה שוחט תינוקות ישראל ורוחץ בדמם לצרעתו. אמר רבי יחזקאל: סבורים אתם שפרעה עשה זאת כי היה מושחת במדותיו. אולם עליכם לדעת כי האכזריות טבע הוא באדם שלא עמל על תיקון מדותיו. ומכיון שמעוניין רק בטובת עצמו מוכן להתאכזר על כל בני האדם. וכגון אדם שמספק נשק לצבא ומרוויח מכך, עלול להצטער בלבו על סיום המלחמה. ואם רק היה בידו היה פועל שהמלחמה תמשך...

לקיים המצוה מתוך רחמים...

פעם אחת נתקבל שוחט מומחה בקהילה שהיתה תחת השפעת כ"ק האדמו"ר שר שלום מבעלז זצ"ל. מנהג הקהילות היה שהשוחטים בקהילה הם אלו שהיו מכניסים האורחים שנזדמנו למקום.

והנה נודע לרבי מבעלז כי אותו שוחט לא נותן לאורחים לעבור את מפתן ביתו. החליט הרב לפטרו ממשרתו. הלך הלה להתאונן לפני הגאון **רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל (בעל השואל ומשיב).** בחן אותו וראה כי השוחט בקי בכל ההלכות. הלך הרב נתנזון ושאל את הרבי מבעלז מדוע פיטר את השוחט ממשרתו?

השיב לו הרבי: בפרשת עיר הנידחת כתוב "ונתן לך רחמים". איזה רחמים דרוש לקיים מצוה זו? אלא כך ביאור הענין: ישנם אנשים שנולדו במזל מאדים וטבעם לשפוך דם. וכששומעים על מצות הריגת אנשי עיר הנידחת משתדלים לקיים המצוה למלאות תאוותם בהיתר. אמנם לא כך רצון השי"ת. לפיכך נאמר "ונתן לך רחמים"... שיקיים מצוה זו רק מתוך רחמים למען רצון השי"ת.

כך גם בענין השוחט. במה אפשר לבדוק אם מקיים המצוה למען רצון ה' או חלילה כדי לספק טבעו? בזאת יבחן, האם מרחם על הבריות או לא. ומכיון שאינו מכניס אורחים, אף שכך נהגו כאן, חוששני עליו ולכן הודח ממשרתו.

ישורון - ל

וימאן אדום עבור בגבולו...

מעשה בשוחט שהיה מתאכזר על הבריות, מעלים עיניו מהצדקה ואינו מכניס אורחים בצל קורתו. כששמע זאת **כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל** סירב לאכול משחיטתו. שכן הקפידו צדיקי הדורות שכדי למנוע ממדת האכזריות לבל תחקק בנפשם של השוחטים עליהם לעסוק בעניני צדקה וחסד עם הבריות.

לפיכך סבר הרבי כי שוחט אשר לא רק שאינו עוסק בצדקה וחסד אלא עוד מקשיח לבו לעניים ונצרכים, הרי מוכיח שאינו אלא 'שופך דמים' ומה ליהודי כשר לאכול משחיטתו?!

והוסיף רבי מאיר במליצתו: הוא שאמר הכתוב "וימאן אדום נתון את ישראל עבור בגבולו, ויט ישראל מעליו" - "אדום" רמז לשוחט, הנולד במזל מאדים (ענין שבת קנו). - כאשר שוחט ממאן להניח ליהודי להכנס בצל קורתו, שומה להתרחק ממנו, ולא לאכול משחיטתו.

אספקלריה המאירה

שמחה על ההזדמנות לרחם ולהטיב...

סיפר רבי אהרן בקשט זצ"ל: "יום אחד הזמין אותי הגה"צ **רבי יצחק בלזר זצ"ל** לסעוד על שולחנו את ארוחת הצהריים. הרבנית שכבה חולה על המיטה ובמקומה היתה מבשלת עניה מבנות קובנא.

בשעה שהיתה המבשלת אמורה להגיש את האוכל. נשמע קולה של הרבנית: "האם כבר הגשת את הדגים. האם נתת את המרק? את בשר העוף?" על כל שאלה ענתה המבשלת בחיוב... כשבאמת לא הגישה אלא רק לחם ומרק ואילו את הדגים והבשר נטלה לעצמה ולמשפחתה...

נדהמתי לראות את רבי יצחק ששמע את כל הדו-שיח בין הרבנית למבשלת, אשר לא זו בלבד שישב כמחריש ולא הגיב מאומה, כדי שלא לבייש את המבשלת העניה, אלא עוד ראו את השמחה והעונג שפשט על פניו. על ההזדמנות לרחם ולהטיב לעניה אומללה זו ולבני משפחתה אשר בוודאי ישישו על התבשילים וישביעו את נפשם הרעבה...

ר' איצ'לה

מצוה ליתן צדקה לעניים כפי מחסורם!

נלמד מהפסוק: "לא תאמץ לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחיק האביון כי פתח תפתח את ירך לו... די מחסורו... נתן נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' (פרק טו-ז, י)

וכתב הרמב"ם: מצות עשה ליתן צדקה לעניים, כפי מה שראוי לעני, אם היתה יד הנותן משגת, שנאמר "פתח תפתח את ירך לו" (פ"ז ממתנות עניים הל"א). לפי מה שחסר העני אתה מצווה ליתן לו, אם אין לו כסות מכסים אותו, אם אין לו כלי בית קונים לו וכו' ומצווה אתה להשלים חסרונו, ואין אתה מצווה לעשרו (שם - הלכה ג).

זכות גדולה ונשגבה ישנה בנתינת צדקה לעניים. וכפי שכתב המאירי בפירושו (ב"ב ט:): צריך אדם להעיר עצמו על הצדקה, שלא יקשה בעיניו על חסרון ממונו. ויזכור שבזמן שבית המקדש קיים, היה נותן שקלו ומתכפר לו, עכשיו הצדקה עומדת במקומו. ויתבונן שכל אדם מעותד לגבות ממנו למיסים ולתשחורות.

ומאחר שכן - כותב המאירי - ראוי לו ליתן חלקו למי שגומלו כל טובו, בשמחה ובטוב לבב שאם יחסר ממונו לכבודו, אף הוא בידו להשלימו, ואם אינו משתדל אלא להרבות ממונו, כמה דרכים יש למקום (להפסידו). ודרך הערה אמרו: זכה, חסרון ממונו הולך לעניים. לא זכה, אומות העולם באות ונוטלות בזרוע.

ומובא בספה"ק שהחפץ ליתן צדקה, יתן מיד ואל ידחה את העני בלך ושוב, שמאחר שיש בידו ליתן והוא מחוייב ליתן, מדוע יטריח את העני או את גבאי הצדקה בלך ושוב, והרי הוא עובר בזה על הלאו "כל אלמנה ויתום לא תענון". שאין הכתוב מדבר רק באלמנה ויתום, שדיבר הכתוב בהוה. ואמרו חז"ל ששיעור העינוי אפילו כשאומר אתעטף בטלית, ואח"כ אתן לך, או אשתה הכוס ואח"כ אתן, גם זה עינוי.

וגם לא יפה אלו שאומרים: כשאחרים יתנו גם אני אתן. וגם חברו אומר כך, נמצא שהגבאי או העני הולך מזה לזה ואין פותח יד. ונמצא מצות הצדקה מתבטלת בכלל ועובר על כמה לאווין ועשין. ועלינו ללמוד מאברהם אבינו שקבע מושבו על יד סדום, כיון שראה שאנשי סדום רעים וחטאים ואינם מחזיקים ידי עניים, אמר, אני אקבע שם אהלי כדי שילמדו ממני. הרי רואים אנו בזה כי אדרבה, כשיש רבים שאינם עושים צדקה, אזי חובה לעשות צדקה כנגדם, כדי להראות להם ענין הצדקה.

בגמרא (ב"ק טז:): דרש רבא: מאי דכתיב (ירמיה יח-כג) "ויהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם" - אמר ירמיה לפני הקב"ה, רבש"ע, אפילו בשעה שבני ענתות [שהיו רשעים] עושין צדקה, הכשילים בבני אדם שאינן מהוגנין כדי שלא יקבלו עליהן שכר.

ותמה הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל (בסוף קובץ הערות - יבמות): הרי קיימא לן, חישב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. ומכיון שכן חשבו לעשות מצות צדקה, אף שנכשלו בעניים שאינן מהוגנים, למה לא יקבלו שכר על מחשבתם הטובה לעשות מצות צדקה?!

ואשר נראה בביאור הענין, כי בעצם בכל עשיית מצוה יש שכר על ב' ענינים הכלולים במצוה: (א) על בחירתו הטובה לעשות רצון ה' ולקיים מצוותיו. (ב) על התוצאה הטובה והתועלתית ממעשהו. לפי"ז, באופן שלא חשב כלל לעשות מצות צדקה, ובכ"ז יצאה צדקה מידו, שהגיע ממנו לעני ללא כוונה. כגון שנאבד לו סלע ומצאה עני, מתברך האובד שהרי יצא מידו תועלת לעני. ומאידך, אם נתכון לתת צדקה, ונאנס ולא נתן, אמנם יקבל שכר על בחירתו ומחשבתו הטובה, אך לא על התוצאה.

זהו שאמר ירמיה לפני הקב"ה: מכיון שאנשי ענתות רשעים וממילא גם כשנותנים צדקה אינם נותנים לשם מצוה אלא על מנת להתפאר, נמצא שאין להם שכר על מחשבתם, אך עכ"פ אם יתנו לעניים מהוגנים יהיה להם שכר על התוצאה, לכן ביקש מהקב"ה שימציא להם עניים שאינם מהוגנים שלא יקבלו שום שכר לא של המחשבה ולא של המעשה.

מאכלו של העשיר...

מעשה בגביר גדול שבא לקבל ברכת שלום מאת המגיד ממעזריטש. שאלו המגיד: מה אתה אוכל בכל יום? השיב לו הגביר שהוא נוהג באכילתו כמו עני: פת במלח ומים במשורה...

נזף בו המגיד וציווהו שיאכל בכל יום בשר ושישתה מי-דבש כדרך כל הגבירים. לאחר שהלך, שאלוהו התלמידים: מה ראה לצוותו על כך? השיב להם: הגביר הזה אם יאכל בכל יום בשר וישתה מי-דבש, ידוע יידע שעני צריך לפחות לאכול פת במלח. אבל אם הוא יאכל בכל יום פת במלח, יחשוב שהעני צריך לאכול אבנים...

סיפוף"ח

להטיב לעני בשלימות...

דרכו בקודש של הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל (רבה של קובנה), כשהיה צריך לבקש מאת עשיר מעשירי קובנה תרומה בשביל העניים, היה טורח והולך בעצמו לביתו של העשיר. פעם שאל אותו אחד מן העשירים הללו: למה יטרח רבינו לבוא אלי, הרי ברצון הייתי בא אליו, אילו רק היה קורא לי, ומזמין אותי לבוא לביתו?

השיב לו רבי יצחק אלחנן: כשאני בא אליך לבקש טובה בשביל אחד העניים, רוצה אני שתעשה את הטובה בשלימות! אבל אם הייתי מזמין אותך לביתי, היית בודאי חושב כי בעצם בואך, כבר עשית לי חצי טובה..."

בדידי הוי עובדא

"זכי המאכלים בבית שלי הם"...

למרות חולשתו של הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בשנות חייו האחרונות, היתה דלת ביתו פתוחה לכל הנזקקים, העניים והחלכאים, בכל שעות היום והלילה. הללו היו פוקדים את ביתו פעמים רבות כדי לשבור רעבונם מבלי לחוש עצמם כזרים בבית זה.

פעם אירע ואשה עניה אחת ניצלה את נדיבותו של הרב צדקה, ואת לבה הרחום של הרבנית. היא התנהגה בדירתם כבת-בית, ומידי פעם נטלה לעצמה ממצרכי המזון אשר במטבח. חשב מאן-דהוא להעיר לה. ברם הרב צדקה לא הרשה לו בשום אופן באומרו: "זכי האוכל בבית שלי הוא, הרי הוא של הקב"ה..."

וזאת ליהודה

"ומבשרך לא תתעלם"...

מעשה באברך מחסידי הצדיק רבי שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל שהיה מגלה מדה יתירה של נדבנות ופיזור ממון לנצרכים. מכיון שאותו אברך היה מטופל באשה ובבנים, היו אלו מתרעעים באזני השכנים והמכרים, שהם סובלים ממש חרפת רעב ואין להם מושיע.

הגיעו הדברים לאזני רבי בונים מפשיסחא, ומיד ציוה לזמן אליו את אותו אברך, וכה אמר לו: החוזה מלובלין זצ"ל אמר על הפסוק "ויעקב איש תם" שיעקב אבינו היה "איש" וגם "תם", מצד אחד ידע מתני לנהוג בתמימות - להיות "תם", אך מצד שני גם ידע אימתי צריכים להיות "איש", ובשעת הצורך השכיל לעמוד על שלו במאבקו עם עשיו ועם לבן.

הוא הדין - המשיך רבי שמחה בונים - בכל המדות הטובות שאנו מצויים לדבוק בהם. אין ספק שמתן צדקה לנצרכים הוא מעשה טוב. וגדול כח מתנות עניים שמהפך מדת הרוגז למדת הרחמים אבל צריכים לדעת למי לתת. מתי לתת. וכמה לתת. וכבר הורו לנו חז"ל (כתובות סז:): הלכה פסוקה בענין זה: המבזבז [ממונו לצדקה] אל יבזבז יותר מחומש! ומה עוד כאשר עניי ביתך קודמים. ופסוק מפורש הוא (ישעיה נח-ז) "ומבשרך לא תתעלם..."

פרפראות לתורה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

לא פשוט כלל ועיקר! / הרב נפתלי וינברג

הרבה יותר רחבים. כמעט מידי יום מוסר יהודי את נפשו להגן על אחיו יושבי ארץ-הקודש. רבים מהנופלים בעלי משפחה עם ילדים, שמותירים מאחוריהם אלמנות ויתומים כאובים.

כל זה מחייב אותנו להתבונן בשאלת היסוד: האם נוכח הערבות המשותפת של עם-ישראל מתאים להתנהל בבין הזמנים הנוכחי כרגיל? אנחנו בכוונה לא נוגעים בתשובה לשאלה, כי זה תפקידו הפרטי של כל אחד ואחד להעניק לעצמו את התשובה בהתאם למצבו הוא. לפי מה שהשם דורש ממנו.

אנחנו נמשיך רק להציג את השאלה: האם שום דבר לא השתנה? הכל יכול להתנהל כרגיל, כולל כל מיני וסוגי האטרקציות? אם תיסעו באוטובוס תשמעו כיצד בתחנת רדיו חרדית משדרים מקבץ חדשות נוראיות משדה-הקרב, ומיד לאחר מכן שלל פרסומות על בילויים, מבצעים מטורפים ומה לא! רק חסר שהפרסומות יסתיימו עם הסלוגן "אחינו כל בית ישראל!"...

שוב, אנחנו מתייחסים רק לשאלות - את התשובות יתן כל אחד לעצמו, כי אכן מצבה וצרכיה של כל משפחה שונה. אבל את השאלות עצמן צריך כל אחד ואחד להציב לעצמו.

מצד שני, ברור שרבים לא יכולים לוותר על בילויים בבין הזמנים. לא רק כי קשה להם לוותר, אלא שיש להם ולילדיהם צורך אמיתי בכך (ובל נשכח; גם חיילים בשדה-הקרב זוכים מעת לעת לחופשה). אסור גם לשכוח שיהודים רבים מתפרנסים בתקופה זו מעסקים עונתיים של נופש וכו' ועיניהם נשואות משך כל השנה להכנסה זו.

ולכן; כל אחד יפעיל את שיקול דעתו כיצד לנהוג, אך דבר אחד ברור: להתנהג כרגיל, כאילו לא קרה כלום, זו לא אופציה!

אז גם אם יוצאים לטייל, עושים את זה אחרת. מסבירים לילדים שלמרות שיש לנו צורך בנופש, עדיין לא נתעלם מצרתם של אחינו בני ישראל, ולכן נשלב אמירת תהילים במהלך הטיולים וכדו', ננקוט בפעולות שלא ישכחו מאיתנו לרגע את המצב האמיתי.

זהו סוד כוחו של יהודי: הוא יכול לטייל במסלול הליכה, בחיצוניות נראה לך שהוא סתם מבלה, אבל בפנימיות - ליבו נתון בכל פסיעה ופסיעה עם אחינו כל בית ישראל!...

לכבוד 'בין-הזמנים' נתבונן טיפה ב"מסכת שמחות", תרתי-משמע, ונשאב משם הדרכה אקטואלית:

באחד מימות השבוע האחרון, הרימו אנשים גבה נוכח החזן בשחרית שמדלג על אמירת תחנון ופוצח בקדיש. עד מהרה נודע להם שלמשפחת ברקוביץ - או לא משנה איך קוראים להם - יש ברית. מזל-טוב!

אבל צריך להבין, מדוע שכל מתפללי בית הכנסת לא יאמרו תחנון בגלל משפחת ברקוביץ? איך בדיוק קשורה השמחה הזו אליהם? (ולא עוד; בשני-וחמישי אפילו דילגו על כל ה'הוא-רחום' לכבודם!...)

זה קורה לא רק בברית. די בכך שחתן אלמוני נקלע איתך בשטיבלאך, וכבר לא אומרים תחנון! האם מישהו מהמתפללים מכיר אותו בכלל? האם ללא העניבה הלבנה/שטריימל היה מישהו יודע שהאורח אינו עוד "צ'ענקער" רגיל?

* * *

גם ב"שמחות" מהסוג השני, אנו מבחינים באותו רעיון של שותפות והדדיות: כאשר יושב יהודי "שבעה" אחר קרוב משפחה שנלקח ממנו, מצווה לבקר אצלו ולנחם אותו. להראות לו שמרגישים, ומשתתפים, בצערו.

"כל ישראל ערבים זה לזה", אתה לא שמח לבד וגם לא מצטער לבד. כאשר יהודי זוכה לשעת שמחה, הוא לא מותר אותה לעצמו אלא חולק אותה עם הסביבה. כל מי שנמצא איתו בבית הכנסת נוטל חלק. זה היופי של עם-ישראל, כולנו גוף אחד וכל אחד חייב להרגיש הן את שמחת הזולת, והן את צערו.

ההלכה מגבילה אמנם את מידת חובת ההשתתפות, וזה בא לידי ביטוי בשני סוגי השמחות. באם לא הייתה הגבלה הרי לעולם לא היינו אומרים תחנון, שהרי בכל יום מישהו בעולם מכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו. אך מצד עצם השותפות בשמחת הזולת, כמובן שמרחק גיאוגרפי לא קובע. אם אח שלך מחתן בחו"ל אתה שמח איתו גם כשאתה כאן, מרחק אלפי מילין.

* * *

כל זה מביא אותנו למצב המסוים בו אנו נתונים בתקופה זו: המלחמה לא מסתיימת, והיא מאיימת לגלוש למעגלים

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

המלצת הרב וינברג: התה הבריא והמבריא, משקה טבעי שמגן על הלב וכלי הדם, מונע מחלות, אנטי אקסידנט, מוריד כולסטרול, לחץ דם, מחזק באופן כללי, מחזק את המערכת החיסונית ועוד (גם אני שותה את התה ב"ה אך כמובן שאינני לוקח שום אחריות). הזמנות בטלפון - 02-6480277 0545252463

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

לב

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1179

פרשת ראה - מברכין החודש - כ"ז אב תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך להיזהר שלא להלעיט את גופו במעדנים וכמו שכתבו בתוספות במסכת כתובות דף ק"ד ע"א בשם המדרש: "עד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו".

על יסוד דברי תוספות, ניתן להבין את מה שאמר דוד המלך ע"ה: "ותורתך בתוך מעי", כי לכאורה היה צריך לומר "תורתך בתוך לבי" וכמו שכתוב: "פתח לבי בתורתך", מה הוא איפוא הקשר לבני מעיים עם התורה.

ואולם לפי הדברים הנ"ל מובן, שכניסת דברי התורה לגופו של האדם תלויה באם הוא אוכל

לשם שמים או לשם תאוה. ואם האכילה היא לשם שמים, או אז אפילו הוא אוכל בשרא שמינא דתורא ושותה יין מבושם להרחיב דעתו לה' ולתורתו, או בשביל לקיים מצות עונג שבת ויו"ט, נתברר חיות הבשר והיין, ועולה לה' כעולה וכקרבן. אך מי שהוא כוזל בשר וסובאי יין למלאת תאוות גופו ונפשו הבהמית, יורד חיות הבשר והיין ברע גמור עד אשר ישוב האדם וכו', ולכן צריך הגוף לחיבוט הקבר לנקותו ולעפרו מטומאתו שקיבל בהנאת עולם הזה ותענוגיו, אלא א"כ מי שלא נהנה מעוה"ז כל ימיו כרבינו הקדוש. (תניא קדישא פרק ח' ט')

המקור בפרשה: שמור ושמעת (דברים יב, כח).

פרש"י. שמור זו משנה, שאדם צריך לשמרם בבטנך שלא ישכח, כענין משלי כי נעים כי תשמרם בבטנך. שמירת התורה תלוי בשמירת הבטן וז"ל אור החיים הקדוש (ויקרא י"ח ב') שמעתי בשם הרב הקדוש מהר"י לוריא זצוק"ל כי לפעמים יתהפך האדם וישתנה מרע לטוב בטבעו ובמזגו ולא ידע מאיזה סיבה והוא עצמו יתמה איך נהפך בדעתו ואמר כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל וכו' והוא אומרם לעשות רצונך אלקי חפצתי וזה היה לו להיות ותורתך בתוך מעי.

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שכשהוא נותן צדקה לא המשך בעמוד הבא

אושי זעשה אושי זעשה אושי זעשה אושי זעשה

יהדות רוסיה - איכה?

אוטנטי, כולל ההשגחה על אורח החיים היהודי. את כל מנהגי הבית היהודי החרדי הם היו מקיימים. ר' שמואל שמר מכל משמר את הפריטים שירש מאביו: הטלית, התפילין ובמיוחד מרגש היה לראות את ההגדה של פסח העתיקה ששמורה היתה עמו וכן תמונת דיוקן זקינו הרה"ח רבי מנחם פוקסמן ז"ל שהיתה שמורה אצלו. מרגש היה לראות את התמונה המטושטשת בה נראית דמותו של יהודי רוסי טיפוס, עם הקסקט, הפיאות והזקן. יהודים מהסוג הזה שתמו עם עלות השלטון הקומוניסטי האכזר שעמל להכחיד את היופי מהדת היהודית.

זכיתי להיות שכנו של ר' שמואל. הוא היה אדם חביב. כשבאנו לדור בבנין בשכונתו, הוא קיבלנו בשמחה רבה. התעניין, עזר וסייע. כל פעם שהתבקש להשאיל כלי עבודה, היה עושה זאת באדיבות ובשמחה. בכל עת שדפקנו בדלתו, היה אומר באידיש את מה שזכר מבית אביו: "יהודי לא נשאר לעמוד בפתח. יהודי שמקיש בדלת, יש להכניסו הביתה!" כל ימיו חי באמונה בבורא עולם. בערבי ימי חג הפסח האחרונים לחייו, עוד קנה מצות לחג ואף הכין גפילטע פיש כמסורת אבותיו. אולם באחד מימי חול המועד, קיבל אירוע מוחי חריף ומאז רותק למיטת חוליו, עד לפטירתו. הלוחיות התקיימה בבית העלמין בעיר ערד. לא נישאו הספדים עקב ימי חודש ניסן, אולם קהל רב שנראה דומע בבכי, כשנפרדו מהאיש שהאיר פנים לכל אחד ואחד.

גם התמונה המטושטשת לא תוכל למנוע את הרושם מדמותו רבת הודו של יהודי רוסי אוטנטי, זקנו של מר שמואל פוקסמן ז"ל. רבי מנחם פוקסמן זצ"ל

בימים ההם באיזור זה ואף ר' שמואל המנוח זכה לבקר אצל הגדולים ההם. האב ובנו סיפרו על צדיק בשם הרב שניאורסון שהיה גר בעיר ווילעדינק שהיו נוסעים אליו בתקופה ההיא.

בימי נעוריו, הם נמלטו יחד כל המשפחה לגלויות שונות, עד שזכו להניח רגליהם על קרקע של אחת המדינות שלא היתה תחת השלטון הנאצי. לאחר תקופה, עלה ארצה.

הוריו הקפידו על קלה כבחמורה, ניהלו בית יהודי

ב ארץ הקודש ובתפוצות, חיים יהודים רבים יוצאי אוקראינה ורוסיה שכיום למרבה הצער אין להם כל קשר עם היהדות. צריך לזכור שרובם הם נכדים או אפילו בנים של יהודים חסידיים אוטנטיים, שגזלו מהם בכוח את יהדות ילדיהם, לדאבון הלב. המוני הרוסים הללו, יכלו להיות היום חלק מיהדות מפוארת, אלמלי נגדעה על ידי מלכות הרשע.

אחד משרידי אותה היהדות, היה מר שמואל פוקסמן ז"ל, יהודי ישיש שנולד בכפר סמוך לעיר זיטומיר. אביו רבי יוסף פוקסמן ז"ל שמצערותו למד בישיבה בווילנה, מסר נפשו באותם זמנים לא פשוטים, לחיות בחירוף נפש עבור שמירת תורה ומצוות. הוא אף דאג להחזיר בילדיו כמה שיותר אמונה ושמירת מצוות וזאת למרות הזמנים הלא פשוטים כלל, כשהשלטון הקומוניסטי זרע הרס וחורבן בתוך היהדות הנאמנה ה' ישמור. זקינו של מר שמואל, היה הרה"ח ר' מנחם ז"ל, שהיה ממש יהודי חסידי עם כל ההופעה המהודרת.

ראו בו בר' שמואל, שלמרות שכל ימי נעוריו שנעשקו בין שתי מלחמות העולם, ולא הצליח לקבל חינוך טהור במוסדות חרדיים, הוא ינק מבית הוריו חן יהודי. הוא דיבר בשפת האידיש האוטנטיית. מתברר כי אביהם הקפיד שידברו רק באידיש, והיה נוהג לומר: הרי אנו יהודים, זו היא השפה שלנו. כמו כן הסתופף אביו בצילם של רועי ישראל שהיו מצויים

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

שמור ושמעת (יב, כח)

פירש רש"י: שמור זו משנה, שאתה צריך לשומרם בבטןך שלא תשכח, כענין שנאמר (משלי כב, יח) כי נעים כי תשמרם בבטןך, עד כאן לשונו.

דיוק הלשון שמירת התורה בבטן, אפשר לפרש על דרך שמובא במדרש (הובא בתוספות כתובות קד, א) וזה לשונם: "עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו", עד כאן לשונם. שאם יתענג במעדנים החומריים, יפעל עליו התגשמות, ולא יתענג בלמוד התורה.

וזהו "כי תשמרם בבטןך", כי שמירת התורה תלוי בזה, כנ"ל.

ובזה אפשר גם לפרש מה שנאמר (תהלים מ, ט) "ותורתך בתוך מעי", שלימוד התורה תלוי במה שמכניס אדם בתוך מעיו.

כי פתוח תפתח את ידך לו (טו, ח)

טעם שנהגו להתפלל בעת נתינת צדקה "אלקא דמאיר ענני".

מובא במסכת בבא בתרא (י, א): "שאל טורונסורופוס הרשע את רבי עקיבא, אם אלקיכם אוהב עניים מפני מה אינו מפרנסם, אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין וציווה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו? אמר לו רבי עקיבא אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין וצוהו עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו? עד כאן.

ועיין במהרש"א שם: "שהמין סבר שמצוות צדקה נוהגת רק כשישראל על אדמתן, אבל כשישראל במאסר הגלות, נמשלו לעבד החבוש בבית האסורים. ועל זה השיב לו רבי עקיבא, שאף על פי שכעס עליהם נמשלו לבנים", עד כאן לשונו.

והנה במסכת קדושין (לו, א) מובא מאמר של רבי מאיר שאמר כך בפירוש: "בנים אתם לה' אלקיכם, רבי מאיר אומר, בין בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים, ובין בזמן שאין אתם נוהגין מנהג בנים, אתם קרוים בנים.

ולזה אנו מתפללים "אלקא דמאיר ענני" בפרט לפני נתינת צדקה, להמליץ בזה כי תמיד אנו נקראים בנים, ואם כן הצדקה לא זו בלבד שמתורת לנו אלא אף חובה וזכות הגורמת נחת רוח לפני הקדוש ברוך הוא.

"והיית אך שמח"

אפשר לפרש על דרך הצחות: כשאדם הוא שפל בעיני עצמו, אזי יכולה להיות אצלו שמחה בשלמות שלפי שהוא מחזיק את עצמו שלא מגיע לו כלום וכל מה שיש לו זוהי מתנת חנים מ-ה' על כן הוא שמח בחלקו וגם הוא מקבל בשמחה כל המאורעות המתרגשות ובאות בין מן השמים ובין מן הבריות, בדיבור או במעשה, (על פי איגרת התשובה פרק יא בספר התניא), ואת זאת רמזה התורה במילה "אך" שאכים ורקים מיעוטים הם וכמו שנאמר בפסוק: "וישאר אך נח" ופירש רש"י: "גונח וכוהה דם מטורח הבהמות והחיות, ועל ידי שתמעט עצמך, אז תהיה בשמחה וזוהי המשמעות של הפסוק "והיית אך שמח".

הוראות למעשה - המשך מהעמוד הקודם

משלו הוא נותן אלא ממתנת ידו הרחבה של הקב"ה.

המקור בפרשה: הוא מהפסוק "איש כ-מתנת ידו כ-ברכת ה' אלהיך אשר נתן לך" (דברים טז, יז). צריך להבין מדוע נכתבו אלו הכפ"ץ בפסוק הזה. וההסבר הוא, שאל יחשוב האדם כשהוא מפזר ונותן צדקה, שהוא נותן ממתנת ידו ממש, כי אם משל הקב"ה הוא שהזמין לו ממון זה, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום: "כי ממך הכל ומידך נתנו לך". וזהו הפירוש - כ-מתנת ידו ולא מתנת ידו ממש. והפסוק "כברכת ה' אלקיך"

בא לומר ולהזהיר גם כן להיפך, היינו שאל תחשוב שברכת ה' אלהיך היא כפשוטה - נותן ומשפיע. זה אינו, כי אין הקב"ה נותן ברכה אלא למי שמתעורר מלמטה, וברכת ה' אלקיך באה מברכת האדם, וכמו שכתוב: "פתוח תפתח" היינו, אם אתה למטה תפתח ידך לעניים, אז הקב"ה פותח גם כן. וכן "נתן נתן". וזהו כ-ברכת ה' ולא ברכת ה', כי ברכת ה' באה מברכתך. ודברים אלו ישים האדם אל לבו כשמפזר ונותן, שאינו נותן את שלו, רק שהופקד בידו מהקב"ה. ויחשוב גם כן שלא יושפע מלמעלה עד שיתעורר מלמטה, על כן צריך להתעורר במצוה זו.

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בידין:

1. מה הקשר בין המילה שחותמת את הפרשה הקודמת - פר' עקב, לפסוק הראשון שפותח את פרשתנו פרשת ראה?

תשובה: פרשת עקב מסתיימת במילה: "לכם". אם נשנה את סדר האותיות של מילה זו, נקבל את המילה: "מלך", וכן את המילה "כלם". על פי זאת ניתן לומר כך: אם נלך בדרך התורה, נזכה להיות "מלך" על גופנו ועל הבריאה כולה. ואם לאו, חלילה תתקיים בשונאי ישראל (שזהו כינוי לעם ישראל): המילה "כלם".

2. לפי הכלל הידוע שאין חותמים בדבר רע, צריך להבין מדוע הפסוק מסיים בקללה ("ראה אנוכי נותן לפניכם ברכה וקללה.") היה צריך לכאורה לפתוח בקללה ולסיים בברכה.

תשובה: אילו היה כתוב קודם קללה, היינו מבינים שמשנה נותן את הקללה. ומכיון שמשנה הוא אוהבם של עם ישראל, לא יכול לתת קללה לישראל, לכן אומר הפסוק: "ראה אנוכי נותן לפניכם ברכה". כלומר שמשנה יכול לתת רק ברכה, והקללה תבוא (חלילה) מאליה אם לא נשמע אל מצוות ה'.

3. מדוע בפסוק כ"ז נאמר: "את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה'", ואילו בפסוק אחריו נאמר "והקללה אם לא תשמעו". והרי לכאורה הפסוק הראשון היה צריך להכתב באותו הנוסח כמו הפסוק השני ולומר: את הברכה אם תשמעו אל מצות ה', ולא כפי שכתוב "אשר תשמעו אל מצות ה'".

תשובה: הפסוק הראשון מרמז לנו שהברכה - היא עצם השמיעה אל מצות ה' ("הברכה אשר תשמעו") ואילו הפסוק השני בא לומר את המשמעות הפשוטה שניתן להבין ממנו - שאם לא נשמע אל מצות ה', תבואנה הקללות.

4. מדרש פליאה: על הפסוק "ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם" אומר המדרש: "לא לרעתכם נתתי לכם הברכות רק להורות לכם הדרך הטובה." וקשה להבין כיצד היינו יכולים להעלות על הדעת שאת הברכות משה נותן חלילה לרעת עם ישראל?

תשובה: מהפסוק הנ"ל ניתן היה להבין שמשנה רבינו משדל את עם ישראל לקיים את מצוותיו של ה' בכך שהוא מבטיח להם שיקבלו על ידן ברכות. ולכן הברכות בהקשר הזה הן לא לטובתם כי נראה מהן שהם עובדים את ה' בכדי לקבל פרס, וזהו הרי בניגוד למשנה בפרקי אבות שמצווה אותנו לעבוד אותו שלא על מנת לקבל פרס. ובשל כך מסביר לנו המדרש פליאה שהברכות המוזכרות בפסוק לא מיועדות לשמש עבור עם ישראל תמריץ לקיים את מצוות ה', אלא רק שמשנה רוצה להדגיש להם שכשיקיימו את מצוות ה', ממילא תבואנה גם אותן הברכות.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג.

השריפה בבריסק - חלק שני

המעבר מן הבית החמים לליל החרפי, צמרר את גוו, הוא הגביה צוארון חלוקו כדי להחם את פיו ולחיייו ונשף בכפות ידיו. "שלום עליכם רבי..." - נגש זנויל אל העגלה החונה בחוץ.

"עליכם שלום ר' זנויל" - השיב הרב במתינות, כמי שזמנו עומד לצדו. שיניו של זנויל החלו מתנקשות בקול, מחמת צינה. "יואיל נא כבוד תורתו להכנס לביתי המוסק" - הורה באצבעות מכחילות על פתח הבית. אבל דומה כי הרב לא הבחין בבקשתו. כי על כן נשאר לשבת בעגלה, מנסה לקשור שיחה עם הגביר. וזנויל כעומד בשדה קוצים, קופץ בצנעה מרגל לרגל, מתבייש הוא מפני כבוד הרב להביע תחושותיו אך הכפור העז חודר ללבו.

"רבי... קק... רר..." - נוקשות שיניו - "רבי... שמא יואיל להכנס לביתי, לשתות משהו חם... להחיות את הלב... בבית המוסק נוכל לשוחח בהרחבה..." אבל הרב כמו אינו שומע את דבריו. ממשיך הוא לשוחח לאט ובניחותא קולו לוחש אבל לחישתו כאזמל בלב הגביר... אין הרב מדבר בענין חשוב כלשהו, הרב שכל מילה המופקת מפיו הינה מרגלית ואבן חן, וגם שיחת חולין שלו צריכה לבאור, מדבר עתה על דא ועל הא... שואל שאלות של מה בכך, סח בענייני מסחר דאשתקד ובמיני מסחרים שעבר עליהם הקלח.

פניו של זנויל הכחילו כבר מחמת הקור. מפני כבוד הרב, מנענע הוא בראשו הקופא, ובחצי פה שהתאבן מחמת כפור, מנסה הוא להשיב משהו. ולבו, לבו ממאן להבין על מה נתרגשה עליו צרה זאת...

הרב ישוב עטוף היטב במעילו וממשיך לשוחח כאילו לא ארע דבר, אבל זנויל חש לפתע כי הגיע לקצה גבול יכולת סבלו, ובקול בכיני וחנוק לואט הוא: "קר... קר..." והרב, דומה כי אינו שומע בכלל!

רוח צוננת, חדה כחודו של תער, חולפת על פני זנויל, משתהה היא על פניו וחורצת בו חריצי כפור דוקרניים. פתותי שלג צחורים וקלילים נופלים אט אט, ונחים בעדינות על פני הגביר הכחולות. מתבייתות על חלוקו הדק... עיניו של זנויל בוהות מתוך ארובותיהן מעונות וברק טרוף בהן...

"רבי - מצטרר הוא לפתע בקול לא לו - איני יכול יותר! איני יכול... עוד מעט קט ואתעלף! אפול ואמות פה לנגד עיניו... הצינה משתקת את לבי..."

הרב קם ממקומו, עיניו הגדולות רושפות אש: "אינך יכול יותר, אה? כשל כח סבלך?... אכן, מאמין אני לך... אבל מדוע לא הטית לבך ואזינך לשמוע לשוועת הנאנקים?! מדוע התעוורר עיניך

בחדרו. לא יוכל הרועה הנאמן לשבת בשלווה כל עוד לא שוקמו כל הנשרפים, כל עוד מתגוללים אומללים על דרגשים בהקדש.

הרב עוצר על יד הדלת. "מנדל" - מלחש הוא אל המשמש - "לך והבא עגלה, צריך אני לצאת לדרך".

המשמש אץ לקיים את פקודת הרב, כולא תמהונו, לאן זה צריך הרב לנסוע באישון ליל סערה? גלד של כפור מכסה את הדרך, דומה כי הבל הפה קופא באויר... העגלה מוכנה. הרב לובש מעילו העליון. נוטל מקלו ויוצא החוצה.

"סע לביתו של זנויל." - אומר הוא לעגלון.

"רבי..." - פותח העגלון פיו ומשתתק. חפץ הוא להגיד כי לחינם היא הטרחה, שהרי מדובר בקמצן הגדול ביותר בעיירה, אך מכבוד התורה בולם הוא דיבוריו על לשונו. תוך דומיה מתנהלת העגלה בדרך.

על יד האח המוסק היטב, בחדר קבלת האורחים, המיועד לאנשי עסקים, יושב זנויל מדושן עונג, החוץ החורפי אינו נוגע פנימה. כתלי הבית מוגנים היטב מפני הרוח והצינה. זנויל שקוע ברעיוניו. רק לפני שעה קלה עזב את החדר שליחו של גרף מפורסם, העסקה שהתקיימה ביניהם יש בה כדי לדשן עצם... עתה יושב הוא זנויל בנוחות רבה בכורסתו הרפודה ומעיין בקורת רוח בכתב העסקה. כוס חמין מהביל לפניו וסיגר עב ממד משובח, תקוע אלכסונית בין שפתיו. תימרות עשן ריחניות מסתלסלות ועוטפות את פניו בעשן רכרוכי נעים.

זנויל לבוש חלוק בית מברד רך, ולרגליו אנפילאות רכות וחמימות. הוא אץ יסיים את שתית החמין, ימהר לעבור פעם נוספת על כתב העיסקה, ואחר יפנה לעלות על יצועו. די להיום.

אבל קול רשרוש של צעדים הססניים זקף את אזניו. הוא הפנה ראשו לעבר הדלת והבחין במשרת הנובך.

"רבי... רבי... רבי חיים, הרב דמתא, הגיע לבקור..." "בשעה מאוחרת כל כך" - ? התקמרו גבותיו של זנויל - "נו, מילא, אמור לו להכנס..." המשרת סב על עקבותיו אך מהר לשוב אל אדונו.

הוא פשט ידיו לפניו בתנועת מבוכה: "הרב אמר כי אינו רוצה להכנס פנימה..." "לא רוצה להכנס" - ? אינפך הגביר - אצא לראות מה שם..."

אבל הרב כמו אינו שומע את דבריו. ממשיך הוא לשוחח לאט ובניחותא קולו לוחש אבל לחישתו כאזמל בלב הגביר

וכבר הידס זנויל החוצה באנפילאותיו הרכות, המתאימות לרצפת בית מוסק היטב.

תקציר הסיפור מהשבוע שעבר:

חנטשה הירקנית שבה לביתה העלוב, עייפה ומיזועת לאחר שעלה בידה למכור את תכולת סליה: בצלצלים, תפוחי אדמה מצומקים וגזרים שדופים. מדמי הפדיון המועטים, היא קנתה שמן, פולים, עדשים וצלוחית שמן.

היא שפתה את הסיר ותכולתו על הכירה המפוייחת. תוך כדי הבישול, הרוח העיפה גץ שנאחז בקש מאובק שהיה מונח בגג שהצית במהירות אש שאחזה בבקתה.

חנטשה ניסתה תוך כדי שהיא זועקת זעקות שבר לכבות את השריפה שהתפשטה במהירות ונאחזה בבתים נוספים. תושבי בריסק על אנשיהם נשותיהם וטפם, יצאו לרחובות קריה להציל את מה שניתן להציל.

בעוד השריפה משתוללת, כמעט בהיחבא בין המשתתפים בכיבוי בפועל, נטל חלק גם רב העיר, הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל.

אין לתאר את מנת סבלם של הנשרפים. רבי חיים סולובייצ'יק שאהבת ישראל בערה בלבנו, נרתם מייד לפעולות ההצלה. הוא כינס את ראשי העיר. היה צורך משווע בגיוס דחוף של ביגוד ומזון. את חברי הוועד צייד במכתבי המלצה. שליחים יצאו לכל קצוות המדינה. סכומי עתק נדרשו ורבי חיים חתר לקבל מן הגבירים סכומים מופלגים שיספיקו לבדק ביתם של כל הנשרפים.

למרות זאת, ביחס לגודל והיקף האסון, נדמו תרומות אלו לנטלה אחת של המים הנשפכת לתוך הים הגדול. אותו קיץ היה חם למעלה מן הרגיל ואלו הקשו עוד יותר את תנאי המגורים של המשפחות שהיו שקועים בחוסר כל.

למרות הכול, התקווה והביטחון הנוטעים בלב כל יהודי בכל מצב שהוא, לא נטשו את תושבי העיירה (עד כאן התקציר).

תודות למאמציו ולמסירות נפשו של הרב, ששם לילות כימים לעזרת אחיו, כבר עמדו על תילם בתים רבים. רבים מן הנשרפים כבר זכו לקורת גג מעל ראשם. אבל חלק ניכר לא הגיע עדיין אל המנוחה. ואלו סבלו בכפליים, גם מן הקור והלחות שהביא עמו החורף.

לא יוכל הרועה הנאמן לשבת בשלווה כל עוד לא שוקמו כל הנשרפים

שעת ליל מאוחרת, תושבי בריסק נמים על יצועיהם. אלו בבתיהם, ואלו העלובים בהקדש.

לאור הנר, מתעמק רב העיר בגמרא. מצחו הרם חרוש קמטים. אצבעות ידיו זעות בחוסר מנוחה. ולפתע קם הוא מן השולחן, מפסיע אנה ואנה

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

טיש עד הבוקר

למכלול הניגונים של שירי הדביקות שמושמעים בדרך קבע בטיש, את הניגון החב"די לפסוק בתהילים "ידעו כי אתה ה' שמך לבדך עליון על כל הארץ."

כשהניגון הזה מתנגן בטיש, טועמים כל המשתתפים את ההתרגשות העצומה שתינגע בעזרת ה' יתברך בכל עם ישראל כאשר בקרוב ממש יבוא המשיח וכולם אז "ידעו כי אתה ה' שמך לבדך עליון על כל הארץ."

כפי שתמיד אירע, גם בליל שבת קודש זאת סיים האדמו"ר את הטיש ב-5 בבוקר ונפרד באופן אישי בברכת "גוט שבעס" מכל אחד מהמשתתפים. וכהרגלו בקודש, הוא עמד לאחר מכן על רגליו עוד שעה קלה בפתח של בית המדרש והמשיך לשיר ולרקוד עם הקהל כמה ניגוני דביקות נוספים לפני שיצא לביתו.

ולנו לא נותר אלא לברך את האדמו"ר שליט"א בברכה הכתובה בתורתנו הקדושה - שיאריך ימים על ממלכתו מתוך בריאות מעליא ויוליך את עם ישראל בקרוב ממש לקראת משיח צדקנו.

138 יצחק אבר-אליך

כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט שליט"א

על ידי האדמו"ר, מרטיטים את נפשות משתתפי הטיש ואף מחסירים פעימה מלבבם. בין ניגון לניגון, האדמו"ר משמיע דברי אלוקים חיים שמעוררים לעבודת ה' יתברך בשמחה ומפיחים רוח חיים באזניהם של שומעי לקחו. כמו כן הוא מספר סיפורי צדיקים נפלאים שמהם ניתן ללמוד הוראות בעבודת ה'.

לי באופן אישי נתגלגלה הזכות הנפלאה להוסיף

השבוע זכיתי להשתתף בתום הפסקה של מספר שבועות, ב"טיש" (שולחן השבת) של כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף סיגעט שליט"א.

בכדי לתאר במקצת את האווירה ששוררת ב"טיש" של האדמו"ר שליט"א, ניתן להשתמש במטבע של חז"ל אודות שמחת בית השואבה ולומר: מי שלא ראה טיש שלו, לא ראה טיש מימיו (וכמובן שאין במילים אלה להפחית בכחוא זה ממעלתם הנשגבה של כל הטישים של שאר האדמו"רים החשובים בארץ ובעולם). הטיש של האדמו"ר נפתח בחצות הלילה לערך ומסתיים בסביבות עמוד השחר. סביב השולחן של האדמו"ר מתאספים כל סוגי היהודים המרכיבים את הפסיפס שנקרא - עם ישראל. חסידים, ליטאים, ספרדים, אשכנזים, חרדים, דתיים ומסורתיים באים מכל קצוות העיר (ולפעמים גם מחו"ל) ויושבים בצוותא חדא בכדי לספוג מהאדמו"ר את טעמה המתוק מדבש של השבת הקדושה. האדמו"ר מחדיר את קדושת השבת לעצמותיהם, כפשוטו. בחיובו כובש הלבבות הוא מקרב את כל אלה שבאים להסתופף בצילו. הניגונים הסוחפים שמושמעים

השריפה בבריסק - המשך מהעמוד הקודם

הרב סיים את דבריו הלוהבים, הוא לא חכה למענה, לא בקש תשובה, סיים לדבר, והורה לעגלון לשובר...

וזנויל נשאר עומד על עמדו כמו סימרו אותו למקומו.. למחרת, עם הנץ החמה, הגיע זנויל לבית הרב כל עוד נשמתו בו. בידי החזיק תיק עור מהודר, תפוח וגדוש.

איש לא ידע מדוע בא, ואיש לא ראה כיצד רוקן זנויל את תוכן התיק על שולחן הרב, אך יודעי דבר ידעו לספר כי מנתינה זו שנתן זנויל לאחר ליל הסערה, החזיר הרב את כל חובות קהל הנשרפים, הורה לבנות ולשקם את כל שאר הבתים וסיפק עצים להסקה לכל עניי בריסק עד תום החורף.

הגאון הגדול רבי חיים מבריסק זצ"ל

הוסיף הרב לייסר את זנויל - "ראיתי אך דרך אחת: להוציאך החוצה בליל סערה, למען תחוש אתה בעצמך, מה נורא הוא סבלו של האומלל הסובל מן הקור, ואולי כך תשכיל להבין מעט לסבל אחיך שאינם רואים עדין את פתח הישועה לסבלותיהם.."

מלראות בענות אחיך!...! האם קור זה אינו יפה רק לך?! הנה לך! עתה טעמת, לשעה קלה, טעמו של האומלל החשוף לפגעי החורף, לעלוב אשר סכנת חיים מאיימת עליו ועל בני משפחתו, ובעלי יכולת כמוך עומדים מנגד ומסרבים לסייע.."

"כמה פעמים", - הוכיח הרב - "כמה פעמים, התדפקו על דלת ביתך העסקנים והשתדלנים! הם התחננו לפניך, כי תחוס ותרחם ולא תתעלם מענות אחיך! אילו המתגוררים בהקדש שאין בו אפילו עצים להסקה... המשפחות שזכו כבר לקורת גג, אך ידם ריקנית מלקנות עצים להסקה... התחננו לפניך, ניסו לשבר את אזניך כי אמהות על ילדיהן, יולדות ותינוקיהן, סובלים ומתענים בקור המקפיא החודר לעצמות, וגבירים כמוך לא אבו להבין זאת... ונמנעו להושיט יד מסייעת..."

"וכאשר שמעתי עד כמה קשוח לבך ואטום" -

איזורת השבוע
מתורתו של הבעל שם טוב הקדוש

יהודי בעבודת ה' צריך להיות כמו מלך בתכלית התוקף ולא כאסקופה הנדרסת, ח"ו. שכיון שהוא בטל ועבד למלך הרי עבד מלך מלך.

הודעה משמחת:
העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמולין לציונו של מן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אבי ר' ישראל יוסף משה בן ר' אהרן מנדל ז"ל

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מעלת הצדקה

פרשת ראה

בס"ד | גליון מס' 495

מהי הכתובת המובטחת לפעול ישועות נדירות?

פתוח תפתח (ט"ו, י"א)

מכספך, הוא שולח אליך 'השקעת זהב'. שים כסף אצל העני, ותן לבורא עולם לשלם את התמורה המלאה לכספך, בשפע רב!

מפתיע לגלות את הסוד האמיתי: יותר משהעשיר מעניק לעני, העני הוא המעניק לעשיר. כשעני ניצב לנגד עיניו, ניצבת לפניו 'השקעת זהב' כדאי במיוחד, מניח שבורא עולם חתום עליה שכדאי להשקיע בה. רוצה לפתוח לעצמך את שערי השפע? רוצה להציל את עצמך ומשפחתך מכל רע? רוצה להרעיף על עצמך שפע אושר ועושר? - בבקשה, הנה המפתח: שים כסף אצל העני, תרום לו בעין יפה, ותזכה!

הבה נאמץ את המסר הזה לתשומת ליבנו. לפעמים אנו עלולים להיתקל בריבוי בקשות, לפעמים דופקים בדת בשעות מאוחרות, לפעמים טורדים את המנוחה, ולפעמים אנו עלולים לחוש 'כמה אני כבר יכול לתת!'

ככל שזכור שכל הזדמנות לתת צדקה היא הזדמנות עסקית רווחית, שכל פניה אלינו בבקשת נדבה היא רגע של השקעה כדאית, שכל נתינת צדקה היא הפותחת לנו שערי טובה ושפע - כך ייקל עלינו להעניק לעני מכל הלב, מתוך שמחה ובחיוך רחב, ובורא עולם ישלם שכרנו בכפל כפליים!

הכתובת האמיתית לישועה!

הבשורה הקשה הייתה את האברך ובני משפחתו, כרעם ביום בהיר. הרפואה עוד לא הייתה מתקדמת כמו היום, אך כבר אז - די מהר ידעו להבחין בהמצאותה של הנוראה שבמחלות, ולאבחן מיד עד כמה הסיכויים קלושים לרפואתה. כשבשורת האיוב נפלה על האברך הצעיר, היה זה יום הלם במשפחתו, כשכולם אובדי עצות...

רק לפני כמה שנים נישא, כמה ילדים קטנים בביתו, ועתה - הרופאים תמימי דעים כי מועד עזיבתו את העולם קרב ובה, לא עלינו. המחלה הנוראה מחוללת הרס בגופו, חודשי חייו ספורים. מה עושים עכשיו? להיכן ממשיכים מאכא?

בירושלים של אותם ימים, לפני כשבעים שנה, התפרסם שמו של הרה"ק רבי מרדכי מזוועהיל ז"ע, שעוד לא מונה לאדמו"ר, אך כבר אז נודע כצדיק נשגב, היושב בפינת בית הכנסת 'חיי עולם', ועוסק בתורה ובעבודת ה' מתוך הדחק. האברך גמר אומר להגיע לבית הכנסת 'חיי עולם', ולבקשו כי יפעל ישועה למענו.

בברכיים כושלות ובעיניים דומעות התייצב לצד הסטנדר של רבי מרדכי, ותינה את צרתו. את העובדה שהוא איש כה צעיר, בתחילת חייו ובשיא פריחתו, ושאינו מסוגל לחשוב על כך שיוותר אחרי אלמנה ואם לכמה ילדים קטנים ללא אב וגב. הוא העניק לרבי מרדכי סכום כסף גדול כפדיון נפש, הותר על הסטנדר את שמו ושם אמו למען יתפלל עליו בכל עת, ונפרד ממנו כשרבי מרדכי מברכו שיזכה ברפואה וישועה בקרוב.

השבועות חולפים, הרופאים החלו לטפל בו באמצעים שהיו בידיהם, והנה - הפלא ופלא, האיש הולך ונרפא. המחלה מתחילה לסגת, ניצוצות של תקווה ניכרים בדברי

אחד הדברים המפעימים ביותר בהם מתייחד העם היהודי, הוא הנתינה ההדדית הנפלאה. בכל הזדמנות, מדהים לראות את ההתגייסות המונית של כל אחינו בני ישראל, בכל מקום שהם, לעזרת אחיהם הנתונים בצרה, לטובת שכנים נזקקים ועניים מצויים.

כמה מרגש לעמוד בערבו של יום בבית כנסת מצוי, ולראות עוד ועוד יהודים עוצרים ליד מקבץ נדבות אלמוני, ומעניקים לו מלחמם. כמה מפעים לראות אנשים שהם בעצם בקושי 'סוגרים את החודש', ובכל זאת הצצה בחשבון הבנק שלהם תגלה הוראות קבע לגופי צדקה ולארגונים שונים. כמה מדהים לשמוע על אילי הון שמעבירים תרומות עתק למטרות טובות וראויות, מתוך הבנה לחשיבות הצדקה ולקיומה בעם היהודי.

זה מדהים עוד יותר, בהתחשב בכך שהעולם הרחב של ימינו, השדה האנושי הבינלאומי, הוא עולם של תחרות גשמית קשה. צאו וראו את בורסות המניות הגדולות בעולם, ותגלו אנשים שעושרם מופלג עד אין קץ - ובכל זאת הם אינם נותנים מנוחה לעצמם ומבקשים לזכות בכסף נוסף. בכלל לא מובן מאליו, שאדם יוותר על כספו שלו, ופשוט יעניק אותו לאחרים, כדרכו של העם היהודי - מיליונרים, עשירים, אמידים, ממוצעים, ואף עניים בעצמם - שכולם לא מוותרים על הזכות לתת צדקה.

הדבר מחייב התבוננות: מה יש בה, בנתינת הצדקה, שגורם לכולנו להתחבר אליה ובעוצמה כה גדולה? מהו הקסם המסתורי הטמון בין האצבעות המעניקות צדקה, המביא את כולנו לרצות לשוב ולעשות את הפעולה הזו עוד ועוד? מדוע חז"ל כבר מבטיחים שכח הצדקה כה רב ועצום לחולל ישועות?! מדוע עינינו הרואות שנותני הצדקה זוכים לשפע שמימי פלאי?! מה הסוד לכך שמצוות הצדקה מביאה בכנפיה ישועות למעלה מדרך הטבע?!

את התשובה לכך נגלה בפרשת השבוע, בה אנו זוכים במתנה יקרה זו - במצוות הצדקה. התורה מצווה אותנו להפריש צדקה, ומציינת כי היא מעניקה לנו את מצוות הצדקה עקב העובדה ש'לא יחדל ממך אביון'. הרה"ק בעל 'הכתב סופר' ז"ע חושף כוונה נסתרת בדברי הפסוק, וכך הוא מגלה:

אבא שבשמים אומר לנו, לכל יהודי: ראה נא. אני מפקיד בידיך את הזכות להחיות את נפש העני, ונותן לך במתנה את הזכות הזו, כדי שתוכל לפתוח לעצמך את שערי השפע, להניצל מכל רע. אני מעניק לך את ההזדמנות לעורר על עצמך את רחמי שמים, שזכות הצדקה תעמוד לצידך ותדאג עבורך.

אני עושה את זה בשבילך, לא בשביל האביונים, הם כבר יסתדרו. אני אחראי עליהם, אני אביהם, 'לא יחדל ממך אביון' - האביון לא יאבד בעוניו, אני ה' דואג לו. השאלה היא רק אם אתה תזכה להיות המשקיע הנבון, שנותן מכספו לעני ורוכש בכך זכויות כבירות. הקדוש ברוך הוא שולח אליך עני? - הוא לא שולח אליך מישהו שיקח

העשיר - האחרון בתור?

חדר ההמתנה של כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ ז"ע, המה אדם תמיד. אלו באים לפעול ישועה, אחרים באים לבקש עצה, שועי עולם ביקשו לתת פדיון נפש הגון, ולא מעט נזקקים ושבורי לב ביקשו מתת יד הגונה. הרבי קיבל את כולם בחום, והורה לגבאי לבקר ולהעדיף להכניס אליו את פושטי היד מבקשי הנדבות, עוד לפני שייכנסו הגבירים בעלי ההון...

פעם נקלע למקום אדם עשיר מאוד, ובראותו זאת - חש פגוע ונעלב. מדוע הרבי מעדיף לקבל את מבקשי נדבתו תחילה? הלא זמנו יקר, כל דקה שווה כסף, הוא ממתין כאן ובידיו מעטפה תפוחה. מדוע מבקשי הנדבות קודמים לו?!

כשנכנס אל הרבי, לא הצליח לעצור בנפשו, ושחט בפניו את תמיהתו. נענה לו הרבי ואמר: 'וכי מה אתה חושב, הלא אתה בא אליי כדי לפעול ישועה, להבטיח ברכה בעסקיך. וכי מה אני ומה חיי להבטיח ליהודים ישועות? וכי מנין לי הכח לברוך שתצליח בעסקיך? וכי כיצד אני יכול להבטיח לך את הברכה הנכספת? -

כל זאת' - המשיך הרבי ואמר - 'אני עושה רק בכח הצדקה, בזכות שאני מקפיד לתת צדקה ברוחב לב לכל מבקשי פניי, נו, אמור לי אתה, וכי יכול אני לקבלך לפני מבקשי הצדקה? הלא כל כוחי לברוך נובע מהם, כל עוצמת ברכותיי מגיעה מהם, חובה עליי להקדים ולקבלם תחילה, כדי שיהיו לי הכח והיכולת לברוך מכל הלב, ולהשפיע עליך טובה וברכה!'

את הסיפור סיפר נכדו, כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ שליט"א, והוסיף שהיה שגור בפי יקנו המסר העולה מהסיפור: 'זרוע צדקות - מצמיח ישועות'. נתינת צדקה כמוה כזריעה, המצמיחה ישועה מובטחת וברוכה. הבה נזרע הרבה צדקה, נפזר צדקה ברוחב לב, למען יהיו חיינו חיי ישועה וברכה תמיד!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

הרופאים. במועד שהרופאים צפו כי יעזוב את בית החולים ויעלה לעולם שכולו טוב - עזב האיש את בית החולים בריא ומחוייך, מהלך על שתי רגליו, אב בריא ומאושר!
30 שנה חלפו בטוב ובנעימים, האברך הצעיר של אז - כבר הפך ליהודי מבוגר למדי, כבן 60. ושוב נגזרה עליו הגזירה. כמו בסרט אימה, שוב הוא יושב על הכסא מול הרופא ושומע את בשורת האיוב, לפיה המחלה הנוראה שבה והתפרצה בגופו, הורסת כל חלקה טובה...

הוא יצא מהרופא שבור לב, ושוב חזרו אליו התחושות של אז, הדאגה, האימה, הפחד והחרדה. אמנם הוא הרבה יותר מבוגר, 30 שנה עברו מאז, אבל גם גיל 60 הוא גיל צעיר מדי מכדי להסתלק מהעולם אחרי מחלה קשה. הפעם, הרופאים היו חמורי סבר עוד יותר, שכן זו התפרצות חוזרת של המחלה, והסיכויים שהגוף יוכל לנצחה - קלושים עד אפסיים...

אך האיש לא נתן לדאגה להשתלט עליו. היטב זכר מה עשה בפעם הקודמת, והחליט לשוב ולעשות את אותה פעולה. הוא משך תוכנית חיסכון בעלת סכום עתק, צרר את הסכום במעטפה, ושם את פעמיו לביתו של הרה"ק רבי מרדכי מזוועהיל זי"ע - שכבר כיהן אז כאדמו"ר. הפעם הרבי לא ישב בקצה בית הכנסת, אלא בחדר קבלת הקהל...

הוא התייצב בתור, וכשהגיעה עתו - פסע פנימה בדריכות. הוא הזכיר בקצרה את הקורות אותו לפני 30 שנה, כיצד חלה במחלה הנוראה ופדה את נפשו בסכום כסף שהעביר לרבי כצדקה, ובקול בוכים סיפר כי המחלה שבה ותקפה. 'הבאתי בכיסי מעטפה עבה פי כמה וכמה' - אמר האיש, 'אתן אותה לרבי, והרבי כבר יפעל לי את ישועתי כמיטב המסורת'...

אלא שהפעם למרבה ההפתעה, הרבי דחה את המעטפה בעדינות וסירב. 'לצערי, אני אינני יכול לעזור לך!' - קבע, כשהוא מביע השתתפות כנה בצערו של היהודי שלפניו, אך מסביר שלא יוכל לסייע...

האיש הופתע, ולאחר רגע, כשהבין את המשמעות, נחרד וזעק בבעתה: 'רבי, האם זה אומר שאפסה תקוותי? האם אין לי סיכוי? הלא הרבי הוא שפעל את ישועתי אז - לפני 30 שנה, ואילו עכשיו הרבי אומר שאינו יכול?'

'זה לא אומר כלום' - הרגיע הרבי, 'אז באמת הייתי יכול. היום כבר לא!'

האיש נשא עיניו משתוממות, שדאגה, חרדה, עצב וצער מעורבים בכל מבט שנשקף מהן. למה מתכוון הרבי? מדוע אז היה יכול לפעול ישועה והיום כבר לא? ומדוע הוא מדגיש כי הוא אינו יכול, אבל אולי אחרים כן? ומי הם?!

הרבי הבחין במבטי התמיהה, ונענה מיד: 'ראה נא, אז באותם ימים, הייתי אברך צעיר, מטופל במשפחה חסרת כל, עני מרוד. נתת לי מעטפה, צדקה טהורה ונשגבה. בכוח הצדקה יכולתי להתפלל עליך, ותפילת העני שזכה בצדקה מיידך - פתחה לך את השערים והביאה שמש צדקה ומרפא בכנפיה, שהרי התורה הבטיחה 'כי בגלל הדבר הזה יברכך השם אלוקיך' - ברכת התורה היא שעמדה לצידך ולהושיעך.'

לא כן היום. היום אני רבי, ברוך השם כבר אינני נזקק לצדקה, וכבר אינני יכול לפעול ישועות כה גדולות, שאפשר לפעול רק בכח הצדקה. עצתי לך, שתצא לרחובה של עיר, תחפש לעצמך עני הגון, אדם שמצוקתו גדולה. תן לו את המעטפה, תבקש ממנו להתפלל עליך, ואז כח הצדקה ישוב ויפעל את ישועתך, ורפואתך קרובה לבוא' - בירך הרבי בחום...

נפעם ונרגש יצא היהודי מאת הרבי, ובכיסו המעטפה התפוחה. בירר על עני דחוק מאוד במחייטו, העביר לו את המעטפה, ואף רשם את שמו על פיתקא - כדי שהעני יתפלל עליו בכל עת. ואכן, לא עברו ימים מרובים, ושוב נכנס אותו יהודי אל הרבי, הפעם כדי לבשרו כי העצה עבדה יפה יפה, והוא נושע ונרפא, בכח הצדקה...

הבה נתבונן בעומק המסר, שמציב בפנינו הסיפור המופלא הזה שסיפר הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א. ברור כי האדם הזקוק לרפואה - טוב יעשה אם ינהג כעצת חז"ל ויילך אצל חכם שיבקש עליו רחמים. אך הרבי ביקש להביע בפניו את עוצמת ברכת הצדקה - שהיא ברכה שבורא עולם בעצמו מעניק לנותן הצדקה, 'בגלל הדבר הזה יברכך השם אלוקיך!'

הבה נזכור זאת, למען נדע את גודל ההזדמנות הנקרית לנו בהגיע עני לפנינו. ניתנת לנו הזדמנות שמימית לפתוח לעצמנו שערי רפואה, שערי ישועה, שערי ברכה. הבה נתפוס את הרגע הזה מכל הלב, ניתן כנדבת דינו ברוח לב ובשמחה, ונזכה שהצדקה תפתח לנו שערי רחמים וישועה בשמי מעל!

חילוף פלאי בערב שבת...

היה זה לפני כעשרים שנה, בבחינת 'ימיים ההם - בזמן הזה'. היו אלה ימי בין הזמנים, עת משפחה מצפון הארץ התעתדה לשבות את השבת בבית הורי האב, המתגוררים בדרום הארץ. הם יצאו מביתם ביום ששי בשעת בוקר מוקדמת, והתכוונו לפוש וליהנות עד חצות היום בפארק עין זיתים המצוי לא הרחק ממירון, ומשם להמשיך דרומה. הם החנו את הרכב בחניון הפארק - שבאותם ימים היה חורשת עפר שקטה ולא סלולה, וכולם ירדו להשתעשע ברחבי הפארק.

שעת הצהריים הגיעה, ובני המשפחה החליטו לשוב לרכב, ולהמשיך במסע לכיוון דרום הארץ. האב התניע את הרכב, ואז התברר כי כשהתנה אותו - לא הבחין בגזע עץ שבשולי החניון, ולמעשה - הגלגלים האחוריים חונים מעברו השני של הגזע. הוא ניסה ללחוץ בכל הכח על דוושת הגז - כדי שהרכב יצליח לעלות על המחסום שיצר גזע העץ, אך לנוכח ההדף - שקע החול שמתחת הגלגלים האחוריים עוד יותר, והרכב כולו שקע עוד יותר, כשגזע העץ מתחת לטבורו, לא מאפשר לו לצאת.

האב ניסה את כוחו בכל דרך אפשרית, גם ה'ג'ק' המוכן לעת צרה נשלף, אך דבר לא עזר. כל המאמצים הובילו לתוצאה אחת: החול שמתחת הגלגלים שוקע עוד יותר, הרכב הולך ושוקע, כשרק גזע העץ תקוע תחת גחון הרכב, לא מאפשר תזוזה.

עד מהרה הבין האב כי כאן נדרשת עזרה דחופה, ויצא אל הכביש בניסיון לעצור רכבים חולפים, אלא שהם לא מיהרו לעצור - הכניסה לחניון היא בעמק שבין עליה וירידה, וכל רכב המגיע - מאיץ כדי להמשיך בתנופה בעליה. הוא יכול לעמוד כך עוד שעות ואיש לא יעצור...

השעה מתחילה להתאחר, האב מביט בשעון בעצבנות גוברת. השעה כבר 2:00 בצהריים, הוא תקוע על אם הדרך, הם עוד אמורים להגיע לדרום הארץ, ואין לו מוצא מהסבך, הרכב תקוע. הוא שב ויוצא אל הכביש, עיניו מיואשות למדי, ואז הוא נזכר במפתח המאסטר שפותח את כל השערים, בכח הגדול ביותר לחלץ יהודי מכל צרה, והוא אומר בפה מלא:

'רבונו של עולם, אני מתפלל שתעזרני ותחלצני מהמקום הזה, רק בכוחך הגדול לחלץ את הרכב. אני מבטיח בזה סכום כסף נכבד לצדקה, ואני מבקש שהצדקה - שכוחה רב ועצום לפעול ישועות, תפתח את השערים, מטבעות הצדקה יהיו השמן בגלגלי רכבי, ואצליח להגיע לדרום הארץ לשבת הקרובה במהירות האפשרית!'

טרם כילה האיש לדבר, והנה למולו נעצר רכב מסחרי גדול, משולט למולו אורכו וממותג כשייך לקיבוץ יראון הצפוני. האמת, שהוא לא ציפה שבדיק הרכב הזה יעצור, אך הנהג - מראהו כבן קיבוץ מצוי, בחר דווקא לעצור בדיוק במקום בו רבים לא עוצרים. להפתעתו, מתברר שהנהג עצר בדיוק שם כדי לאפשר לשני טרמפיסטים שתעו בדרכם לרדת, והוא שואל האם גם הוא זקוק לעזרה...

'אכן כן!' - קרא האב בקול כטובע הנאחז בקש, 'רכבי נתקע בחול שבחניון, ואינני יכול לחלצו. שמא יש בידך לעזור לי, אולי לקשור את הרכב לרכבך ולחלצו?' - שאל בתקווה. 'אני יכול, רק אעשה פרסה ואשוב אליך' - אמר הנהג ועמד בדיבורו, כשהוא מתייצב לסייע לחילוץ הרכב.

ואז התברר, כי הנהג שעצר - היה בטוח שהנהג התקוע מחזיק בחבלים עבים שביכולתם לחלץ רכב, שהרי אם אין לו חבלים כאלה - איך יגרור רכב אחד את הרכב השני? להפתעתו, התברר שאין לבעל הרכב התקוע חבלים, והנהג המזדמן כמעט יצא לדרכו מאוכזב, שכן אינו יכול לסייע...

כששב לרכבו, רגע לפני שהתניע, החליט משום מה לחטט בתא המטען. למרבה הפלא, התברר כי יש באמתחתו חבלים, 'כנראה, כשסייעתי למישהו להוריד דודי שמש מהגג, שכחתי אותם באוטו' - הסביר כמתנצל, ועל אתר התכופף לרכב התקוע, קשר אותו היטב לרכבו, ונכנס אליו בזריזות.

הוא התניע את הרכב, לחץ על דוושת הגז בעוצמה רבה, קול שאון נשמע ברמה וענן אבק התאבך ממעל. עוד לחיצה, ועוד אחת, והנה הרכב התקוע כמתעופף לו מעבר לגזע, מחולץ בשלום...

בעל הרכב התקוע לא מצא את המילים להודות לנהג המזדמן שכבר הסתלק מהמקום כלעומת שבא. הוא התניע את רכבו ויצא דרומה, כשלכל אורך הדרך הוא מספר לילדיו על הנס הגדול שהתחולל כאן, כיצד נהג לא צפוי, עצר במקום לא צפוי, מצא חבלים באופן לא צפוי, וחילץ את הרכב באופן פלאי ממש.

'וכל זאת בכח הצדקה!' - אמר האב בהתרגשות, 'ראו נא ראו מה היא חוללה, איזו מהפך שמימי עוררה. רגע לפני שנתתי צדקה - היינו חסרי אונים, נטולי סיכוי להיחלץ מכאן. ועתה, בכח הצדקה, ראו מה התחולל, כמה גדול הנס, הרי זה חילוף של צדקה ממש!'

כי אכן כן! גם כשאינן סיכוי, כשענן שחור נראה באופק, כשנראה שהמצב תקוע ללא מוצא - כח הצדקה הוא מפתח אדיר לחולל ישועה פלאית, השגחה מופלאה, צירוף מקרים מדהים שמוביל לחילוף מהמצב הבעייתי. וסיפור זה, אותו שלח לנו בעל המעשה במכתב אישי, קורא לעברנו בעוצמה רבה:

יהודי, אם אתה מתמודד, אם קשה לך משהו, אם אתה מרגיש אבוד - אל תאבד עשתונות! גש לקופת הצדקה, תן מליבך, מגפשיך, כנדבת ידך. חפש לך עני ותן לו מכל הלב, מצא לך יהודי נזקק והענק לו מטובך. ככל שתיתן יותר צדקה, ככל שתיתן לצדקה את הכח - כך יפתחו לך שערי שמים ותזכה בחיים טובים ומאושרים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אופק חדרה

כניסת שבת	18:37	לוח מקומי
יציאת שבת	19:43	אור החיים
תם	20:19	
	18:48	
	19:37	
	20:25	

"נתון נתן לו... כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך בכל מעשיך" (טו, ט.)

כל יהודי שמתבונן לרגע אל עומק ליבו, ובוחר את מצבו ברגע של כנות אמיתית וטהורה, עלול להיכנס ללחץ. רק הוא יודע כמה אינו מושלם, כמה פעמים המידות שלו אינן כה נאות, כמה פעמים יראת השמים שלו אינה מספקת, כמה פעמים נכשל. כל אחד מאיתנו מצטער כשזה קורה, אבל בגילוי לב נאלץ להודות שזה קורה, וכשמבינים ש'על כל אלה יביאך אלוקים למשפט', ושם למעלה התמונה ברורה ובהירה - זה לא נעים...

מדהים לדעת שיש כלי מיוחד, יחודי ביותר, מפתיע בכוחו, שובר שיאים בעוצמתו, שיש לו יכולת להשפיע בשמים, לשנות את המבט עלינו, להכריע את גורלנו, להרעיף עלינו שפע ולהוריק עלינו ברכה, בלי קשר למעשי דינו. יש משהו שהוא ממש 'שוחד' - כלפי שמיא, כסף שמשחד את בית דין של מעלה, משנה את גורלנו לטובה...

הסכיתו ושמעו ספור מדהים שמספרת הגמרא במסכת ברכות דף כ"ח: n: כאשר חלה רבן יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו, וראו אותו בוכה. 'מדוע הרב בוכה?' התעניינו התלמידים בחשש, והרי רבם הוא כה צדיק, כה גאון, מושלם בתורה, במידות ביראת שמים. מה יש לו לבכות כשהוא מבין שתיכף יסתלק מהעולם? ממה הוא כה חושש בעלייתו לעולם שכולו טוב?!

השיב להם רבן יוחנן בן זכאי והבהיר שסיבת בכיו היא העובדה שהוא עומד לעלות לבית דין של מעלה, ושם זה עולם אחר - עולם האמת, עולם בלי חוכמות. בעולם ההוא אין קיצורי דרך, אין אפשרות לשחד את השופט, אין כלים להגיע לפסק דין טוב אלא אם מגיע משמע, שדווקא בעולם האמת אי אפשר לשחד את השופט הלא הוא הקב"ה אבל כאן בעולם הזה - יכול אדם לשחד את בוראו בממון, וזה מיטיב את גזר דינו, זה עשוי לשנות את גורלו מן הקצה אל הקצה, זה יכול להציל אותו - ממש כך, לשחד הזה יש כח עצום!

ומהו אותו שוחד? כיצד יכול אדם לשלוח השמימה העברה בנקאית, ולשפר את גזר דינו? כיצד יכול אדם לרשום שיק, לגהץ כרטיס אשראי, ולשחד בכך בית דין של מעלה?! ובכן, מגלה המהרש"א שם, שכונות רבן יוחנן היא לכת הצדקה. כשאדם בעולם הזה, שהוא עולם שיש בו חשיבות לכסף, נוטל מכספו שלו ונותן לעני, מעניק מכספו ליהודי נזקק - באותו רגע הוא 'משחד' כלפי שמיא, הוא שולח 'שוחד' לשמים, מיטיב את גזר דינו באמצעות תשלום כסף!

כלומר, כשיהודי נזקק פונה אלינו, כשעני מבקש את עזרתנו, כשגבאי צדקה בא לקראתנו, ואנו נזעקים לעזרת אח הנתון בצרה, מסייעים ליהודי עני ומך - לא רק לאותו עני אנו מסייעים, לא רק לו אנו מעניקים מעט רווחה. פי כמה וכמה מזה אנו תורמים לעצמנו.

כאשר יהודי נותן צדקה מתחוללת דרמה שמיימית: מעטפה תפוחה עושה את דרכה לבית דין של מעלה, צונחת על שולחן הדיונים, וזועקת למעננו, מבקשת בשבילנו, פועלת עבורנו, פותחת לנו שערים, 'משחדת' את בורא עולם - כן, ממש כך, אלו דברים שלולא אמרם התנא רבן יוחנן מי יכול לאומרם, אך כך הוא אומר וגם קובע: הצדקה שלנו משנה את גורלנו, היא מכריעה ממש!

יהודים יקרים, הבה נזכור זאת בפעם הבאה שיהודי יפנה אלינו, כשמישהו יתקשר, כשעני ינקוש בדלת, כשמכתב יגיע לתיבת הדואר. ברגע הזה, נזכור לזהות את ההזדמנות, להבין כי לפנינו דרך שמימית נפלאה להכריע את גורלנו לטובה.

וככל שנאמץ את העני, את הצדקה, את הנתנה בחפץ לב, את התשוקה והרצון לקחת חלק בצדקה, וניתן בכל הלב וכמה שיותר - כך נזכה לראות עין בעין כי הצדקה פתחה לנו שערים, היטיבה עימנו, שלחה לנו בחזרה שיקים גדולים פי כמה וכמה מלמעלה, העניקה לנו חיים מאושרים. הבה ניתן צדקה מכל הלב, בשמחה ובטוב לבב, כי - כך נקבע בפרשת השבוע - בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך, זה המפתח לברכת שמים!

שעוני יוקרה מאוספים נדירים, הוא תחום תחביבי למדי, ולמרות זאת - הוא מגלגל מיליונים רבים, למי מבינינו שאינו מכיר, נציין כי ברחבי תבל ישנה קבוצה לא מבוטלת של אנשים, שהתחביב שלהם הוא איסוף - ולפעמים גם סחר - בשעוני זהב או מותג יוקרתיים, בעיקר נדירים והיסטוריים. למותר לציין כי אלה העוסקים בתחום זה חייבים להיות אנשים אמידים במיוחד, שכן מחירם של שעונים כאלה נע מעשרות אלפי שקלים ועד מיליונים...

אחד מנגידי משפחת הלפרין המפורסמת, נמנה על חובבי שעוני הזהב היוקרתיים. ביום מן הימים נחשף לשעון זהב יוקרתי העומד

למכירה. הוא בירר על השעון, עמד על טיבו, נדירותו, ייחודיותו ואיכותו, וכששמע שמחירו עומד על 200,000 ₪ - הבין כי מדובר במחיר מציאה עבור שעון שכזה, וביקש לרכשו. החברה המוכרת התחייבה כי השעון יסופק תוך 3 חודשים, ולו לא נותר אלא להמתין לבואו...

התקופה חלפה, וביום בו יצא לקחת את השעון, קיבל הנגיד שיחת טלפון מידידו, שסיפר לו על טרגדיה נוראית שפקדה משפחה קשת יום, כאשר קצר חשמלי הוביל לשריפת ענק, מאכולות אש אכלו את הבית, הארונות, הבגדים, הריהוט, הציוד - הכל נשרף. 'שמו שמים!' - ביכה הידיד - 'משפחה נזקקת מאז ומקדם, ועתה כל ביתם עלה בלהבות. בחסדי שמים אין נפגעים בנפש, אולם הנזק הכלכלי אדיר, מוערך בכ-400,000 ₪. מנין תביא משפחה נזקקת סכום כזה?!

הנגיד שמע, ושקע בהרהורים. למעשה יש לו ברגע זה 200,000 שקל ביד, הסכום המיועד לרכישת השעון היוקרתי, שהוא מצפה לו כבר שלושה חודשים. קשה לומר שהוא מחוייב לוותר על חלומו לרכוש את השעון, ומנגד - איך יערב לו לרכוש שעון בסכום כזה, אשר יכול לכסות חמישים אחוז מהנזק של משפחה אומללה שכל ביתה עלה בלהבות?!

דקות ארוכות התלבט. צד אחד בליבו גער בו כל הזמן: 'את השעון הזמנת, והוא שלך. תרכוש אותו כמתוכנן, ואחר כך תיתן תרומה יפה, אפילו הגונה, כמה אלפי שקלים. מה קרה? האם כל עולה של המשפחה המסכנה הזו מוטל עליך?!' - ואילו הצד השני לא ויתר, ושב והעלה בעיני רוחו את דמעת המשפחה על ילדיה, נטולי בית, זרוקים ברחוב ללא כל צרכים בסיסיים. 'הסכום שבידיך יכול להציל אותם, להציל. איך בעד שעון מוותר אתה על הצלת משפחה?!

לא קלה היתה המלחמה הזו, הקרב התון-לבבי הזה. בסופו, הכריע באומץ ובגבורה כן. המשפחה הנזקקת שבייתה עלה בלהבות, יקרה בעיניו יותר מכל שעון יוקרתי. הוא וידא שהוא יכול לבטל את עיסקת הרכישה, ובחר לבטלה ולהציל את המשפחה, להעביר לה את 200,000 ₪ שבידו. וכדי להשלים את המשימה, בבחינת מצווה גוררת מצווה גייס הנגיד גם את אחיו שיתן גם הוא 200,000 ש"ח נוספים, ובכך הושלם הסכום שאיפשר את הצלת המשפחה ושיקום ביתה!

אם נראה שהסיפור מסתכם בזאת, הרי שיש לו המשך מפתיע: שלוש שנים אחר כך, בתחילת שנת תשע"ז, פרצה שריפת ענק במבואות ירושלים. היא התלקחה בערות ששביב המושב 'בית מאיר', ועד מהרה פרצה אל המושב פנימה, והחלה אוכלת מכל הבא ליד. מכוניות היו למאכולות אש, גינות נאות עלו בלהבות, בתים נשרפו כליל. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלץ את בני האדם מהיישוב, אולם הנזק היה אדיר, עשרות בתים הפכו לעיי חרבות שרופים עד היסוד...

בין הבתים הניצבים ביישוב, נמצא גם ביתו של אותו נגיד. הוא לא היה ביישוב באותו יום, אולם בני ביתו שהו בבית, חולצו אף הם יחד עם שאר תושבי היישוב, והותירו מאחור בית נאה ומטופח, יפה ומהודר. רגע לפני שעזבו הציפו מבט לעבר הבית וסביבותיו, כשליבים מביני שכנראה זו הפעם האחרונה שהם רואים אותו עומד על תילו, שכן האש משתוללת ושורפת הכל...

יממה וחצי היה היישוב סגור ומסוגר, תושביו הוברחו ורק כוחות הכיבוי וההצלה פעלו בו. לאחר מכן ניתנה הרשות לתושבים לשוב ולהכנס אל היישוב, ואז ראו הכל את היקף האסון - עשרות בתים שעלו באש, נזק עצום ובלתי נתפס. רק בית אחד שרד: בית משפחת הלפרין!

הבית מימין שרוף כולו, וגם הבית משמאל, גם הבתים ממול. האזור כולו שרוף לחלוטין, הבתים כמו נעלמו אל תוך חור שחור ומפוייח. רק ביתה של משפחת הלפרין ניצב בגאון, לא ניוזק אף לא בשריטה קלה. האש הגיעה אל הגדר המקיפה את החצר, ופשוט דילגה באלגנטיות אל הבית הבא. ביתם היה להם לשלל, הבית היחיד שניצל כולו!

לא מעט אנשים באו למקום, בוהים במחזה הפלאי. בית אחד, שעמד בטבורה של הדליקה, בעיצומה של השריפה, אולם מאכולות האש דילגו מעליו והוא נותר שלם ויפה כשהיה. ואין זאת אלא שבית זה הוא עדות דוממת אולם מרעידת לב, עד כמה כח הצדקה שניתן למשפחה שבייתה נשרף - היה כתעודת ביטוח לביתו של מי שהתמסר כל כך למענה, כיצד עמד והגן על ביתו של מי שנענה לזעקתה של המשפחה ניצולת האש, לבלתי יקרב אליו ניצוץ או גחל.

סיפר מופלא זה, שפורסם בספר 'האמנתי ואספרה', ממחיש כמה גדול כח הצדקה, בידינו הדבר לרכוש עכשיו פרקליט רב כח,

הפכות

הלכות ומנהגי חודש אלול

- חודש אלול ועשרת ימי תשובה הם הימים שבהם ראוי לכל אדם לפשפש במעשיו! ולהרבות בתורה ובמעשים טובים ולשוב בתשובה שלימה מעבירות שבין אדם למקום והן מעבירות שבין אדם לחבירו.

- מנהג חסידים ואנשי מעשה לבדוק התפילין והמזוזות בחודש אלול.

- מנהג הספרדים ועדות המזרח לקום באשמורת הבוקר לומר סליחות ותחנונים החל מיום שאחר ראש חודש אלול עד יום הכיפורים.

- הקמים באשמורת הבוקר לאמירת סליחות, נכון וראוי שיברכו ברכות התורה קודם הסליחות, כיוון שבתוך הסליחות נכללים פסוקים ומזמורי תהילים, ונכון להחמיר שלא לומר פסוקים קודם ברכות התורה אפילו אם נאמרים דרך תפילה ובקשה.

- הזמן הראוי ביותר לאמירת סליחות הוא באשמורת לפי שמשעות הבוקר מתעוררים חסדי הקב"ה בעולם, כמו שנאמר: "ימים יצווה ה' חסדו". ומחצות הלילה הוא עת רצון לאמירת סליחות. אבל קודם חצות הלילה מזמן צאת הכוכבים אסור לומר סליחות ושלוש עשרה מידות. ויחיד שנמצא בבית הכנסת שנוהגים שם לומר סליחות קודם חצות הלילה, ראוי לו למחות בידם ולבטל מנהגם זה. ואין צריך לומר שאינו ראוי להיצטרף אליהם ולענות עימם שלוש עשרה מידות. ומכל מקום ציבור שאי אפשר להם לומר סליחות באשמורת הבוקר או בחצות הלילה, רשאים לומר סליחות בשעות הבוקר, או אחר הצהריים לפני תפילת מנחה.

(לקוט מתורת המועדים)

פסח מפרנין - פסח

"יפה צעקה קודם גזר דין - מלאחר הגזר דין". אנחנו עומדים בפתחו של אלול, ובעוד 30- יום בדיוק יקבע כל ענייני השנה הבאה, כל פרט ופרט קטן כגדול (ואפילו אם התינוק יבכה בלילה, או הטשולנט יישרף וכדו' עד אין מספר הכל הכל נקבע ונגזר בראש השנה).

משל נאה אומר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: הנה ידוע שבל"ג בעומר אין שום גישה לכל אזור מירון, וכ"ש לאזור ציון הרשב"י, ומי שכן רוצה להגיע לציון הרשב"י ברכבו (עד הציון...) מה העיצה? יגיע כמה ימים לפני ל"ג בעומר - לפני שמצביים את מחסומי המטרה, וישכון שאנן ובטוח.

ואתו הדבר בראש השנה, ביום ראש השנה עומדים מלאכי הבלה ומשטינים והכל מתנהל במהלך של דין ומשפט איום ונורא, העיצה היא להתפלל בחודש אלול שזה בחינה אחרת של 'אני לדודי ודודי לי', זה בחינה של קירבה עצומה למלך בלי שום מפריעים ומקטרגים, וכאשר נזכה לדבר אל המלך בעצמו נוכל לפעול ביתר שאת ועוז לשנה טובה ומתוקה בס"ד. אכ"ר.

מעשה באשה שבאה לפני הרב, יסדר נא רבינו עבורי גט" מבעלי שנישאתי לו אך לפני שבועיים ימים...

שאל אותה הרב, מה אירע ביניכם, ענתה האשה, היום מיד אחר אכילתו סעודת בשר ביקש ממני שאגיש לו קפה עם חלב, הזדעזעתי לגמרי, שאלתיו שמה שחב בעלי הצדיק שזה עתה אכל בשר, וענה: לא שחכתי. שוב שאלתי: אולי כוונתך ל'חלב סויה'? וענה: לא, כוונתי לחלב 'אמיתי', שמוצאו מפרה, ולא ממשקה הדומה לחלב...

ובזה נוכחתי לדעת שאין בו יראת שמים ל"ע, כיצד אדור עימו בכפיפה אחת, הנני מתחננת ומבקשת מהרב שיעשה כל מה שבידו לפרק את החבילה ויפה שעה אחת קודם.

אמר לה הרב, אי אפשר לו לעשות דבר וחצי דבר מבלי לשמוע תחילה את הצד השני, ומיד הלך אל הכולל בו למד האברך, קרא לו והחל לשוחח עימו, ואכן הבעל הודה בכל פרטי המעשה, כי אכן ביקש ממנה כוס קפה עם חלב לאחר אכילת בשר נדהם הרב ושאל - וכי ירדת מדעתך, מה לאברך חשוב כמותך לעבור על איסור אכילת בשר בחלב?

השיב לו הבעל, כי בימים הספורים והבודדים שהספיק לחיות עימה למד להכיר בטיבעה, כי כל מה שהוא מבקש ממנה נעשה רק כעבור שש שעות... וממילא אין כאן שום חשש של עבירה, כי עד שהיא תכין את הקפה כבר יעברו שש שעות, ומותר לי לתחילה לשתות את החלב...

אומר ר' מייכלך: ולענייננו יאמר, טעמו של אדם משעה שהוא נזכר להתעורר ועד שיעבור הדבר למעשה נמשך הדבר זמן הרבה, על כן הבה נתחיל מעתה להתעורר ולהתחמם לקראת ראש השנה, וזוהו נקווה שבסיעתא דשמיא ניכנס כבר בעובי הקורה ונשלים את העבודה בהגיע הימים הנוראים, כי אילו נמתין ח"ו עד אז, הרי אנו מסוכנים שנוכה להתעורר רק לקראת חנוכה... (מה למעשה)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת: שושנה שירה ח'בי בת אברהם, מיכאל ח'בי בן סעדיה, לזכות אריה ח'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה הינדי, ציון נגר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימיה וישכר, אייל בן ניסים וחתה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נגר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, גבריאל נגר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום, שקד דהן בן סיגלית, אריה בן סעדיה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזינה, תמר לימור בת שושנה, זכריה נגר בן יעקב חסין יפת, רחל בת סעדיה, תמר בת שרה.

לרפואת: יוי בת הילה, עלמה בת מור, אורי אסתר בת רבקה, חנה בת סין-שרה שפירנצה, תאל בת תמר, רות בת זיהבה, הראל חיים בן הדסה, ניסים ניצן בן זקיה.

'לשחד' את בית דין של מעלה ולהטיב את מצבנו. וככל שניתן, ברוח לב, בשמחה, בהתלהבות ובהתרגשות - כך נזכה לראות את ברכת ה' עין בעין ולחוש את עוצמת ברכת הצדקה בכל מעשי ידינו!

את הסיפור הבא שמעתי מגיבור המעשה, המוכר לי באופן אישי. לפני מספר שנים תקפה אותו מחלה מסתורית, מחלה ושמה 'מחלת כאב'. זוהי מחלה מתקשה במיוחד, מידי פעם - בהתקפות מפתיעות - חלקים מהגוף נתקפים בכאבים עזים ומייסרים. החולה הפך לשבר כלי, כולו מוטל בסאת ייסוריו, הוא נאלץ לשכב במיטתו וליטול משככי כאבים חריפים במיוחד, וגם איתם ובעזרתם - אך בקושי מצבו מוטב, עד לסיבוב הבא שלבטח יבוא, אין לדעת מתי...

המחלה הזו חשוכת מרפא, הרופאים נואשו ממנה. היא מכילה כאב נורא בלתי צפוי, ולכן הם מתקשים מאוד לחזות אותה או לרפא אותה מהיסוד. הם רמזו לאיש כי יצטרך להתרגל לחיות בצילן של התקפות כאב חוזרות ונשנות, ועליו רק להכין מזווה עמוס לעייפה בתרופות - שיהיו מוכנות לזמן אמת, ולהסתגל לכך שאין לדעת אם ומתי וכיצד יתפקד...

זה שבר את ליבו, הודעת הרופאים נפלה עליו כרעם ביום בהיר. כשהתאושש מהמידע, החליט לקחת בידיו את כח הצדקה, ולפעול לעצמו ישועה. אלא שהוא לא בעל אמצעים, אך בקושי הוא מתפרנס כדי צרכי משפחתו. מניין יוכל לתת צדקה, והרבה, ובכל הכח?

הוא החליט, כי אם אינו יכול לבד - יגייס כספים לצורכי צדקה, אותם יחלק, ובכך תהיה לו זכות במצווה. הוא בחר חבר שמוכן להתנדב ללכת עימו, ויחדיו יצאו למסע גיוס כספים אחת לשבוע, בערב אחד אותו ייעד. את הכספים שגייס חילק לנצרכים ונזקקים, וכך חש כי יש לו חלק במצוות הצדקה הנפלאה...

חולף פרק זמן, וביום מן הימים שם לב, שלמעשה כבר חלפה תקופה לא קצרה מאז התקף הכאב הקודם, והתקף נוסף לא התרחש. והתקופה הזו הלכה והתארכה, הלכה והתארכה, והיא הולכת ומתארכת עד עכשיו - עד ימים אלה ממש!

כן, כבר חלפו מספר שנים. ואותה מחלה מסתורית וחשוכת מרפא - עזבה אותו בלבי שוב! משככי הכאבים בהם הצטייד - כבר נזרקו מזמן לפח האשפה, הכאבים המייסרים שהיו מנת חלקו הפכו לזיכרון עמום, אבל הוא מוסיף ללכת פעם בשבוע בין בתי השכונה ולגייס כסף לחלק לנצרכים...

כי הוא יודע, וזה המסר שבפיו: המחלה הזו עזבה אותו - רק כשהחל לפעול להרבות בצדקה, כשהחל לעסוק באיסוף וחלוקת צדקה. נכון, לא היה ביכולתו לתת צדקה משלו, אך הוא לא ויתר - ופעל והתמסר והשתדל והתאמץ כדי להרבות צדקה, לזכות יהודים בנתינת צדקה!

הצדקה - אותה נוסחת פלא, עבדה גם אצלו. המחלה נעלמה כליל, הכאבים עזבו אותו מזמן. כי המסירות למצוות צדקה, המאמץ למענה, הרצון לקחת חלק בה - אלו הם מפתחות רבי עוצמה להרעף עלינו שפע טובה וברכה. הבה נחזק ונתחזק לתת צדקה, לפעול למען הצדקה, להשתדל למען יהודים נצרכים - ונזכה לראות בישועת ה' ובברכתו! (פניני פר' השבוע)

מצפה האדולפים

נחת של מיליונרים

באחד ממסעות ההתרמה שלו, פגש ר' יעקב גלינסקי זצ"ל בגביר אדיר שהאזין לדרשתו בבית הכנסת, התרשם מאוד וביקש לשוחח עמו. כמובן, הן לשם כך היה ר' יעקב נוסע, להתרמת מוסדותיו. "עשיר אני", סיפר העשיר לר' יעקב, (שידע היטב כמה עשיר הוא...) "מיליונים יש לי, וכל זה אינו שווה לי בשעה שבני היחיד עומד להפנות עורף לדת אבותיי ולהינשא לבת ניכר. אם תמנע אותי ממעשה זה, תקבל חצי מהוני! חמש וחצי מיליון דולר! בשבילך!" "תראה", אמר לו ר' יעקב, "אני אוסף כסף למסדות תורה, לא בשבילי. איני צריך את הפרוטות שלך, הן מיליונר עצום אני בעצמי". "ככה?" הביט בו הגביר בהערצה, "ואיך הרווחת את המיליונים שלך?" "זה פשוט", אמר ר' יעקב, "נישואיו של בייק לבת העם היהודי שווים לך חמישה מיליון דולר, נכון? ואם אומר לך שיש לי שלושה עשר ילדים שכולם נשואים לבני העם היהודי ולבנותיו, הם וצאצאיהם? הרי תכפיל, ותגיע ללמעלה ממאה מיליון דולר...." וברוב התרגשותו על עוצמת העושר הגדול, שכח שבארץ ישראל שורר הלילה כעת, היתקשר לרעייתו והעיר אותה משנתה: הידעת כמה מיליונרים אנחנו?!" (ויותר יעקב)

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאר בן אליהו זמירל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

728

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

איפה כתוב שאבות לא בוכים?

כבר שבועיים אני עוצר את הדמעות בתוכי, עד עכשיו הייתי אופטימי, לא נותן לייאוש להשתלט עלי, לא מרשה לתקווה לסגת. "היה טוב", אני מבטיח לעצמי, לאשתי, לילדים שבבית, לתינוקת הקטנה שלי שמסתכלת עלי בעיניים גדולות וכל מה שהיא רוצה זה את המטרנה שלה. אין לה דרישות נוספות. "את תראי שבסוף לאבא תהיה עבודה והכל יסתדר", אני אומר לה בשקט, היא לא שואלת כמו הגדולים יותר, היא לא מרחמת ולא מפחדת, מסתכלת עלי בעיניים גדולות, "תאמיני", אני מעודד אותה, "ה' עוזר בסוף". המילים שלי כנראה מעודדות באמת, כי היא עוצמת עיניים בשלווה, נרדמת. אני מניח אותה בעדינות במיטה, קם עייף, כגמול עלי אמו, אני חושב לעצמי, ה', תחזק אותי, תן לי את האמונה הפשוטה הזו, הטבעית, האמינית, שהכל יהיה בסדר.

עד לפני כמה חודשים ניהלתי נגריה מצליחה מאד. השקעתי בחומרים יקרים, והעבודה שלי היתה ידועה כעבודה מצוינת. היו לי הרבה לקוחות ולוח הזמנים שלי היה עמוס מאד מאד. יום אחד שמתי לב שמשוה קורה, לא בבת אחת אבל פה ושם ראיתי שההזמנות מתדלדלות, כבר אין תורים ארוכים ומהר מאד, אין תורים בכלל. באחד הימים שאלתי לקוח ותיק מה קורה, ולמה הוא כבר לא מזמין אצלי, "אני אגיד לך בכנות", הוא ענה לי, "ברשתות השיווק מוכרים היום את אותם דברים שאתה מוכר, נכון, אולי האיכות טיפונת פחות, אבל אני מגיע, יש לי אולם תצוגה ענק, אני רואה מה שאני קונה לא כמו אצלך".

"חתול בשק", אני מנסה להצחיק את גוש המריחת שעולה בי. הלקוח שמולי קצת מבוהל, "לא ממש חתול בשק, ידענו שהסחורה שלך מצוינת ושאינן לה מתחרים, אבל...". הוא נבהל, המילים לא ממש מסתדרות לו, אני מרחם עליו ופותר אותו מהצורך לנהל איתי שיחה. "הכל בסדר", אני יודע שאני משקה שום דבר לא בסדר.

אחרי שאין תורים ואין לחץ מתדלדלות גם ההזמנות, ויום אחד אני מוצא את עצמי חסר עבודה בכלל, חסר תעסוקה. היומין ריק ואפס הזמנות.

אנשים פוגשים אותי ברחוב, לקוחות מבטיחים שאין כמו העבודה שלי, טופחים לי על הגב, מודים והולכים הלאה, אבל עם מחמאות לא קונים במכולת, וחוף מטלפונים שאבוא לתקן מיטה שנשברה, ארון שהתמוטט או ידית שנפלה, אני כמעט לא מקבל הזמנות.

אותו יום היה בוקר קשה במיוחד. בבית לא היה כלום. קמנו, לא היה לחם, לא חלב, והגרוע מכל, לא היה מטרנה לתינוקת. ידעתי שאין לי ברירה, אני אבא של המשפחה הזו ויש לי אחריות, אני יוצא למכולת השכונתית.

בעל המכולת היה בעבר חבר שלי, אפילו עשיתי לו שתי עבודות בבית, אבל לאחרונה הוא מסתכל עלי במבט מצומצם ובוחן, אני לא כועס עליו. מבין שעם החוב התופח שלי, הוא לא יכול להיות יותר מדי רגוע וגם לא מדי נחמד.

אני נכנס למכולת, לוקח לחם, גבינה, לבן, מחזיר את הלבן, מחליף את הגבינה הגדולה בקטנה, לאחרונה למדתי למרוח קצת גבינה

על הלחם. לוקח גם מטרנה. עוצם את העיניים מעדיף לא לראות את מעדני החלב שקורצים אלי מהמקרר ופעם צרפי אותם לשקית בלי לחשוב אפילו, מעדיף לא לראות את שלל המוצרים העומדים על המדפים וקוראים לי בצעה. לוקח רק את מה שחשוב, את מה שחייבים.

אני עומד בתור, מתפלל לה' ש...שמה? אפילו לא יודע מה בדיוק להתפלל, שבעל המכולת לא ישים לב לחוב המנופח שלי, שהוא יסכים לרשום לי היום, שה' יעזור לי לסלק את כל החוב הזה שיושב לי כמו אבן על הלב, שה' יתן לי עבודה בנגרות, כמו שמתאים לי וכמה שאני אוהב---

ביתניים מגיע התור שלי. בעל המכולת עורך לי את החשבון, אני כמעט נושם לרווחה, מבקש ממנו לרשום לי הכל ובקר---

עוד לא גומר את המשפט ובעל המכולת מתנפל עלי, זה הכעס של השבועות האחרונים, כנראה, "אני לא רשם כלום", הוא מתיז לעברי למול כל הלקוחות האחרים, "נמאס לי, אתה אומר תרשום תרשום ולא משלם, יש גבול לכמה שאני יכול לרשום לך", הוא מסתכל עלי, כועס ממש. "תחזיר את הדברים למדפים", הוא אומר לי. הקול הגבוה שלו משמיע לי פיצוצים באוזניים. הלקוחות כולם מסתכלים עלי, כבר התמודדתי עם בית בלי אוכל, עם יומן בלי הזמנות, עם יום של עבודה שהלך לריק, אבל עם הבושות האלו--- עם זה אני לא יכול להתמודד. הסומק מצויף את לחיי ואני לא מאמין למה שקורה. התסכול, הבושה, העייפות, חוסר האונים, הפחד שמכרסם, כל אלו עולים לי פתאום בבת אחת, ממוטטים אותי, מביאים לעיני דמעות.

אני לוקח את שלושת המוצרים האומללים, מחזיר אותם למקום, לא מצליח להפסיק את הבכי, לא מצליח לנגב את הדמעות. הלב שלי שורף מבושה, הידיים רועדות בחוסר אונים, אני הולך הביתה ככה, בוכה כל הדרך. לא יודע מה אגיד לאשתי, לא יודע איך אסתכל על הילדים שלי.

מה שקרה בחנות התברר לי באותו ערב, כשבעל המכולת הגיע אלינו הביתה, בידו שקית גדושה ומלאה בכל טוב. מבטו כבש ברצפה ובעיניו נוצצות דמעות, "אני לא יודע מה קרה לי", הוא אמר לי, "אני מבקש סליחה... באמת. לא הגיע לך שאדבר אליך ככה, זו היתה מעידה שלי, תסכים שאתנצל?" ראיתי בעיניו עקבות של דמעות. הוא הושיט לי יד מהוססת ללחיצה, לחצתי לו בחזרה את היד. אשתי מהרה להוציא את המטרנה, להחזיר לשכנה את מה שהלווינו היום, להכין לקטנה בקבוק.

"אני אגיד לך את האמת", אמר לי בעל המכולת, מבקש ממני שאלווה אותו החוצה, "כשהגעת באמת כעסתי עליך, לא ראיתי אותך, חשבתי רק על עצמי, על הכסף שלי שעלול לרדת לטמיון---".

הוא שותק לרגע, מסתכל עלי, "ואז, בזמן שצעקתי, עליך עבר בדיוק מישהו עשיר שנסע ברכבו ועצר בחנות שלי כדי לקנות שתייה. הוא היה שותף לכל הסצנה הפוגעת הזו, מיד כשיצאת הוא ניגש אלי, רוטט מכעס. "אני לא מאמין שאתה יכול לשפוך ככה דם של יהודי!" הוא אמר, "לא מאמין שדיברת ככה לבן אדם, שגרמת לו להיפגע ולהיעלב".

בעל המכולת מסתכל עלי, מבטו מתנצל, "עדיין הייתי שבוי בתחושת הכעס שלי", הוא אומר וקולו דועך קלות, אולי לכן אמרתי לו שאתה... עקשן גדול. מוכן לעבוד רק בעבודה שלך ולא מסכים לנסות עבודה אחרת. הוא לא הסכים לשמוע, שאל אותי על כמה עומד החוב שלך, אמרתי לו שעל 5,267 שקלים, הוא הוציא את כרטיס האשראי

המשך סיפור לשבת קודש

ישראל כולם חכמים, אז איך בן אדם כמוני שלא יודע קרוא וכתוב יתפרנס?"
אמר לו רבי מאיר: "תנוח דעתך, אדרבה, דווקא בגלל שאינך יודע קרוא וכתוב, תהיה לך פרנסה ברוח".

רוחה פשטה בליבו של היהודי, והוא עלה למטוס כשכולו שמח. "מה אתה כל כך שמח?" שאלו הסובבים.
"מה הפירוש? הצדיק הבטיח שתהיה לי בארץ ישראל פרנסה ברוח".

"לך תהיה פרנסה בארץ ישראל?" נדו לו האנשים בראשם, "הרי כולם שם משכילים, ואתה לא יודע קרוא וכתוב, איש לא יעסיק אותך".
ומה היה בסופו של דבר? אחד מהילדים שלו נכנס לעבוד בתעשייה צבאית. יום אחד פנה המפקד אל בנו של אותו אדם ואמר: "יש לנו בעיה, יש המון ניירת סודית שחייבים לגרוס, ולאיש מעובדי המפעל אין זמן לעסוק בזה".

הבן לא הבין: "נו, אז מה הבעיה? תביא מישהו מבחוץ".
"מה? אתה נורמלי?" נזף בו המפקד, "אסור שמישהו יקרא את המסמכים האלה".

"תשמע, יש לי רעיון בשבילך", אמר הבן, "תביא בן אדם שלא יודע קרוא וכתוב".

"נו באמת, תהיה רציני, נראה לך שבארץ יש אדם שלא יודע קרוא וכתוב?"
"כן, אבא שלי!"

הביאו את האב למפעל, ותחילה ערכו לו מבחן לראות אם הוא באמת לא יודע קרוא וכתוב, ונתנו לו עיתון. כשהוא פתח אותו לרוחב, ראו שהוא באמת לא יודע קרוא וכתוב. הוא נכנס לעבודה וכל היום היו אומרים לו מה לגרוס, ומה לקרוע ולשים בפח, וכך הוא עבד במשכורת טובה מאוד. כשהוא הגיע לגיל הפנסיה, הוא יצא לגמלאות, אך כיון שלא מצאו מישהו אחר במקומו, החזירו אותו לעבודה, והוא המשיך לעבוד עד זקנה ושיבה.

אם אדם רוצה לקנות תורה או להבדיל חכמות אחרות, לא שייך לעשות זאת ללא עבודה. האם תתכן מציאות שבה אדם נהיה חכם לבדו, רק כי הוא ירש זאת ממישהו? דבר זה הוא בלתי אפשרי, ללא לימוד ועבודה פיזית.

בניגוד למקובל לחשוב, הדבר היחיד שאדם יכול לקבל בלי לעבוד הוא פרנסה. ירושה אפשר לקבל בלי לעבוד, מתנה אפשר לקבל בלי לעבוד, וגם לזכות בלוטו אפשר בלי לעבוד, מדוע? משום שזו פרנסה. ודווקא בה כולם משקיעים הכי הרבה זמן.

ניקח את כל העשירים שבעולם וננסה למצוא את הצד השווה שבהם, האם כולם חכמים? לא. כולם חרוצים? גם לא. מה כולם? אין כולם. יש גזירה מה'! כל השאר, נגזר עליהם להתפרנס איך שהוא, אחד עובד יותר קשה, אחד פחות קשה, אחד יש לו קצת יותר, ואחד יש לו קצת פחות. עשירים - יש מעט, ולכל אחד מהם יש סיפור אחר כיצד הגיע לעשירות.

המסקנה היא שהקב"ה מזמן לכל אדם את הפרנסה שלו ולכן אם אדם עובר קשיים בפרנסה, עליו לפנות אל הכתובת הנכונה - ריבונו של עולם!

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים, הרב צבי נקר)

שלו ואמר לי שהוא רוצה לשלם 7,000 שקל, שיהיה לך יתרה בחשבון. אמרתי לו שלא צריך שאתה יכול לעבוד ולהרוויח, אבל הוא הזכיר לי שהוא לא התייעץ אתי, ושקח את התשלום. אחר כך שאל את האנשים בחנות כמה אתה עובד, מישהו אמר לו שאתה נגר מעולה, הוא הביא לאחד הלקוחות האחרים את כרטיס הביקור שלו. ויצא מהחנות, אבל קודם אמר לי שאלך להתנצל, ושלא אפגע ככה בחיים ביהודי.

מיד כשהוא הלך התמלאתי כעס עצמי ונקיפות מצפון, באמת אני לא מבין לאן הגעתי, ואני רוצה להתנצל על איך שדיברתי אליך. דמעות נוצצות בעיני, גם בעיניו, הוא מושיט לי את כרטיס הביקור של העשייה, מהוה קצת, מקומט, מריח ריח של חרטה. אנחנו נפרדים אחד מהשני. חוזר הביתה, ומספר לאשתי את הדברים. אנחנו רוצים לנסוע לעשייה, להודות לו על שהצילו אותנו מחרפת רעב ממש, כפשוטו. אשתי אופה עוגה, למחרת בבוקר אנחנו שולחים את הילדים ונוסעים אליו עם התינוקת. אשתו של העשיר פותחת את הדלת, מופתעת קצת, בעלה הגיע, ומכניס אותנו הביתה.

"רצינו להודות על ה...מתנה הגדולה שנתת לנו", אני לא ממש יודע איך להגדיר את הצדקה הגדולה שעשה, לא יודע איך להתגבר על הגוש בגרון, אבל העשיר לא מוכן לשמוע, "אני חושב שלא הבנת אותי נכון", הוא אומר לי, "יש לי עבודת נגרות גדולה, אני צריך נגר טוב ושמעתי עליך שאתה נגר מעולה, הכסף שהבאתי לך הוא רק מקדמה...!"

אני מבצע את עבודת הנגרות בביתו של הגביר, אחר כך הוא מדבר עם חברים שלו ומוצא לי עבודת נגרות חדשות. היומן שלי מלא שוב, ברוך ה'. וכל בוקר, כשאני פותח את העיניים אני מודה לה' על הניסים שעושה איתי. ועל היהודים הטובים שיש לו בעולם.

מה אמר בבא מאיר ליהודי שלא ידע קרוא וכתוב?

במדרש תנחומא תזריע ו', מובא מעשה בכהן שהיה רואה נגעים, והגיע למצב שלא היתה לו פרנסה, וביקש לצאת לחוץ לארץ. טרם יציאתו אמר לאשתו: "כיון שאנשים באים לשאול על נגעים, אלמד אותך על מה צריך להתבונן כדי לדעת אם נגע טמא או לא. דעי לך, כל שעה נמצאת בגומה נפרדת ויש לה מעיין משלה המזין אותה. אם תראי ששערות האדם התייבשו, זו ראייה שיבש המעיין של השערה והוא לקה בצרעת".

אמרה לו אשתו: "אני לא מבינה. אתה אומר שלכל שעה הקב"ה ברא פרנסה בתוך הגומה שלה, אז רק לאדם הוא לא ברא פרנסה? מדוע אתה צריך לנסוע לחוץ לארץ לחפש פרנסה?" והוא נשאר בארץ והתפרנס כאן.

בהקשר לזה, סיפר הגה"צ רבי דוד אבוחצירא שליט"א, אודות רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל:

בהיותו במרוקו בא יהודי לרבי מאיר כשהוא בוכה ואמר שבה להיפרד ממנו, משום שהוא עולה לארץ ישראל.

"מה לך בוכה?" התפלל רבי מאיר, "עליך לשמוח שאתה עולה לארץ ישראל".

"אכמנ אני עולה לארץ, אך איני יודע קרוא וכתוב, שמעתי שבארץ

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיין וכדו'. **תברוכו מפי עליון!**

<p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוזה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p>	<p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפו"ש!</p>	<p>לע"ן נעימה בת ככב</p>
<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדין מיהה בת מרסל מיישה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת</p>	<p>מי שיכול ללמוד או להתפלל לע"ן מיכאל בן שרה שהיה אדם יר"ש ולא השאיר זרע אחריו</p>	<p>לע"ן ככב בת גוהר</p>
<p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, עמנואל בן אירן, עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, זוהר עליה, עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, יהודה בן יקטוריה, זבלון זאב בן שפרה, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה, רחמים בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זולכיה, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת סאווס</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא</p> <p>יחזקאל בן מהין ורעייתו כר'מסית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'סילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. יעקב אליהו בן רחל חיה ורעייתו</p>	<p>העלון להצלתה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזיווג הגון ליוסף בן שולה</p>
<p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>	<p>נא להתפלל לזיווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אוריית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת מורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה</p>	<p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסדי שרה" בימים א', ג' ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4110655 לגברים: 053-4163681 ניתן לפרסם טפסים בתוכנת אוצר החכמה ונוד c9595@okmail.co.il</p> <p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

1005

עלון
מס'

פרשת ראה - "חסד תמורת חסד"

הצדקה הגדולה שעשית עימי, הקדוש ברוך הוא ישמע את תפילתך ובתך תיושע במהרה". שני היהודים המשיכו באמירת התהילים, האחד - כדי להיושע והשני - כדי להודות לה' על הישועה. לאחר מכן הם עמדו להיפרד לשלום, לא לפני שהחליפו ביניהם מספרי טלפון ואיחלו זה לזה להתבשר בבשרות טובות, ישועות ונחמות. משם מיהר היהודי לסניף הבנק שלו, כדי להפקיד את הצ'ק... פקיד הבנק בירך אותו לשלם ורמז לו על החרیגה הגדולה בחשבונו. אמר לו היהודי: "בדיוק לשם כך באתי, כדי לסגור את החוב...". הוא מסר לפקיד הבנק את הצ'ק, הפקיד הביט בסכום וכמעט פרחה נשמתו... שלושים אלף דולר, מאה אלף שקל טבין ותקילין! שאל אותו: "מהיכן הישגת מאה אלף שקל?". "יד ההשגחה!". הוא סיפר לו בהתרגשות על המפגש בכותל עם היהודי האמריקאי, שדמעותיו נגעו לליבו והוא רשם לו על המקום את הצ'ק הזה. והוסיף: "אבל אל תחשוב שסכף יכול לפתור את כל הבעיות בחיים. הנה, היהודי הזה שילם הון לעשרות שדכנים בארצות הברית כדי שימצאו שידוך לבתו, אך הם לא מוצאים". ואז סיפר לו על מחלתה הנדירה ועל המגבלה להינשא לבחור החולה באותה מחלה. שאל הפקיד: "מה שם המחלה?". הוא נקב בשם המחלה. כששמע הפקיד את שם המחלה, ניתר ממקומו כנשוך נחש. היהודי נבהל: "מה קרה?". הכל בסדר איתך?". ואז אמר לו הפקיד: "יש לי בן, בחור ישיבה מובחר שבמובחרים, אך הוא 'תקוע' בשידוכים כי הוא חולה במחלה הזו. אנחנו מחפשים אצל כל השדכנים בחורה מתאימה עם בעיה דומה, ועד היום לא מצאנו...". כעת הגיע תורו של בעל הצ'ק לקפוץ מהתרגשות... הוא מיהר להתקשר ליהודי האמריקאי כדי לבשר לו על ה"מצאה". מסתבר שזמן קצר לפני כן הוא סיים את אמירת התהילים בכותל ופנה לדרוכו. "ברצוני להציע שידוך לבתך - בחור ישיבה מובחר, הלוקה באותה מחלה נדירה...". כך זכה גם היהודי האמריקאי לישועת ה' כהרף עין! הוא בא לכותל כדי לשפוך את ליבו לפני ה' על צרתו הפרטית, אך ליבו היה פתוח לצרתם של אחרים. כששמע על צרתו של אותו יהודי, התמלא עליו רחמים ופתח את כיסו לרווחה, ועל המקום כיסה לו את חובותיו העצומים והחייה את נפשו. אמר הקדוש ברוך הוא: אתה החיית את נפשו של יהודי והושעת אותו מצרתו, אני אושיע אותך מצרתך! כך הפך אותו יהודי לשדכן של בתו של מיטיבו. הוא, כמובן, סירב לקחת דמי שדכנות, הרי הוא קיבל אותם מראש, בסכום מפולפל של מאה אלף שקל... והשידוך קם והיה. כעבור זמן חזר היהודי האמריקאי לכותל המערבי, והפעם כדי להודות לה' על הישועה הגדולה...

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי את הסוד הזה מכבשונו של עולם, מגלים לנו רבותינו במדרש: כשאדם נותן צדקה לעני, אין הקדוש ברוך הוא אומר 'הואיל ונתן פרוטה, אף אני שומר לו זכות של פרוטה'. אלא, אומר הקדוש ברוך הוא: "אני זוכר לו את מצוות הצדקה, וביום מן הימים אם ייגזר על בנו או בתו מיתה או חולי - אני מציל אותם בזכות מצוות הצדקה של אביהם!". מתברר, שכאשר אדם פונה אלינו ומבקש צדקה, נראה בעינינו שהאיש הזה בא לקחת, אך הרבה יותר מכך הוא בא לתת... הוא בא להעניק לנו הזדמנות, הוא בא לתת לנו כלי לזכות לחיים חדשים! כן, בניגוד להרגשה הרווחת אצלנו שהנותן מטיב עם המקבל, נראה מדברי רבותינו זיכרונם לברכה שהנותן חייב מלוא חופניים של הכרת הטובה על מה שהיטיב המקבל עם הנותן! ואולי אף אנו צריכים להחדיר לתודעתנו כי נותן הצדקה עושה חסד עם עצמו. כאשר הוא נותן צדקה לעני הוא מציל בעצם את עצמו. העני הוא זה

על הפסוק בפרשתינו "כי פתח תפתח את ידך וגו'" כתבו המפרשים כי המילה פתח כתובה בלשון כפולה, דהיינו כמו שאתה תפתח את ידך לתת לעניים כך תקבל מהקדוש ברוך הוא שפע טובה וברכה.

שואל הסבא מקלם: מדוע הנהגתו של הקדוש ברוך הוא בעולמו היא כזאת שזה שנותן את הצדקה למקבל יזכה לברכה, הרי פשוט יותר: אילו היתה הברכה ניתנת לנצרך והעושר ישאר ביד הנותן? אלא התורה באה ללמדנו יסוד גדול: אל יחשוב האדם שהוא עושה חסד עם המקבל. ההיפך הוא הנכון, כל הברכה בבית העשיר היא אך ורק בגלל הנתנה לזולת. הקדוש ברוך הוא רצה לזכות את העשיר בזכות מצוות הצדקה, כדי שהוא יהיה ראוי לקבל ברכת שמים, ועל זה אמרו רבותינו כי "יותר ממה שהנותן עושה עם המקבל, המקבל עושה עם הנותן". הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה יהודי אמיד בארצות הברית, שבתו חלתה במחלה תורשתית נדירה. כשהגיעה בתו לפרקה, היא נאלצה להתמודד עם אתגר לא פשוט. בסוג מחלה זו בכדי שהמחלה לא תעבור לילדיה היא צריכה להינשא לאדם הנושא את הגנים של אותה מחלה. על פי הרפואה, ב"הפוך על הפוך", כאשר שני בני הזוג נושאים את הגן, נמנעת הופעתו בדור הבא, אך אם אחד מבני הזוג אינו נושא את הגן של אותה מחלה, יש סיכוי שהוא יופיע אצל אחד הילדים. אביה פנה לשדכנים רבים כדי שיחפשו ברשימותיהם בחור הנושא את אותו גן נדיר, אך כל החיפושים העלו חרס בידם. חלף זמן, הבחורה לא נהייתה צעירה יותר... ושידוך - אין. בצר לו, החליט האב לטוס לארץ ישראל ולשפוך שיחו לפני קונו בכותל המערבי, מקום ממנו לא זזה השכינה. הוא הגיע לכותל, התיישב בפניה צדדית והחל באמירת תהילים בלב שבור. לידו ישב יהודי שאף הוא אמר תהילים בבכיות נוראות. היהודי האמריקאי הסתקרן לדעת על מה בוכה אותו יהודי. אחרי ששניהם הספיקו לומר חלק ניכר מספר התהילים, היהודי האמריקאי פנה ליהודי שלצידו ופתח עימו בשיחה. היהודי ניגב את דמעותיו ופתח את סגור ליבו: "מצבי הכלכלי גרוע מאוד, אני עסוק כל היום בגילגול חובות, הצ'קים חוזרים... אני עומד בקרוב לחתן את בתך, ההוצאות גדולות והקופה ריקה. אני משועבד לכל הגמ'חים בעירנו והם לא מוכנים לתת לי הלוואות נוספות. מה עושה יהודי במצב כזה, כשכל הדלתות נסגרות בפניו? פונה לקדוש ברוך הוא... לכן באתי לכאן, כדי לבכות לקדוש ברוך הוא. כששערי הדמעות פתוחים, שערי שמים נפתחים...". שאל אותו היהודי האמריקאי: "על אלו סכומים את המדבר?". השיב: "מאה אלף שקל". היהודי האמריקאי הוציא מכיסו פנקס צ'קים וכתב לו צ'ק על סך שלושים אלף דולר - שווה ערך למאה אלף שקל. שוב ירדו דמעות מעיניו של היהודי, הפעם דמעות של התרגשות ושמחה, דמעות של הודאה על ישועת ה' שבאה כהרף עין. "והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע" (ישעיהו פרק סה פסוק כד). היהודי הודה בהתרגשות למיטיבו ובירך אותו בכל הברכות שבתורה. אחרי שנרגע מעט, פנה אליו ושאלו: "ומה הביא אותך לכאן?". סיפר לו היהודי האמריקאי על בתו שבגרה ועל הקושי שלה במציאת שידוך, והוסיף לו על הסיבה לקושי: "יש לה מחלה נדירה והיא יכולה להינשא רק לבחור שגם הוא לוקה במחלה הזו. עד היום שילמתי הון לעשרות שדכנים כדי שימצאו לה בחור מתאים, אך לשווא. הם לא מצאו בן ישיבה אחד בגיל של שידוכים שלוקה במחלה הנדירה ההיא". בן שיחו שאל לשם המחלה, והוא נקב בשמה. אמר לו: "אני מברך אותך מעומק הלב שבזכות

שעושה חסד עימו בזה שהוא מקבל ממנו צדקה. פעמים רבות רוצה הקדוש ברוך הוא להעניק לאדם חיים ובריאות או פרנסה והוא מנסה אותו בכך ששולח לו נזקק המבקש ממנו עזרה. אם עמד האדם בניסיון יזכהו הקדוש ברוך הוא במה שחפץ הוא להעניק לו. אך מטבע הדברים, האדם רואה את המבקש כמציק, כמטרד, כמחפש "לעשות כסף" בקלות. אך אם היה יודע שעומד לפניו שליחו של הקדוש ברוך הוא, הוא היה רץ לתת לו ואף להוסיף לו כהנה וכהנה. אם האדם היה יודע מה המעלה של הצדקה היה רודף אחרי העני כמי שרודף אחרי החיים. ומי יודע לאיזו תמורה זכה האדם בנתינת הצדקה, שאחת מהישועות היא "וצדקה תציל ממוות". בספר "פיני פרשת השבוע" מובא מעשה נפלא שסיפרה הרבנית בת שבע קנייבסקי עליה השלום אשר ימחיש לנו דברים אלו היטב. ירושלים העתיקה של ימים עברו, עיר מגוריהם של סבי הגאון הצדיק, רבי אריה זצוק"ל, וסבתי הצדקנית עליה השלום, יחד עם משפחתם הברוכה. תקופת צנע הייתה זו והסתפקות במועט. תקופה בה "ברז" הייתה מילה של עשירים, והמים היו מחולקים במשורה בזמנים קבועים. באחד הימים מיהרה סבתי עליה השלום אל המכולת, לרכוש בעבור בני הבית מצרכים חיוניים. בחדר הפשוט והצנוע, נחה בתה התינוקת על המיטה, ולצידה הייתה מונחת קערת מים עמוקה, שיצרה כמין גדר חוסמת למיטה, וסבתא עליה השלום יצאה מן הבית. בדרכה למכולת פגשה במהלך הדרך יהודי שביקש ממנה מים להרוות את נפשו. אמרה לו "רק אשוב לביתי לאחר הקניה ואביא לך לשתות מן המים שיש לי בביתי". הפציר בה היהודי "אנא, עכשיו אני צריך להרוות את צמאונך, זה דחוף ואין לי כוח לחכות עוד כמה דקות!" כך שבת והתחנן בפניה. סבתא עליה השלום נענתה להפצרותו ובטרה הלכה למכולת חזרה הביתה להביא לו מים מיד כאשר ביקש. מיד בכניסתה הביתה פרצה צווחת בהלה מפיה התינוקת הקטנה, שנשארה בבית, שכבה בתוך קערת המים! בעוד דקות ספורות היה כבר מאוחר מדי... סבתי עליה השלום הוציאה תיכף ומיד את התינוקת מהמים ואצה רצה להביא את כוס המים לאותו יהודי. היא פנתה אנה ואנה, אולם ההלך נעלם כלא היה! דמותו לא נראתה באופק. שליח נאמן ממרום הוא היה בכדי להציל את בתה, ומשמילא את שליחותו נעלם לו... כן, התינוקת הייתה אימי הצדקנית עליה השלום. זכות המצווה – לגמול חסד עם יהודי היא שהצילה את חיי התינוקת, שלימים גדלה והיתה לאשת חבר לאבי, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, ואני זכיתי שתהיה אימי יולדתי...

הנה כול יום בתפילה אנו אומרים שהקדוש ברוך הוא יזרע צדקות, מצמיח ישועות, בורא רפואות למה הכוונה? לפעמים אדם עושה צדקה. האדם הזה לא צריך את הזכות של הצדקה כי אותו אדם הוא עשיר, יש לו כסף והוא בריא. הקדוש ברוך הוא לא משלם לו על הצדקה, הקדוש ברוך הוא לוקח את הצדקה וזורע אותה, אם ביום מן הימים האדם הזה יצטרך את הזכות של הצדקה, הקדוש ברוך הוא ימציא לו אז ישועה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש את דברים אלו היטב. שמי ז'ק וגרתי אז בצרפת, בעיר פאריז. המקצוע שלי היה ספר נשים. המספרה היתה פתוחה בכל ימות השבוע כולל שבת ויום כיפור רחמנא לצלן, לא היה לי שום קשר לדת וליהדות... יום שישי אחד הגיע אלי למספרה אברך עני והתחיל לשפוף לפניו את ליבו. האברך אמר לי שאין לו כסף לעשות שבת. ריחמתי עליו, למרות שלא אהבתי דתניים, פתחתי את הקופה והוצאתי את כל הכסף שהיה בקופה, סכום גדול מאוד. האברך שמח, לקח את הכסף והלך. לאחר יומיים הגיעה בחורה גוייה, נאה ועשירה גדולה ורצתה להסתפר. כשסיימתי לספר אותה היא לא קמה מהכיסא. ביקשתי ממנה בעדינות לקום וללכת, אך היא לא עזבה. שאלתי אותה לרצונה, והיא אמרה לי שהיא רוצה להינשא לי, נבהלתי ואמרתי לה שאני יהודי. "אני רוצה להתגיר" היא אמרה, "אני יודעת שהיהדות אמת ואני רוצה להתגיר, להתחתן עם יהודי ודרכו להתקרב ליהדות". "אני לא דתי" סיפרתי לה, "אני לא שומר תורה ומצוות, לא שומר שבת וגם לא צם ביום כיפור". אמרה לי הגוייה: "אני אתחתן איתך. אתה לא תפריע לי ואני לא אפריע לך, אני אשמור שבת וטהרה". היא

שיכנעה אותו והוא הסכים. היא התגירה גיור כשר והם התחתנו. הוא המשיך במקצוע שלו כספר נשים. יום אחד הגיורת הזו הלכה לרב וקנתה דרך הרב תפילין מהודרות לבעלה. היא רקמה את השם שלו על הנרתיק של התפילין, נתנה לו את התפילין, והוא כעס עליה שביזבה כסף לריק. היא לא התווכחה איתו, לקחה את התפילין ושמה אותם בספרייה. כל בוקר הוא היה נוסע ברכבת התחתית לעבודה. יום אחד הוא לא ישן טוב בלילה. הוא התעורר מוקדם, ואשתו אמרה לו בעדינות מתוך יראה. "בעלי, הרכבת יוצאת רק בעוד חצי שעה. קניתי לך תפילין מהודרות. אולי תניח תפילין?". הוא התעצבן עליה, צעק עליה, לקח את התפילין וזרק אותם מקומה רביעית למטה. היא בכתה כל היום, ירדה למטה, הרימה את התפילין, נישקה אותם והחזירה אותם הביתה. כשהוא חזר בערב מהעבודה היא לא דיברה איתו על התפילין, הכינה לו אוכל טעים וביקשה ממנו סליחה. היא ישנה וחלמה חלום ובחלומה היא מסתכלת דרך החלון, רואה את בעלה הולך ויותר לא חוזר. היא סיפרה לו את החלום, ביקשה ממנו להתחרט ולנשק את התפילין. הוא לא הסכים. למחרת בבוקר הוא אמר שלום, יצא מהבית, ירד למטה, החליק על בננה, נפל על הגב, והשתק כולו בשיתוק. הוא לא יכל לזוז, בדיוק במקום שהוא זרק את התפילין...! הוא סיפר שהזמינו אמבולנס, הרימו אותו כמו שק תפוחי אדמה. הוא היה בשמונה בתי חולים, ואשתו דאגה לו וטיפלה בו במסירות. לאחר שנה הוא התקשר לאשתו וביקש ממנה שתביא לו את התפילין. היא בכתה מרוב התרגשות, לקחה מיד את התפילין, הזמינה מונית והגיעה לבית החולים. הוא ביקש ממנה לסגור את הוילון. מתוך בכי הניח את התפילין, אמר 'קריאת שמע' והוריד את התפילין. תוך דקות אחדות הגוף שלו התרפא. באותו יום יצא מבית החולים וחזר הביתה בלילה היא חלמה שהיא מסתכלת דרך החלון ורואה שבעלה חזר הביתה. ז'ק סגר את מספרת הנשים, עלה עם אשתו לארץ וקנה 2 וילות. בוילה אחת הם גרים ובשניה הוא הקים בית כנסת בפרדס כץ. "עכשיו אתם מבינים שבזכות אותה צדקה שנתתי אז לאברך ניצלתי. הקדוש ברוך הוא זרע את הצדקה אז וכשהייתי צריך ישועה, הוא הצמיח לי ישועה וברא לי רפואה..."

כן, פעמים רבות, אדם ניגש לעשיית חסד בלב שמח ובנפש חפצה, ביודעו שהוא מקיים את ציווי ה' "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא פרק יט פסוק יח), "עולם חסד יבנה" (תהילים פרק פט פסוק ג), ועוד ועוד, אולם עמוק עמוק, בקרבו פנימה, מתקבעת לה מחשבה שעל כל המצווה והמעלה, בסופו של דבר החסד נעשה על חשבונם הפרטי. "בשעה זו של עשיית חסד" מהרהר האדם, "הייתי יכול לפעול דבר מה לטובת עצמי, ברוחניות או בגשמיות". "לא נורא" מנחם האדם את עצמו, "בוודאי אקבל שכר בשמיים על כך שהקרבתי מעצמי לטובת הזולת". אך האדם אינו יודע שמחשבותיו מחשבות שווא, והרהוריו הרהורי הבל. בעשייה לטובת הזולת אין טובתו של האדם נפגעת ולו כחוט השערה! את השכר שיקבל גומל החסד, לא יקבל על כך שוויתר על טובת עצמו, אלא על כך שהיטיב עם זולתו. ולא זו בלבד, אלא שההיפך הוא הנכון! כאשר האדם מיטיב עם הזולת, הוא למעשה מיטיב עם עצמו. כאשר יהודי מעניק לחברו שעה של עשייה ושל חסד, הריהו נעניק לעצמו בדרך סגולית ומופלאה שעה של הטבה נעלית. כאשר אדם מסייע לזולתו, הריהו זוכה ממעל לסיעתא דשמיא במידה גדושה, במידה כנגד מידה. לא רק שעזרתו לאחרים אינה פוגעת בנכסיו וקנייניו הרוחניים, אלא שאלו משתבחים ומשתפרים, עוד ועוד. ואכן, נאה דרשו דורשי רשומות, כי המילה "נתן" נקראת מתחילתה לסופה ומסופה לתחילתה באופן שווה, כאשר הדבר מרמז על כך שהנותן לאחרים זוכה לנתינה רבתי מן השמיים. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה בימים קשים לעם היהודי, כשהשלטון הסובייטי הכביד את עולו על יהודי רוסיה, והגלה רבים מהם לגלות קשה ומפרכת בתת תנאים בסיביר הקפואה. ביניהם היה גם הרב הקדוש רבי גדליה משה מזועהיל זי"ע, ששהה בסיביר ועבד בפרך תחת ידי החיילים הרוסיים, שנגשו ביהודים האומללים מתוך שנאת ישראל צרופה. בסיביר לא ניתנו תנאי מזון ומחיה, הקור היה מצמיח

וחדוד לעצמות, יהודים רבים מדי לא זכו לשוב בחיים מאותה ארץ גזירה... ולפתע, באחד מימי השבת, נקרא רבי גדליה משה לחדרו של מפקד המחנה, שהגיש לו צרור דפים מלאים משרות צפופות ונתונים אישיים שונים. "קיבלנו אישור לשחרר אותך היום" הודיע לו המפקד בטון עליו, כנראה קיבל חופן שוחד הגון בתמורה לכך, "...רק חתום כאן וכאן – ותוכל לצאת לדרך חופשי ומאושר!" הודיע. רבי גדליה משה אפילו לא לקח את העט ביד. 'שבת קודש היום!' – נותר כנשדך נחש, "לחתום. בשבת? לא יעלה על הדעת!" הודיע למפקד בנחישות, כשהמפקד מהרהר האם לא נסתרה בינתו של יהודי זה, עד שאינו מבין את ההזדמנות שבפניו. "על מה אתה מדבר? נותנים לך הזדמנות להשתחרר מהגיהנום ואתה מתעכב?! תחתום עכשיו, לפני שיהיה מאוחר!" אך רבי גדליה משה מתעקש. הוא מודע למשמעות של ההישארות בסיביר עוד שנים ארוכות, מבין היטב כי בפניו הזדמנות שלא תסולא בפז לצאת לחופשי. אך לחתום בשבת? לזאת לא ההין ולא הסכים, גם במחיר ההישארות בסיביר על תנאיה ומוראותיה! "הוא לא מבין מה מציעים לו..." הרהר המפקד בשילוב של רחמים ובוז על רבי גדליה משה המתעקש, וקרא ליהודי קשיש נוסף שהופעלו שתדלנויות לשחרורו. הושיט גם לו צרור דפים, וביקש גם ממנו לחתום. הלה, שהיה עד לסירובו של רבי גדליה משה למען שמירת השבת, הרהר שבוודאי אסור הדבר, ולכן גם הוא לא אבה לחתום... רבי גדליה משה הביט בנעשה, ועל אתר קפץ ושאל את המפקד: "אמור לי, המפקד, אם אני אחתום במקומו על הטפסים שלו – זה יספיק כדי לשחרר אותי? אם כן – אני מוכן לחתום עבורו, כאן ועכשיו!" אמר, והתקרב אל השולחן ליטול את העט... "אינני מאמין!" המפקד היה המום, "אינני מאמין! ידעתי שאחותם של יהודים עולה על כל דמיון, אך לא האמנתי שעד כדי כך. הלא אתה, הראבין היהודי" אמר והצביע על רבי גדליה משה – "סירבת לחתום כדי לשחרר את עצמך, כנראה במצוות דתך. ואילו למען יהודי אחר – אתה מוכן לחתום!" "זה פיקוח נפש!" השיבו רבי גדליה משה במושג למדני אותו לא הצליח הגוי להבין, "הן אין ספק ששחרור מסיביר הוא בגדר פיקוח נפש, יהודים נופלים כאן אל מותם מדי יום ביומו... לעצמי אני יכול להחליט שיש בי את הכוחות לשרוד ולהמשיך לשמור על קדושת השבת, אבל למען היהודי הקשיש הזה? אני שש לחתום במקומו, להקריב את השבת היקרה לי כל כך למענו, להצלת חייו!". המפקד כל כך הופתע מאחוזות היהודים שנגלתה לעיניו, עד שעל אתר הורה לשחרר את שני היהודים לחופשי, בלי חתימות ובלי עיכובים. רבי גדליה משה והיהודי שלצידו השתחררו מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, זכו בחיי חירות חדשים הודות להקרבה הגדולה של רבי גדליה משה למען זולתו! וסיפור מדהים זה, אותו סיפר הגאון רבי שמעון רובין זצ"ל, יד ימינו ומקורבו של רבי גדליה משה זי"ע, מאיר וקורא: פעמים אדם מתמסר למען חברו, והוא חושב שהוא פועל רק למען זולתו. לא פעם יגלה, ברבות הימים או בנקוף השעות, שהחסד אותו עשה היה טובה גדולה בראש ובראשונה לעצמו, הוא פתח לעצמו שערי חסד ורחמים מן שמיא. הבה נחפש כל הזדמנות להיטיב, לעשות חסד, לפעול למען הזולת. גם אם הדבר דורש מאמץ, התמסרות, או הקרבה. סגולתו של החסד, המתנה הטמונה בו – היא שהוא הופך למפתח של רחמים לעושה החסד, פותח לו שערי רחמים שמימיים, ומעניק לו את היכולת להרעיף על עצמו שפע וברכה.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו המוביל אותנו לתובנה, כי אדם המוסר את נפשו למען הזולת, לעולם לא יפסיד מכך. אדרבה, בסופו של דבר, במוקדם או במאוחר, יבוא גומל החסד על שכרו בכפל כפליים, והכל יווכחו לדעת כי בהיטיבו לאחריים היטיב גם לעצמו...

בחי, הקצרים יחסית, הפתעתי הרבה אנשים, לטוב ולמוטב. העיקריים שבהם הם הורי ומשפחתי הקרובה. כילד וכנער לא אגבתי ללמוד, ובכלל התרשתי בכל מה שאפשר. המילה שהכי מהדירה מה שעשיתי היתה – כלום. פשוט ככה, גם מה שהייתי חייב לעשות היה נעשה בקושי רב, במינימום, מתוך עצלות נוראית. זחל אנושי. בשלב הבא כבר נעשיתי גולם, וכך היתה לי בחירה מה לעשות עם חיי – לבקוע אותו ולפרוש

כנפיים, או להישאר לישון, תקוע כל חיי. בחרתי באופציה הראשונה. וכאן הורי וכל הסביבה הופתעו. סיימתי תיכון והתחלתי לעבוד בבניין, עם פועלים וכל מה שזה אומר ומריח לכם. הורי הלבינו מצער מכך שהבן לא ממשיך ללמוד אלא בוחר בעבודה "שחורה". אני לא התייחסתי לכך. כל עבודה מכבדת את בעליה, ואני נמשכתי לתחום, וגם גיליתי שיש לי ידיים טובות מאוד. אכלתי הרבה מאוד קש מהקבלנים שהיו מעלי, נכוויתי, הושפלתי, אבל היתה לי מטרה. הכרתי כל עבודה בבניין, לא היה דבר שלא ניסיתי – והצלחתי. שם בניתי לי עתיד, מתחתי קו לאופק. אני הולך להיות קבלן. לא העזתי לומר זאת לאנשים הקרובים לי. הספיקה לי פעם אחת שאמרתי בטעות לאחד מבני הדודים שלי, והצחוק שלו היה הצחוק הכי טוב שהיה לו כל ימיו, כך לפי דבריו. אז שתקתי, יודע בדיוק לאן אני מתקדם. וכך, לאט-לאט, התחלתי. בקטנה. עבודה פה, עבודה שם. ליקטתי עובדים משלי, באיטיות. בדקתי כל אחד מהם בסבלנות רבה. רק הטובים נשארו איתי, ואני טיפחתי אותם כמה שיותר. ככה התגבשה קבוצת פועלים שהיא רק שלי. במקביל השקעתי המון בשירות ובאמינות, היתה לי עבודה מקצועית, יפה ובעיקר אמינה. מילה שלי זו מילה, והיה חשוב לי המשוב, וגם שהלקוחות יהיו מרוצים, מה שהוליד עבודות שגדלו הן בהיקף העבודה והן בתדירות. כאן כבר הייתי צריך למצוא שותף, כדי שנגדיל את ההכנסות, כי כבר לא יכולתי לעמוד בקצב של העבודות, ורציתי לשמור על השם הטוב שלי. לכן לקחתי את האחראי על הפועלים, סיכמנו בינינו על חוזה מסודר, ויצאנו לעבוד. אני הייתי הקבלן הראשי, והתחלקנו בינינו בכל. ההצלחה האירה לי פנים, ועכשיו המשפחה שלי כבר לא התלוננה. כולם פרגו, ואפילו הדוד שכל הזמן הקניט וסנט בי על הבחירה המזוהה שלי, ביקש ממני לעשות לו עבודה. אחרי זה הוא כבר לא אמר מילה. להיפך, הפתעתי אותו, ככה הוא טען שוב ושוב. וכך, כשהצלחה היתה בשיאה, ואני ראיתי את הצעד הבא, את ההתקדמות הבאה שלי, הגיע אלי אדם נחמד שביקש הצעת מחיר לעבודה מסוימת בביתו. זו היתה עבודה מקיפה מאוד, שיש בה הרבה "בשר". כשהגעתי אל הבית הבנתי הרבה דברים. הראשון: יש כאן הרבה נפשות באופן כללי, ומעל הנורמה לגודל הבית הנוכחי. והשני: לבן אדם שמולי אין כסף, ואין לי מושג איך הוא חושב להרחיב ככה את הבית. אבל זרמתי איתו. נתתי לו הצעה שנמוכה בעשרות אחוזים מהצעה שהייתי נותן לכל אדם אחר. הוא לקח ואמר שיחשוב. יצאתי משם כשאני חושב עליו, ודי מרחם. למחרת הוא התקשר, ושאל אם יש מצב להוריד עוד קצת. אמרתי שאחשוב על זה. פניתי אל השותף שלי, שלא הסכים כל כך להוריד, אבל אני החלטתי בלב, משום מקום, שאני יודע שאף אחד לא יעשה לו את זה, והוא ממש צריך את זה. אני עד למה שראיתי, עד כמה הוא נזקק למרחב הזה. החלטתי להוריד לו לחצי, עם רווח מועט עד אפסי. הבן אדם שמח כל כך, שזה ממש הרחיב לי את הלב. התחלנו את הבניה אצלו. אני, שלקחתי אחריות על העבודה, הייתי נוכח כל יום. ואז הגיעו כל מיני מניעות. אחד השכנים החליט להתלונן שתוספת הבנייה לא מתאימה למה שהוצג לו, והתסיס את שאר השכנים. נאלצנו להפסיק לכהם ימים עד ששירגע, ועד שהתחלנו, שוב התוכנית השתנתה, כי השכן מהצד השני החליט גם הוא שהשיפוץ לא תואם למה שהוא חשב. בקיצור, העבודה התעכבה הרבה מאוד, וזה עיכוב שכולו על חשבוני. עם כל העיכוב, נכנסנו לתקופת החגים, והעבודה כבר לא יכלה להיות רצופה, מה שעייב את הכל עוד יותר. החלטתי לפנות אל הרב שאיתו אני מתייעץ, כדי לשאול מה עלי לעשות. עד שהחלטתי, פרצה המלחמה. ואז הכל נפסק. הפועלים שלי, כל אחד מסיבותיו, לא יכלו לחזור לעבודה: חלק התגייסו, חלק איבדו עניין. לחלק היו קרובים שנפגעו, והם פנו לסייע להם. כולם חיו באי וודאות. גם אני. הייתי באמצע עבודה. הצוות שלי התפרק לגמרי, ואין לי את מי לגייס עכשיו, מיד, שיוכל לבצע את העבודה. החלטתי לעשות את העבודה בעצמי. בזכות זה שלמדתי הכל דרך הידיים שלי בעבר, אני יודע לעשות כמעט הכל. זה לא היה פשוט, אחרי כמעט עשרים שנה שלא נגעתי בעבודות בפועל. ממקום של

קבלן לעבודה של עובד זוט - זו ממש קריעה, מבחינה נפשית וגופנית. הייתי חוזר עם כאבים אינמיים בגוף ובעיקר בגב. חיכיתי לפגישה עם הרב כי הרגשתי שאני ממש מתפוצץ, לא ידעתי איך אני ממשיך מכאן. אין לי פועלים, ונראה שכל מה שעמלתי עליו כל חיי מתמוטט לי מול העיניים. אין גם צפי לעתיד: אין הזמנות נוספות, למי יש ראש לזה עכשיו, וגם אם היה, אין לי פועלים שיעבדו. בהדרגה, כולם הודיעו לי שהם עוזבים, לצמיתות. ובינתיים אפילו אין הכנסה, כי העבודה הזו נעשית-לא נעשית כמעט בחינם... זו היתה עבודה חזקה באמונה. לא יודע איך אפשר לשרוד משהו כזה בצורה אחרת. כל מפעל חיי - איננו, האנשים שהשקעתי בהם, הבאתי אותם למצב של צוות מנצח, אני מכיר כל אחד מהם על כך חולשותיו ויתרוניותיו, הכל נמוג ואיננו. ועכשיו שהתחלתי לעבוד, בעשר אצבעותי, התסכול גבר. הגעתי אל הרב שלי, ושאלתי אותו מה עלי לעשות. סיפרתי לו על ההחלטה שקיבלתי לגבי אותו אדם מסכן, וכמה נזק זה הסב לי, לכאורה, במבט שטחי שלי. שאלתי אותו אם להמשיך באותו מחיר, או להעלות את המחיר ולהביא פועלים אחרים, יקרים יותר, שיסכימו להגיע. כמו כן, האם לנסות למצוא עבודה אחרת באפיק אחר? כאן פירטתי לו כל מה שחשבתי שיכול להתאים לי. הרב שמע אותי, ואמר לי להישאר בתחום, ובעיקר להמשיך ולעזור לאותו יהודי. הוא הבטיח לי שמצווה לא מפסידים. "אתה תראה שדווקא מכאן יצמחו לך הישועות". שמעתי ויצאתי, וזה לא היה קל בכלל. ציפיתי לתשובה אחרת, אבל אני נאמן למה שהרב אומר. קיבלתי זאת בשלימות. חזרתי לעבודה, נושך שפתיים. יום אחד, אחד השכנים ירד אלי והתחיל לקלל אותי, לצעוק עלי, על רעש שעשיתי, אף על פי שפעלתי בצורה מותרת חוקית. גם התחשבתי בהם מאוד לאורך כל העבודה, לא קדחתי בשעות מוקדמות ולא בצהריים, מה שעייב לי עוד יותר את העבודה. ובכל זאת הוא הגיע משום מקום, צעק וקילל. הרגשתי מושפל כל כך. זה היה חוסר צדק משווע. האדמתי כולי והרגשתי איך הגוף שלי מגיב לא טוב למה שקורה כאן, ועוד רגע תהיה פה קטטה. החלטתי להתגבר בכוחות לא כוחות, ולשתוק. אין מילים שיכולות להסביר את מה שהרגשתי. אין לי גם מילים שיוכלו להסביר איך הצלחתי להתגבר על כך, מלבד סייעתא דשמיא גדולה

שהיתה לי. התקשרתי לבעל הבית. הוא שמע אותי וביקש שאתפלל על מה שאני רוצה, שאבקש ואראה ישועות. הוא ממש חידש לי בעיניי. ואז, בעוד השכן עולה שוב במדרגות ומגדף, כיוונתי שכל עוגמת הנפש הזו תוליד לי ישועה גדולה. כמה שעות אחר כך, כשנפשי עדיין נסערת, הגיע לפתח הדלת, בחור נחמד, חייכן ונעים סבר, הוא הציג את עצמו כאחד שגר כאן בבניין. הוא ממש התפעל ממני ומהנועם שלי, והוא ביקש את עזרתי. הוא למד לאחרונה קבלנות, והיה צריך לעשות סטאז' כדי שיוכל לקבל רישיון. הוא שאל אם יוכל לעבוד אצלי במחיר סמלי. דברתי איתו קצת, והרגשתי שיש לי כאן אדם מקסים. הסכמתי. לחצנו ידיים, והוא התחיל לעבוד איתי. מה אני אגיד לכם? גיליתי מכרה זהב. הוא אדם שיגיע גבוה, זה ברור לי. יש לו ידיים מעולות, חשיבה טובה, ערנות וכל מה שצריך כדי להצליח. אני ממש הרווחתי אותו. באותו יום הגיע לדירה גם טכנאי מזגנים, שעשה שם עבודה טובה מאוד. דיברנו, והפכנו לידידים. שאלתי אותו אם ירצה להצטרף לצוות שלי, לעבודות חשמל ועוד, וזה ממש התאים לו. ככה התגבשה לה קבוצה, קטנה ואיכותית. סיימתי את העבודה במהירות בזכות אותו בחור, ומהר מאוד התחלתי לקבל הצעות עבודה נוספות. הרגשתי הקלה גדולה, כי ראיתי שאני עולה על המסלול. אותו בחור שבא לסטאז' המשיך להפתיע אותי. הכישרונות שלו היו ברורים, וכבר סיכמתי איתו שאחרי הסטאז' הוא ממשיך איתי, ונעשה עסקים יחד, אפילו כשותפים. ברוך השם, ההצלחה מאירה לנו פנים, אנשים מבקשים עוד ועוד. כולם רוצים צוות איכותי, מקצועי, והגון, והקבוצה הקטנה שלנו היא בדיוק זה. עם הזמן הצלחתי לגייס פועלים חדשים, ולבנות את עצמי מחדש. כשאני מסתכל אחורה, אני ממש רואה שמתוך הטובה שעשיתי לאותו יהודי - צמחה לי הישועה האישית שלי. מי יודע איך זה היה נראה אם לא הייתי לוקח את זה על עצמי. אני יודע איך זה יכול היה להיראות, ולכן אני מחשב בכל יום מחדש איך הכל התגלגל דווקא לטובתי. חשבתי שעזרתי ליהודי. היו לי מחשבות חרטה רבות על העזרה הזו, אבל למרות הכל המשכתי, נשכתי שפתיים, אבל הקדוש ברוך הוא הראה לי שדווקא מכאן, מהיהודי הפשוט הזה, קיבלתי את העתיד שלי. קיבלתי ברכה מיוחדת שאני מאחל לכל חברי, מכל הלב...!

אחים יקרים!

כפי שהוכחנו ממקורות רבים, הסיוע לזולת, לא די שאינו גורע מן הנותן מאומה, אלא אדרבה, הריהו מעניק לו סייעתא דשמיא מופלאה, כפל כפליים ממה שכביכול נחסר ממנו בנתינתו. ואם בכל דור ודור גדולה מעלת החסד, על אחת כמה וכמה, אלף אלפי פעמים, בדורנו אנו, דור עקבתא גמשיחא, אשר לסגולתו הורונו רבותינו (ילקוט שמעוני ירמיהו, שי) "מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח? יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". כוח החסד הוא מפתח אדיר לחולל ישועה פלאית, השגחה מופלאה. אם אתה מתמודד, אם קשה לך משהו, אם אתה מרגיש אבוד - אל תאבד עשתונות! תן מליבך, מנפשך, כנדבת ידך. חפש לך אדם שזקוק לחסד, מצא לך יהודי נזקק והענק לו מטובך. ככל שתיתן יותר מעצמך למען זולתך - כך ייפתחו לך שערי שמים ותזכה בחיים טובים ומאושרים בזה ובבא, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

גליון מס' 155

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת ראה תשפ"ד

דומשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

עניין של חינוך

"לשכנו תדרשו ובאת שמה" (יב, ה)

פתח בלשון רבים: "תדרשו" וסיים בלשון יחיד "ובאת"? ברם, חכמינו אמרו: "ציון היא דורש אין לה מכלל דבעי דרישה". - (ראש השנה ל). מה טיבה של "דרישה" זו? שצריך אדם - לחקור ולדרוש אחרי הסיבות שגרמו לחורבן ולתקנו, כדי לאפשר את הבניין מחדש. והנה, הסיבה לחורבן הבית האחרון הלא הייתה שנאת החנם ששרדה בין בני ישראל, והתיקון לכך הוא: אהבה ואחדות. זהו אפוא שמרמז כאן הכתוב: "לשכנו תדרשו" דרוש תדרשו - לברר, למה המשכן איננו, כי אז יתברר לכם שהסיבה לכך היא, משום שהייתם "רבים" מפולגים לפלגים רבים מחמת שנאת - חנם, לכן תתקנו זאת ותהיו כולכם כאיש אחד, כך שיהיה "ובאת שמה" בלשון יחיד. בכוח האחדות ייפך מלשון רבים ללשון יחיד... (אדמו"ר רא"מ מגור זצ"ל, לוקט ממעינה של תורה) מעשה באנייה של נוסעים שהפליגה בים, לפתע כסיל אחד התחיל לדפוק בפטיש ולקדוח חור בבטן האנייה שבמקרה ממוקם בחדרו, והאנשים שהיו באנייה, כששמעו זאת, פנו אליו בצעקות שיפסיק מיד את הדפיקות, ויאמר להם: מה אתם רוצים ממני, הרי אני שילמתי עבור החדר שלי, וזכותי לעשות מה שאני רוצה בחדרי, השיבו לו, אבל ברגע שאתה תעשה חור בחדרך, לא רק החדר שלך יתמלא במים, אלא כל האנייה, ועל ידי כך כולנו נטבע, זהו המשל, והנמשל הוא: שכל ישראל ערבים זה לזה, וברגע שאדם עושה עבירה, זה לא רק מזיק לו, אלא מזיק לכל העולם וכל העולם סובל בגלל זה.

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְאָכִים

תשובה - הדרך להגיע לעולם הבא

כותב רבנו הגר"צ אבא שאול זצ"ל: הנה כתוב במסכת עירובין (כב.): אי"ר יהושע בן לוי: מאי דכתיב: "אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם" (דברים ז, יא)? ודורשת הגמרא: היום לעשותם, למחר לקבל שכרם. ואין די בעסק התורה וקיום המצוות בעולם הזה, אלא צריך גם לשוב בתשובה מעוונותיו, ורק אז יזכה למחר לקבל שכרם בלי ייסורים. כי מי שלא שב בתשובה אף שעסק בתורה ובמצוות דומה לאדם הנוסע למקום מסויים, שחייב לעלות על המטוס המתאים, שאם לא כן יגיע למקום אחר. וכן צריך את הכרטיס המתאים, שאם ייקח כרטיס של חברה אחרת לא יעלו אותו. הכרטיס להגיע לעולם הבא הוא תורה ומצוות ותשובה, שאם עבר עבירות ולא חזר בתשובה, זה עדיין כמו כרטיס שאינו מתאים לאותה חברה או שעולה למטוס אחר. ועלול לעורר חשד, וייקחו אותו לחקירות ועינויים כדי שיגלה מה מטרתו שבא למקום זה, ואם יימצא זכאי יבקשו את סליחתו. אבל מי יכול לסבול דברים כאלה? כך מי שלא שב בתשובה, יצטרך קודם לסבול ייסורים בעולם הבא ורק אחר כך יזכה לגן עדן. לכן, כדי למנוע סבל זה צריך לשוב בתשובה בעולם הזה, ועל ידי זה יגיע לעולם הבא נקי וטהור בלי ייסורים!!! (אור לציון)

ארבעים ימי רצון

מביא מרן רה"י הגר"ג אדילשטיין זצ"ל: מה שכתוב שימי חודש אלול הם ימי רצון, מפני שפעם היה דבר כזה, כי אחר חטא העגל היו ימי כעס על ישראל, ומשה רבינו עלה למרום והתפלל שם ארבעים יום וארבעים לילה, ובאותם ארבעים יום לחם לא אכל ומים לא שתה, עד שבראש חודש אלול נתרצה לו הקב"ה ואמר לו: "פָּסַל לָךְ שָׁנִי לְחַת אֶבְנִים כְּרֵאשִׁימ" (שמות לד, א), והועילה תפילתו של משה רבינו להעביר את הכעס. וכל אותם ארבעים יום שמראש חודש אלול עד יום הכיפורים היו ימי רצון, וביום הכיפורים נתרצה הקב"ה לישראל ואמר למשה רבינו: "סַלְחָתִי כְּדָבָרְךָ" (במדבר יד, כ). וכיוון שימי חודש אלול היו ימי רצון, זה נשאר לדורי דורות באותה התקופה, עם אותה השפעת הקדושה והסייעתא דשמיא של ימי הרצון. והימים הללו של חודש אלול הם ימי הכנה לתשובה, שאחריהם באים עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים, שהוא יום סליחה ומחילה וכפרה. ומובא במשנה ברורה (תקפ, טז): "אֲנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי" - ראשי תיבות אלול, ועלינו להשתדל ולהתעורר ולפתוח כפתחה של מחט כמו שכתוב: "אֲנִי לְדוֹדֵי", ועל ידי זה יפתח לנו הקב"ה כפתחו של אולם כאמור: "וְדוֹדֵי לִי". ואמרו חז"ל על הפסוק (איכה ה, כא): "הִשְׁבִּינוּ ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁבָּחָהּ": "אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, שלך הוא, השיבנו. אמר להם: שלכם הוא, שנאמר (מלאכי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֶשְׁבָּח אֱלֹהֵיכֶם", כי על ידי ההשתדלות וההתעוררות שלמטה זוכים לסייעתא דשמיא. וכל אחד ואחד צריך לנצל את הזמן המסוגל ולפתוח פתח כפתחה של מחט, ועל ידי שפותחים פתח קטן כפתחה של מחט יש סייעתא דשמיא לאין שיעור, וכמו שאמרו חז"ל במדרש רבה (שיר השירים ה, ב) על הפסוק: "קוֹל דוֹדֵי דוֹפֵק פֶּתַח לִי" (שיר השירים ה, ב): "אמר הקב"ה לישראל: בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו." (קובץ "לאורים")

מעשה שהיה...

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן
רבינו רבי
חיים הלוי
סולובייציק
זצ"ל (כ"א אב)

מרן רבינו הגאון רבי חיים הלוי סולובייציק זצ"ל: נולד בוולוז'ין (בלארוס) לאביו: מרן ר' יוסף דב (יושה בער- בעל 'בית הלוי') זיע"א. בשנת ה'תרי"ג. מכונה 'רב חיים מבריסק'. אבי שיטת בריסק בלימוד התורני. ראש ישיבת וולוז'ין. לאחר שאביו נפטר עבר לסלוצק. חזר לוולוז'ין בשנת ה'תרל"ג. בגיל 27 היה ראש ישיבה כמשנה לגאון ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין) – רבנו התחתן עם נכדתו של הנצי"ב ע"ה (בת להגאון ר' רפאל שפירא זצ"ל). בשנת ה'תרנ"ב. עם סגירת הישיבה נעשה לרב העיר בריסק. שיטתו הייתה התמקדות המעמיקה בסוגיות והעדפתה על רכישת ידע ושליטה רחבים בתלמוד. ענוותן. הקפיד מאד בכבודם של אחרים. למרות שהיה מעשן, נמנע מלפלוט את העשן כאשר שהה בנוכחות בני אדם, והיה בולע את העשן אל קרבו למרות הסכנה שבדבר. כאשר נשברי לב ואלמנות עמדו על הפרק, היה מעדיף אותם על פני אחרים. בעל חסד מופלג. בתחילת כהונתו, מסרו לידי את משכורתו מידי הקהילה, אך הוא חילק מיד את הכסף לעניים, עד שנאלצו למסור את משכורתו לידי הרבנית. בגדיו היו בפשטות מופלאה. נפטר ב-כ"א באב ה'תרע"ח. רבינו חי ופעל כ-65 שנים. ציונו בוורשה. ת.נ.צ.ב.ה. וזיע"א

איש חסד! \ ספור על מרן רבי חיים הלוי סולובייציק זצ"ל

בנו, רבינו הגרי"ז - רבי יצחק זאב סולובייציק זצ"ל: תאר את אביו וכה אמר: "אבי, הגאון רבי חיים מבריסק היה 'איש-חסד' פשוטו כמשמעו!!! מעולם לא ננעלה דלת ביתנו. לא ביום ולא בלילה, ולא רק אנשים במצוקה הגיעו לאבא, אלא אף אדם משעמם היה עולה ומכין שתי פוסות תה ונכנס לחדרו של אבא שקבלו תמיד בסבר פנים יפות כאלו הוא המתין לו, זוכר אני כילד שהיתה אלמנה בשכונתנו שפונתה מביתה מחמת שלא שלמה שבר דירה, ואך טבעי היה הדבר, שעלתה להתנחל עם ששת ילדיה בבית אבא שקבלם וארחם במשך חודשים ארוכים. כאשר במקרים אחדים היו נשים, אשר הביאו את התינוק ונטשוהו בביתנו. אבא שלם למינקת וגדל ילדים אלו כבניו ממש, ואף דאג לשדכם וחיתן אותם מכספו האישי!!! הוא אשר אמרתי: 'אבא היה 'איש-חסד' גדול מאד-מאד, יתרה מזאת: זכורני, שפעם שאלו את אבא, לשם מה יש דלת בכניסה? הרי היא אינה חדלה מלסוב על צירה מרבו הנכנסים והיוצאים!!! ואבא ענה: 'רוצה אני לצאת ידי חובת מזוזה אף לשיטת הרמב"ם, שפסק שרק פתח, שיש בו דלת חיב במזוזה'. כשהלה אחוז התפעלות מדברי הרבי. הוסיף בנו וספר: 'זכורני, אף שפעם אחת הגיע אדם לביתנו ולקח ספר מהארון, בלי לשאול ושלל על מנת לשאול. בכל יום נטל ספרים בזה אחר זה, ואבא רואה ושותק ואומר לנו: 'תעלימו עין! כנראה שמצבו דחוק ונאלץ הוא למזומנים. אנא מכס אל תמנעוהו!!!' וכך רוקן הלה את כל הספריה שעמדה ריקה במשך כמה ימים. והנה ביום בהיר הופיע ה-'מריקן' שוב ולקח אף את הספריה כשאבא מצונו שלא לומר דבר! וכשיצא הלה מביתנו נשא אבא עיניו לשמים ואמר: 'רבוננו של עולם, גלוי וידוע לפניך, שאני נותן לו את הספרים ואת הספריה במתנה גמורה ומכל הלב, אנא תשמרהו מפל רע ותן לו פרנסה ברוח!!!'

(נלקט בשינוי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים)

פרשת ראה

צדקה מברכת ומעשירה את ממונו ומבטלת ממנו גזרות רעות

"כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו" האור החיים הקדוש שואל: המילה "כי" משמעותה לתת סיבה לפסוק הקודם שפאמר בו "לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך" כיצד הפסוק הבא אחריו "כי פתוח תפתח" בא לתת טעם מדוע יש לתת לעני? מתרץ ומסביר האור החיים הקדוש: אולי שנתכוון לומר על דרך שנאמר במשלי (פרק י"א) "יש מפזר ונוסף עוד", כלומר שעל ידי שמפזר לצדקה, נוסף לנותן עוד כסף כי על ידי שפותח הוא את ידו פותחים לו שערי שפע, וזהו הטעם כי פתוח תפתח כלומר הטעם שתורה אומרת שלא תאמץ את לבבך וכו' כי פתוח וכו' היינו אל תאמץ את לבבך כיוון שאם אתה תפתח את ידך, אינך עושה אלא הלוואה דוקא ותכף ה' ישלם לך בתוספת מרובה, ומשום כך אל תאמץ את לבבך כיון שרק תרוויח ותצליח. עכ"ד

האור החיים אומר לנו שאדם נותן לעני זה כאלו הלוואה עם תשואה גדולה שכביכול הקב"ה ערב לה שהכל ישולם. כמו שכתוב "מלווה ד' חונן דל וגמולו ישלם לו" והקב"ה יחזיר תכף את הסכום שנתן ועוד תוספת מרובה. רואים מדברי האור החיים שצדקה רק מברכת ומעשירה את האדם.

כותב הטור יורה דעה סימן רמז וזה לשונו "עוד כי הדבר בדוק ומנוסה כי בשביל הצדקה שנותן לא יחסר לו אלא אדרבה תוסיף לו עושר וכבוד"

כותב שולחן ערוך הלכות צדקה יו"ד סימן רמ"ז סעיף ד: "הצדקה דוחה את הגזירות הקשות, וברעב תציל ממות, ומוסיף הרמ"א: והיא (הצדקה) מעשרת, ואסור לנסות הקב"ה כי אם בצדקה ובמעשר שנאמר: "ובחננוני נא בזאת". דעת הבית יוסף (שם) שבצדקה אסור לנסות את ה' אבל במעשר כספים מותר.

כתוב במשלי צדקה תציל ממות כל שכן משאר חוליים.

מובא במס' אבות פ"ה מ"ג ארבע מדות בנותני צדקה: הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים, ויתנו אחרים והוא לא יתן עינו רעה בשלו; ויתן ויתנו אחרים חסיד; ויתן ולא יתנו אחרים רשע. לכאורה לא מובן מדוע רק הוא רוצה לתת צדקה ולא יתנו אחרים מה מפריע לו שיתנו גם אחרים **כותב רבנו עובדיה מברטנורא וז"ל: דידוע שהצדקה מעשרת ואינו רוצה שאחרים יתעשרו. אלא רק הוא.**

כותב הרמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ה הלכה ב: לעולם אין אדם מעני מן הצדקה ואין דבר רע ולא היקד נגלל בשביל הצדקה שנאמר 'והיה מעשה הצדקה שלום וברפא' אם מעשר מממונו כפי שמובא בפרשה 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך'. **האורחות חיים לרא"ש** כותב להפריש מעשר מכל רווח שה' נתן לו. רבינו משה כלפון הכהן כותב שכל מי שהקפיד על מעשר ראה ברכה בממונו ובביתו.

רש"י (במדבר ה, י"ב) בענין הנותן מעשרות מסביר את הפסוק "והאיש את קדשיו לו יתנו" **כותב רש"י** לו יתנו - **ממון הרבה**; כלומר שאם ייתן מעשר יהיה לו הרבה ממון.

צדקה שומרת את ממונו כמו שמובא במסכת כתובות סו: "מלח ממון חסד" רש"י שם מסביר "מלח ממון חסד" - הרוצה למלוך ממנו כלומר לגרום לו שיתקיים יחסו לצדקה תמיד וחסרונו זהו קיומו:

כלומר אדם הרוצה שממונו יתקיים "מלח אותו" בזמנם שלא היו מקררים כשהיו רוצים לשמור את הבשר להרבה זמן היו מולחים אותו, הוא הדין הרוצה שישמר ממנו יעשה צדקה וכך ישמר ממנו ומשמע שאם לא נותן לצדקה ח"ו יאבד את ממונו לבסוף כמו הבשר שאם לא מולחים אותו בודאי יסריח הצדקה היא הקיום לממון, זהו ה"מלח" לממון. כמובא במסכת כתובות (דף ס"ב) **מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו מהלכין אחריו ראה נערה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין צואת בהמה של ערביים כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו אמרה לו רבי פרנסי אמר לה בתי מי את אמרה לו בן נקדימון בן גוריון אני [שהיה מהעשירים הגדולים של ירושלים] אמר לה בתי ממון של בית אביך היכן אבד אמרה לו רבי לא מושלים משל בירושלים! מלח ממון חסד ויש אומרים מלח ממון חסד שיעשה עם ממון חסד הגמרא שואלת האם נקדימון בן גוריון לא תרם לצדקה הרי מובא בבביתא שאמרו עליו על נקדימון בן גוריון כשהיה יוצא מביתו מציעין תחתיו שטיחי משי וביאין עניים ומקפלין אותו מאחוריו ולוקחים אותם לעצמם מתרצת הגמרא: שלא הגן עליו צדקה זו כיון שעשה את הצדקה לכבודו. תירוץ שני שלא נתן מספיק צדקה כמו שהיה צריך **המאירי (שם) כותב** חיוב אדם לפרנס את העניים שהם בניו של הקב"ה, שהרי הקב"ה נתן לו את הכסף.**

הדלתות נפתחו
6:37
התורה נאמרה
7:44
התורה נאמרה
8:18

ואם כן מחובתו להחזיר לקב"ה. וכיצד יחזיר: על ידי שייתן לעניים שהם בניו של הקב"ה שעליהם נאמר "אבי יתומים ודיין אלמנות" **וכותב המאירי והוא בטוח שאם יחסר ממנו לכבודו הוא משלימו כפלים...** ומה שהוא עושה יעשה לשם שמים שהעושה גם בדרך של תוספת כבוד לעצמו אף על פי שהוא תועלת לעניים אינה צדקה גמורה עכ"ד:

בזכות צדקה זוכה לבנים טובים כמובא בגמרא מסכת בבא בתרא דף ט' אמר רבי יהושע בן לוי כל הרגיל לעשות צדקה זוכה הוי"ו לו בנים בעלי חכמה, בעלי עושר, בעלי אגדה.

הגמרא מסכת גיטין דף ז' אומרת: אם רואה אדם שמוזנותו מצומצמים יעשה מהן צדקה. וכל שכן כשהן מרובין שעל ידי כך זוכה להנצל מדינה של גיהנום **ואפילו אם הוא עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה, שוב אין מראין לו סימני עניות.**

כתוב בגמ' תענית ט אמר רבי יוחנן 'עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר' **הביאה לרב מעשר כספים שיחלק וההכנסות רק גדלו וגדלו** אשה אחת הגיעה לרבה של סלוצק ובקשה את עצתו: "אין לי ממה לחיות! אני מרוויחה כמה פרטות, שאינן מספיקות לי לפרנסת ביתי." הרב מסלוצק אמר לה: "בכל חודש תעשי חשבון מדויק כמה את מרוויחה, ועשירית מזה תביאי אלי ואני אחלק כסף זה לעניים." האשה הזדעקה: "רבי! הרי כל מה שאני מרוויחה לא מספיק לי וכיצד, אפוא, אתה מיעץ לי לתת חלק מהרווח המועזרי לאחרים?" אמר לה הרב: "ומה אכפת לך לנסות? הרי כל רווחיך אינם אלא מספר פרטות, ועשירית מהן אינו אלא 'שמעק טבקי' עלוב, שאינו מעלה ואינו מוריד. נסי." האשה סברה וקיבלה. בסופו של החודש הראשון, האשה הביאה לרב סכום זעום. בחודש שלאחריו – גדל הסכום, ובחודש שלאחריו – הוסיף וגדל. התברר כי הכנסותיה של האשה אכן גדלו מחודש לחודש, וכל זה בזכות מצוות הצדקה. התקיים בה מקרא שכתוב: "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך."

בזכות המעשרות ניצל ממוות

סיפר אליהו זרבי – מהנדס מיוזג במקצועו – מתגורר כיום בהרצליה, אך בשעת ההתרחשות, לפני חמש עשרה שנה, עדיין התגורר בחולון. וכך הוא מספר: הייתי מתפלל בבית הכנסת" סודאי "בעיר. בית כנסת זה לא רק בית כנסת, אלא **מרכז תורני של תורה, תפילה וחסד**, הפעיל עשרים ושתיים שעות ביממה! יש שם הכול, החל מתפילות, דרך שיעורי תורה ועד בית תמחוי ועוד. באיזה בוקר – היה זה בעיצומו של הקיץ – התעוררתי מחלום די קשה. אמרתי" הטבת חלום "בברכת כוהנים, ולאחר התפילה ישיבתי את המעשרות שעלי להפריש והגעתי לסכום של **1036 שקלים** מסרתי את הכסף לגבאי ויצאתי לעבודה בבית לחם. לקימו שם בית מלון, ואני עשיתי את הנדסת המיוזג. מבית לחם הייתי אמור להגיע בהמשך לאריאל. הדרך הקצרה היא דרך רמאללה, אך כדי לא להיתקל בערבים משליכי אבנים העדפתי להאריך דרך כביש אלון. **מדובר בדרך צרה שבצידה האחד הר ובצידה השני תהום**... ולפתע", ריאו "צבאית אשר מסיעה חיילים מגיחה הישר מולי. התגב כנראה נרדם! יש לי שבריר שנייה להחליט: לחתוך ימינה... לכיוון התהום, או לשבור שמאלה לכיוון ההר – אז יש יותר סיכוי שהוא יפגע בי. לתאר לכם את הפחד שעטף אותי? בלתי אפשרי. **רק תתארו לעצמכם שלוש אפשרויות שכל אחת רעה מהשנייה**: להתנגש בה, להידרדר לתהום או להמתין שרכב צבאי כבד יתנגש בך. אני צועק" **שמע ישראל**, "חותך ימינה ומרגיש את הרכב הצבאי שוטט צמוד אלי. רק מההדף יכולתי לעוף לתהום. בחסדי ה' המרובים, בדרך פלא, לא התממשה אף אחת משלוש האפשרויות הנזכרות לעיל **הקב"ה יצר אפשרות רביעית נחמדה: להינצל מהתקרית לחיים טובים ולשלום!** עדיין לא סיפרתי שאני יליד אירן. כאשר עזבה אימני עליה השלום) את אירן, היא היגרה משם היישר לארצות הברית. אבי זכרוני לברכה נפטר כבר באירן ונטמן בטוהרן. אמא התגוררה בלוס אנג'לס, לצד שמונת אחיה ואחיותיה. אני עדיין לא מעכל את הנס הגלוי שהיה לי, וממשיך בדרך. בשעה 5:00 אחר הצהריים כבר הייתי בבית, ואמא מתקשרת מלוס אנג'לס. בשל הפרשי השעות, אצלה מוקדם וכשני – **שבע בבוקר!** "אלהו, מה קרה?" "כך היא פותחת ושואלת". למה?" "אני משיב בשאלה. היא לא מוותרת": אליהו, מה קרה?" "וואו היא מספרת": לפני שעתיים) חמש לפנות בוקר בלוס אנג'לס, שלוש בצהריים כאן) חלמתי שאבא אומר לי: **אלהו שלם אף ומשהו שקל והצילו אותו ממוות!** "אז תספר לי בדיוק מה קרה": "כמובן סיפרתי לה על התרומה בסך 1036 ש"ח שזכיתי לתרום באותו בוקר **זיכתי לנס הצלתי** מאוחר יותר באותו יום רבותי! ביודאי איני מחדש לכם את עצם הידיעה שצדקה תציל ממוות, אבל בכוחו של הסיפור הזה לחזק בנו את כח הניתנה! אני גם לא מחדש לאף אחד שיש חלומות אמת. הבה נתחזק כולנו יחד בידיעה שיש לכל אחד מאיתנו נשמה טהורה, שגם לאחר שהיא עוזבת את העולם היא ממשיכה" לחיות "ולראות דברים המתרחשים כאן בעולמנו, כשם שאבי ז"ל ראה מה קורה איתי וסיפר על כך לאמא... **הלוואי שנחיה תמיד עם אמונה חושית וזוכה להיטיב את מעשינו** "גיליון" איש לרעה

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

550

פרשת ראה תשפ"ד

מִקֵּץ שָׁבַע שָׁנִים תִּעָשֶׂה שְׁמִטָּה (טו, א)

ו'בארותיים", הוא אומר, "ומעולם לא ראיתי ברכה בעמלי... לאחר שתי השמיטות האחרונות, שבהן לא עמדתי בנסיון וחתמתי על היתר מכירה, צברתי חובות כבדים נוספים. בחשבון הכלכלי שלי, היה משהו לא הגיוני. עבדתי ועבדתי, השקעתי והשקעתי, והחובות רק גדלו. הרגשתי שמדברים אליי מן השמים".

חדד החליט לשמור שמיטה, והניסיון הראשון שניצב בפניו היה שאלת ה'שכירות' של הקרקעות האמורות. חברי המושבים, המונים כ-200 משפחות ביחד, דרשו מחדד להחליט אם הוא רוצה לשלם להם שכירות גם לשנת השמיטה, או לחלופין, האם הוא משחרר את הקרקעות לשוכרים אחרים שבוודאי יקצו עליהן. "הקרקעות בעמק חפר יקרות מאוד", מדגיש חדד, "בשונה מקרקעות חקלאיות באזורים אחרים בארץ". באותה עת היה צבור בחשבון הבנק של חדד חוב ענק של לא פחות מחמישה מיליוני שקלים: "לאחר שקיבלתי על עצמי את שמירת השמיטה, ידעתי שאני הולך על זה בכל מקרה" הוא מספר. וכך לקח חדד הלוואה נוספת בסך כמיליון שקלים, ובכסף זה שילם מראש על השכירות של כל הקרקעות למשך שנת השמיטה.

ואז באה הברכה המיוחדת לשדותיו של חדד. עד לאותו יום נמכרו המלונים בשווקים במחיר של 80-90 אגורות לקילוגרם, בשל עודפים גדולים שהצטברו אצל הסוחרים. אבל בבוקר שלאחר התשלום בן מיליון השקלים, קפץ המחיר של המלונים שהיו ברשותו של חדד - לכמעט 5 שקלים לקילוגרם...

מה קרה? בדרום הארץ נשאר כל המלונים על הקרקע, בשל מבצע 'צוק איתן' שהתנהל באותם ימים, ובצפון ניזוקו המלונים על ידי נגיף קטלני, שלא אפשר את שיווקם. המלונים היחידים ששווקו באותה תקופה בכל רחבי הארץ, היו של חדד. מחירם האמיר אפוא עשרת מונים, וברווחים שהפיק באותם ימים כיסה חדד את החוב שעמד על שישה מיליוני שקלים.

"כבר בתחילת הדרך של שמירת השמיטה, ראיתי את הקב"ה בעיניים", מתאר חדד, "החברים שלי היו המומים". בתחילת השמיטה עשה חדד קידושא רבא לכל ידידיו ומכריו, והודה להשי"ת על מחיקת החובות: "אני שומע את האדמה זועקת: תשמרו שמיטה. כי הארץ שלי היא, וברצוני

שנת השמיטה היא שנה מיוחדת של מצוות מופלאות הן לחקלאים בשטח בשמירת קדושת הקרקע והן לעירוניים בשמירת קדושת הפירות והתמיכה בחקלאים, זו שנה שנותנת לנו אפשרות להתחבר להקב"ה באמצעות קיום מצוות השביעית וחיזוק האמונה והביטחון בו יתברך.

* * *

היה זה לפני שנת השמיטה תשע"ה. החקלאים באזור עמק חפר ניסו ללחוץ על יצחק חדד ממושב 'עולש', שימכור להם את הזכות לעבד את 3,000 הדונמים שלו, זאת בהבטחה שלאחר השמיטה יחזירו לו את כל הקרקעות. אבל שום דבר לא עזר להם. חדד עמד בלחצים: "הבטחתי להקב"ה שהפעם אני שומר שמיטה מלא - מלא", אמר.

שבעים לפני התקדש שנת השמיטה, נשמעות דפיקות בדלת ביתו של חדד, ובפתח עמדו שלושה בדואים, שהציגו את עצמם כמשתייכים לשבט גדול באזור הנגב, ובידם מזוודה ענקית. הם מתיישבים ליד השולחן בסלון, ופותחים את המזוודה. המחזה שנגלה לנגד עיניו של בעל הבית, היה אמור להעמידו בנסיון. "יש כאן שני מיליון דולרים, וברכב יש עוד", הם אמרו לו, "מה שאנחנו רוצים בסך הכל הוא לקנות ממך את הזכות לעבד את האדמות בשנה הקרובה, ומיד לאחריה נחזיר לך את הכל".

הם היו בטוחים שהשטרות המרשרשים ישכנעו את בעל הבית להעניק להם את האדמות לשנה הקרובה. אבל הוא קם ממקומו, ואמר לאורחים הבלתי קרואים: "גם אם תשימו כאן מאה מיליון דולר, איני חוזר בי מהבטחתי לשמור שמיטה. אתם יכולים לחזור לשבט שלכם בנגב, ולתאר לפני חבריכם איך יהודי נשאר נאמן בהבטחתו לבורא העולם...".

הערבים ניסו שוב ושוב, ומשראו את עקשנותו של חדד, לחצו את ידיו בהערכה, ועזבו את המקום.

הרקע ל'הבטחה' של יצחק חדד לשמור את השמיטה 'מלא-מלא', כלשונו, היה כשראה את כוחה העצום של שמירת השמיטה, עוד לפני שהחלה שנת השמיטה. וכך היה המעשה: "כבר שנים רבות אני מעבד את אלפי הדונמים הציבוריים של שלושת המושבים 'עולש', 'תנבות'

- יתהפכו לכם כל החובות ל'סעודת מצוה', בדיוק כמו שקרה אצלי בסייעתא דשמיא".

במהלך שנת השמיטה שלחו לו מ'קרן השביעית' חברותות ללימוד תורה, ויצחק מילא את זמנו הפנוי בלימודי גמרא ומשנה. גם מנהל העבודה שלו, ארז, ממושב 'ניצני עוז', קיבל על עצמו לשמור את השמיטה, כדי לא 'לקלקל את הברכה' בשדותיו של הבוס, ב'עולש'...

וזו היתה רק התחלה... בחורף תשע"ו [השנה השמינית] אירעו שני אירועים שגרמו נזק רב לחקלאות בארץ. כמויות הגשם היו מזעריות, ולאחריהן באה הסופה הנדירה שפגעה ברבים מאזורי הארץ, ובעיקר במושבי השרון. הסופה פגעה כמעט בכל המטעים והשדות של מושבי האזור, וכל הגידולים הלכו לטמיון. זמן קצר לפני כן זרע חדד את הקישואים שלו. עמיתיו שלא שמרו שמיטה זרעו כבר בתחילת חודש אלול, ובעת התרחשותה של הסופה הבשילו קישואיהם לכדי פרי, בעוד קישואיו של חדד שנזרעו רק אחרי ראש השנה, היו בתהליך גדילה ראשוני. לא צריך להיות אגרנום מקצועי כדי להבין ששדותיו של שומר השמיטה מ'עולש' אמורות להיפגע באופן קריטי, הרבה יותר מאשר הפירות של עמיתיו, שחלקם היו עשויים לשרוד את הסופה. זאת, ועוד, ברצותו להרוויח זמן, זרע חדד את הקישואים לא בחממות סגורות, כמקובל, אלא ביצע את הזריעה בערוגות פתוחות וחשופות, וא"כ היה ברור לכולם שקישואיו של חדד ודאי לא אמורים לשרוד... ובאמת, הנזק שנגרם בכל השדות של המושבים באזור, היה עצום, ולכן כשיצא יצחק חדד בבוקרו של יום, לאחר הסופה, לחצר המשק שלו, והתניע את הטרקטור על מנת לבדוק מה עלה בגורל שדות הקישואים שלו, לעגו לו השכנים במר ליבם: "יצחק, מה קרה לך", הם שאלו בחיוך מר, "אתה חושב שנתר משהו שלם בשדותיך? אם אצלנו הכל נגמר, אצלך - על אחת כמה וכמה..."

אבל חדד כבר מלומד בניסים... עוד מהשנה השישית... הוא יוצא אל השדות, ואינו מאמין למראה עיניו. כל שיחי הקישואים נותרו שלמים, ללא פגע... מכת הברד דילגה, פשוט כך, על כל שדותיו, למרות שהשטחים שבבעלותו אינם 'נטועים' ברצף, אלא חלק פה וחלק שם. מכת הברד הכתה ממש כמו במצרים, כשגרירי הברד 'יודעים' בדיוק איפה להכות, ואיפה לא. ואפשר כבר להבין לבד, באיזה מחיר נמכרו הקישואים שלו, שהיו כמעט היחידים בשוק באותה תקופה... כי אכן, 'דבר אלוקינו יקום לעולם', והבטחת 'וציוותי את ברכתי' מעוגנת היטב במציאות היומיומית של שומרי השמיטה.

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא' - ע"פ 'קול ברמה']

דְּלִי בַּיּוֹזְסָרוֹ אֲשֶׁר יוֹזְסָר לוֹ (פֵּה, זו)

אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו (רש"י)

מצוים אנו לגמול עם אחינו חסד לפי הצרכים שלהם ולא לפי אמות ההגיון שלנו. וגם אם הורגל אחינו בכבוד מדומה או בשאר צרכים שאינם מוצדקים, כל עוד הם אינם מזיקים - מחויבים אנו לספק לו זאת כחלק ממצוות הצדקה.

מסופר שפעם בא אדמו"ר אחד אל הרה"ק רבי **מנחם מנדל מקוצק** זצ"ל, כיבדו הרבי מאוד וערך סעודה לכבודו. והיה הדבר לפלא בעיני החסידים, כיון שידעו שרבה לא מחשיב אותו כל כך... שאלו את רבה על כך, והשיב: בגמרא אמרו (כתובות ז:): 'די מחסורו אשר יחסר לו' - אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו. ויש להבין: בשלמא 'סוס לרכוב עליו' - מובן, שכן יש לחשוש שמא עני זה חולה הוא, או בעל מיחושים, ואין לו כוח ללכת ברגליו. אבל 'עבד לרוץ לפניו' - לכאורה הרי אין זה אלא שטות אם הוא מתאוה לכך, ולמה יתנו לו? אלא רואים מכאן, שלשטה אנו מחויבים למלא גם את שטותו, "כי לספק לשטה את שטותו גם זה בכלל גמילות חסדים..."

* * *

הרב **שלמה לורנץ** ז"ל היה שנים ארוכות חבר כנסת. הוא היה מקורב מאד למרן רבנן - ה'חזון איש' זצ"ל, הרב **שך** זצ"ל ולשאר גדולי ישראל. לא בכדי דבק בו הכינוי 'שלוחא דרבנן'. גם לאחר שסיים את פעילותו הציבורית העניפה, פעל גדולות ונצורות בתחום החינוך, בהקמת מוסדות רבים לבנים ולבנות, ובתחום העזרה והסעד למשפחות נצרכות. לאחר שפרש מכל ענייני הציבור נכנס ללמוד ב'כולל', למד יומם ולילה, וכתב ספרים כאברך מן המניין. הוא גר בירושלים בשכונת מטרסדורף. נפשו איוותה להתפלל תפילות ישיבתיות, ומשום כך קבע את מקום תפילותיו בישיבת 'תורה אור' שבראשות הגאון רבי **חיים פנחס שיינברג** זצ"ל. הרב שיינברג הכיר את הרב לורנץ, והזמינו לשבת בכותל המזרח, סמוך למקום מושבם של הרבנים והמשגיחים. 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה', והרב לורנץ התיישב במקום שהראה לו ראש הישיבה.

והנה, באחת השבתות הוא מגיע לישיבה בשעה מוקדמת ומתיישב במקומו בכותל המזרח. אלא שכעבור זמן מה ניגש אליו אברך מבוגר, שהכירו רק בתור חבר כנסת ולא ידע שראש הישיבה קבע את מקומו שם, והחל לגעור בו בקול רם כשרבים שומעים אותו: "מקומות אלו שמורים לרבנים, תלמידי חכמים, צוות הישיבה, ולא לעסקנים. זהו חוסר דרך ארץ להתיישב במקומם. חפש לך מקום אחר בתוך הקהל".

ללא אומר ודברים, ולמרות הבושה הגדולה, קם הרב לורנץ ממקומו, והתיישב באחד המקומות הפנויים, בין תלמידי הישיבה והאברכים. לאחר התפילה שב הרב לורנץ לביתו, ובניו, שהתגוררו באזור, התארחו אצלו בסעודה. וכך מספר בנו: "בסעודה פנה אלינו אבא ואמר: 'הקשיבו למה שקרה לי בתפילה בישיבה'. ושח לפנינו את כל המאורע. ואז הוסיף ואמר: 'אני מבקש מכם לחפש את האדם הזה, הוא לא אדם

אתה על הצלת משפחה?! לא קלה היתה המלחמה הזו, הקרב התוך-לבבי הזה. בסופו, הכריע באומץ ובגבורה: כן. המשפחה הנזקקת שביתה עלה בלהבות, יקרה בעיניו יותר מכל שעון יוקרתי. הוא וידא שהוא יכול לבטל את עסקת הרכישה, ובחר לבטלה ולהציל את המשפחה, להעביר לה את 200,000 השקלים שבידיו. וכדי להשלים את המשימה, בבחינת 'מצוה גוררת מצוה', גייס הנגיד גם את אחיו, שיתן גם הוא 200,000 ש"ח נוספים, ובכך הושלם הסכום שאפשר את הצלת המשפחה ושיקום ביתה!

אם על פניו נראה שהסיפור מסתכם בזאת, הרי שיש לו המשך מפתיע: שלוש שנים אחר כך, בתחילת שנת תשע"ז, פרצה שריפת ענק במבואות ירושלים. היא התלקחה ביערות שסביב המושב 'בית מאיר', ועד מהרה פרצה אל המושב פנימה, והחלה אוכלת מכל הבא ליד. מכוניות היו למאכלות אש, גינות נאות עלו בלהבות, בתים נשרפו כליל. בניסי ניסים הצליחו כוחות ההצלה לחלץ את בני האדם מהיישוב, אולם הנזק היה אדיר, עשרות בתים הפכו לעיי חרבות שרופים עד היסוד... בין הבתים הניצבים ביישוב, נמצא גם ביתו של אותו נגיד. הוא לא היה ביישוב באותו יום, אולם בני ביתו שהו בבית, חולצו אף הם יחד עם שאר תושבי היישוב, והותירו מאחור בית נאה ומטופח, יפה ומהודר. רגע לפני שעזבו העיפו מבט לעבר הבית וסביבותיו, כשליבם מבין שכנראה זו הפעם האחרונה שהם רואים אותו עומד על תילו, שכן האש משתוללת ושורפת הכל...

יום וחצי היה היישוב סגור ומסוגר, תושביו הוברחו ורק כוחות הכיבוי וההצלה פעלו בו. לאחר מכן ניתנה הרשות לתושבים לשוב ולהיכנס אל היישוב, ואז ראו הכל את היקף האסון - עשרות בתים שעלו באש, נזק עצום ובלתי נתפס. רק בית אחד שרד: בית משפחת הלפרין!. הבית מימין שרוף כולו, גם הבית משמאל, גם הבתים ממול. האזור כולו שרוף לחלוטין, הבתים כמו נעלמו אל תוך חור שחור ומפויח. רק ביתה של משפחת הלפרין ניצב בגאון, לא ניזוק אף לא בשריטה קלה. האש הגיעה אל הגדר המקיפה את החצר, ופשוט דילגה באלגנטיות אל הבית הבא. ביתם היה להם לשלל, הבית היחיד שניצל כולו!

לא מעט אנשים באו למקום, בוהים במחזה הפלאי. בית אחד, שעמד בטבורה של הדליקה, בעיצומה של השריפה, אולם מאכולות האש דילגו מעליו והוא נותר שלם ויפה כשהיה. ואין זאת אלא שבית זה הוא עדות דוממת אולם מרעידת לב, עד כמה כוח הצדקה שניתן למשפחה שביתה נשרף - היה כתעודת ביטוח לביתו של מי שהתמסר כל כך למענה, כיצד עמד והגן על ביתו של מי שנענה לזעקתה של המשפחה ניצולת האש, לבלתי יקרב אליו ניצוץ או גחל.

סיפור מופלא זה, שפורסם בספר 'האמנתי ואספרה', ממחיש כמה גדול כוח הצדקה ועד היכן הוא מגיע. הנה כי כן, בידכם להיכנס למושב 'בית מאיר' ולראות בעיניים, שכח

רע, ולא עשה את מה שעשה מתוך רוע לב. הוא בסך הכל מסכן, ככל הנראה יש לו בבית איזושהי צרה, אם בשלום בית, או בתחום הפרנסה. הוא ביקש מקום לפרוק מלבו את הצרה, ומצא אותי. אני מבקש מכם לבדוק ולברר מה חסר לו, ולדאוג להשלים לו את מחסורו. אם צריך עזרה כספית - הכסף נתון לכם, ובלבד שהעניין יסודר על הצד הטוב ביותר...". כך נראה איש חסד אמיתי, המתעלה על רגשותיו, קולט את העומד מולו ודואג להשלים את 'מחסורו אשר יחסר לו'...

* * *

רכישת שעוני יוקרה מאוספים נדירים, הוא תחום של 'הובי' - תחביב, ולמרות זאת - הוא מגלגל מיליונים רבים. למי שאינו מכיר, נציין כי ברחבי העולם ישנה קבוצה לא מבוטלת של אנשים, שהתחביב שלהם הוא איסוף - ולפעמים גם סחר בשעוני זהב או מותג יוקרתיים, בעיקר נדירים והיסטוריים. למותר לציין כי אלה העוסקים בתחום זה חייבים להיות אנשים אמידים במיוחד, שכן מחירם של שעונים כאלה נע מעשרות אלפי שקלים ועד מיליונים...

אחד מנגידי משפחת הלפרין המפורסמת, נמנה על חובבי שעוני הזהב היוקרתיים. ביום מן הימים נחשף לשעון זהב יוקרתי העומד למכירה. הוא בירר על השעון, עמד על טיבו, נדירותו, ייחודיותו ואיכותו, וכששמע שמחירו עומד על 200,000 ש"ח - הבין כי מדובר במחיר מציאה עבור שעון שכזה, וביקש לרוכשו. החברה המוכרת התחייבה כי השעון יסופק תוך 3 חודשים, ולו לא נותר אלא להמתין לבואו...

התקופה חלפה, וביום בו יצא לקחת את השעון, קיבל הנגיד שיחת טלפון מידידו, שסיפר לו על טרגדיה נוראית שפקדה משפחה קשת יום, כאשר קצר חשמלי הוביל לשריפת ענק, מאכולות האש אכלו את הבית, ארונותיו, הבגדים, הריהוט, הציוד - הכל נשרף. 'שומו שמים!' - ביכה הידיד - 'משפחה נזקקת מאז ומקדם, ועתה כל ביתם עלה בלהבות. בחסדי שמים אין נפגעים בנפש, אולם הנזק הכלכלי אדיר, מוערך בכ-400,000 ש"ח. מנין תביא משפחה נזקקת סכום כזה?!'. הנגיד שמע, ושקע בהרהורים. למעשה יש לו ברגע זה 200,000 שקל ביד, הסכום המיועד לרכישת השעון היוקרתי, שהוא מצפה לו כבר שלושה חודשים. קשה לומר שהוא מחוייב לוותר על חלומו לרכוש את השעון, ומנגד - איך יערב לו לרכוש שעון בסכום כזה, אשר יכול לכסות חמישים אחוז מהנזק של המשפחה האומללה שכל ביתה עלה בלהבות?! דקות ארוכות התלבט. צד אחד בלבו גער בו כל הזמן: 'את השעון הזמנת, והוא שלך. תרכוש אותו כמתוכנן, ואחר כך תיתן תרומה יפה, אפילו הגונה, כמה אלפי שקלים. מה קרה? האם כל עולה של המשפחה המסכנה הזו מוטל עליך?' - ואילו הצד השני לא ויתר, ושב והעלה בעיני רוחו את דמעת המשפחה על ילדיה, נטולי בית, זרוקים ברחוב ללא כל צרכים בסיסיים. 'הסכום שבידיך יכול להציל אותם, להציל. איך בעד שעון מוותר

הצדקה הוא הפרקליט החזק ביותר בשמים, יש בו עוצמה אדירה, יש לו כוח עצום, ובית שניצב על תילו כשכל הבתים מסביב שרופים-הוא עדות לכך. [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

* * *

ישנם דברים שהם צורך בסיסי ואנושי ואותם אנחנו יכולים לחלק על כל צעד ושעל בנדיבות וללא עלויות, ולא דווקא לעניים אלא כמעט לכל הסובבים אותנו, והמדובר על 'ביטויי הערכה' - 'פירגונים' בלשון המדוברת, שלפעמים אפילו לא גוזלים זמן ומחשבה מהנותן והמפרגן והם בבחינת 'חסד של אמת' וממש 'די מחסורו אשר יחסר לו', ובכוחם לעשות מהפכות רוחניות וגשמיות אצל הזקוקים להם, ואין כמעט מי שלא זקוק להם...

* * *

בספרו של הרב טולדנו - 'האמנתי כי אזמרה' - מובא הסיפור הבא: ביום הראשון לתחילת שנת הלימודים בבתי הספר היסודיים, נכנסה מורה ללמד בכיתה החדשה. ילדה אחת מתלמידות הכיתה הגיעה מאוחר, והתיישבה בשולחן האחרון בכיתה. ניכר היה עליה שהיא מאוד מסכנה. בגדיה היו מרופטים, ובמשך השיעור בהתה בחלל האוויר. לא קשה היה להתרשם, שהיא הגיעה לבית הספר בעל כורחה. בהפסקה הראשונה החלה המורה לברר אודות הילדה, ואט אט התבררה לה התמונה: הוריה אנשים קשיי-יום, עובדים קשה משעת בוקר מוקדמת עד שעת לילה מאוחרת ובקושי מצליחים לפרנס את המשפחה. במשפחה אחת-עשרה נפשות, והם גרים בדירת חדר אחד. הילדים גדלים כיתומים בחיי אביהם ואמם, בתת תנאים וללא תשומת לב, ולא פלא שהילדה נראית כפי שנראית ואינה מתפקדת בלימודיה. המסקנה שכל מורה אחרת היתה מסיקה מתוך הברורים: "טוב, זה המצב, זו הסחורה, אין מה לעשות!". אולם המורה הזאת החליטה: "אני בעז"ה מרימה את הילדה הזאת!". ומיד ניגשה לזה הלכה למעשה... בשיעור הבא קראה לה, וביקשה ממנה לגשת למשרד ולצלם מספר דפים. הילדה הייתה מופתעת: זוהי הפעם הראשונה שמורה מטילה עליה איזושהי מטלה לביצוע... למחרת נתנה לה המורה סכום כסף, וביקשה ממנה לקנות מדבקות כדי לקשט את קיר הכיתה. "אני סומכת על בחירתך!", הוסיפה. הילדה קרנה מאושר. המטלות הפכו לתכופות יותר ויותר. הילדה השתדלה בכל מאודה לבצען בשלימות, והמורה שיבחה אותה מאוד. לאט לאט קיבלה הילדה ביטחון עצמי, והמורה הרגישה כי זהו הזמן המתאים לעניין אותה גם בלימודים. ואכן לראשונה בחייה, התחילה הילדה ללמוד וגם להצליח.

יום אחד הוריה מקבלים פתק מהמורה: "להורים היקרים שלום! רציתי לשבח את בתכם שמתקדמת יפה מאד בלימודים ובהליכות, ונמנית בין התלמידות המצטיינות בכיתה". לא ניתן לתאר במלים את מה שהמכתב הזה עשה להורים, ובעיקר לילדה, ששאבה ממנו משנה מרץ

והתגלתה כתלמידה בעלת כישרון ומעודנת במידות טובות. כך עברה לה תקופה של התקדמות בלימודים והנה יום אחד הילדה לא מגיעה לכיתה. עבר יום ועוד יום, והיא איננה... המורה התקשרה להורים, ואביה סיפר שהוא התייעץ עם הרב שלו שהורה לו להעביר את הילדה לפנימייה, וב"ה הילדה שמחה ומרוצה שם ומצליחה בלימודים. הוא הודה למורה על כל החיות שהעניקה לילדה שבזכותה הגיעה עד הלום.

עברו חמש-עשרה שנה. המורה עברה לגור וללמד במקום אחר, בעיר אחרת, וחפשה מעון לילדיה הקטנים. המליצו לה על מטפלת חרדית ומסורה למופת שמנהלת מעון באזור זה, והיא רשמה אותם אצלה. בימים הראשונים בנותיה הגדולות לקחו את הקטנים מהבית למעון בבוקר, וממנו הביתה בצהריים, והאמא, המורה, לא ראתה את המטפלת. יום אחד באה האמא לקחת את הילדים, ומשראתה את המטפלת, הודתה לה מאוד על הטיפול המסור והנאמן. המטפלת הודתה לה על התשבחות, ובקשה ממנה להיכנס, שכן ברצונה לדבר איתה כמה מילים... "אמנם אינך זוכרת אותי. אבל אני לא אשכח אותך לעולם! את המורה שהצלת את חיי!". המורה, שנזכרה בילדה, כמעט התעלפה. היא נזכרה בילדה המסכנה שקבלה לידיה, והנה כיום היא מנהלת מעון לתפארת... "בבקשה ממך, המורה, חכי כאן כמה רגעים, ומיד אני שבה"... כעבור מספר דקות שבה ובידה שקית ניילון מלאה בפתקים, כולם ישנים נושנים, ושאלה: "האם תכירי את כתב היד הזה...?". היו אלו כל הפתקים שהמורה כתבה להורי הילדה, בהם סיפרה להם על התקדמותה. את הכול שמרה הילדה מכל משמר. "דעי לך, מורת! את היית הראשונה בעולם שבכלל התייחסה אלי, בזכותך התחלתי להרגיש שאני שווה משהו, הפחת בי תקווה לחיים! פתקים אלו נסכו בי הרבה עוז ותעצומות, והמשיכו ללוות אותי במשך כל השנים. ב"ה נישאתי לאברך ששוקד על תלמודו, ויש לנו שלושה בנים בתלמוד תורה. אנו חיים באהבה ובאחוה, בשלום וברעות, וכל זה בזכותך! אינני יכולה לדמיין לעצמי היכן יכולתי להיות היום בלעדיך..."

מי יודע כמה נפשות טהורות מעם ישראל אפשר להציל עם כמה מילים של עידוד, עם חיוך ומתן תשומת לב. והדברים אמורים לא רק ביחס למחנכים בתתי"ם ובתי הספר, אלא גם - ואף ביתר שאת - ביחס לבנינו ובנותינו. יש לרומם ולשבח אותם עוד ועוד: "קראת כל כך יפה", "למדת כל כך יפה", "נהנית ממך כל כך", "אתה ממש גאון! עוד יצא ממך משהו - משהו", "אל תדאג, יש לך כישרונות נהדרים...". כשילד שומע דיבורים כאלו כל הזמן - הם מעצימים אותו וגורמים לו להשתדל להצדיק את הציפיות הגדולות שתולים בו. וחלילה, גם להיפך: אם משדרים לילד - "לא יצא ממך כלום" - באמת לא יצא ממנו כלום... וכל זה הוא בכלל ההשתדלות להיות אנשי חסד, לרומם את בית ישראל לתורה וליראת שמים. [מתוך 'משכני אחריר']

השגחה פרטית

התעוררות חזיקי וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ראה - שופטים תשפ"ד ♦ עלון מס' 146

השגחה שבועית

הסכום יועבר לחשבוןך

יהודי פוגש בי ואומר לי: הייתי בטוח שאתם יוצאים במיזם חדש! הלכתי ברחוב, וראיתי מודעה שעליה רשומות בענק המילים: 'יוצאים בטחון כלכלי?' חשבתי לעצמי, שבוודאי זה מיזם נוסף של מפעלי 'השגחה פרטית'. ניחשתי שמן הסתם אתם מארגנים איזו סדרת שיעורים, או קורס מזורז להעלאת מהירה של רמת האמונה. ניגשתי למודעה מתוך סקרנות לראות איך 'השגחה פרטית' הולכים להפתיע הפעם, והנה, מה אני מגלה? שזה איזה פרסום מסלולי פנסיה וכלים לעבודה ופרנסה. משהו כזה, כבר לא זוכר בדיוק. ייתכן שיש בדברים שהוצעו במודעה צד של השתדלות, אבל בטחון כלכלי? מה פתאום? בטחון כלכלי יש רק למי שבוטח בה!"

כל כך נהינתי מדבריו. קודם כול, יישר כוח על המילים הטובות. אם משהו רואה את המושג 'בטחון כלכלי' ומיד משייך אותו למפעלי השגחה פרטית, זה אומר שזכינו בסייעתא דשמיא להביא את המהפך, בחשיבה שהאמונה בה, היא-היא הצינור לשפע. חשבתי: כמה היהודי הזה צודק! הכרתי יהודי שעבד קשה לפרנסתו במשך כל השנים. הוא אסף פרוטה לפרוטה והניח בצד, כדי שהכסף הזה ישמש אותו לעת זקנה. הגיעה עת זקנה, והנה התברר לו שהכסף אבד. היהודי אמר לאחר שהכסף אבד: הקב"ה ריחם עליי, שלא אעזוב את העולם מתוך תחושה של בטחון כלכלי בגלל הכסף שאספתי, אלא מתוך תחושה של בטחון בה, שמחיה אותי ומפרנס אותי בכל יום מחדש.

בימינו יש מושג בשם 'העברה עתידית': אדם יכול להכניס כסף לבנק, ולתת הוראה שתבצע העברה בתאריך מסוים. בהגיע התאריך, ההעברה מתבצעת אוטומטית. נתאר לעצמנו אבא שרוצה לעזור לבנו, ונותן הוראה לבנק להעביר כמה אלפים לחשבוננו של הבן בעשירי לחודש. בשמיני לחודש, הבן מסתובב לחוף: עוד יומיים הוא חייב להכניס כסף, ואין לו כלום! מה יהיה?! הוא לא יודע את נפשו, בשעה שהכסף כבר נמצא, וממש בקרוב יועבר לחשבוננו... אנחנו הילדים של אבא שבשמיים. הוא דואג לנו יותר ממה שאנחנו דואגים לעצמנו. הוא יודע בדיוק מתי צריך להגיע כל דבר. הוא נמצא איתנו, ויש לו כל טוב בשבילנו. רק מה? ההעברה תבצע בתאריך המתאים...

כשיודעים שכך זה עובד, אפשר להיות רגועים, ורוגע זה הרי הבסיס לבטחון כלכלי. שנשמע בשורות טובות, ושפע ברכה והצלחה לכולם!

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

רוצה בגזרתו (הרבי מטאהש זצוק"ל)

לרפואתו השלמה, והמקורב עמד בנך, היאך יספר לו שתהילים אלו שהוא אומר עכשיו, הם כבר לעילוי נשמת הבן? כשהגיעה זמן הלוויה, כבר לא הייתה ברירה, והודיעו לרבי את האמת. הרבי הצדיק את הדין במאור פנים מיוחד: "ה' נתן וה' לקח, יהי שם ה' מבורך!" ר' מרדכי נטמן למנוחת עולמים סמוך לכניסת השבת.

מיד אחרי הלוויה, בעת הדלקת הנרות, הבחין הרבי כי כלתו, שהתאלמנה זה עתה, בוכה בכי תמרורים. הרבי הזכיר לה ברוע ובשלווה, ששבת היא מלבכות, ושרצונו ית' הוא שנקבל את שבת המלכה בשמחה ובטוב לבב. באותה שבת היו אורחים רבים, וכולם ראו כי הרבי נוהג בשמחה ובשלווה נפש כמו בכל שבתות השנה. היה רק שינוי אחד: בסוף 'מזמור שיר ליום השבת' שאומרים בקבלת שבת, הרבי הרים את קולו בשאגת ארי, בנוסח מיוחד חודר כליות ולב: "כי ישר ה', צורי ולא עוולתה בו". וכל העם רואים את הקולות של צידוק הדין הנעלה והנשגב מאבא שכול.

בימי השבעה הגיעו אלפים לנחם את הרבי. אחד המנחמים אמר, "מידה טובה מרובה ממידת פורענות, יעזור ה' ותהיה לכם מעתה רק מידה טובה..." נסער הרבי ואמר מטהר ליבו, "מידת פורענות? למה פורענות? הכול חסדים ורחמים מאבינו אב הרחמן!" כך אמר הרבי, שעבר את אימי מלחמת העולם השנייה, ואיבד הורים, אחים ואחיות, ואת כל משפחתו. הוא כבר היה מאורס, וגם הכלה עלתה עם הקדושים לגני מרומים. אחרי המלחמה הקים הרבי מחדש את ביתו זכה לשני בנים ושלוש בנות, ועכשיו בן אחד צדיק וקדוש נחטף במיטב שנותיו וללא הכנה עלה בסערה השמימה - והוא קורא שהכול רחמים וחסדים!

זהו 'רוצה בגזרתו'. יהיו הדברים לעילוי נשמתו הטהורה של הרה"ק רבי משולם פייש בן הרה"ק ר' מרדכי הלוי זצלה"ה סג"ל מטאהש, שעלה למרום ביום ז"ך במנחם אב תשע"ה. זכותו יגן עלינו לטובה ולברכה, אמן.

מובא לכבוד היארצייט החול בשבת קודש פרשת ראה.

(מתוך שיעור 217 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוג ישרי 02-3011904)

קישו רחמים מרובים עבור האברך ר' יצחק בן פשא הי"ו בנו של הרב דוד קלצקין שליט"א
קו לחלוקת שני פרקי תהילים: 077-4822963

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

מארץ ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבלגיה 0-380-844-28
מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

כשה' רוצה, הבחור יודע

רציתי להתקבל לשיבה מסוימת. "אין לך סיכוי", אמרו לי יודעי דבר, "זאת ישיבה למצוינים". אבל אני רציתי את החברה הטובה שיש בישיבה הזאת, את המצב של הלימוד שיחייב גם אותי, ועוד כמה דברים ששמעתי שיש שם, ומצאו חן בעיניי.

"זאת ישיבה שמקבלת רק עד מכסה מסוימת", הסביר לי חבר שראה שאני מתלהב יותר מדי, "זאתה צריך קשרים כדי להיכנס לשם. תבין", הוא הכין אותי לאכזבה שבוודאי תבוא, "זה לא שאתה לא מוצלח, אלא פשוט, זאת ההתנהלות שם. חבל להתעקש על משהו, שידועים מראש שלא ילך".

אבל אני התעקשתי, וביקשתי שגם אם לא מתכוונים לקבל אותי, לפחות שיקבלו אותי למבחן. "זה מבחן קשה ונוקב", הזהירו אותי, אבל אני רציתי את האתגר.

הגעתי למבחן, והבחון שאל אותי שאלות מעומק המסכת. ברוך ה', ידעתי לענות על כל השאלות. "כמה פעמים מוזכרים אביי ורבא במסכת?" שאל הבוחן לקינוח.

גם על שאלה זו ידעתי לענות, וברוך ה', התקבלתי לשיבה!

ואם תשאלו מאיפה ידעתי כל כך טוב במבחן, ובמיוחד, איך עניתי על השאלה כמה פעמים מוזכרים האמוראים במסכת - התשובה היא, שלא זמן נבחנתי במסגרת ארגון כלשהו. בשעת המבחן הסתובב הבוחן בינינו ושאל אותנו, כמה פעמים מוזכרים אביי ורבא במסכת. הוא לא ציפה שנדע לענות לו, והוא מצידו העניק לנו את התשובה.

כך יצא, שכאשר הגעתי למבחן בישיבה, ידעתי את התשובה לשאלה הקשה הזאת. כך זה, כשהקב"ה רוצה שהילד שלו ילמד דווקא בישיבה שהוא כל כך מעוניין בה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 118.)

המשלם יבורך

מספר אברך מבית שמש:

אני מלמד. בוקר אחד הלכתי לתלמוד תורה, וכשהייתי כבר קרוב לשם, הבחנתי שלא הבאתי עימי פת שחורית. להיות מלמד ולא לאכול, זאת לא רק הבעיה שלי, זאת גם אחריות כלפי התלמידים. כדי ללמד ולחנך כראוי חייבים "ישוב הדעת", ואני פניתי למכולת הסמוכה, לרכוש לי לחמנייה ושוקו.

עמדתי בתור, והיהודי שלפניי העביר את המוצרים שלו ולבסוף אמר למוכר, "תוסיף גם לחמנייה ושוקו". אחר כך הוא הסתובב אליי ואמר, "שילמתי גם בשבילך".

"מה פתאום?! הופתעתי."

"מה אכפת לך? אני משלם ואתה מברך!" כך הוא חילק את העבודה בינינו.

מה נשאר לי לעשות? אמרתי לו "תודה רבה, תזכה למצוות", והוא הלך לו עם המוצרים שהוא קנה.

רק אחר כך ראיתי, שבעצם בכלל לא היה לי מספיק כסף כדי לקנות את הלחמנייה והשוקו. הקב"ה, המכין מזון לכל בשר, שלח לי את הנדיב שיעמוד לפני בתור וישלם לי על פת שחורית. ממש 'טרם יקראו ואני אענה'!

אני לוקח את המעשה הזה איתי בזיכרון, בשביל כל הפעמים שדאגה מתגנבת לליבי. הן הקב"ה עזר לי כל כך בדיוק כשהייתי צריך, אפילו בלי שידעתי שאני צריך, וכך הוא יעזור לי גם הלאה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 124.)

שלוש חבילות טישו

אני נכנס לחנות של מוצרי מזון. ערב שבת, תורות ארוכים, עגלות עמוסות, ארנקים מתרוקנים, יהודים טובים מתכוונים לשבת - ואישה אחת, שאינה נראית ממש מן היישוב, עומדת באזור הקופות

אתם, הילדים שלכם, ואפילו האורחים והשכנים

כל אחד ואחד יהנה ממגון המדורים והסגנונות שמקיפים את כלל הגילאים הן גברים והן נשים

אחת הסוגיות הנידונות בציבור החרדי היא חומרי הקריאה. כולם מחפשים חומרי קריאה איכותיים, ברמה גבוהה, שיהיו מעניינים, מגוונים, מושכים ומותאמים לדור הצעיר והמבוגר גם יחד. מגזין שיביא נושאים חדשים, יעלה דילמות עכשוויות ושהסיפורים בו יהיו תואמי תקופה חזמן, ברמה גבוהה, כתובים בשפה קולחת ומשובחת. שההגהה תהיה מדויקת, ללא טעויות, העימוד יהיה נעים לעין, והעיצוב הגרפי - מעודכן ומרענן. והעיקר, כמובן, שהחומר יהיה שמור ומבוקר, מתאים לעלות על שולחן מלכים.

אלפי המנויים על מגזין השגחה פרטית מצאו את הנוסחה המנצחת.

עורכי המגזין מחפשים את מיטב הסופרים ומשקיעים במגזין צבעוני, מלא תוכן משובח, והעיקר - אמיתי, שכל מי שקורא אותו רוצה להימנות עליו באופן קבוע ולו רק בשל השלווה והרוגע שהוא מביא הביתה.

יותר מארבעים עמודים מלאים בתוכן של השגחה פרטית, מה בעצם יש שם?

הכנו עבורכם סקירה קצרה של מכלול מדורי מגזין השגחה פרטית, המחולקים לשלושה חלקים:

מדורים כלליים לכל המשפחה:

בן בטחו - סיפורים שיינתנו לכם זווית הסתכלות חדשה וכוח לאתגרי היום יום. סיפורים קצרים ועובדות מגדולי ישראל - מתקופות שונות ומכל העדות והחוגים, השופכים אור של אמונה וביטחון על אתגרי החיים ממבט אמוני של מנהיגי העדה.

שטח פרטי - סיפורים מלאי עניין ורגש שמתיריים בקורא חותם של אמונה סיפורים אישיים ומרתקים של השגחה פרטית המסופרים בהרחבה, סיפורי עלילה ורגש שמובילים את הקורא במשעולי החיים של המאמין הבוטח בחי עולמים.

המחדש בטובו - החדשות שתמיד חיפשתם לקרוא בליווי תמונות אמיתיות מהשטח.

חדשות טובות ומושגחות שאירעו בחדש האחרון, ידיעות מרגשות המדגישות את הנסים והטובות שסובבים אותנו. מוגש על ידי סופר השגחה פרטית הרב משה הנג.

חדשות לבקרים - חוויה של ידע יהודי עכשווי והיסטורי המבוסס על אירועים ממעמד הר סיני ועד ימינו אנו.

ניתוח נושאים אקטואליים במבט יהודי מושגח. מוגש על ידי הרב ישראל גולדווסר, בהסתכלות שמאירה מאורעות עכשוויים באור תורני המחזק את יתדות האמונה.

ניצוצות של השגחה - המדור שישפק לכם חיזוק קצר ומרענן ויפתח לכם את היום בחיך.

סיפורי השגחה פרטית קצרים ומפתיעים, מלווים בתמונות, שכולם בנושא מסוים, המשתנה מדי חודש - כמו פרנסה, חתונות, בריאות, חינוך ילדים וכדומה. מעשים מהחיים שקרו לאנשים כמונו וכמוכם המחפשים ומוצאים את יד ה' בכל הקורה עימם.

השלוחה
לשמיעת
הסיפורים
שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

יש לנו שתי דירות צמודות שהעמדנו למכירה, אך התברר שאין קונים פוטנציאליים. לא הצלחנו למכור אותן, לא ביחד ולא לחוד, ונראה היה שהמצב יישאר כך לנצח. החלטתי לתרום למסן שער הבטחון ולהפיץ את האמונה. באופן מפתיע, בדיוק חודש לאחר התרומה שתי הדירות נמכרו! זה נראה כמו נס של ממש. כעת, כהודיה לז' אני רוצה לתרום למסן עוד אלף שקלים.

אשרנים, מפעילי קו השגחה פרטית! כל בוקר אני פותח את היום בהאזנה לשיעור הפלא "הבטחון היומי". התוכן נמסר בטוב טעם ודעת, בשפה קולחת ועשירה. כל בוקר זה מחזק אותי מחדש, ונותן לי כוחות ועידוד להתמודד בכל מהלך היום.

להתעמק - ההזדמנות שלך לקרוא מאמר בסוגיות אמונה וביטחון שמוגש בתמצות ובשפה נעימה וקלה.

מאמר תורני בנושאים מתאימים לתקופה ולזמן מאחד מרבני 'השגחה פרטית', נוגע בסוגיות אמוניות המעניקות חוזק והשקפה נכונה ואמיתית.

סיפורים (לא) הצליחו - אם עד היום חשבת שרק אצלך לא הכל "הולך", אתה מזמן להכיר את שותפיך למסע החיים שבחרים להסתכל על הכל מתוך אמונה וביטחון.

סיפורים אמיתיים מהחיים על התמודדויות שונות בחיי היום יום שבהן גיבורי הסיפור לא זכו לראות איך הכל הסתיים בטוב, אולם הם יודעים ומאמינים שרחמנא לטב עביד.

בחזית האמונה - ראיון אישי נוקב ואמיתי עם דמויות המתמודדות עם אתגרי החיים ומביאות את סיפורן האישי, מחזק לאמונה וביטחון בכל מצב.

ראיון אישי נוקב ואמיתי עם דמויות מתוכנו המתמודדות עם אתגרי החיים ומביאות את סיפורן האישי, המחזק לאמונה וביטחון בכל מצב.

פלאי העולם הקטן - חשבתם שאתם כבר יודעים הכל על הגוף המופלא? מחזמים לגלות חידושים מפתיעים!

התבוננות בפלאי גוף האדם, שהינו עולם בפני עצמו - כדברי בעל חובת הלבבות: "החכמה הנראית במין האדם אשר הוא העולם הקטן ובשבילו נברא הכל" - מביאה לחיזוק באמונה חושית. המדור מסודר על פי סדר ברכות השחר, ומביא ידיעות מחדשות ומקוריות שלא ידעתם על עצמכם.

מפיעים אמונה - שאלת את עצמך פעם מאיפה שואבים כוח? המדור הזה ייתן לך את התשובה.

יהודים מרחבי הארץ משתפים בחוויותיהם מהפצת העלון השבועי, מספרים על הצמא של הקוראים המתמנים לו, על ההסתכלות שלהם על החיים שקבלה ממד חדש ועוצמתי מאז הצטרפו להפצה, וכן חולקים סיפורי השגחה שמסובבים אותם עם הפצת העלון.

מנוחת הנפש - הפינה לעקרת הבית

לראות אמונה בעיניים - פגישה אישית עם דמות מתוכנו הנותנת זריקה של כוח ואמונה

ריאיון שנותן כוח לכל אישה. נשים מספרות על אתגרי החיים ועל פסיעות המובלות בידו של הקב"ה, המלווה אותן בכל צעד ושעל.

באמת - בסיפור הזה הסוף תמיד מפתיע, כי החיים עם ה' חזקים מכל סיפור.

סיפורים אמיתיים של נשים על המקום שבו פגשה אותן ההשגחה הפרטית המפתיעה, המחייכת, התומכת, והעיקר - המשמחת והמנחמת.

דרך אמונה בחרתי - ובלי משהו טעים אי אפשר - מתכון קליל, צידה לדרך של אמונה.

משל ונמשל, עומק והבה, שיעור מתוך שער הביטחון המוגש בליווי סיפור הממחיש את הדברים ושיר המביע בשורות קלילות את המסר שישאיר בך חותם.

פדה בעלום נפשי - סיפור בהמשכים - ר. יגר טווה באומנות וברגש את חייהם של חזקי ורעייתו, שהם גם החיים של כל אחת מאיתנו.

כעת, פרק ועוד פרק מחייו של זוג שנאלץ לנדוד הרחק, עד לרוסיה הרחוקה והקרה, כדי לשלם התחייבות כספית שנפלה עליו בעקבות חתימת ערבות - ומצא שם את הקב"ה, שירד עימם גם לשם.

מבפנים - מילים טובות לצד הקפה של הבוקר, שילוו אותך בחום.

טור אישי שנכתב על ידי הסופרת ברוכת הכישרון ר. אלישוב. מילים מתוך הלב הרוצה להתקרב, רוצה להרגיש את האמונה הבעורת. מילים שנכתבו אליך ואל כל אחת, מחברות, מחזקות ומשתפות.

ובידיה שלוש חבילות טישו. היא מבקשת ממישהו: "אתה יכול לשלם לי על הטישו?" והמישהו נד בראשו לשלילה. המחזה חוזר על עצמו עוד כמה פעמים. היא שואלת אם אפשר לשלם בשבילה, ובוז אחר זה עונים לה הלוקוחות בסירוב.

בסופו של דבר נכמרו רחמיו של אחד מהעומדים בתור, ובהגיע תורו הוא אמר לאישה שהוא ישלם לה על הטישו. הייתה לו עגלה עם המון מוצרים. והנה, לפתע נכנס אדם לחנות, התבונן כה וכה, ניגש לקופה ואמר לקופאית: "תעבירי את כל הקנייה של האיש הזה, ואני משלם!"

כן, כן! משלם הטישו מצא חן בעיני הנדיב, והוא שילם לו בעבור כל צרכי השבת. ראיתי בזה השגחה נפלאה, איך הקב"ה שלח אותו בדיוק עכשיו, אחרי המעשה הטוב שעשה.

עד כאן הסיפור מהצד שלי. מסקרן לדעת מה הסיפור של משלם הקנייה. אבל הוא, כמו טובי לב שכמותו, חמק לו מהצרכנייה, לקיים "הצנע לכת עם אלוקיך".

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 122.)

רק השתדלות

אמי מאושפזת כבר תקופה ארוכה, וכולנו מנסים להקל עליה ככל יכולתנו. אני לקחתי על עצמי את התפקיד לסדר משמרות סביבה, ולדאוג שתמיד יהיה מישהו לידה. אני נמצא בקשר עם כל האחים והאחיות, משיג מידע על אנשים נוספים שיכולים לעזור, ומכוון אותם להגיע בשעה המתאימה. כל הנושא הזה תופס אותי מאוד. אני מרגיש אחריות כבדה, שהכותרת שלה היא: שאמא לא תהיה לבד.

התקופה בה הכי קשה למצוא מישהו שיהיה איתה, זו תקופת החגים. אלו ימים שבהם כולם עמוסים, הילדים צריכים את ההורים בבית, התפקידים שכל ראש בית אב צריך למלא הם רבים, ומצד שני, בבית החולים הזמן כמו נעצר מלכת. שם שוכבת לה אמנו היקרה, בלי כל צורך לנקות בית אחרי שני ימי חג, וללא בישולים שלא נגמרים. היא לא צריכה לעזור מהצד בבניית סוכה, והיא צריכה חברה. חייבת.

ואני, בנה המסור, עסוק במצווה לדאוג לה גם עכשיו. בצום גדליה, ידעתי שיש אישה אחת שאמורה להיות אצלה. התקשרתי לאמא לשאול בשלומה, ואז נודע לי שאמא לבד. האישה לא הגיעה, ולא ידוע על מישהי אחרת שצריכה להיות שם. מה עושים? אני לא יכול לצאת עכשיו לבית החולים. מי כן יכול? אין לי שום רעיון, ואני הרי כבר דאגתי למבקרתי. היה לי קשה לשאת את המחשבה שאמא נמצאת לבד כל כך הרבה זמן, ועוד יותר היה לי אכפת, שאחרי כל המאמצים שלי קורה דבר כזה. אשתי חיזקה אותי ואמרה, שהמצווה של כיבוד אם בודאי נזקפת לזכותי, גם בלי התוצאה המקווה.

"ריבוננו של עולם", התפללתי מעומק ליבי: "אני את ההשתדלות שלי עשיתי, אבל אתה מראה לי שלא אני מנהל את העולם. בבקשה, תעזור לאמא שלי שלא תהיה כל כך הרבה זמן לבד. הרי אם אתה רוצה, אתה יכול לשלוח מישהו שיבקר אותה".

לא עוברות דקות ארוכות, ואבי מתקשר אלי: "אתה שומע?" הוא מספר, "בדיוק היום הגיעה לאמא אחותי שגרה מחוץ לעיר, בלי לתאם עם אף אחד!"

בדיוק כמו שאמרתי: אני עושה רק השתדלות, והקדוש ברוך הוא מארגן לחולה את הביקור הנדרש, באופן מופלא וללא כל תיאום... איתי...

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 123.)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

תזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים **התקשרו עכשיו** למוקד הישועות **02-6313-742** או בקו השגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי 57390056 חשבון 902 | משלוח בדואר 5475 ירושלים | בעמדות נדרים פלוס טניף 902 | ע"ש השגחה פרטית

זכו בשותפות קבועה "בית כנסת"

לזכות **דוד בן א.מ.** הצלחה ברוחניות וגשמיות וישועות בכל העניינים
בעילום שם לזווג הגון משרוש נשמתו במהרה בקלות יחד עם שאר בני ובנות ישראל

ה.מ. בת ש. בריאות איתנה וחיים ארוכים בעילום שם לסייעתא דשמיא להיות עבד ה' לעשות את תפקידו בעולם באמונה ובשלמות מתוך שלום שמחה ואמונה ב'ד', בריאות איתנה בגוף ובנפש

אי אפשר להשיג אותי

התחלתי את היום בידיעה שהיום אחר הצהריים, בשעה ארבע וחצי, אני עומד לעבור ניתוח קטרקט. זהו ניתוח קצר, ואם הכול הולך כשורה בסייעתא דשמיא, אחריו תוך שעה אפשר להשתחרר הביתה. העובדה שיש טיפול אחר הצהריים, ממש לא משמעותית ללימוד בכולל לפני הצהריים, ולכן הלכתי ללמוד כהרגלי, כאשר הפלאפון מושק כראוי. זהו כלל ברזל אצלי, וברוך ה' אני זוכה לעמוד בו כבר כמה שנים. בזמן הלימוד אין פלאפון. אין כל קשר עם העולם שמחוץ לגמרא. זהו זמן שהוא קודש ללימוד.

הסדר התחיל בשעה תשע, ובשעה תשע וחצי כבר נודעה הבשורה המרה, שראש הישיבה, מרן ר' גרשון אדלשטיין זצ"ל, נפטר. חבל שלא אוכל להיות בהלוויה, חשבתי. הרי להיות בהלוויה של גדול הדור זו זכות עצומה. זכות היא להיפרד ממי שהיה לי לרב ומורה דרך. אבל הבנתי שרצון ה' הוא שאעבור את הניתוח, וקיוויתי שלא אחריי בכל זאת אצליח להשתתף מעט בהלוויה.

כשחזרתי הביתה, אמרה לי אשתי שהתקשרו מבית החולים, וביקשו להקדים את התור לשעה שלוש וחצי. "מצויק", הגבתי, "כך אוכל להשתתף בהלוויה".

"לא כל כך מצויק", ענתה לי אשתי, "כי כשהתקשרו ורצו לדבר איתך, אמרתי שאי אפשר להשיג אותך, כך שיוצא שהשעה של התור נשארה ארבע וחצי".

ניסיתי בכל זאת. התקשרתי לבית החולים, ואמרו לי שהתור של שלוש וחצי כבר נתפס. אמרתי "גם זו לטובה". ידעתי שזהו רצון ה', ומה שהוא עושה זה הכי טוב, ואנחנו נגיע לבית החולים בזמן שנקבע לנו. יש להגיע לבית החולים שעה לפני מועד התור, ולכן הגענו בשלוש וחצי. התחלנו לסדר את הטפסים, רק הגשנו את הניירות והתיישבנו להמתין, והנה כבר קוראים בשמי. לשאלתי איך ייתכן הדבר שתורי כבר הגיע, אמרו לי: "החומר של ההרדמה לא השפיע על המטופל הקודם, הוא צריך משהו אחר וזה יארך זמן, והתור התפנה עבורך!".

ברוך ה', החומר השפיע עליי מיד, הניתוח נעשה במהירות ובעיליות בסייעתא דשמיא, ותוך זמן קצר שחררו אותי הביתה.

כאן עדיין לא תמה ההשגחה הפרטית המופלאה. תחבורה רגילה לבני ברק לא הייתה באזור, והנה ניגש אליי נהג ושואל אותי אם אני רוצה לנסוע לבני ברק. כך הספקתי את ההלוויה שכל כך רציתי להשתתף בה.

ראיתי בזה עין בעין, שלא הפסדתי כלום מכך שהפלאפון אינו נמצא איתי בעת הלימוד בכולל, וזה חזיק אותי להמשיך הלאה במנהגי הטוב.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 121.)

שקית של שמירה

אמא שלי שתחיה היא אלמנה, אחת מאותן נשים צדקניות שבזכותן ניגאל. מדי בוקר היא פוקדת את קבר רחל. באמתחתה שמות של הזקוקים לישועה, והיא מתפללת שתזכה הלאה בבריאות להתפלל על כולנו ועל כלל ישראל, יעניק לה ה' אריכות ימים ושנים טובות. יש לי הסכם סודי עם רחל אמנו: בכל בוקר אני שולח לאמא שלי ארוחת בוקר טעימה ומזינה. אני מתגורר בביתה, ודרך כביש המנהרות, הדרך לקבר רחל מתקצרת משמעותית. לעתים אני מביא לאמי את הארוחה בעצמי, ואם אני מוצא אברך שנוסע לשם - אני שולח אותה עם שליח. את האוכל אני אורז בצורה יפה ונעימה בתוך שקית, עליה רשום ציטוט מדברי הרבי מלעלוב זצ"ל: "אמא אוהבת שהילדים שלה אוכלים".

אמא מגיעה לקבר רחל בסביבות השעה תשע, ואני יוצא מביתי

להכניס אמונה הביתה - אם תישמי הבית שלך יהיה בעז"ה טוב הרבה יותר! השאלות שחששת לשאול, הדילמות שפחדת לשתף - זה קורה בבתי הכי טובים. ההתמודדויות החינוכיות שיש בכל בית, במבט של אמונה. תשובות שנותנות כלים פרקטיים ויהודיים להחדיר בבית חינוך אמיתי הנובע מאמונה איתנה.

אוצר בטוח - מדורים לילדים ולנוער

עלילות המושגחים - המדור שלא צריך לשכנע אף ילד לקרוא...

סיפור קומיקס עלילתי ומחויך מחייהם של ילדים החווים את ההשגחה הפרטית המתוקה שבחיהם. מצויר בציורים מתוקים ומלאי חן על ידי הציירת ת. קורן.

זה קרה לי - אחרי שתקראו ודאי תיזכרו בכמה בסיפורי השגחה פרטית שקרו גם לכם!

לא תאמינו גם אחרי שתקראו, אבל מה לעשות שהסיפורים אכן קרו במציאות לילדים וילדות שחיים בינינו? ואם גם אתם חוויתם סיפור של השגחה - מזמנים לשלוח אלינו!

מתבוננים וחוכים - תתרגלו להתבונן - זה טוב לחיים!

מדור חידות נושא פרסים - סיפורים מפתיעים עם פרטים שגויים, חידות תוכן על גדולי ישראל, סיפורים משובצים בפסוקי ביטחון שאותם צריך למצוא ועוד ועוד.

כדור פלא - מה רבו מעשיך ה'!

תמונות מדהימות מפלאי תבל. תמונות מלאות צבע ועניין שיספרו לכם את סיפורו של עולמנו המופלא והמיוחד.

גלגולי השגחה - נראה אתכם יצירתיים, מצליחים למצוא את הרעיון שאף אחד עוד לא חשב עליו!

מדור בשיתוף הקוראים, המסייעים לגיבור הסיפור לראות איך הכל לטובה!

משקפת מעופפת - זהירות, נוחתים, מסע לעבר ובסופו נחיתה חזרה בבית עם מזוודה מלאה באמונה!

מזמנים להתעופף עם המשקפת ועם יוני היסטוריוני לתקופות זמנים של פעם, ולהשקיף על ההשגחה המופלאה שליוותה את התקופה!

מאחורי הקלעים - המדור שנותן במה לכל ילד וילדה, מקום לספר ולשתף באתגרים. מדהים ונותן כוח לכל אחד.

גם ילדים מתמודדים בחיים. אולי לא נעים להם לספר לכם על הקשיים ועל נקודות האור שהם חווים בתוך הקושי, אבל על גבי דפי המגזין הם מוצאים את ההזדמנות לפתוח לכם חלון לחיים האמיתיים שלהם, המלאים בהשגחת ה'.

סיפור משפחתי מושגח - ה. טרופ מגישה סיפור מרגש בן 01 פרקים על סירה וסערה וילדה קטנה שניצלה.

כל משפחה והסיפור שלה, סיפור של השגחה שמלווה את שורשי המשפחה ומועבר מסב לנכד ומסכתא לנכדה. אם יש לכם אחד כזה, אתם מזמנים לשתף אותנו...

הצלה בעלטה - ש. שוורצמן מעמידה את הקוראים במבחן המתח והציפייה. בסוף, בעזרת השם, תראו שהכל היה לטובה!

סיפור בהמשכים לאמיצים שבינינו. מתח ועלילה, תהפוכות והפתעות בכל פרק. סיפור אמיתי על אמונה ועל השגחה פרטית שמלווה את גיבורי הסיפור.

אומנות באמונה - ביטוי מעשי וחוויתי ליצירתיות שלכם!

אומנות היא דבר נפלא שמאפשר להכין יצירות מיוחדות שיינתנו לנו תזכורות לאמונה בכל עת: תמונות לבית עם פסוקי ביטחון, קופסאות אחסון לקבלות טובות, רעיונות לדברים שישמחו אחרים, ועוד ועוד.

קומיקס גב - העמוד הראשון שנקרא במגזין, על ידי גדולים וקטנים כאחד!

סיפור היסטורי אמיתי. כעת באמצע סיפור מתקופת מלחמת העולם השנייה. מעקב של אונייה איטלקית, פליטים שמחפשים חוף מבטחים וילדים שמחפשים כוכבי השגחה פרטית וגם מוצאים אותם!

מבצע לקראת השנה החדשה!!! חצי מחיר

לקראת תחילת שנת הלימודים החדשה
ובכדי שנוכל בס"ד לחזק את הילדים
ואת כל בני הבית באמונה ובטחון

המצטרפים כעת יקבלו
בעזה"ש גם את חבילת המגזין
המורחבת שיחולק למנויים
בחודש תשרי הבעל"ט

- כתבות מרתקות
- ראיונות מחכימים
- סיפורים בהמשכים
- מדורים לכל גיל

מגזין תשרי
יכלול גם:
מוסף סיפורים
משחק מתנה

מבצע למצטרפים החודש
9 ש"ח לחודש
לחודשים הראשונים

הבטיחו לעצמכם ולבני ביתכם
חיים נינוחים ושמחים. על ידי המגזין המורחב של 'השגחה פרטית'
המחזיר בס"ד אמונה וביטחון שלווה ורוגע לכל בני המשפחה!

להצטרפות למנויים בחצי מחיר, חייגו כעת:

***6176**
(שלוחה 3)

או בעמדות 'דורים פלוס' על שם 'מגזין השגחה פרטית'

בעשרה לתשע, כך שתוך זמן קצר מאז שהיא מגיעה, היא מקבלת
לידיה את ארוחת הבוקר.

יום אחד לפני כמה חודשים, נסעתי בכביש המנהרות בדרך לאמא,
להביא לה את הארוחה של רחל אמנו. אני נכנס לכביש המנהרות,
והנה אני רואה שמתוך רכב יוצאים חיילים לבושי מדים ומתחילים
לירות. חשבתי: מה זה אמור להיות??? יכול להיות שבתום המשמרת
הם מרוקנים את המחסונים? לא עוברת דקה, ופתאום אני רואה
שקבוצה נוספת של חיילים מגיעה לזירה. באותו רגע הבנתי שאני
נמצא בתוך תוכו של פיגוע. החיילים הראשונים אינם חיילים, אלא
מחבלים ימ"ש!

מיד עשיתי פרסה, והתחלתי לנסוע בניגוד לכיוון התנועה. זה היה
משונה ומסוכן מאוד, אבל פחות מסוכן מהמפגש עם המחבלים.
נהגים צפרו לעברי, ואני צעקתי, "פיגוע! תתרחקו מכאן".

נסעתי ונסעתי, עד שהתרחקתי ממקום הסכנה. כעת הרשיתי לעצמי
לחוש בפעימות ליבי המואצות. הייתי שם! הייתי בתוכי פיגוע
רצחני! ניצלתי ממוות לחיים! אני נוסע הביתה, לנוח מהטראומה
הנוראה. לא שייך להמשיך כך.

רגע אחרי שאני מחליט לשוב לביתי, אני רואה את השקית הקדושה
שלצידך, השקית של כיבוד אם, ששמרה עליי כמו קמע. אין לי ספק
שבזכותה ניצלתי, ולכן, למרות הכול אני הולך להביא אותה לאמא.
מובן שכביש המנהרות לא בא בחשבון, ולכן עשיתי סיבוב ארוך דרך
הדסה עין כרם, והבאתי את השקית לאמא שלי.
על הזכות הזו, של כיבוד אם, איני מוכן לוותר.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 120.)

אספתי את כל הכוחות

כבר תקופה ארוכה שיש לי קביעות, ללמוד בכל יום אחרי מעריב
כמה משניות. זה לא הרבה, זה לא קשה, אבל זה קבוע; מה שאומר,
שגם אם אני ממהר, אני מתעכב קצת בשביל ללמוד. אם מחפשים
אותי בטלפון אחרי מעריב, הוא עדיין לא זמין.

אתמול בלילה, אחרי מעריב, לא הצלחתי להתיישב ללימוד הקבוע.
מישהו פנה אליי ודיבר איתי, עוד אחד פתח עימי בשיחה, שלישי
רצה לברר משהו קטן, והזמן עבר, וכבר לא הייתה לי ברירה, אלא
למהר הביתה. שם חיכו לי בני הבית וביקשו חיוך, מילה והושטת
יד. כבר נהיה ממש מאוחר, והרגשתי שהעייפות מתחילה להשתלט
עליי. התכוננתי לשינה ואמרתי לעצמי, זהו. לפעמים קורה שאין
כוח. לפעמים ממש עייפים, וחייבים ללכת לישון. כל הימים למדתי,
והיום לא. זה לא כל כך נורא.

אבל אחרי כמה דקות, אמרתי לעצמי: קביעות זאת קביעות! איך
אתה מוותר על קביעות בגלל עייפות חולפת? וכי זאת חוכמה,
לשמור על הקביעות כשהכול זורם בנחת? בוא נראה אותך עכשיו!
אזרתי עוז במובן הפשוט של הביטוי. אספתי כוחות ופניתי לפתוח
משניות וללמוד.

הבית כבר היה שקט לגמרי. כולם כבר ישנו, והנה אני חש בריח
שרוף. מה זה? פניתי למטבח, ושם על הכיריים אני מגלה סיר קטן,
ובתוכו ביצים שכוחות מבושלות היטב. המים כבר התאדו, והאש
ממשיכה לבעור תחת הסיר.
כיביתי מיד את האש, ובחסדי שמיים, בזכות השמירה על קביעות
הלימוד, ניצלתי כל המשפחה משרפה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 119.)

כמו קרובי משפחה

ישראל הם קרובים אל השי"ת מצד עצם נפשם ומהותם, והמה קשורים בהשי"ת מצד טבעם כמו קרובי משפחה הקשורים זה בזה. ולכן אפילו פחותי והגרועים שבישראל שאין להם דעת כלל, יש בהם הכוח למסור עצמם על קדושת ה', כי זה טבוע בעצם נפשם הקשורה בהשי"ת ואהבה המוסתרת בהם.

(קול שמוח-פשיסחא, ליקוטים)

קשה לקב"ה צערם של ישראל

"לשארית נחלתו" - הנה הקב"ה מתנהג עם ישראל בדרך זה, לומר: מה אעשה לישראל, והם קרובי, שאר בשר יש לי עמהם. שהם בת זוג להקב"ה, וקורא לי בתי, אחותי, אמי, כדפירשו רז"ל. וכתוב "ישראל עם קרובי", ממש קורבה יש לו עמהם, ובניו הם. והיינו "לשארית נחלתו", לשון שאר בשר, וסוף סוף הם נחלתו. ומה אומר אם אענישם, הרי הכאב עלי, כדכתיב "בכל צרתם לא צר" - כתוב ("לוי") באל"ף, לומר שצערם מגיע לפלא העליון לכו פרצופין שבהן עיקר ההנהגה, וקרינן בו איז "לו צר", וכתוב "קצר נפשו בעמל ישראל", לפי שאינו סובל צערם וקלונם, מפני שהם שארית נחלתו.

(תומר דבורה, פ"א, המידה הרביעית)

המקרב את קרוביו - הקב"ה קרובו

יש לך לדעת, כי ראוי שיהיה האדם דבק ומתחבר אל

כל ישראל קרוביו של ה'

אמר רבי תנחומא: מעשה בספינה אחת של עכו"ם שהיתה פורשת [מפליגה] מים הגדול, והיה בה תינוק [נער] אחד יהודי. עמד עליהם סער גדול [רוח סערה] בים, ועמד כל אחד ואחד מהם, והתחיל נוטל יראתו [אלילין] בידו וקורא, ולא הועיל כלום. כיון שראו שלא הועילו כלום, אמרו לאותו יהודי: בני, קום קרא אל אלקיך, ששמענו שהוא עונה אתכם כשאתם צועקים אליו, והוא גבור. מיד עמד התינוק בכל לבו וצעק, וקיבל ממנו הקב"ה תפילתו, ושתק הים.

כיון שירדו ליבשה, ירדו כל אחד ואחד לקנות צרכיו, והיהודי לא ירד. אמרו לו לאותו תינוק: לית את בעי מזבין לך כלום? [וכי אין אתה רוצה לקנות לך משהו?] אמר להון: מה אתון בעי מן ההון אכסניא עלובה? [מה אתם רוצים מאורח מסכן כמוני, שאין בידו כסף לקנות?] אמרו לו: את אכסניא עלובה? אינון אכסניא עלובה. אינון הכא, וטעותהון בבבל, ואינון הכא, וטעותהון ברומי, ואינון הכא, וטעותהון עמהון, ולא מהנון להן כלום [וכי אתה הוא אורח מסכן? אנחנו אורחים מסכנים, שאנחנו כאן ואילינו בבבל, ואנחנו כאן ואילינו ברומי, ואנחנו כאן ואילינו עמנו, ולא מועילים לנו כלום]. אבל את, כל אהן דאת אזיל, אלקך עמך [אבל אתה, בכל מקום שאתה הולך, אלוך עמך]. הדיא הוא דכתיב [זהו שכתוב] "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו". רבי שמעון בן לקיש אמר: בשר דם יש לו קרוב, אפ"ר אתו קרוב היה עשיר, הוא מודה [מכיר] בו, ואם היה עני, כופר בו. אבל הקב"ה אינו כן, אלא, אפילו ישראל נתונין בירידה התחתונה, הוא קורא אותם אחי ורעי, ומה טעם [מנין, שנאמר], "למען אחי ורעי".

רבי אבון ורבי אחא ורבי שמעון בן לקיש אמרו: בשר דם יש לו קרוב, אם היה פילוסופוס [חכם], הוא אומר: "ההון פלן מתקרב לך" [פלוגי הוא קרוב]. אבל הקב"ה קורא לכל ישראל קרובים, הדיא הוא דכתיב [זהו שכתוב] "וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרובו".

(ירושלמי ברכות פרק ט הלכה א)

אשר ראוי לקרב, נחשב גם כן הקב"ה קרוב אליו. ואם מרחק אותם ודווח את קרוביו, איך יהיה השי" קרוב אליו ויענה אותו בקראו אליו, שאין הקב"ה עונה אותו רק בשביל שהוא קרובו של השי" והוא ית' מקרב אותם שהם נחשבים קרובים אליו ועונה אותם, כדכתיב בקרא "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו".

(חידושי אגדות מהר"ל, יבמות ס"ב)

יש לכם מאמר מחוק מחספנים הקדושים? שלחו אלינו. (עריפות ניתנו לנאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לעיני דיומא) | בנייל T023011300@gmail.com | טלפון 02-6599189

מאות אלפי זכויות

בתרומה אחת!

דווקא עכשיו כשאתה כל כך זקוק לישועה

ובמיוחד עכשיו כשעם ישראל

צמאים לאמונה ובטחון...

תורמים להפצת אור האמונה וזוכים לישועות ורפואות

מצטרפים כעת למאות מפיצי עלוני השגחה פרטית, ברחבי הארץ והעולם

זוכים להיכלל בתפילת הישועות על ציון בעל החובת הלבבות

חייג: *6176

לפתיחת מוקד הפצה חדש - שלוחה 2 לשתפות בינינו הרבים - שלוחה 4 או בעמדות 'דריים פלוס' בבתי הכנסת

הדפסה פרטית - גו"ט

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפלל ולשמע קריאת התורה.

נקודה מתוך שיעור המופלא של הרב ר' בעריש שנייבאלג שליט"א המפתח לזיכרון המידות

זה עדיין מפריע. אמנם להגיע לאיפוק זהו הישג גדול, אך כדי להגיע לזיכרון אמיתי, נדרש להתקדם. לפעמים ההתאפקות היא זמנית, ובהמשך עלולה לבוא התפרצות. אומרים "סייג לחכמה שתיקה", אך החכמה עצמה היא שהדבר לא יפריע כלל. איך מגיעים לכך? התשובה פשוטה: מי שחי באמונה ובדבקות בה, עם הידיעה שהכול ממנו, והוא שמנהל את העולם - לא מופרע משום דבר. הוא מהנעלבים ואינם עולבים, וכל מה שקורה סביבו, לא נוגע לו. אצלו אין התאפקות, אלא, הדברים פשוט לא מפריעים לו, באופן טבעי. על ידי אמונה בה, נגיע לשלווה פנימית ולזיכרון וטיהור של המידות באופן הנכון והראוי.

הארה פרטית מתוך שיעורי המשפיעים ב'קול השגחה פרטית'

עבודת האדם בעולם הזה היא עבודת המידות - לעדן, להיטיב וליישר אותן. תכלית קיומנו היא עבודת המידות. בפרט עתה, שאנו כבר קרובים לחודש אלול, ימי הרחמים והסליחות, ומתקרבים לראש השנה, בו נכריז "המלך" ונתחנן בפני הבורא "מלוך על כל הארץ בכבודך". אך לפני שאנו מבקשים מה' למלוך על העולם, ראשית עלינו להמליך אותו על עצמנו, והמלכת ה' על האדם עצמו מתחילה בזיכרון וטיהור של המידות. הצעד הראשון בעבודת המידות הוא רכישת מידת הוותנות: לוותר למי שמציק או מפריע, ולשתוק גם כשגוערים בנו. רבים כבר שולטים בעצמם, מתאפקים ולא מגיבים, כשמביישים אותם או כשהם חושבים שעשו להם עוול - אך, בתוכם

שיעורי הרב ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים מדי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית | לקבלת העלון בנייל T023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים בנייל: hphp6176@gmail.com

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת ראה"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות - לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

"עשר תעשר את כל תבואת זרעך".

שאל הקמץ את רבי יוחנן: מה הכפילות במילים "עשר תעשר"? ענה לו רבי יוחנן: "עשר" בשביל "שתתעשר"! כמו שכתוב (מלאכי ג, י) "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר וגו' והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

ומביא שם התוס' מהמדרש (תנחומא 'ראה'): מעשה בעשיר שהיתה לו שדה שהוציאה בכל שנה אלף כור חיטים, והיה מפריש מאה למעשר. קודם מותו הוזהר לבניו שיפריש המעשר כראוי. אולם הבן צרה עינו וקימץ במעשר, עד שלבסוף השדה הוציאה רק מאה כור בלבד, כמו המעשר שבתחילה. כמו שפירש רש"י על הפסוק (במדבר ה, י) "ואיש את קדשיו לו יהיו" - דהיינו 'המעשרות', שאם אינו נותן מעשר, סוף שאין שדהו עושה אלא המעשר בלבד.

ובספר "דרך משה" מובא שזה נרמז בפסוק (בראשית יג, ט) "אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאלה". "אם השמאל" - אם אתה תעשה שין שמאלית "עשר", "ואימנה" - ואומר הקב"ה אני אעשה לך שין ימנית "תתעשר". אבל "ואם הימין" - אם תעשה שין ימנית "עשר" שתרצה להתעשר על חשבון המעשר, "ואשמאלה" - אני אעשה לך שין שמאלית "תתעשר" - תקבל רק את עשירית ממה שהיה לך מקודם...

הרה"ק רבי ברוך ממזיבוב זי"ע הסביר שזה גם נרמז בדברי הכתוב: (במדבר ג, יד) "כף אחת עשרה זהב מלאה קמורת": "כף אחת עשרה" - יד שנוטלת אחת מעשרה, היינו שנוטלת ונותנת מעשר, אותה היד - "זהב מלאה", תתעשר...

הגרא מוילנא זי"ע הסביר לפי מאמר חז"ל הנ"ל, את דברי המשנה (אבות ג, ג) "מסורת סייג לתורה, מעשרות סייג לעושר". כי כשאנו דורשים "עשר" בשביל "שתתעשר", אנו באים לומר: שמילת "תעשר" שאנו קוראים בשין שמאלית, כאילו כתובה בשין ימנית. אבל זה טוב רק אם אנו מאמינים במסורה - שיש אם למסורה, כי אלו שאינם מאמינים במסורה ומתחשבים רק בקריאת המילה כפי שהיא מנוקדת לפנינו, הרי אין כל הוכחה כי מי שמקיים מצות עשר מתעשר. ורק אם "מסורת סייג לתורה" או "מעשרות סייג לעושר"...

ובספר "קדושת לוי" להרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע מפרש את דרשת חז"ל "עשר בשביל שתתעשר" ומחדש שם הידוש עצום זה לשונו הק': והנה על דרך משל, האדם הנותן זהב אחד או מדה אחת תבואה מעשר, כשהצדקה עולה למעלה ומסתכלים זה המעשר מאין הוא בא, והלא בא מחמת שהיה לו עשרה זהובים או עשרה מדות תבואה, נמצא שכל העשרה זהובים והעשרה מדות שיש לו, שייכים במצוה זו, כי מחמת שיש לו עשרה זהובים ועשרה מדות נותן אחד זהב או אחד מדה. ובזה זוכה לשנה הבאה שיתן י' זהובים וי' מדות מעשר, דהיינו שיהיה לו מאה זהובים ומאה מדות תבואה. נמצא שכל התבואה שהיה לו בפעם הראשון, דהיינו עשרה מדות שממנו נתן מדה אחת מעשר, על ידי זה זוכה שבשנה הבאה יזכה שיתן ממאה מעשר, דהיינו שיהיה לו מאה מדות. והטעם לזה, כיון שכולם נכנסין במצוה.

וזהו, "עשר" - כשתתן מעשר, "תעשר את כל תבואת זרעך" - לשנה הבאה תזכה שכפי התבואה שהיה לך בשנה שעברה יהיה עתה כל התבואה מעשר כנ"ל. וזהו הרמז "עשר בשביל שתתעשר"...

כלומר, בשנה הבאה יהיה לך פי 10 תבואה, והמעשר יהיה כמו כל התבואה של השנה!

בספר "זמנתק האור" מובא רמז נחמד לכך שהמעשר מביאה את מולו של האדם: להתורה אומרת לאדם, תן צדקה, וכמה שתתן - הנתנה תביא לך מול. איך?

אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואותו תעבדו ובו תדבקו (יג, ח)

מסופר, כי בכנסיה הגדולה הראשונה שהתכנסו כל גדולי ישראל בשנת תרפ"ג נפגשו הגה"ק בעל ה"חפץ חיים" זי"ע והרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע. בשיחה ביניהם הזכיר ה"חפץ חיים" את הפסוק שלפנינו והעיר עליו הערה נוקבת:

בחוקי הלשון המילה "אחר" מתייחסת לדבר הסמוך לדבר שלפניו. לעומת זאת המילה "אחרי", מתייחסת לדבר שאינו סמוך ממש, אלא מעט מופלג מן הדבר שלפניו. לאור זאת, יש לתמוה: הלא על האדם להתקרב אל הקב"ה ולא להתרחק, ואם כן היה מן הראוי לכתוב "אחר ה' אלקיכם תלכו", שמשמעותו התקרבות וסמיכות להקב"ה, ולא "אחרי"?

אלא, ביאר ה"חפץ חיים" - לעיתים תוקפות את האדם מחשבות של דיכאון וייאוש. נדמה לו שהוא עומד על סף תהום, רחוק ומרוחק מאביו שבשמים, עד שהוא מושוכנע כי הקב"ה לא יעזרהו בשעת מצוקתו הגדולה. אך גם זה הוא מתכסיס היצר, המבקש להמיתו, ואין שומץ של אמת ברעיון פסול זה, שכן עד דכדוכה של נפש מקבל הקב"ה, האב הרחמן, את בניו ומושיעם בעת צרה, ככל עת וככל מצב!

וזה כוונת הפסוק: גם כאשר נדמה לאדם שהוא במצב של "אחרי ה' אלקיכם" רחוק ומופלג ממנו, מכל מקום אל יתייאש, אלא יתאמץ גם אז ללכת ולהידבק בשכינה, אף בכוחותיו האחרונים, ואז תבוא לו ישועת ה' כהרף עין.

נענה לו ה"אמרי אמת" והוסיף: ואני אתריץ לכם תירוץ חסיד! "אחרי ה' אלקיכם" - במידה שהושבים שעדיין רחוקים מה', "ובו תדבקו" - דווקא אז אנו זוכים להיות קרובים לו, כי "קרוב ה' לנשברי לב" - למי שלבו נכנע ושבור...

כי יקום בקרבך נביא או הולם חלום ונתן אליך אות או מופת וכו' נלכה אחרי אלהים אחרים וכו' לא תשמע אל דברי הנביא וכו' אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו ואת מצותיו תשמרו וכו'

מסופר, שבפתיחת אותה כנסיה הגדולה הנ"ל, בה גם התאספו אלפי בני ישראל בראשות גדולי ומאורי הדור ההוא, דרש הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע, ודיבר בגודל החשיבות של התכנסות כולם למקום אחד, וכך אמר: בפרשת עקב אמרה תורה בלשון יחיד "את ה' אלקיך תירא ואותו תעבוד", ואילו כאן, בפרשת נביא שקר ומסית ומדיח, נאמר אותם הדברים, אך בלשון רבים "אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו", ומדוע נאמרו כאן הדברים בלשון רבים?

אלא התירוץ הוא: מפני שכנגד מסית ומדיח מוכרחים להילחם בכח הרבים, לא די ביחידים יראים!

כי בזמנים רגילים אפשר לכל יחיד להיות ירא ה' ביחידות, בתוך ד' אמותיו, אבל בשנים של זעזועים, שהכפירה וההפקרות משתוללת בעולם והעולם מוצף מסיתים ומדיחים, אז כוחו של יחיד הוא אפסי, ויש צורך בליכוד המחנה וביצירת כח של רבים כדי להתנגד ולהשיב מלחמה שיערה.

ולכן כשמדובר בנביאי שקר ומסיתים ומדיחים, חוזרת התורה על אותם הדברים עוד פעם בלשון רבים, לרמוז על איחוד הכוחות, כי זו היא העצה היחידה כנגד המסיתים והמדיחים. והצו הוא לכל עושי רצונו - "אותו תיראו ואת מצותיו תשמרו ואותו תעבדו ובו תדבקו"...

עשר תעשר את כל תבואת זרעך (יד, כב)

בגמרא (תענית ט ע"א) מסופר, שפגש רבי יוחנן ילד יתום (היה זה בנו של ריש לקיש) ושאלו מה למדת היום? השיב הינוקא: בחומש דברים את הכתוב

"עשר תעשר" – "עשר" את המילה "תעשר", כלומר: עשירית של האות ת' הוא מ'. עשירית של האות ע' הוא ז'. עשירית של האות ש' הוא ל'. עשירית של האות ר' הוא כ'. קבלנו: "מולך". כלומר, המעשר – הוא מזל והצלחתו של האדם...

על מאמר הו"ל "עשר בשביל שתעשר" – שאל הרח"ק רבי נחום מטשרנוביל זי"ע והרי עיננו הרואות רבים נותנין מעשר ממנום ולא מתעשרים, אין להם הרבה כסף? אלא ההסבר הוא, שאין הכוונה לכסף דווקא, כי אם למידת ההסתפקות. הלא מכיון שזכה אדם בה, הריהו העושר האמיתי, כדברי הו"ל: איזהו עשיר? השמח בהלקטו...

בשולחן ערוך (סימן תרס"ה) מובא: שנהגים בחוץ לארץ לקרוא ביום שמיני עצרת מ"עשר תעשר" מפני שהוא זמן מעשרות ומתנות עניים. אמר על כך הרח"ק רבי יואל מפאטמר זי"ע בדרך צחות: נכון הוא הדבר! כאשר בחוץ לארץ קוראים 'עשר תעשר' עושים בארץ ישראל 'שמחת תורה'...

כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארץ אשר ה' אלקיך נותן לך, לא תאמין את לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחיק האביון, כי פתח תפתח לו והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו

כתב ה"אור החיים" הקדוש זי"ע: הדברים נראים לכאורה דברי תימה, בא הכתוב לפרש לקמץ וכילי מדוע אמר לאמין הלב, ואומר: "כי פתוח תפתח". וכי זוהי נתינת מעט ללב אמוס?

אלא מסביר ה"אור החיים" הקדוש – על ידי שאדם פותח ידו לצדקה פותחים לו ממעל שערי שפע, ככתוב "יש מפזר ונוסף עוד", וכך הוא אם כן הסבר הדברים: "כי", מעט שאמרת לך לא לאמין הלב, שכן "פתוח" אפתח לך את אוצרות השפע, אם אתה "תפתח את ירך" "העבט תעביטנו" – אינך אלא נותן בהלוואה, כי יפרע לך ה' בתוספת מרובה...

מסופר על המגיד מרובנא זי"ע שבא אל גביר למדן לקבל ממנו נדבה עבור פדיון שבויים. קיבל אותו העשיר בסבר פנים יפות ושוחח איתו בדברי תורה. התחיל המגיד לדבר על מצות צדקה וגם העשיר היה אומר כנגדו רעיונות נפלאים בענין זה, המגיד אומר לו חידוש וגם העשיר לא פיגר אחריו. רואה המגיד שאין סוף לעניין, וכי העשיר מבקש להתחמק ממנו ע"י אמירת ד"ת. אמר לו, אספר לך מעשה:

באחת המדינות הרחוקות לא ידעו תושביה על הבעל, ולא ראוהו מעולם. יום אחד בא לשם נודד אחד והביא איתו בעל. אנשי המקום שמחו על זה מאד, ונתנו לו מטמון כסף בעד הבעל. הם זרעו אותו והתחיל לגדול אצלם בעל. כששמע זאת נודד אחר. לקח עמו שום נודד למדינה הזאת שגם שום לא היה בה. לא ידעו אנשי המקום מרוב שמחה מה לעשות בו, מה לגמול לו, אמרו: באיזה דבר יקר אפשר לגמול לו תמורת הדבר היקר הזה? החליטו לשלם לו בדבר היקר שיש להם – בבצל...

גם אתה – סיים המגיד מדובנא – אומר לי חידושי תורה כנגד חידושי תורה שלי. והלא נאמר: די מחסורו אשר יחסר לו, ולי חסר כסף...

הרח"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע היה אומר: הסופי תיבות כמילים: "די מחסורו אשר יחסר לו" – הם בגימטריא "כתב", לרמוז שגם "מכתב המלצה" היכול לעזור לנצרך הוא בכלל מצות צדקה...

והוספי ואמר: שלכן לא נרמוז "כתב" בפירוש בפסוק, או ע"י ראשי תיבות או סופי תיבות, ללמדנו – שקודם כל ועיקר הוא לעזור לנצרך בכל היכולת, בנתינת כסף ועזרה ממש, ולא יפמור את עצמו על ידי נתינת מכתב המלצה. ה"כתב" בא אחרי ככלות הכל, בדלית ברירה...

הרח"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע היה מסביר כך: "כי פתח תפתח לו והעבט תעביטנו" – ברצון ומיד, ולמה? כי "די מחסורו" – יש לו די מחסור בכך "אשר יחסר לו" – בזה שהוא צריך להשפיל עצמו להגיד שחסר לו...

בספר "ילקוט הגרשוני" מבאר את פסוק זה על פי מה שמצינו במדרש (קהלת רבה ה, יד) "תני בשם רבי מאיר: כשאדם בא לעולם ידיו הן קפוצות, כלומר: כל העולם כולו שלי הוא, אני נוחלו. וכשהוא נפטר מן העולם ידיו הן פשוטות", כלומר: לא נהלתי מן העולם הזה כלום, שכן שלמה אומר: "כאשר יצא מבטן אמו ערום ישוב ללכת כשבא ומאומה לא ישא בעמלו". וזהו שהזהירה כאן התורה: "ולא תקפוץ את ירך מאחיק האביון" – אל תסגור את ירך כמו בשעה שנולדת בעת שמגיע אליך אביון. ומדוע? שהרי זכור תזכור שיבוא זמן ש"פתח תפתח את ירך", כי לא כמותו יקח הכל...

מסופר שפעם בא רבי אחד אל הרח"ק מקוצק זי"ע וכיבדו הרבי מאוד, וערך מעודה לכבודו. והיה הדבר לפלא בעיני החסידים, כי ידעו שרובם לא מחשיב אותו כל כך...

שאלוהו על כך, והשיב: בגמרא אמרו (כתובות סו) "די מחסורו אשר יחסר לו" – אפילו מוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו. ויש להבין: בשלמא "מוס לרכוב

עליו" שכן יש לחשוש שמא עני זה חולה הוא, או בעל מיהושים, ואין לו כח ללכת ברגליו, אבל "עבד לרוץ לפניו, הרי אין זה אלא שמות אם הוא מתאוה לכך, ולמה יתנו לו? אלא רואים מכאן, שלשומה אנו מחויבים למלא גם את שמותו, "כי לספק לשומה את שמותו, גם זה בכלל גמילות חסדים..."

כי יהיה בך אביון מאחד אחיך וכו' כי פתח תפתח את ירך לו והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו (טו, ז-ח)

הרח"ק רבי יואל מפאטמר זי"ע (יומא דהילולא כ"ו מנחם אב – תשל"ט) היה גאון בנתינת צדקה – עד שהיה מקיים את מצוות "העבט תעביטנו די מחסורו" בכל הידוריו.

מעשה והגיע אליו יהודי מארץ ישראל שיצא לקבץ ממון לנישואי בתו, שאלו הרבי לאיזה סכום אתה זקוק? הישב הלה השבון צרכיו לדירה, התונה וכו' ואמר: שלושים אלף דולר.

נכנס הרבי לחדר השני, ויצא כשבידו חבילות שמרות בסך עשרים ותשעה אלף דולר במזומן. היהודי לא ידע את נפשו מרוב שמחה, יצא החוצה שש ומתרונו, הן לא ציפה שכל משאלותיו תתמלאנה ברגע אחד.

אחד מקורביו של הרבי שהבחינו בדבר שאלו את הרבי: אם הרבי נותן סכום כה גדול, מדוע לא נתן ליהודי עוד מעט וכך היה משלים את סך השלושים אלף שהיה זקוק לו?

ענה הרבי בפיקחותו: יודע אני את נפש האדם, לו הייתי ממלא את כל משאלתו, לא היה האיש שמח במתת שקיבל, תוך דקות מועטות היה מתחרט ומצטער על שלא ביקש יותר... ואני הרי רציתי בשמחתו השלימה – "העבט תעביטנו די מחסורו"...

כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארץ אשר ה' אלקיך נותן לך לא תאמין את לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחיק האביון (טו, ז)
שואל רש"י: וכי נהגת מצות צדקה רק בארץ ישראל. ובהו"ל כלום אין צורך לסייע לעני ולדל?

אלא מסביר רש"י, שמדובר בדיני קדימה בצדקה – הקרוב קודם. קרובי משפחה קודמים לעניים אחרים, עניי העיר קודמים לעניי עיר אחרת – "באחד שעריך", ועניי הארץ קודמים לעניי ארצות אחרות – "בארצך".

אך הגה"ק בעל ה"בן איש חי" זי"ע מבאר את הפסוק בדרך הדרוש, על פי מעשה: היה פעם גביר גדול, שכנה לעצמו בית מפואר כמירת אצילים, עם רהיטים יקרים. יום אחד, חרפי וגשום, נכנס לבית-הפאר אדם עני, ונעליו מלאות בוץ ורפש...

"החוצה!" צעק הגביר בבהלה. "רוץ מהר וצא! אינך רואה מה מעולל הבוץ שעל נעליך לריצפת העץ היקרה?"

"בסדר", אמר העני, "מיד אני יוצא החוצה, רק 'זורמ' אחד, קצר מאד, אומר לך קודם לכן:

"ברוך שאמר" מפסוקי דומרה אומרים אנו כך: "ברוך מרחם על הארץ, ברוך מרחם על הבריות". אף אתה, אם הנך מרחם כל כך "על הארץ" – על ריצפת ביתך, אזלי תרחם גם "על הבריות" היינו עלי, שהרי בריה אני..."

דבר זה – אומר ה"בן איש חי" – רמוזת כאן התורה לאיש היהודי: "באחד שעריך בארצך" – כמה אתה משקיע בעיצוב כלי ביתך? כמה השקעת בריצוף? בברזים? בריהוט?

אם כן, לפחות "לא תאמין את לבבך ולא תקפוץ את ירך מאחיק האביון" – לפחות כמו שאתה נותן לכותל ולריצפה, תן גם לו!...

השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בלעל לאמר קרבה שנת השמיטה ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל ה' והיה בך הטא (טו, ט)

אמר על כך הרח"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע: "אם רעה עינך באחיק האביון" – לא די שאין אתה עוור לעני, אלא אתה גם מכיט בו בעין רעה ואתה מחפש בו הטאים, כאמתלא ותירוץ על קשיחות לבך. "וקרא עליך אל ה'" – אז יבדקו בשמים גם את מעשיך, "והיה בך הטא" – ויזכרו עוונותיך...

ועל כך היה מוסיף הרח"ק רבי זאב מפטריקוב זי"ע את הפסוק (משלי כב, כב) "אל תגזול דל כי דל הוא". והכוונה היא: אינך רוצה לתת צדקה – אל תתן! אבל לא תגזול מהעני את דלותו, אל תאמר שאינו ראוי לצדקה...

הגה"ק רבי מרדכי בנעט זי"ע היה מסביר את דברי הגמרא (חולין ז) "ישראל קדושים הם, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה". ולכאורה קשה, מה קדוש הוא מי "שיש לו ואינו רוצה"?

והתירוץ הוא בדרך צחות: בשעה שבאים לבקש נדבה אצל מי שיש בידו לתת ואינו רוצה, הריהו נעשה לפתע "קדוש", "צדיק", והוא מתחיל לבדוק בציציותיו של המקבל, ומבקש חסרונות ביראתו וביהדותו...

וכך גם פירש את הנאמר (תהלים מא, ב) "אשרי משכיל אל דל" – כשבא אליך עני, אל תהא ירא שמים הרבה. אותה שעה היה 'משכיל' שאינו מדקדק בצדקותו וביראת השמים של זולתו...

הרפסת והפצת הגליון לרבבות אלפי ישראל לטובת נשמת הרח"ק מלאך ה' רבי אהרן בן רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע

לתגובות והערות: שגיא 064-8868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 18:46

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 19:44

ר"ת: 20:19

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 665 30.8.2024 - כו' מנחם אב תשפ"ד

זו השעה לה' צדיקים ובוואו בו

פְּרִשְׁת - רֵאָה

כִּי יִרְחִיב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבוּלְךָ, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְךָ וְאָמַרְתָּ אֲכַלְהָ בֶּשֶׂר (יב,כ)

בזמנו של הגאון מוילנא זצ"ל היה עשיר שהתהפך עליו הגלגל וירד מנכסיו. הלך האיש לסוחר יהודי וביקש הלוואה. הסוחר הסכים, והתנו ביניהם שהכסף יחזור כאשר ירחיב ה' את גבולו של העשיר. העשיר לקח את הכסף, ושרתה הצלחה גדולה במעשי ידיו. הוא פתח חנות, ולאחר מכן עוד חנות, והרחיב מאוד את עסקיו.

לאחר זמן בא המלווה אל העשיר הלווה, וביקש את כספו בחזרה. אך הלווה טען נגדו, שעדיין אינו מרגיש שהרחיב הקב"ה את גבולו, ולכן אינו חייב עדיין להחזיר את ההלוואה. חלף זמן, העשיר המשיך לפתוח חנות אחר חנות, אך טען שעדיין אין זו הרחבת הגבול.

בצר לו פנה המלווה אל הגר"א, וסיפר את אשר אירע. ביקש הגר"א שיזמנו את הלווה אליו. כשבא, אמר לו הגאון: "אותו יהודי היטיב עמך, והלווה לך כסף רב כדי שתוכל להשתקם. מדוע נוהג אתה בכפיות טובה, ואינך מחזיר לו את כספו?"

אמר המלווה: "יש לי שטר, שכתוב בו שאני עדיין לא צריך להחזיר לו", והראה לגר"א את השטר שבו נכתב שאינו צריך להחזיר עד שירחיב ה' את גבולו.

לפתע שאלו הגר"א: "מה אכלת היום בארוחת צהרים?", השתומם הלווה לפשר השאלה, ואמר: "בשר עם מרק וירקות". "אה, אכלת בשר", אמר הגר"א, "ומה אכלת אתמול?", "גם כן בשר, כבוד הרב", ענה הלווה.

"אם כן, אתה חייב לשלם לו את כספו!" פסק הגר"א, "והראיה, שכתוב בפרשה: כִּי יִרְחִיב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבוּלְךָ, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְךָ וְאָמַרְתָּ אֲכַלְהָ בֶּשֶׂר' אם יש לאדם בשר לאכול כל יום, זוהי הרחבת גבול, וממילא התקיים התנאי שבשטר, ועליך להחזיר מיד את ההלוואה!" (מתוך 'האור לחיים' לגאון הרב ראובן אלבז שליט"א)

המפתח לדעת אם גדלת!

נכנסים אנו אל ימי אלול הקדושים, שמסופר איך פעם בדורות הקודמים היו מתעלפים שהיו מכריזים אלול הגיע, נכון אנחנו רחוקים שנות אור מהרגשה זו, אין מה לעשות ירידת הדורות, אבל אם אדם רוצה לבחון את עצמו האם הוא בכיוון הנכון, האם אני מתחזק באמת, יש דרך! כתוב (שמות ב,יא): "וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם" – איך יודעים ש'וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה'? וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם' כאשר יותר אכפת לך מאחרים, כאשר אהבת ישראל יותר בוערת בך, כך תדע שגדלת!

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של רמת אלחנן וחבר מועצת גדולי התורה: עמדתי פעם בכינוס ברחובה של עיר, ומוג האוויר היה גשום מאוד. מסביבי עמדו המוני-המוני אנשים, שהגיעו אף הם והצטופפו האחד ליד רעהו. והנה, אחד המשתתפים, שנראה כבן ישיבה מופלג, פתח את מטרייתו כדי שבגדיו לא יירטבו. אבל מה קרה עכשיו? אומנם הוא ניצל מן הרטיבות, אבל אלה שעמדו לידו נרטבו פעמיים... גם בגלל הגשם שירד עליהם, וגם בגלל הטיפות שנטפו מהמטרייה היישר על בגדיהם.

הבחור שפתח את המטרייה שאל אותי אם מותר לו להמשיך ולעמוד כך עם המטרייה או שמא עליו לסוגרה כדי לא להרטיב את חבריו. השבתי לו מה שהשבתי, אבל מעצם העלאת השאלה אפשר ללמוד מי הוא עם ישראל ועד כמה הנהגותיו אינן על פי חוקי העמים. הרי אם היה קורה דבר כזה אצל אנשים שאינם מונהגים על פי התורה, האם הם היו באים ושואלים שאלות כאלה? רק לאיש ישראל יש מידות טובות ברמה מיוחדת שכזו! (לקראת שבת מלכתא)

אני לא יודע מה פסק הרב זילברשטיין, אבל אחרי ההקדמה שלמדנו אני חושב שלכל אחד יש כבר את התשובה הנכונה בראשו.

שח פעם מזכה הרבים, הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, ראש ישיבת "אור החיים": "יהודי אחד עמד לטוס מארצות הברית לארץ ישראל. לפני עלותו למטוס הסתובב מעט בחנויות וחיפש מתנות. הוא עבר בחנות עם התיקים שלו, ותוך כדי הליכה נתקל בלי כוונה במדף, ומאפרה עשויה מזכוכית נפלה ארצה והתנפצה. למשמע קול הנפץ הזדעק המנהל, שהיה סדיסט, פשיסט ושונא ישראל, וצעק: "מה זה?" כשראה את אחד העובדים מתכופף להרים את השברים, עצר אותו וקרא: "לא להרים! מי ששבר את זה ירים!" היהודי התכופף והרים את השברים.

המנהל פנה אל הפקידה והורה לה לעשות חשבון מדוייק, וליהודי אמר שעד שישלם את עלות המוצר הזה במלואו – לא יזוז מן החנות. אחת הקונות לא הייתה יכולה לשאת את ההשפלה וניסתה להתערב. היא גערה במנהל: "התבייש לך! מה זה צריך להיות? כולם יודעים שבחנות של מתנות קורה שמושהו נשבר! מה פשר היחס הזה?" את מדברת שטויות! החזיר לה המנהל, "כל הכסף של העולם נמצא אצל היהודים. יש להם חברה כללית בכל העולם כולו, וכל אחד נותן לחבירו... אלו היהודים..."

היהודי עמד שם וגירד מכיסו דולר אחרי דולר. בדרך כלל מי שעומד לטוס לא משאיר אצלו דולרים... הוא הצליח להגיע לשבעה דולר בלבד, והמטוס עומד להמריא בעוד זמן קצר... "זה מה שיש לי כרגע", הוא התנצל, "אני מצטער, אבל אני מפסיד את הטיסה!" אל תספר לי סיפורים", אמר המנהל, "אתה תמצא מאיפה להביא לי את הכסף".

פתאום רץ לתוך החנות צעיר יהודי, גורר אחריו מזוודות ותיקים. הוא ניסה לפלס לו דרך בתוך ההתקהלות הזו באמצע החנות. "מה קורה פה? יש בעיות?" אנשים התחילו להסביר לו: "הוא שבר משהו, ואין לו כסף לשלם". "כמה כסף?" שאל הצעיר, ובו במקום שלף שנים עשר דולר ודחף לידי המנהל. "קח, גוי פשיסט, קח ותן לנו ללכת למטוס שלנו..."

בבת אחת הבינו כל הנוכחים מהו עם ישראל ומי הם היהודים! שני אנשים זרים זה לזה, שמעולם לא נפגשו, מאוחדים לגוף אחד עם רוח אחת ונשמה אחת. כולנו מאוחדים, והעזרה שיהודים מושיטים זה לזה אינה פוסקת לעולם! (משכני אחריד)

עֵשֶׂר תְּעַשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זְרַעְךָ הַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה (יד,כב)

אמרו חכמים במדרש (ילקוט שמעוני ראה תתצג): "אם זכיתם לעשר – תזרעו את השדה שנה שנה, ואם לא זכיתם לעשר – יבוא עשיו הרשע, הנקרא 'איש שדה', ויתגרה בכם!"

הקשה הצדיק בעל הספר "זרע שמשון": מדוע אם לא יקפידו ישראל על ענייני תרומות ומעשרות, דווקא עשיו הרשע יבוא להיפרע מהם?

והשיב הצדיק: כיוון שמצאנו שעשיו הרשע היה מדקדק מאוד בענייני תרומות ומעשרות, שהרי אמרו חכמים שהיה שואל את יצחק אביו היאך מעשרים מלח ותבן, ולכן יבוא דווקא הוא ויפרע ממי שלא נזהר במצווה זו.

ושוב הקשה הצדיק: מדוע דקדק עשיו הרשע במצווה זו דווקא? והרי ישנן עוד מצוות רבות אחרות, ומדוע לא הקפיד לדקדק בהן?

אלא, ידע עשיו הרשע שבזכות מצווה זו של מעשרות זוכה האדם לקבל חלק ונחלה בארץ ישראל, ורצה שגם לו יהיה חלק בארץ ישראל. לכן השתדל במצווה זו דווקא, ואף הראה ליצחק אביו שהוא מתאמץ לקיימה בהידור רב, ולכן שאל אותו איך מעשרים מלח ותבן לבהמות. וכל זאת עשה כדי שאביו יברך אותו וייתן לו חלק בנחלת ארץ ישראל.

והלקח עצום ונפלא! כמה צריכים אנו לחבב ולהוקיר את הזכות שיש לנו להתגורר בארץ ישראל ולהלך בשביליה! שהרי עתה ראינו עד כמה היה עשיו הרשע משתוקק לקבל חלק ואחיזה בארץ ישראל! כמה טועים אותם אנשים שבכל הזדמנות מחפשים לצאת לחוץ לארץ לשם טיול והנאה! הבה נאחז בארץ הקודש בעבותות של אהבה ונתברך מברכתה. (משכן שילה)

וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּנּוּ הַדָּרֶךְ כִּי לֹא תִנְכַל שְׂאֵתוֹ כִּי יִרְחַק מִמֶּנּוּ הַמָּקוֹם... וְנִתְּתָה בְּכֶסֶף וְצִרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהִלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם (יד, כד-כה)

פסוקים אלו – אומר "ילקוט הגרשוני" – מתפרשים בדרך רמז, על מצבו הרוחני של האדם: "וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּנּוּ הַדָּרֶךְ" – לעיתים חש האדם כי עבודת ה' היא עול גדול וכבד עליו, "כִּי לֹא תִנְכַל שְׂאֵתוֹ" ממה זה נובע? – "כִּי יִרְחַק מִמֶּנּוּ הַמָּקוֹם", משום שהתרחקת מהמקום ברוך הוא, ואין בך כל אהבה לה' ולתורתו, לכן הנך חש בקושי לעשות את דבריו. וראיה לכך: "וְצִרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהִלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם" – את הכסף אינך מתקשה לשאת עליך, ואין הוא משא כבד בעיניך, רק המצוות הן משא כבד. אין זאת אלא כי הקשיים שהנך חש, שהם קשיים רוחניים, נובעים בשל היותך רחוק מן הקב"ה. אך עליך לדעת, כי תחושת הריחוק הזו, אין פרושה שהשי"ת יתברך הוא הרחוק ממך, אלא אתה הוא הרחוק ממנו, ואדרבה, רצונו שתתקרב אליו עוד ועוד. (מתוך 'האור לחיים' לגאון הרב ראובן אלבז שליט"א)

ראה, אנכי נתן לפניכם היום בְּרָכָה וּקְלָלָה (יא,כו)

מספר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: שמעתי על מעשה שהיה בכפר אחד, שהתגוררו בו איש ואישה שנישאו זה לזו, ותקופה קצרה לאחר חתונתם נפל ביניהם ריב. תראו על מה נסבה המחלוקת... כאשר התכונן האיש לעלות על יצועו, הוא שמע את אשתו קוראת קריאת שמע בנוסח מוזר. כשהגיעה ל"המלאך הגואל", אמרה האישה: "המלאך הגואל אותי מכל, רע יברך את הנערים... את הפסיק היא הניחה אחרי המילה "מכל", וכך יצא שסיומו של הפסוק היה: "רע יברך את הנערים".

מששמע הבעל את הדברים, נזעק מאוד וגער באשתו שהיא מסלפת את הפסוקים, שהרי צריך לומר: "המלאך הגואל אותי מכל רע, יברך את הנערים". "לפי הנוסח שלך, את עלולה להביא את המלאך הרע אל תוך הבית"... אמר לה. האיש היה בטוח שהאישה השתכנעה ובלילה הבא תאמר את המילים בפסוק הנכון, אך מה גדלה הפתעתו כשגם בלילה הבא המשיכה האישה באיוולתה... ועוד השיבה לו בדברים: "אתה לא תלמד אותי איך אומרים 'המלאך הגואל'... את הנוסח הזה הבאתי מבית אימי. כך היא לימדה אותי, ויש לי על כך מסורת... אמשיך להגיד בנוסח שאמא שלי לימדה אותי..." הוא החזיר לה בצעקות רמות, ו'הששון והשמחה' הגיעו אל הבית שזה עתה נבנה.

יום אחד עבר במקום כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל, שהיה ידוע בחוכמתו ובחריפותו. הם החליטו לגשת אליו ולשטוח לפניו את טענותיהם. האדמו"ר, שביקש להחזיר את השלום לבית, היה מוכן להשפיל עצמו ולהראות לבני הזוג שגם זוטות כאלו עומדות אצלו ברומם של עולם...

הוא הניח ידיו על ראשו כמי שמתעמק בשאלה גדולה שהונחה לפניו. אחר פנה אל הבעל ואמר: "אני דווקא חושב שהמסורת שהביאה אשתך נכונה. הרי אתה יודע ששני מלאכים מלווים כל יהודי בדרכו, אחד טוב והשני רע. כשאמרה אשתך: 'המלאך הגואל אותי מכל'. ייחדה מחשבותיה אל המלאך הטוב, ואילו במילים: 'רע יברך את הנערים' – כיוונה שגם המלאך הרע יצטרף לברכה זו ויענה אמון בעל כורחו..." פתאום תפס הבעל שאשתו צודקת בדבריה...

כשנרגע הבעל, פנה הרב אל האישה ואמר: "חושבני שאמא שלך אמרה זאת רק כהוראת שעה בגלל מגיפה קשה שהייתה בזמנה ופגיעה באנשים, ולכן היא 'פעלה' שגם המלאך הרע יברך את הנערים. כעת, כשהמגיפה חלפה מהעולם, אפשר לחזור לנוסח הרגיל..." למרבה הפלא הסכימה האישה לדברים, שנאמרו בנועם ובחן, והשלום חזר אל הבית... (שמחה בבית)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מוֹל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיאה בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: שמואל בן דבורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, חנן גבאי בן דונה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

"הזרעים בְּדַמְעָה בְּרִינָה יִקְצְרוּ"

בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

רֵאָה

עלון מס' 691 שנה י"ד זכות העלון מוקדש לאבי מורי יעקב בן רחל וצדוק ז"ל כ"ו אב תשפ"ד

רֵאָה - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 910

- א. מצות אמירת הברכות - בהר גריזים, והקללות - בהר עיבל בכניסת עם ישראל לארץ ישראל (יא, כו-לב).
- ב. "אלה החקים... אשר תשמרון לעשות..." (יב, א-לא):
 - א) המצוה לאבד עבודה זרה מארץ ישראל.
 - ב) איסור לקלקל ולהחריב את בית המקדש, ובתי הכנסת (מקדש מעט) ולהיזהר, מחטאים הגורמים לסילוק שכינה.
 - ג) מצוה לבנות את בית הבחירה ורק שם להקריב את הקרבנות.
 - ד) היתר אכילת בשר קדשים שנפל בהם מום קבוע, לאחר הפדיון.
 - ה) מצות שחיטת בהמות חולין, ואיסור אכילת דם.
 - ו) איסור אכילת קדשים ומעשר שני חוץ למקומם.
- ג. אזהרה על איסור התנהגות בדרכי העמים.
- ד. דיני נביא שקר, מסית לעבודה זרה ועיר הנדחת (יג, א-יט).
- ה. בנים אתם לה' אלוקים, ולא להצטער על מת כדרך הגויים, בשריטה על הגוף, ובקרחת השיער.
- ו. מצוות כשרות המאכלים (יד, א-כא):
 - א) בהמות חיות, ודגים - הכשרים, האסורים, וסימניהם.
 - ב) העופות האסורים, והמותרים.
 - ג) איסור אכילת בשר נבילה, ובשר בחלב.
- ז. מצות מעשר שני: הפרשתו, אכילתו בירושלים, פדייתו, ומצות מעשר עני וביעור מעשרות (יד, כב-כט).
- ח. מצות שמיטת כספים מקץ שנת השמיטה, מצות צדקה ועזרה לעניים ומצות הַלְוָאָה (טו, א-יא).
- ט. הענקה בשחרור עבד ואמה עבריים ודין הנרצע (טו, יב-יח).
- י. קדושת בכור בהמה טהורה ודיניו (טו, יט-כג).
- יא. מצוות פסח, שבועות וסוכות, מצות עליה לרגל, שלמי שמחה ועולת ראייה (טז, א-יז).

"ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון... פי פְּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לֹ" (ט"ו, ז-ח)

ביאר ה'ד יוסף', על פי מדרש (קהלת רבה פ"ה), כשאדם בא לעולם ידיו קפוצות, וכשמסתלק מהעולם ידיו פשוטות. שכשבא לעולם סבור הוא לקבל את כל מה שיש בעולם לידיו, ועל כן ידיו קפוצות, כאומר הבו לי הכל. אך כשמסתלק מהעולם ידיו פשוטות, כאומר לסובבים אותו: ראו לא נטלתי דבר מכל עמלי. לזה רמז הכתוב 'ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון' לא יועיל לך כלל וכלל אם תקפוץ את ידך ולא תסייע לאחיך האביון, 'כי פתח תפתח את ידך לו' לבסוף הרי תסתלק מהעולם כשידך פשוטות, ואין מלווין לו לאדם לבית עולמו, לא כסף וזהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה מצוות ומעשים טובים. ואם כן מה התועלת בקפיצת היד מנתינת צדקה. [לחזות בנועם ה']

השבת מברכים את חודש אלול. ברוב השנים פרשת ראה מגיעה לפני ראש חודש אלול ואו בתחילתו. "ראה" ראשי תיבות - ר'אה א'לול ה'גיע. דורשי רשומות מצאו רמזים בעניין ואחד מהם: "א'ני ל'דודי ו'דודי ל'י" - ראשי תיבות "אלול". מה פירוש אני לדודי? כל אחד מאתנו אוהב את ה' ורוצה ללכת בדרך ה'. אבל לכל אחד יש את ה'אני' שקשה לו לוותר עליו. לכל אחד יש תאוות ותשוקות שמפרידים בינו לבין הבורא. לכן אני לדודי, אם תיקח את האני שאתה אוהב אותו ותקריב אותו לדודי אזי באותה עוצמה תקבל גם בחזרה מאת "דודי לי" - הקב"ה את הטוב. לאלול יש עוד ראשי תיבות: "א'יש ל'רעהו ו'מתנות ל'אביונים" (מגילת אסתר ט, כב). אם אדם רוצה לזכות בדין של ראש השנה עליו להרבות בצדקה וירחם על הבריות, שהרי כל המרחם על הבריות - מרחמים עליו מן השמיים. (ראה בהמשך העלון בדרך 3 פרק נרחב בעניין מצות הצדקה.) והנה בפרשתנו (בפרק ט"ו) מובא היסוד למצות הצדקה וזאת על מנת ללמדנו את חשיבות מצות הצדקה: ראשית נפתח בדבריו של הכלי יקר: ומה שכתב "על כן אנכי מצוה לאמר" - כי האמירה עיקר וטובה מן הנתינה שהרי הנותן פרוטה לעני מתברך בו' ברכות והמפייסו ב-"א ברכות (בבא בתרא ט:) וזהו לאמר לו דברי ריצוי ופיסוס. ויש אומרים לאמר 'פתוח תפתח'. שיזרו גם אחרים על הצדקה ויאמר להם פתוח תפתח וגו'.

"לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך האביון" (שם, ז). וברש"י: "מאחיך האביון" - אם לא תתן לו, סופך להיות אחיו של אביון.

ועתה נשים לב שבכל עניין הנתינה מופיע העניין בכפילות מילים וזאת על מנת לתת תוקף וחשיבות מצות הנתינה: "כי פתח תפתח את ידך לו" (שם, ח). וברש"י: 'פתח תפתח' - אפילו כמה פעמים.

וביאר ה'אור החיים': צריך לדעת מה נתינת טעם הוא זה ללב אטום, ואולי שנתכוון לומר לו על דרך אומרו (משלי י"א) "יש מפזר ונוסף עוד", כי על ידי שפותח הוא ידו פותחים לו שערי שפע, והוא אומר כי פירוש טעם שאני אומר לך שלא תאמץ וגו' כי פתוח פירוש אוצר הנעלם אם אתה תפתח את ידך, וגמר אומר והעבט וגו' פירוש כשאתה פותח את ידך לו אינך עושה אלא הלוואה דוקא ותכף ה' ישלם לך בתוספת מרובה, ובזה יש טעם נכון ללבו שלא יתאמץ. "נתון תתן לו" (שם, י).

וברש"י: 'נתון תתן לו' - אפילו מאה פעמים.

על מצות הצדקה "וצדקה תציל ממונת" (משלי י, ב), ועוד כתוב "אני בצדק אֶחְזֶה פְּנִיךָ" (תהלים י"ז, ט"ו) אומר האר"ז ז"ל לפני שאתה פונה בתפילה עם ליבך לבורא העולם תן צדקה, לכן כתוב "אני בצדק" - הכוונה בצדקה "אֶחְזֶה פְּנִיךָ".

הרבי מקוצק היה נותן צדקה לכל מי שביקש ופשט את ידו. שאלו את הרב: "למה הרב לא בודק? אולי המבקש הוא נוכל ולא ישר". הרב ענה להם: "אני לא בודק כדי שלא יבדקו גם אותי. אם אני אתחיל לחלק ציונים מי ראוי ומי לא ראוי, מי אמר שאני ראוי? ... הרי בורא עולם נותן לי למרות שיתכן שאני לא ראוי. לכן גם אני נותן לכל מי שמבקש". וישמע החכם ויוסיף לקח.

mit fe pae

"את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו לעשות לא תסף עליו ולא תגרע ממנו" (י"ג, א)

יש להבין אם אסור להוסיף על דברי תורה, כיצד הוסיפו רבנן גדרים, סייגים וחומרות על מצוות התורה? הביא חכם משה יחזקאל צאלח זצ"ל (רבה של נחלת יהודה), בשם רבו המקובל חכם יהודה פתיה זצ"ל, שביאר עפ"י משל לרופא שנתן רשימה של סממנים לחולה וציווהו לקנותם ולשוחקם, לבשלם ולשתותם, אך שיזהר שלא יחסיר ולא יותיר על אותם סממנים או על משקלם, כי גורם רעה לעצמו. ואכן החולה קנה אותם סממנים, תיקנם ובישלם, ונתנם בתוך קנקן אחד כדי שלא יישפכו.

בביתו של החולה היה שם אדם אחד, שפנה אל החולה ואמר לו איך עברת על דברי הרופא שציווה עליך שלא להוסיף על הסממנים כלל, ואתה הוספת עליהם את הקנקן כשנתתם בתוך הקנקן. אז פער החולה את פיו בשחוק ואמר לו, איש פתי אתה היה לך לתת לב כי הקנקן הזה אין הוא מכלל הסממנים, רק הוא שומר הסממנים שבתוכו שלא יישפכו. והרופא לא הוצרך לומר לי לתת את הסממנים בתוך הקנקן, מאחר שהוא יודע שדבר זה מוכרח אני לעשותו מבלי צוואתו, שאלמלא הקנקן יישפכו כל הסממנים.

כך הוא בענייננו, כי התורה לא ציוותה שלא להוסיף ושלא לגרוע רק בעיקר הסממנים, שהם עיקר מצוות התורה, כגון: ד' מינים שבלולב שלא לעשותם חמישה או שלושה מינים. וארבע ציציות לעשותם חמש או שלש, וארבעה בתים של תפילין לעשותם חמישה או שלושה, ושבעה ימי נקיים לעשותם שמונה או ששה, וכיוצא כזה.

ורבנן לא הוסיפו על גוף המצוה עצמה רק עשו לה משמרת, כקנקן הזה שהוא משמרת לסממנים שלא יישפכו, והם הגדרים והסייגים שעשו חז"ל כגון: שלא יתייחד עם אישה שמא יבואו לידי עבירה. ובזה יתורץ גם קושיא גדולה, שאמרו בגמרא (ברכות ד:): כל העובר על דברי חכמים חייב מיתה, ולכאורה קשה והלא אפילו העובר על דברי תורה אינו חייב מיתה, כי אם במצוות החמורות ולא בקלות, ואיך העובר על דברי חכמים יהיה חייב מיתה יותר מהעובר על דברי תורה עצמם? אבל לפי מה שהבאנו מובן, כי הלא באמת העובר על מצוות הקלות שבתורה לא עבר כי אם על אותה המצווה שעבר עליה, ולא נגע ופגע בשאר המצוות. אבל העובר על דברי חכמים אפילו על מצוה אחת, הוא כנקב הקנקן שהסממנים מונחים בתוכו, כי מעכשיו יהיו כל הסממנים עתידים לזוב ולהישפך דרך הנקב, וחייב מיתה כי פרץ גדרה של כל התורה באין מעצור כלל. [לחזות בנועם ה']

"ונתתה את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל" (י"א, כ"ט)

רבי יהודה פתיה (בספרו 'מנחת יהודה') רמז בפסוק זה את שמות ארבעת הצדיקים שמתו בעטיו של נחש, עפ"י האמור בזוהר (בראשית דף ל:): על הפסוק "וַיִּנָּחֵם ה'" (מובא בגיליון הש"ס בשבת נ"ה: על הגמרא שם 4 מתו בעטיו של נחש) והם: **עמרם, ישי אבי דוד, בנימין ולוי**. וזה שרמז 'ואת הקללה' של אדם הראשון 'על הר עיבל', ראשי תיבות: **ע'מרם י'שי ב'נימין ל'וי**. אך שאר הצדיקים, אין מיתה בלא חטא (כפי שמובא במסכת שבת נ"ה:).

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה" (י"א, כ"ו) - ברכה או קללה תלויה בראייתך

חשוב לדעת כי לפי הסתכלות האדם על המקרים הקורים אותו במהלך החיים, יכול לעשותם ברכה או קללה, והדבר תלוי בהסתכלות האדם. זה שאמר 'ראה' הראיה 'אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה', אם תסתכל על מקרה העולם בהשגחת ה' בראייה חיובית, אז יהיה לך זה ברכה. ואם תסתכל באופן שלילי - אותו מקרה יהיה קללה.

מסופר על רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, שפעם כשהלך באחת מסמטאות ירושלים זרק עליו ערבי קליפות תפוז שאכל. הסתכל עליו הרב ואמר לו: 'תודה רבה', שאלו הערבי בתמיהה: 'מה אמרת? אמר לו רבי יוסף חיים שוב: 'תודה'. 'מה שייך פה 'תודה'? שאל הערבי כאינו מבין.

במנוחת הנפש הסביר לו הרב: 'הבן, אם היה בידך דבר אחר קשיח יותר, כמקל, אבן או ברזל - כלום היית מהסס מלזרוק זאת?!... על כן אמרתי תודה, על שהיה זה בסך הכל קליפות תפוז, וקצת התלכלכתי'.

זו היתה גדלותו של הרב שראה בביזיון זה ברכה והצלה. 'ראה' אנכי נתן לפניכם היום 'ברכה וקללה', ע"י הסתכלות נכונה אפשר לראות הכל כברכה, אפילו דבר שנראה כקללה, ומאידיך אפשר לראות כקללה אפילו דבר שנראה בחיצוניותו כברכה, הכל תלוי בראייתך!

"ונתתה את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל" (יא, כט) - עין יפה

מדוע נכתבה המילה "ונתתה" עם האות ה' בסופה? תוספת האות ה' מראה על ברכה שניתנת בעין יפה, וכבר אמרו רבותינו (בבא בתרא ע"א): שהנותן מתנה לחברו - לעולם יתן בעין יפה. לפיכך מתאים, שכאשר עוסקים בעניין הברכה על הר גרזים, ייכתב "ונתתה", רמז לעין יפה.

מאמר חז"ל זה, שבעין יפה הוא נותן, נאמר לאדמו"ר מגור, בעל ה"אמרי אמת", ולדבריו היתה זו אחת משתי הפעמים הבודדות, שבהן נצחו אדם כלשהו.

הדבר היה כאשר הבחין האדמו"ר בעיוור, בן למעלה מתשעים שנה, שהתגורר בעיירתו, ונהג להיאנח ללא הרף על מר גורלו. בהזדמנות אמר לו האדמו"ר: מדוע הנך מתאונן כל כך? הלא נאמר (תהלים צ, ז): "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה", ואם כן אצלך כל יום נחשב למתנה גמורה - ומדוע, אפוא, תתלונן ללא הרף? נענה היהודי ואמר לו: רבי, והלא כתוב: הנותן מתנה לחברו - בעין יפה הוא נותן!...

ההזדמנות השניה, שבה נצחני אדם כלשהו - סיפר הרבי: היתה כאשר ניגש אלי בדרכי הביתה אחד מן החסידים וביקש לדבר אתי על בתו החולה. ה'אמרי אמת' היה ידוע בדיקנותו הרבה, וכל סדר יומו מחושב היה בחשבון של דקות ורגעים. לארוחה היה מקצה מספר דקות, ואם אירע שהגיע לביתו והארוחה עדיין לא היתה מוכנה, היה מדלג עליה ולא אוכל, משום שלא היה לו זמן אחר עבור האכילה... בזמן שניגש אליו אותו חסיד היה זמנו של הרבי דחוק עד מאוד, לפיכך אמר לחסיד שכעת אין לו אפילו רגע אחד להקדיש לעניין. אמר החסיד: לי יש עשרים שנה לטפל בבת שלי החולה, ולרבי אין רגע אחד של זמן בשביל זה?!... וזו - סיים האדמו"ר - הפעם השניה שמישהו ניצח אותי.

"לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ירך מאחיך האביון" (ט"ו, ז) – במעלת מצות הצדקה

מובא בתנא דבי אליהו (זוטא שיר השירים) גדול כח הצדקה, שכל מעשיו של משה לא נשתבחו (לא זכו לשבח והוקרה) אלא על הצדקה, וכן כשראתה מלכת שבא גדולת שלמה (וחכמתה) לא שבחהו אלא על הצדקה, וכל דור שיש בו צדקה וגמילות חסדים אף אילו כל מעשיהם רשעים - אין גזר דינם לאבד, שהרי מיכה עשה עבודה זרה ורצו מלאכי השרת לדחפו (ולסלקו מהעולם), אמר להם הקב"ה: הניחו לו, שפתו מצויה לעוברי דרכים, משמע שמצות צדקה היא בסיס לכל המצוות, ולכן הגנה מצות צדקה אף על מיכה שעשה עבודה זרה.

עוד מובא בפרקי דרבי אליעזר (פ"א): רבי עזריה אומר: תדע לך כח הצדקה, בוא וראה משלום בן תקוה (בעלה של חולדה הנביאה) שהיה מגדולי הדור ועשה צדקות בכל יום, שהיה ממלא חמת מים והיה יושב על פתח העיר, וכל מי שהיה בא מהדרך היה משקהו ומשיב נפשו. ובזכות הצדקה שעשה שרתה רוח נבואה על אשתו חולדה.

עוד איתא בירושלמי פאה (פ"א ה"א) 'צדקה וגמילות חסדים שקולות כנגד כל מצוותיה של תורה'.

וכתב הרמב"ם (מתנות עניים פ"י ה"א): 'חייבין אנו להיזהר במצוות צדקה יתר מכל מצוות עשה, שהצדקה סימן לצדיקי זרע אברהם אבינו, שנאמר: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחרי ושמרו דרך ה' לעשות צדקה", ואין כיסא ישראל מתכונן ודת האמת עומדת אלא בצדקה, שנאמר 'בצדקה תכוננו' (ישעיהו נד, יד), ואין ישראל נגאלין אלא בצדקה, שנאמר 'ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה' (ישעיהו א, כז).

כמה כוחה של מצות צדקה: א. מובא בגמרא (פסחים ח: ובראש השנה ד:): האומר 'סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני, או 'שאהיה בן עולם בא - הרי זה צדיק גמור'.

מובא ב'פרשת דרכים' (דרוש ג) שלא אמרו 'הרי זה צדיק גמור' אלא במצות צדקה, שנמשכת מכך תועלת לעניים, מה שאין כן בשאר מצוות, וכפי שמוכח החיד"א מהמדרש רבה (ויקרא בר' טרפון ור' עקיבא, שר' טרפון סבר שאם לא כיוון במעשה הצדקה לשמה - לא עשה ולא כלום, וא"ל רבי עקיבא שאינו כן, והראה לו את הפסוק 'פזר נתן לאביונים' (תהלים קיב, ט), ולכן הצדקה עומדת לעד קרנו תרום בכבוד, וכפי שהסבירו האחרונים שבכל המצוות - יש חיוב על האדם לעשותן 'לשמה', וכשעושה אותן שלא 'לשמה' - חסר לו בקיום המצווה, אך בצדקה, אף שלא עשה לשם מצות צדקה - נאמר בגמרא (בבא בתרא י:): 'א"ר אבהו, שאלו את שלמה בן דוד: עד היכן כוחה של צדקה? א"ל: צאו וראו מה פירש דוד אבא: 'פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד', דהיינו שפיזר לעניים ונהנו מזה, אפילו שלא נתן לשם מצות צדקה. כן מובא ברש"י (סנהדרין מ"ד:): 'מעשה ברשע אחד שעשה סעודה לשר העיר, ולא בא שר העיר, וחילקה לעניים, ולכן זכה להיקבר בכבוד גדול'. ומוכח שאף שלא היתה כוונתו לשם מצוה, שהיתה מטרתו לפזר ממנו לכבוד השר ורק אחר כך נתן לאביונים, מכל מקום שכר צדקתו עומד לעד, וקל וחומר כשעושה לכתחילה לשם שמים.

ובספר חסידים (ס' תשס"ה) 'כיוון שיש ריווח לעניים, אעפ"י שאינם מתכוונים לשם שמים אלא להתכבד בהם, אל ימנעם'.

ג. מובא בספרי (דברים כ"ד, ט"ט) על הפסוק 'ושכחת עמך בשדה לא תשוב לקחתו... למען יברכה ה' אלקיך בכל מעשה ידיך', מגיין למאבד סלע מתוך ידו ומצאה עני והלך ונתפרנס בה, מעלה עליו הכתוב כאילו זכה, תלמוד לומר 'לגר ליתום ולא למנה'... 'למען יברכה', ולכאורה האדם שנפל סלע מכיסו לא התכוון ולא ידע שהכסף יגיע לעני, ואין כוונת מצוה במעשה הצדקה, בהכרח שמצות צדקה שונה מכל המצוות, שייסוד מצות צדקה שהעני יהנה, ולכן מה לי אם כיוון או לא כיוון.

ג. מובא במדרש (פרשת בהר) על הפסוק (ויקרא כה, לה) 'וכי ימוך אחיך' - 'כל מי שנותן פרוטה לעני הקב"ה נותן לו

פרוטות, וכי פרוטה נותן לו והלא נותן לו את נפשו, הא כיצד? היתה כבר ב-י' פרוטות, ועמד עני בשוק ואין בידו אלא ט' פרוטות, ובא אחד ונתן לו פרוטה ונטל כבר ואכלה, ושבה נפשו עליו, א"ל הקב"ה: אף אתה בשעה שנפשך מצפצפת לצאת מתוך גופך - אני משיבה לך.

ב'עמק יהושע' (מסלונים) כתב להסביר את כוונת המדרש, שהתשלום הוא על ההנאה הבאה לעני שהשיב את נפשו, על כן אף הקב"ה משיב את נפשו, ועל זה אומר המדרש 'הא כיצד היה כבר ב-י' פרוטות והעני עומד בשוק ובא אחד ונתן לו פרוטה, אף על פ"י שנתן לו רק פרוטה אחת, כיוון שהעני לקח בהם כבר של י' פרוטות, ואם לא היה נותן לו פרוטה זו - לא יכול היה העני לקחת את הכיכר של י' פרוטות, אם כן באה לו ההנאה של י' פרוטות, משלם לו הקב"ה בעד כבר של י' פרוטות.

ד. על חטא אנשי סדום - נאמר 'ואנשי סדם רעים וחסאים לה' מאד' (בראשית י"ג, ג) רבו אגדות חז"ל על שחיתות אנשי סדום בינם לבין עצמם ובינם לבין המקום. והסיבה לקצף ה' על אנשי סדום, כתב הרמב"ן: 'שהיו בהם כל מדות רעות, אבל נגמר דינם על שלא החזיקו יד עני ואביון, כי היו תדירים באותו עוון יותר מכולם, ולא היה בכל העמים כסדום לאכזריות', כפי שהנביא יחזקאל (ט"ז, ט) מכריז 'הנה זה היה עון סדם... ויד עני ואביון לא החזיקה'.

ה. ממון הצדקה - פיקדון בידי הנותן צדקה - כתוב 'מלוה ה' חונן דל' (משלי י"ט, ג), לפי רוב המפרשים - הנותן צדקה נחשב למלווה להקב"ה, אולם ה'אבן עזרא' מפרש שהקב"ה מלווה כסף למי שחונן דל. דהיינו, שממון שניתן לנותן לתת צדקה - אינו שייך לו, אלא כספי צדקה השייכים להקב"ה, ואינו אצלו אלא כפיקדון שצריך להחזיר לעניים.

וכך כתב **הטור** (י"ד ס' רמ"ז) 'ואל יעלה בלבו עצה לומר איך אחסר מממוני ליתנו לעניים, כי יש לך לדעת שאין הממון שלך שלו אלא פיקדון לעשות בו רצון המפקיד, ורצונו שיחלק לעניים ממנו, וזהו החלק הטובה שיהיה לו ממנו 'הלך לפניך צדקה' (ישעיהו נח, ח), ועוד כי הדבר בדוק ומנוסה כי בשביל הצדקה שנותן - לא יחסר לו, אלא אדרבה תוסיף לו עושר'. **ובספר חסידים** (ס' תט"ו) כתב: 'אני הספקתי לך עושר שתיתן כפי נשמת יד עושרך לעניים, ולא נתת, אפרע ממך כאילו גזלתם וכאילו כפרת בפקדוני, שנתתי בידך העושר לחלק לעניים ואתה לקחת העושר לעצמך'.

החיד"א (על ספר חסידים) מביא מהר"ם אלשיך זצ"ל שביאר את הכתוב (שמות כ"ב, כ"ד) 'אם קסף תלוה את עמי את העני עמך' - שאפשר לומר מי שנותן נכסיו לאחד מבניו לא עשאו אלא אפוטרופוס אומדן דעת שלא יניח השאר ריקנים. כן הוא ה' יתברך העשיר את אחד, היתכן שהניח השאר ריקים, והלא גם הם בניו, אלא אפוטרופוס מינהו לעניים וחלקם אצלו. וכמו כן 'האור החיים' הקד' (שמות כ"ב, כ"ד) על הפסוק 'אם קסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו פְּנֹשָׁה' - פירושו: אם ראית שהיה לך כסף יותר על מה שאתה צריך שאתה מלווה לעמי, תדע לך שאין זה חלק המגיעך, אלא חלק אחרים שהוא העני, ובזה רמז כי צריך לפתוח לו משלו, ואולי כי רמז גם כן שלא יתנשא ויתגדל על העני בראותו כי הוא הנותן לו, והוא אמרו 'לא תהיה לו פְּנֹשָׁה' לשון נשיאות, כי משלו הוא נותן, כלומר, אם נמנעו מלתת צדקה לעניים, נחשב העשיר כאילו גוזל מעניים, שהקב"ה הפקיד אצלו פיקדון עבור עניים, וכן משמע בילקוט שמעוני (שיר השירים) 'כשאתם מפרנסים עניים, כאילו לי אתם מפרנסים'.

שלשון 'צדקה' היינו היות והכסף אצל העשיר פיקדון, מהצדק שזה מגיע לעני.

גם לימוד תורה לאחרים נחשב צדקה! כתוב באבות (פ"ב משנה ח'): 'אם למדת תורה רבך, אל תחזיק טובה לעצמך'. וכתב המדרש **שמואל**: 'לימוד תורה לאחרים הוא בגדר מצות צדקה, כמובא בספרי 'צדקת ה' עשה' (דברים י"ג, כ"א) שלימד תורה לישראל, ובגמרא (כתובות נ) דרשו: 'וצדקתו עמדת לעד' זה הלומד תורה ומלמדה. [נתיבי הפרשה]

מכלל סכנה. אני מעריך שתוכל להאריך חיים במצב זה מקסימום כשנה".

חזרתי לבית עם תקווה גדולה. הבנתי שהדברים שהבחורים פעלו איתי גרמו לתוצאות הנפלאות הללו. קראתי להם לביתי. כשהם הודיעו לי שהם מגיעים אליי בערב, יצאתי לערוך קניה של סעודה בכשרות מהודרת. ערכתי שולחן לסעודת הודיה. כשהם הגיעו, הם ביקשו לשמוע מה הבשורה הטובה שיש לי לבשר.

סיפרתי להם את הדברים ואמרת: "כעת אני רוצה שתלמדו אותי איך אני מתפטר לגמרי מהגידול הזה". הבחור שבפעם שעברה שדיבר איתי אמר לי: "התפילה שהתפללת לה" והקריאת שמע שאתה אומר כל יום ריפאה אותך במידה מסוימת. עכשיו כנראה הקב"ה רוצה שתראה לו מדוע אתה רוצה חיים. קבל על עצמך לשמור תורה ומצוות ותבקש מאת ה' שיאריך את חיך כדי שתוכל לקיים את מצוותי". חשבתי לעצמי: "הרי בין כך אני לא הולך לחיות. מה אכפת לי לשמור את המצוות ולחיות"? אמרתי שאני מקבל עלי עול תורה ומצוות! הבחורים שמו כיפה על ראשי ורקדו איתי בשמחה עצומה למשך דקות ארוכות כשהם שרים. לאחר מכן ערכנו סעודה תוך כדי שהם מלמדים אותי כיצד לברך. הם המליצו לי על ישיבה של בעלי תשובה. שם למדתי תורה ומצוות. בסוף כל יום לפני השינה הייתי מתפלל לבורא עולם שירפא אותי ויציל את חיי, כי אני רוצה לחיות כדי לקיים תורה ומצוות.

כך חלפה שנה ואני עדיין חי! הלכתי לרופא. לאחר בדיקות מקיפות הרופא אמר: "אני נדהם ממראה עיני. הבדיקות מוכיחות שהגידול שאיים על חיך נעלם כלא היה"! יצאתי מגדרי משמחה והתרגשות ואמרת לי: "אתה רואה איך אני נראה היום (שומר תורה ומצוות). זו תרופת הפלא שתוכלו להציע לכל מי שלפי התוצאות שלכם נראה שאין לו תקווה, כי אצל 'רופא כל בשר' לכולם יש תקווה".

כעבור תקופה גם זכיתי לשאת אישה והקמתי בית נאמן בישראל, בית של תורה ומצוות. תודות אין סוף לבורא יתברך ותודות רבות לבחורים היקרים שלוחיו הנאמנים.

"את הפרכה אשר תשמעו אל מצות ה' "

(י"א, כ"ז) - כוחה של תפילה וחזרה בתשובה

להלן סיפור מופלא ביותר שמעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. ניתן ללמוד ממנו את כוחה של תפילה. הסיפור סופר מפי בעל המעשה א.ק. מפתח-תקווה: גדלתי בקיבוץ שאינו שומר תורה ומצוות והייתי רחוק מדרך התורה. כשהגעתי לגיל שרציתי לשאת אישה, החלטתי לצבור קודם כל כסף כדי שאוכל לרכוש דירה. מצאתי עבודה עם משכורת גדולה בקרבת מקום מזהם של תעלות ביוב. יום אחד התחלתי לחוש שלא בטוב. הבנתי שכנראה מדובר בחיידק קל שקיבלתי מהזיהום שבביוב שאני עובד בסמיכות אליו. הכאבים הלכו וגדלו ובכל זאת לא הלכתי לבית חולים. צפיתי שכשם שהחיידק בא, כך הוא ילך.

בוקר אחד הרגשתי שקשה לי ללכת על רגליי. נסעתי עם מונית לבית החולים, שם עברתי בדיקות. לאחר מכן ראש המחלקה ניגש אליי, קרא לי לחדרו והציע לי כוס מים. הבנתי שיש לו בשורה לא קלה לומר לי. לא יכולתי לשתות וביקשתי ממנו שיספר לי מה היו תוצאות הבדיקה. הוא אמר: "אני מצטער לבשר לך שמצאנו גידול קטלני בגופך"! שמרתי על קור רוח ואמרת לי: "אז מה אמורים לעשות"? הוא השיב: "לצערי הגעת מאוחר מדי, אין דרך לעזור לך". "מה זה אומר"? שאלתי בחשש.

הרופא השיב: "לצערי נותרו לך חודשיים לחיות! עדיף שתעשה את שארית חיך בבית".

הרגשתי מצוקה גדולה בלב ויצאתי מבית החולים. ביציאה הרגשתי שאני לא מסוגל לעמוד על רגליי. ישבתי בחניה של הרכבים ובכיתי בכי תמרורים. אנשים שעברו שם לא ניגשו לשאול בשלומי.

כעבור עשר דקות הגיעו לבית החולים קבוצת בחורים שומרי תורה ומצוות עם כלי נגינה שבאו לשמח את החולים. אחד מהם הבחין בי ובקולות הבכי שיצאו מפי. הוא ניגש אליי ושאל: "מה כואב לידיך, אולי נוכל לעזור לך"? "לא תוכלו לעזור לי, אני עומד למות", השבתי. הבחור לא הרפה ממני. כשראה שאני לא רוצה לשתף אותו במצב שלי, הוא קרא לחבריו. הם הציעו לקחת אותי לביתי ברכבם. נהג יהודי מבוגר היה ראש הקבוצה שלהם.

בביתי, הם ניסו לדבר איתי ולשמוע מה קרה, אבל אני רק נאנחתי בעצבות עמוקה. הבחורים התחילו לשיר שירי שמחה ותקווה. השירה חדרה לליבי ואז סיפרתי להם את כל מה שאירע איתי. שאלת: "למצב כזה יש לכם איזו תקווה להציע"? אחד הבחורים פנה אליי ואמר: "הכאב שלך הוא הכאב שלנו, אבל רציתי לשאול אותך, אתה יהודי מאמין. האם פנית לה' וסיפרת לו על הצרה שלך וביקשת ממנו שירפא אותך"? השבתי בשלילה. הבחור התחיל לדבר בפני דברי חיזוק על כוחה של התפילה ולימד אותי שאפשר לראות ניסים גמורים בכוח התפילה.

ביקשתי מהם שיעזרו לי להתפלל לה' והבחורים התפללו יחד איתי מילים שיוצאות מהלב: "ריבונו של עולם, בבקשה תן לי לחיות, הרי בראת אותי כי אתה רוצה שאני אחיה".

בשלב זה הם לא דיברו איתי כלל על חזרה בתשובה. כנראה בגלל שהם הבינו שאני לא אקבל את דבריהם. הם רק המליצו לי לומר בכל יום את קריאת שמע. הם אכן צדקו, באותו הזמן עדין לא הייתי מסוגל לחזרה בתשובה.

קיבלתי על עצמי לקרוא קריאת שמע. הם חזרו לביתם ונתנו לי את מספר הטלפון של אחד מהם, כדי שאעדכן אותם בעזת ה' בבשורות טובות.

כעבור כחודש הרגשתי שהכאבים הולכים וחולפים מגופי. חששתי שאולי זה סימן רע שגופי כבר נשחק מבפנים ואינו מגיב לצרה. הלכתי לבדוק והרופא אמר לי: "מעניין מאוד שהגידול שבגופך נהיה פחות קטלני, אבל עדין לא יצאת

בברכת התורה

רזן ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל ודוקוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמעון הגר בת אהרן והרטה: כחנן בת חביבה: האובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת איהד: חנה בת אביבה וראובן

להצלחת: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה **זיווג הגון:** ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זהבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדין בן גור: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת אהרה: רות בת לינה: נטרי בת רחל לימור הודיה, ושרונה בתות תופי יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה אושר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מאוצרות הפרשה

לך ולבניך אחרֵיך", כדי שבניך יהיו טובים בלי מידות רעות. (מדשן ביתך)
רק קדשיך אשר יהיו לך ונדריך (יב, כו)
הקשה ה"שר שלום" מבעלזא זצ"ל, למה דחה תיבת 'ונדריך' לבסוף, היה צריך לכתוב רק קדשיך ונדריך אשר יהיו לך. ותיריך, לפי שאין נודרים אלא בעת צרה (עי' בר"ר ע"א), לכן אין התורה מאחלת לו לאדם שיהיו לו נדרים. אך קדשיך יהיו לך תמיד. (שם)

וזה דבר השמיטה (טו, ב) במהלך שיעורו של מורן רבינו הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, הזכיר את הפסוק שבפרשת השבוע "וזה דבר השמיטה" והעמים על לשונו יסוד נפלא. מפסוק זה דורשת הגמרא בגיטין (ל"א:): 'המחזיר חוב לחבירו בשביעית צריך שיאמר לו משמט אני, ואם אמר לו "אף על פי כן" יקבל הימנו שנאמר "וזה דבר השמיטה". מהותה של שמיטת כספים שהוא משמט את החוב כדיבורו. לשון הכתוב הוא "דבר" השמיטה ולא "דבר" השמיטה, שכן אנשים עם נטייה ל"נערוון" לא יתראו כאשר הלווה יאמר להם פעם אחת "אף על פי כן", אלא ירצו להבטיח לעצמם שאינם נכשלים ויבקשו לשמוע זאת שוב ושוב – תלמוד לומר: "וזה "דבר" השמיטה. "איין מאהל – אן קיין נערוון!" (פעם אחת – ללא עצבים) – ומכאן

נלמד לכל מצוות התורה. (מפי הגאון רבי יהודה ויסנשטרן שליט"א, מוסף ש"ק יתד נאמן)

נתן נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' (טו, י) הצדקה נמשלה לזריעה, כדכתיב (הושע י, יב): "זרעו לכם לצדקה" וגו', ויש להבין מדוע נמשלה דוק לזריעה, ולא לאופן אחר של הרווחת ממון? ויובן בדרך משל, לאדם שאיבד עשרה שקלים, ואחר כך הרויח שלושים שקלים – לא תושלם אבידתו בכך, כי אם לא היה מאבד עשרת השקלים, הרי היו בידו כעת ארבעים. אבל לא כן אם יזרע איש קילו חיטים, ויוציא אחר כך עשרה קילו לא ייצר לו על הקילו שזרע והלך לאיבוד, כי אם לא היה זורע לא היה לא קוצר. וכן הדבר בענין הצדקה. ועל כן אמר "ואל ירע לבבך בתתך לו, כי בגלל הדבר הזה" – בגלל הצדקה, היא הגורמת "כי יברך ה'". (סדרו של שבת) **והיית אך שמח (טז, טו)** כותב רש"י: "ולפי תלמודו, למדו מכאן (סוכה מז): לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה" ע"כ.

התמיהה מפורסמת: הרי כלל נקוט בדינו שכל מקום שנאמר בתורה 'אך' הוא לשון מיעוט, וכיצד דרשו חז"ל כתוב מהפסוק והיית אך שמח 'לרבות' את הלילה האחרון, ליל שמיני עצרת, שחובה לשמוח בו, בעוד הפסוק בא למעט ולא לרבות. אלא, יישב בטוב טעם, רבינו הגאון מווילנא זי"ע, בשבעת ימי חג הסוכות מלמד עצם השמחה בחג יש עוד כמה עניינים ומצוות לקיים ולשמוח בהם, הלא הם, הסוכה; ארבעת המינים; שמחת בית השואבה. אולם ביום השמיני אין את כל הדברים הללו, שהרי אין יושבים בסוכה ולא נוטלים ארבעת המינים ולא שואבים מים לניסוך הכמים, כך שלא נותרה אלא שמחת החג בלבד. אמור מעתה, באמת "אך" הוא לשון מיעוט, וזו כוונת הפסוק 'והיית אך שמח' – רק שמחת החג בלבד, בלי שמחה במצוות נוספות, דהיינו לשמוח בעצם יום שמיני עצרת, לכן דרשו מכאן לרבות לילי יום טוב אחרון של חג לשמחה. (תורה שבכתב)

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו)

מובא בספרים כי לפי הסתכלות האדם על המקרים הקורים אותו במהלך החיים, יכול לעשותם ברכה או קללה, והדבר תלוי בהסתכלות האדם. זה שאמר 'ראה' הראייה 'אנכי נתן לפניכם ברכה וקללה', אם תסתכל על מקרה העולם בהשגחה ה' בראייה חיובית, אז יהיה לך זה ברכה. ואם תסתכל באופן שלילי – אותו מקרה יהיה קללה.

מסופר על רבי יוסף חיים זונפלד זצ"ל, שפעם כשהלך באחת מסמטאות ירושלים זרק עליו ערבי קליפות תפוז שאכל. הסתכל עליו הרב ואמר לו: 'תודה רבה', שאלו הערבי בתמיהה: 'מה אמרת?' אמר לו רבי יוסף חיים שוב: 'תודה'. 'מה שייך פה תודה?' שאל הערבי כאינו מבין. במנוחת הנפש הסביר לו הרב: 'הבן, אם היה בידך דבר אחר קשיח יותר, כמקל, אבן או ברזל – כלום היית מהסס מלזרוק זאת?!... ע"כ אמרתי תודה, על שהיה זה בסך הכל קליפות תפוז, וקצת התלכלכתי'. זו היתה גדולתו של הרב שראה בביזיון זה ברכה והצלחה. 'ראה' אנכי נתן לפניכם היום 'ברכה וקללה', ע"י הסתכלות נכונה אפשר לראות הכל כברכה, אפילו דבר שנראה כקללה, ומאידך אפשר לראות כקללה אפילו דבר שנראה בחיצוניותו כברכה, הכל תלוי בראייתך!

כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך כאשר דבר לך... בכל אות נפשך תאכל בשר (יב, כ)

יהודי אחד בא לחברו ובקש ממנו הלוואה. כשנשאל מתי ישיב את ההלוואה ענה: "לכשירחיב". הסכים החבר ונתן לו את ההלוואה. חלפה שנה, חלפו שנתיים, שלש שנים ואף ארבע, והלה לא מחזיר את חובו. ובינתיים שומע המלווה כי ב"ה זכה הלווה להתרחבות גשמית... בא המלווה לפני הגאון מווילנא ותנה את צרתו: הלווה אינו משיב לי את כספי! קרא הגאון מווילנא לאותו יהודי ושאל אותו: "מדוע אינך מחזיר לו את חובך?" והלה ענה: "מכיון שעדיין לא הגעתי למצב של 'כי ירחיב'... הגאון מווילנא, כיד ה' הטובה עליו, אמר לו כך: הרי הגמרא במסכת חולין (פד.) אומרת: "מי שיש לו מנה – יקח לפסו [לקדרה], לסיר שלון] ליטרא ירק, עשרה מנה – יקח לפסו ליטרא הגים, חמשים מנה – יקח לפסו ליטרא בשר". כלומר, אם יש לאדם מנה אחד בלבד – יאכל ירקות. אם יש לו עשרה מנה יאכל הגים. ואם יש לו חמשים מנה – באפשרותו לאכול אפילו בשר.

והרי הקב"ה הורה לנו לאכול בשר רק "כי ירחיב".

נמצא, שאם יש לאדם חמשים מנה, מצבו כבר בגדר "כי ירחיב", ואתה שזכית לרכוש הרבה מעבר לחמשים מנה, ודאי עליך להחזיר את ההלוואה מיד. (לאור הנר)

לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחרֵיך כי תעשה הישר בעיני ה' (יב, כה)

יש להבין מדוע באיסור אכילת דם כתוב "למען ייטב לך ולבניך אחרֵיך"? מתריץ רבי יהונתן אייבשיץ, הטעם באיסור אכילת דם, כי הדם מטמא את הנפש ומשפיע אכזריות באדם, ואכזריות עוברת כידוע בירושה מאבות לבנים, וזה הפירוש כאן "לא תאכלנו, למען ייטב

שלוט על הממון!

וְנִתְּנָה בְּכֶסֶף וְצִרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בו. (י"ד, כ"ה)

פסוק זה העוסק בפדיון מעשר שני, נדרש בדרך צחות על ידי הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישלקן, אך בטרם נביא את דבריו הקדושים, נקדים את המעשים הבאים: המעשה הראשון סופר על ידי המשגיח הצדיק רבי אליהו לופיאן, וכך סיפר: בלומז'א חי עשיר גדול, אשר כגודל עשירותו כך גודל קמצנותו. הוא היה לבוש בבגדים שכלל אינם הולמים את מעמדו, משל הוא אחד העניים שבעיר. כאשר בתו בגרה והגיעה לפרקה, חיפש עבורה בחור ישיבה תלמיד חכם. הלה, שלא נודע כאיש יודע ספר, נשאל על ידי קרוביו לפשר הדבר. 'זכי מה לך ולחתן תלמיד חכם?' תמיהו באזניו, והוא, נאמן לדרוכו, ענה בפשטות: "בחורי הישיבה עניים הם, ואינם נזקקים להוציא ממון כשאר בעלי בתים. משכך, מוטב לי חתן תלמיד חכם, שבוודאי לא ידרוש ממני מאומה..." בתו, אכן, נישאה לתלמיד חכם, והזיווג עלה יפה. אלא שיום אחד התבשר העשיר, כי חתנו לקה במחלה קשה. גדולי הרופאים אשר בלומז'א לא מצאו רפואה למכתו, ועל כן המליצו לו, כי ייסע לוינה, שם בודאי יטופל בידי טובי המומחים. הוצאות הנסיעה היו מרובות, ומקורבי העשיר הפצירו בו שישתתף במימון הנסיעה. גם רבה של העיר התגייס לצורך מסע הלחצים, שהופעלו על ראשו של הגביר לתמוך בחולה ומשפחתו. "יש כאן שילוב של מצות צדקה, יחד עם הצלת נפשות" קרא הרב בחום, "מבשרך אל תתעלם!", אך כל ההפצרות וההשתדלויות העלו חרס. מחלת הקמצנות ממנה סבל לא אפשרה לו לתמוך בחתנו החולה. מחוסר אמצעים, נאלץ החתן להישאר בעירו, על אף ההחמרה במצבו. כעבור זמן קצר, השיב החולה את נשמתו לבוראה. במסע ההלוויה הלכו בני המשפחה, ובראשם חותנו, אשר בכה בכי תמרורים על פטירת חתנו בטרם עת. כמובן שהאיש כלל לא העלה על דעתו, כי עליו לחוש רגשי אשמה על חלקו במיתתו. וכמובן שלא שינה את הנהגתו גם לאחר המקרה הטראגי.

ומכאן למעשה נוסף בסגנון דומה, אותו סיפר ניצול שואה, אשר היה עד להתרחשותו: יהודי אחד, אשר שהה באחד המחנות הידועים לשמצה, היה מפורסם כקמצן גדול בעיר מגוריו עוד קודם המלחמה. כאשר התגלגל הלה למחנה, הצליח להבריח לשם שטרות כסף בסך 500 דולר. את הכסף הוא תפר בדש מקטורנו, כך חש מוגן ובטוח כשכספו – שלא לומר, חלק ממהותו, מלווה אותו בכל אשר הוא הולך. בימים האחרונים למלחמה, כבר הייתה ניכרת תבוסתם של הגרמנים. רובם ברחו בטרם ייבש המחנה על ידי כוחות הברית. אלו שנותרו לשמור על המחנה, לא סיפקו לאסירים אף לא פיסת מזון. הרעב היה נורא ואיום! בערב האחרון לפני שחרור המחנה, כבר היה מנין המתים מרעב כמחצית מהאסירים. גם מיודענו, שכב על דרגשו במצב של כמעט גסיסה, עקב הרעב הממושך. באותו ערב הוציא אחד הגרמנים ככרות לחם למכירה, ודרש עבור כל כיכר לחם סכום עתק של עשרה דולרים! אחיינו של האיש, אשר ידע שממון רב נמצא ברשותו, מיהר אליו ובישר לו בשמחה שלא אפסה התקוה! אחד הגרמנים מוכר ככרות לחם תמורת עשרה דולרים לככר, ומכיון שהוא מחזיק סכום כסף גדול, כל מה שעליו לעשות, הוא להשתמש בכספו כדי להינצל! האחייני היה בטוח, שהלה ישלוף במהרה את כספו מדש בגדו ויריץ אותו לקנות עבורו לחם. כלום יעלה על הדעת שלא להשתמש בכסף להצלת חייו?! לתדהמתו לא היה גבול, שעה ששמע את תשובתו של האיש הגוסס: "אינך מתבייש?! לקנות לחם בעשרה דולרים?!". הלילה ירד. האיש כבר לא ראה את אור הבוקר. כאשר ניגש אליו אחיינו, הבחין שדש מקטורנו קרוע... הוא אפילו לא זכה ליקח עמו את כספו לבית עולמו...

לכשנתבונן במעשים אלו, בודאי תמיהה תכסה את פנינו: "הכיצד?! האם לא היה מעט הגיון בקדקדם של השניים – בן העיר לומז'א שחס על כספו גם במחירי חיי חתנו, ושורד מאורעות השואה, אשר שעות אחדות טרם שחרורו – העדיף למות מרעב ולא להיפרד מכספו?" אך התשובה היא: אנשים אלו לא היו ברשות עצמם, כאשר קיבלו את החלטתם חורצת הגורלות. מישוה, או ליתר דיוק, משהו, שלט בהם ולא נתן להם לקבל החלטה מושכלת. הדבר הזה נקרא: כסף! כן, הם היו נתונים לשליטתו המוחלטת של הממון, ולא יכלו להיפרד ממנו.

ומכאן, נוכל להבין את משמעות הפסוק, כפי שביאר רבי מאיר מפרימישלקן על דרך רמז: שכן, לעתים אדם מתברך מאת הבורא בממון, אך במקום שיהא הוא השולט בכספו, ומחליט בשום שכל מתי להשתמש בו ומתי לא, כספו שולט בו, והוא אינו מצליח להיפרד ממנו, גם כאשר ההגיון והשכל הישר מחייב אותו לעשות כן.

על כגון דא, אומרת התורה: 'וצרת הכסף בידך' – עליך להשתדל בכל כוחך, שתהא אתה הצורך והקושר את כספך, ו'בידך' תהא ההחלטה אימתי להתיר את צורך הכסף, וכמה ליטול ממנו מידי פעם. חלילה לך, אם המצב יהיה הפוך, בו הכסף הוא זה שיצרוך ויכבול אותך ויטיל את שלטונו עליך... ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

ללוות ביצים מבושלים ולהחזיר ביצים חיים

שאלה: שכחתי להכין ביצים מבושלים מערש"ק ולויתיה מהשכן כמה ביצים האם מותר לי להחזיר ביצים חיים?

תשובה: שמעתי מכמה מורי הוראה שיש בזה חשש ריבית, כיון שאצל סתם בנ"א שוה יותר ביצה שאינה מבושלת מביצה מבושלת, שהרי יכול להחזיקה יותר זמן ולא תתקלקל וגם יכול לעשות ממנה מיני אפיה וטיגון וכדומה. ולמעשה יש לנהוג לפרש בשעת מעשה שלא יחזיר ביצים אחרות, רק יחזיר במעות [ובשבת לא יזכיר כלל סכום מעות]. ואם לא פירש שיחזיר מעות, יתכן שיכול לפרוע במעות שווי הביצים, ואז אין צריך לדקדק כל כך שהרי בבא למכור ביצים מבושלים בודאי לא יקבל ממנו פחות משווייה (ואדרבה יבקש יותר), והדין היא שמותר להפוך חוב של חפצים על חוב של כסף א"כ יוצא שהלוה לא הוסיף למלוה כלום (ואדרבה המלוה מותר לו דמי הבישול) אמנם י"ל דאם הוא אותו שווי אין שום איסור ריבית גם כשנותן ביצה חיה כל זמן שלא התנה, אבל הא גופא צ"ע אם שווי כמו מבושלת דהמזיק מבושלת לכלל הציבור הרי שוה פחות ורק לבעלים עצמם שוה כפי ביצה חיה.

וכשיש אומדנא גמור שהשכן מוכן לוותר את הביצים (כמו שהוא אצל רוב שכנים בהלוואות פשוטות כזה) [ובאופן שלא אמרו שיחזיר אחרים] יכול להחזיר גם ביצים ממש אבל כמובן שאין לעשות מזה כלל גמור ולדמות מילתא למילתא, דדבר זה משתנה בכל מעשה בפני עצמו. (הרה"צ ר' מרדכי נחום סימן שלי"א)

חידה השבועית

מסעדת "הכף טעים" מצליחה טבלת המחירים האלה: $300 + 300 + 300 = 900$ ש"ח.

$300 + 300 + 300 = 900$ ש"ח 4.9 ש"ח $300 + 300 + 300 = 900$ ש"ח 5.7 ש"ח.

$300 + 300 + 300 = 900$ ש"ח 5.9 ש"ח. כמה צולף כל מצליח?

תשובה לחידה פר"ש: בלילות שבת, כאמור ברש"י על המלה: "בעתו" (יא, יד). תשובה לחידה: דבורה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות ורנו – גולדשמיד – גוז להולדת הבן הנכד הנין משפחת וסרמן להכנס הבן לעול תורה ומצוות
משפחת ברזילי להולדת הבן משפחת נאטאן להולדת הבת משפחת הרב דוד סלומון לאירוסי הבן
משפחות קושלנד – פורשטיין להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות זופניק – ויזנר להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

בורא עולם האיר לי בשבת קודש בזכות אבותי, על הפסוק בפרשת פינחס (במדבר כה, יב), **לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום**, אומר רש"י, **כאדם המחזיק טובה וחנינות למי שעושה עמו טובה**. מורי ורבותי, כל מילה ברש"י, כל אות ברש"י, זה יהלומים. בפרט שאנחנו עכשיו מתקרבים ליומא דהילולא של רש"י. לא רק לא להיות חלילה כפוי טובה, רק להיות מכיר טובה, הבן אדם שעשה לך טובה, יהיה לו חן ושמחה אצלך.

אחד מהאדמו"ר'ם שליט"א בדורינו, יש לו קופה של צדקה שנקרא 'אבני חסד', שאלו אותו פעם, למה הוא נתן כזה שם, הוא אמר בדרך צחות, כדי לרמז למחזירים רעה תחת טובה, שלא יחזירו לו סלעים גדולים, רק יחזירו לו 'אבני' - קלִינֵע שְׁטִינְדֵלְאָךְ. מורי ורבותי, הבה נתחזק בדברי הרש"י, **להחזיק טובה וחנינות למי שעושה עמו טובה**, וזכות זה נזכה למידה טובה מרובה, יהיה לנו כל מה שאנחנו צריכים בסיעתא דשמיא, אמן.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א

מרן הרבי הקדוש בעל אהבת ישראל מויזניץ זצוק"ל הסביר את הגמרא במסכת ברכות (סא.), **אחורי ארי ולא אחורי אשה**, כידוע חודש מנחם אב הוא מזל ארי, וחודש אלול הוא מזל בתולה, צריכים לעשות כבר תשובה ולפשפש במעשים עוד בחודש אב, ולא להמתין עד חודש אלול, וזהו **אחורי ארי** שהוא חודש מנחם אב, **ולא אחורי אשה**, שהוא חודש אלול.

כי זה כמה נכסוף נכספתי להיות בשבת קודש בשעת רעוא דרעוין, בצילו של הצדיק, הוד כ"ק הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א. השבת, שבת חזון שבת פרשת דברים שנת תשפ"ד, זכיתי. בזמר לביל שבת קודש של כל מקדש שביעי, אנחנו שרים, יש מקומות שאומרים את זה, 'המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא', תאיר כאור יום חשכת לילה, מרן הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א ממשיך להאיר את האור הגדול של שבת קודש, לתוך חצות הלילה של מוצאי שבת קודש.

כשהייתי ילד, ראיתי אנשים בשטיבלאך, שעשירים דקות אחרי השקיעה בשבת, מסתכלים בעצבנות כל דקה על השעון, מתי הם כבר יכולים להתפלל מעריב ולהוציא את השבת, אולי כבר לעשן סיגריה. תבואו ראחמיסטריווקא, תקבלו טעם אחר בשבת קודש, לא תרצו שהמתנה ששמה שבת קודש כבר יסתיים.

זהו דבר שכל יהודי יכול לשנות, אני לצערי כשהייתי אברך צעיר, לא תמיד הקפדתי על שיטת רבינו תם בשבת קודש, שזה שבעים ושתיים דקות אחרי השקיעה. אבל הייתי לפני קרוב לעשרים שנה בשבת קודש במנורו בארה"ב, ראיתי בלי עין הרע אלפי יהודים שלא יודעים דבר אחר, ובווערים בשירות ותשבחות עד שיטת ר"ת, אמרתי לעצמי גם אני רוצה להיות בדרגה הזאת בשבת קודש. ומאז לא רק בשבת קודש וביום טוב, גם בצום אני משתדל להקפיד על שיטת ר"ת.

אילו באתי השבת לרבי שליט"א רק לראות את הרבי, דיינו, ראיתי פני צדיק. אילו באתי רק לראות איך שהרבי שליט"א מבחין בי, ומברך אותי בכזה ליכטיקייט - מאור פנים, בברכת לחיים, דיינו. אילו באתי רק לקבל תפוח שיריים, מהגבאי המסור בלב ונפש חפצה, ידידי רבי יעקב אורי שליט"א, דיינו. אילו באתי רק לשמוע ברכת המזון מהרבי שליט"א, דיינו. אילו באתי רק כדי לדבר עם הרבי דברי תורה אחרי ברכת המזון, דיינו.

מורי ורבותי, רק על הברכת המזון אפשר להגיד כמה פתיחות לשיעור דף היומי, ולכתוב על זה כמה גליונות של 'מתיקות הדף היומי'. היו צדיקים שאמרו ביום טוב אחרי עבודה של שעות על גבי שעות בתפילה, עד עכשיו קיימנו חציו לכם, ועכשיו בסעודה נקיים חציו לה'.

כשהרבי מראחמיסטריווקא שליט"א מברך ברכת המזון, רואים בחוש שהרבי נמצא בעולם אחר, הרבי נמצא בעולם של ואני קרבת אלקים לי טוב, כל קטע בברכת המזון, כל מילה בברכת המזון, איז אַ נִייעַ פֿרִילאַנט - זה יהלום חדש אצל הרבי שליט"א, חמדה, טובה, ורחבה, בהמשך, אנחנו מודים לך, ועל ציון משכן כבודך, זר לא יבין זאת, תבואו תראו מקרוב.

מסתיים ברכת המזון, כל הציבור הקדוש מצטופף לשמוע דברי אלקים חיים, איזה התעוררות תשובה קיבלתי. אחרי שהרבי שליט"א מברך את הציבור הקדוש, ואת כל עמך בית ישראל, הרבי מזכיר את ההפטרות של פרשת השבוע פרשת דברים, שבת חזון, והרבי מתעקש לקרוא את הפסוק מתוך ספר ישעיה (א, טו-טז), **רַחֲצוּ הַזָּנוּ הַסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם מִנְּגַד עֵינֵי חַדְלוּ הָרַע. לְמַדּוּ הַיָּטֵב דַּרְשׁוּ מִשֶּׁפֶט אַשְׁרוּ חֲמוֹץ שִׁפְטוּ יְתוֹם רִיבוּ אֶלְמָנָה**. הרבי מזכיר את דברי רש"י הקדוש, 'עשרה אזהרות של לשון תשובה יש כאן, כנגד עשרת ימי תשובה, וכנגד עשרה מלכיות זכרונות ושופרות'. כדאי מאד להוציא תנ"ך מהארון, וללמוד את הרש"י הקדוש בעיון בפנים.

מורי ורבותי, מורי ורבי אביהם של ישראל, מרן הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, מאד חיבב את מרן הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א, יבדל לחיים טובים ארוכים, הוא היה משנן לנו תמיד, הוא - היה אומר, עַרְ זָאָגְט זִיף אַרױס - האדם מה שהוא, זה מה שהוא זועק. כשהרבי זועק ברש"י הקדוש על עשרת ימי תשובה, זה לא זעקה חיצינית לציבור, הרבי שליט"א בחודש אב נמצא עמוק כבר בחודש תשרי. צדיקים אמרו, **יְהֵא רַעְוָא קַמֵּיה דְתַשְׁרֵי עַל עֵמִיה**, שחודש תשרי ישפיע על העם לכל השנה, ולא רק לחודש תשרי עצמו.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריות גופא, שימשיך להשפיע על כל כלל ישראל בני חיי ומזוני, השפעות טובות, ושנזכה כבר בשבוע של תשעה באב, קרא עלי מועד, שיום תשעה באב יהפך ליום טוב, ושמרן הרבי שליט"א ילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

מורי ורבותי, מורי ורבי אביהם של ישראל, מרן הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, מאד חיבב את מרן הרבי מראחמיסטריווקא שליט"א, יבדל לחיים טובים ארוכים, הוא היה משנן לנו תמיד, הוא - היה אומר, עַרְ זָאָגְט זִיף אַרױס - האדם מה שהוא, זה מה שהוא זועק. כשהרבי זועק ברש"י הקדוש על עשרת ימי תשובה, זה לא זעקה חיצינית לציבור, הרבי שליט"א בחודש אב נמצא עמוק כבר בחודש תשרי. צדיקים אמרו, **יְהֵא רַעְוָא קַמֵּיה דְתַשְׁרֵי עַל עֵמִיה**, שחודש תשרי ישפיע על העם לכל השנה, ולא רק לחודש תשרי עצמו.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריות גופא, שימשיך להשפיע על כל כלל ישראל בני חיי ומזוני, השפעות טובות, ושנזכה כבר בשבוע של תשעה באב, קרא עלי מועד, שיום תשעה באב יהפך ליום טוב, ושמרן הרבי שליט"א ילווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

מאוצרות הפרשה

עשר תעשר את כל תבואת זרעך (יד, כב). ודרשו רבותינו ז"ל (תענית ט). **עשר בשביל שתתעשר**. להבין זה נראה, דהנה כשאדם עושה צדקה, אזי הצדקה עולה למעלה לפני הקדוש ברוך הוא. והנה על דרך משל, האדם הנותן זהב אחד או מדה אחת תבואת מעשר, כשהצדקה עולה למעלה ומסתכלין, זה המעשר מאין הוא בא, והוא בא מחמת שהיה לו עשרה זהובים או עשרה מדות תבואה, ונמצא אלו העשרה זהובים והעשרה המידות כולם נכנסין במצוה זו, כי מחמת שיש לו עשרה זהובים ועשרה מידות, נותן אחד זהב או אחד מדה.

ובזה זוכה לשנה הבאה שיתן ל' זהובים ו' מדות מעשר, דהיינו שיהיה לו מאה זהובים ומאה מדות תבואה, ונמצא שכל התבואה שהיה לו בפעם הראשון, דהיינו עשרה מדות שממנו נתן מדה אחת מעשר, על ידי זה זוכה שבשנה הבאה יזכה שיתן ממאה מעשר. והטעם לזה, כיון שכולם נכנסין במצוה כ"ל. זהו 'עשר' כשתתן מעשר, 'תעשר את כל תבואת זרעך', לשנה הבאה תזכה שכפי התבואה שהיה לך בשנה העבר, יהיה עתה כל התבואה מעשר כ"ל. זהו הרמז 'עשר בשביל שתתעשר'.

עשר תעשר את כל תבואת זרעך וכו' (יא, כב). נראה לי על דרך שאמר התנא (אבות פ"ד מ"ב) **שכר מצוה מצוה**. וזהו הפירוש **עשר תעשר**, כשתתן מעשר פעם אחד תזכה עוד לעשר. **את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה**, רצה לומר גם תזכה שכל תבואת זרעך שהוציאה השדה בשנה העברה, תהיה לשנה הבאה הברכה בשדה, שיעלה המעשר כמו כל התבואה של שנה העברה, וכן כל שנה ושנה. **וזהו תעשר את כל כ' שנה שנה**.

(נועם אלימלך ראה)

נקודה למחשבה:

פניני קודש

לאור תורתו של כ"ק מרז אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

השבייתה והעונג בשבת - מצד היותנו למעלה מן המזל

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וגו'. והקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וגו' (דברים יא, כו-כח).

אימת ב"ישועות יעקב" (פר' ואתחנן ופר' תצא, א"ח רמב), שבשבת משמש מזל "שבתאי", אשר כל הנעשה בו הוא שממון ותוהו... והוא יום תוגה", אולם, אצלנו השבת היא יום שמחה ואורה, כי "מיום בחר בו לסגולתו הוציאם מתחת שעבוד המזלות... ואין המזל שולט עליהם".

לפי זה, הוא כותב דבר נפלא (א"ח רמב), כי "מה שאסור בעשיית מלאכה אין זה מהפלאה, כי הוא שממון ותוהו כל הנעשה בו", כפי שאנו מוצאים אצל חלק מהאומות הנמנעים מעשיית מלאכה ביום זה מהאי טעמא.

"אמנם מה שהוא עפ"י ציווי השם לשמוח בו, הוא נגד מזל היום, כי כפי מזלו אין בו שמחה, ועל כן כשאנו שמחים בו ואין אנו עושים מלאכה, מורה כי מצד מצות ה' אנו עושים גם שניהם".

לפי זה יש לומר, שכאשר בני-ישראל אכן שומרים ומענגים את השבת מצד מצות השם, אז הם זוכים להדבק בשמא דקוב"ה, למעלה מן המזלות, ומשם מושפע עליהם שפע רב בלי גבול על כל השבוע.

אולם, כשכונותם בשמירת שבת היא מחמת המזל, ולא מחמת ציווי השי"ת, אז ח"ו הם עלולים להמשיך על עצמם שממה ועצב מצד המזל "שבתאי".

כפי שמצינו במדבר בעת ירידת המן, ש"יצאו מן העם ללקוט" מן בעיצומו של שבת, כי סברו שגם בשבת ירד להם המן, וטעותם נבעה מכך שהשבייתה בשבת היא רק מצד מזל שבתאי, והמן אינו תחת שליטת המזל, וגלל מחשבה זו המשיכו עליהם עצב מצד עמלק שבא להלחם בהם ("ישועות יעקב" א"ח שם).

הוא אשר דבר הכתוב: "ראה אנכי נותן לפניכם היום" - קאי על שבת קודש (כדמצינו ששלש סעודות שבת נלמדות מ"תלתא היום", שבת ק"ז, ב) שניתנה לנו במתנה מאתו יתברך (שבת י, ג).

ובזה יש "ברכה וקללה", כי כאשר תשמרו שבת מחמת ציווי השי"ת - "אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם", אז תזכו ל"את הברכה" לכל השבוע.

ואילו "אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם", ששמירת שבת לא תהא אצלכם מחמת ציווי הבורא, אלא מחמת המזל, אז תמשיכו עליכם היפך במרכה, ח"ו.

מלבד זאת, עצם מחשבה זו נחשבת לכם מעין מחשבת עבודה זרה, כמו "ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם", כי זהו מעין מחשבת "עבודה זרה" של דור אנוש שהיו סבורים שהעולם נמסר ביד המזלות (רמב"ם הל' ע"ו פ"א ה"א).

ואילו כשתשמרו שבת כהלכתה לשם ציווי הבורא יתברך, ולא מחמת המזל, בזה גופא אתם מחזקים בקרבכם את האמונה שאתם נתונים ביד הקב"ה בעצמו, ולא בידי המזלות, ובה גופא הוא תיקון ל"עבודה זרה כדור אנוש" (שבת ק"ח, ב).

(סעודה א' תשמב)

המלחמה עם הסטרא אחרא - רק על ידי ריבוי תורה ומצוות

כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת. ובא האות והמופת אשר דבר אליך לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם. לא תשמע אל דברי הנביא ההוא וגו'. אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו ואת מצוותיו תשמרו וגו'. והנביא ההוא או חולם החלום ההוא יומת וגו' (דברים יג, ב-ד).

ישנם שני סוגי מלחמה כנגד אויב: א. "מלחמת תנופה" - יוצאים ביד רמה בחרב ובקשת כנגד השונא, להכריעו ולהכניעו ולהפילו. ב. "מלחמת מגן", כשראשי מדינה חוששים לצאת

למלחמה בשדה הקרב מול מדינת אויב, אזי הם מבצרים וממגנים את מדינתם בחומות ובמבצרים חזקים כדי שהאויב לא יוכל לפגוע בהם.

גם במלחמה עם הסטרא אחרא יש שתי דרכים: א. לצאת כנגדה בחרב, להמיתה ולהכניעה ולהפילה. ב. לבנות מבצרים ומגדלים לעצמו - על ידי ריבוי תורה ומצוות ומעשים טובים, שבעטיים לא יוכל האויב לתקוף אותו ולהפילו.

ענין זה מצינו בחז"ל לגבי מלחמת היצר, שכאשר אדם חזק בקדושתו, אזי יש בו כח של "ריגזו יצר טוב על יצר רע" (ברכות ה, א), דהיינו, שהוא רשאי לצאת למלחמה מול יצר הרע, על ידי שיביא את עצמו לידי נסיון במטרה להלחם עמו ולהכניעו ("צחו - מוטב").

ואילו כשהוא רואה שאין בו כח זה, והוא עלול להפסיד במערכה, אז אינו רשאי להביא את עצמו לידי נסיון, אלא יבחר לעצמו את הדרך השניה, של בניית מבצרים לעצמו - על ידי תורה וקריאת שמע וכדומה, כדי שהיצר הרע לא יוכל לפגוע בו ("זאם לא, יעסוק בתורה... יקרא קריאת שמע" וכו').

הן הנה הפסוקים שלפנינו:

כאשר יקום בקרבכם נביא שקר מכוחות הסטרא אחרא, אזי יש שתי עצות כנגדו: א. "אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו" וגו', לבצר ולמגן את עצמך על ידי תורה ומצוות, ולא לצאת למערכה גלויה עם הסטרא אחרא. ב. "הנביא ההוא... יומת", לצאת למלחמה נגד הסטרא אחרא, להכניעה ולהמיתה.

בזמן שבית המקדש היה קיים, כשכח הקדושה היה בתקפו, היה ניתן לצאת למערכה כנגד הקליפות, להמיתם ולהכניעם.

ואילו בזמנינו, שיד הסטרא אחרא תקיפה, אז אין עצה ואין תבונה אלא "אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו" וגו', ומתוך כך, תהיה מבוצר ומוגן באופן שלא תוכל הסטרא אחרא לתקוף אותך ולשלוט עליך.

(סעודה ג' תשלז)

על ידי התשובה זוכים למירוק הזוהמא - גם מזוהמא שאינה תלויה במעשינו

בנים אתם לה' אלקיכם וגו'. כי עם קדוש אתה לה' אלקיך ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה וגו' (דברים יד, ב-ג).

כשאדם עושה תשובה על חטאיו, אזי הוא עלול לירא בנפשו, כי אמנם תיקן את מעשיו, אבל מסתמא יש בו זוהמא מצד חטאי אביו ואמו או דורות קודמים שהשפיעו עליו לגריעותא, והנה כי כן, איך יוכל להעביר מעצמו זוהמא זה?!

ברם, העצה לכך היא, להתבונן בכך ש"שלשה שותפים באדם, הקב"ה ואביו ואמו", וממילא גם אם מצד האב והאם נכנסה בנו זוהמא, הרי עדיין השותף השלישי בכל כוחו וקדושתו מגן בעדנו ומסייע לנו להתרחץ מזוהמתנו עד גמריא.

כמו כן, ניתן להתחזק על ידי ההתבוננות שאנו מזרע אברהם יצחק ויעקב שהנחילו קדושה וטהרה לדורות עולם, ובזכותם ומכוחם נוכל להיות מקודשים בתכלית הקדושה, גם מזוהמא שאינה תלויה במעשינו שלנו.

זהו דכתיב: "בנים אתם לה' אלקיכם", זוהי ההתבוננות הראשונה שהקב"ה הוא אבינו (כביכול, בשותפות עם האב והאם הגשמיים). "כי עם קדוש אתה לה' אלקיך" - "קדושת עצמך מאבותיך", זוהי ההתבוננות השניה שאנו מזרע אברהם יצחק ויעקב שהנחילו קדושה לדורות.

ומתוך כך חזקו ונתחזקה: כי "בך בחר ה' להיות לו לעם סגולה" - הדבר תלוי רק בך, כי אתה בעצמך תוכל ע"י תשובתך להתקדש ולהטהר גם מרפש וזוהמא שאינם תלויים במעשים שלך.

(סעודה א' תשמב)

העבודה בחודש אלול -
חיפוש ובשפוש המעשים

כ"ק מרן מהר"ש ז"ע גילה לנו, ש"אלול" הוא מלשון "חיפוש", כפירוש התרגום עה"פ (במדבר יג, ב) "ויתורו את ארץ כנען - ויאאלו", כי בחודש אלול מוטל על כל אחד חוב לחפש ולפשפש ולמשמש במעשים שעשה במשך השנה, הן בעבירות שנכשל בהן רח"ל, והן במצוות שלא היו בשלימות, שעל כולנה יש לשוב בתשובה מתוך שברון לב וחרטה אמיתית. לפי דבריו יש להוסיף תת רמז בפסוק (דברים א, כב) "נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישיבו אותנו דבר" וגו', אנשים לפנינו ויחפרו לנו ראשי תיבות אלול, רמז על העבודה בחודש זה לתור ולחפור אחר נגעי הנפש, ולהתעורר מתוך כך לתשובה שלמה ("וישיבו אותנו דבר" - מלשון תשובה).

יש בזה חסד רב ועצום מאתו יתברך, כי באמת היה צריך האדם במשך כל השנה כולה לחפור ולתור אחר נגעי נפשו, ולהתעורר בתשובה דבר יום ביומו, אולם, הקב"ה רב חסד העניק לנו חודש זה במתנה, שגם אם לא השכלנו לחשב חשבון נפשנו במשך השנה, נוכל בחודש זה לחשב חשבון נפשנו על כל השנה כולה, כדי שכאשר יבוא יום הדין, נוכל לצאת זכאי בדינו.

הוא הרמז בצירוף של חודש אלול היוצא מן הפסוק (דברים ו, כה) "וצדקה תהיה לנו" כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלקינו".

כי מצד שורת הדין היינו אמורים לחשב חשבון נפשנו "ליראה את ה' אלקינו... כל הימים" (שם כד), ולא לסמוך על אחרית השנה, אולם, הקב"ה עשה עמנו צדקה והעניק לנו חודש זה לחשב חשבון נפשנו בימים אלו בהם אנו עומדים "לפני הוי"ה אלקינו" - לפני היום הגדול שבו יעמוד הקב"ה מכסא רחמים (הגרמז בהוי"ה) לכסא דין (הגרמז באלקינו) כדי לשפוט אותנו.

ומתוך הכנה זו, בבוא היום הגדול והנורא, נוכל להיות סמוכים ובטוחים בו יתברך שיזכנו בדינו לכתבנו ולחתימנו בספרן של צדיקים גמורים לאתרת לחיים טובים ולשלום.

(סעודה א' תשלג)

כשהיה הרה"ק ר' שמואל מסקאהל זצ"ל מגיע לבעלזא, אל אחיו כ"ק מרן מהר"ד ז"ע, היו בניו וחתניו של כ"ק מרן ז"ע מגיעים להקביל פניו בתחנת הרכבת, ובראשם היה מגיע חתנו כ"ק מרן מהר"א ז"ע.

פעם הגיע הרה"ק מסקאהל לבעלזא, כדי להביע ברכת תודה, לאחר שהושם במעצר עקב תעודותיו שלא היו מסודרות, וכ"ק מרן מהר"ד ז"ע נחלץ חושים לשלוח את העסקנים לחלצו חיש ממאסרו.

כמו בכל פעם, גם בפעם הזאת יצאו בני וחתני כ"ק מרן ז"ע להקביל פניו, אולם, גלגלי המרכבה נשברו בדרך, וכתוצאה מכך לא עלה בידם להגיע לקבל את פניו, ורק החסידים - שהלכו ברגל - הגיעו להקביל פניו.

כשנכנס הרה"ק מסקאהל אל אחיו, שאלו: "מדוע לא שלחתם את בניכם וחתניכם לקבל את פני, כמו בכל פעם?!". והוסיף בדרך צחות: "אמנם כבר מצינו אצל אברהם אבינו, שכאשר נשבה אחיו, נחלץ חיש לפדותו, ולאחר מכן 'וירק את חניכיו', החסידים הלכו לקבל את פני אחיו בצאתו מבישו, ואילו 'ילידי - ביתו', את ילדיו הותיר בביתו".

"אבל", המשיך הרה"ק מסקאהל לשאול, "מדוע לא שלחתם את ה'בטלן' לקבל פני", כשכוונתו לחתנו הגדול כ"ק מרן ז"ע. השיב לו כ"ק מרן מהר"ד ז"ע: "יא, איך ווייס אז ער איז א בטלן". וסיפר: "הרה"ק הרבי ר' בער ז"ע נהג להתפלל ביחידות, ורק לתפילת 'אין כאלקינו' הכניסו מנין מצומצם לחדרו. כמוכן שלמעמד גדול זה לא נכנסו פשוטי עם, ורק גדולי החסידים זכו להכנס אל הקודש".

"כשהגיע הרה"ק החוזה מלובלין ז"ע למעורטש, הכירו בני החבורה בגדלותו, ולמרות היותו אברך צעיר צירפו אותו למנין". "כשראה הרבי ר' בער את הנכנסים לחדרו לא היה מרוצה, ואמר למשמשו, מדוע הבאת לי את הבטלן הזה?! כשכוונתו על הרה"ק מלובלין ז"ע".

"כאשר החל הרבי ר' בער באמירת 'אין כאלקינו' נפל פחד עצום על הרבי מלובלין עד שהתמוטט והתעלף, ובקושי השיבו את נפשו". "אחר התפילה אמר המגיד למשמשו: הלא אמרתי לך שאברך זה הוא בטלן, כשאני אומר 'אין כאלקינו' נפתחים שבעת הרקיעים ורואים בחוש שאכן אין כאלקינו, הוא ראה זאת והתעלף. רוצה אני באנשים בעלי עיני-בשר שאינם מאומה ואינם מתפעלים ממאומה..."

והפטיר כ"ק מרן מהר"ד ז"ע: "אכן, צדקו דבריכם שבני-חתכם הוא אכן 'בטלן'..."

(כ"א אב תשלט)

סיפר לי הגאון רבי פישל סופר זצ"ל: כשהגעתי לאר"י היה תקופת צע, וכמעט לא היה לנו מה לאכול. בתקופה זו היה מחיר העופות יקר מאד, ולא זכיתי לאכול שטיקל עוף בסעודת ליל שבת. לאחר הסעודה הלכתי לטיש' של כ"ק מרן ז"ע, עם תקוה בליבי לקבל שיריים מהבשר, וכך אצא ידי חובת אכילת בשר בשבת קודש.

ישבתי בצד השולחן, והשבעתי את עיני מראיית פני הקודש. בשעת חלוקת הבשר שאל כ"ק מרן ז"ע לשמם של היושבים בצד השולחן, עד שהגיע לשמי, וכאשר אמרו לו את שמי, קרא לי, ונתן בידי חתיכת בשר גדולה פי-כמה מהשיריים שחילק לשאר האנשים. בפעם הבאה כשהגעתי, כבר היה לי בשר בבית, וחשבתי לעצמי שכעת איני צריך לקבל בשר מכ"ק מרן ז"ע. למרבה הפלא, בשעת חלוקת השיריים מהבשר, שאל שוב כ"ק מרן ז"ע לשמם של האנשים, וחילק שיריים לכל אחד, וכשהגיע תורי הפסיק לחלק.

(כ"א אב תשמט)

מנהגו של כ"ק מרן ז"ע היה, שכאשר הגיעה אליו הזכרה על חולה, היה נוהג למשמש באצבעותיו ולהסתכל עליהן, ולאחר מכן היה מאציל את ברכתו.

פעם שאל הרב טביומי ז"ל (רבי טוביה יהודה גוטנשטאם) מרביני תל-אביב את כ"ק מהר"ם מבילגורייא ז"ע לפשר הנהגת קודש זו. השיבו כ"ק מהר"ם ז"ע: היום בבוקר בא אלי איש מכובד עני, וביקש ממני תרומה, ונתתי לו ביד רחבה. לאחר מכן ביקש ממני שברצוני להכנס אל אחי שליט"א כדי להזכיר איזה ענין. השעה לא היתה כשרה לכך, ולכן מסר לי את הענין כדי להזכירו אחר כך בקודש פנימה. לאחר כמה שעות נכנסתי אל אחי והזכרתי את הענין, וראיתי שהוא מסתכל על אצבעות ידי הקדושות בשעה זו.

אף שכבר ראיתי כן הרבה פעמים, עם זאת, היום נתתי לבי להתבונן בפשר הנהגה זו, ועלה בדעתי לבאר הענין על פי דברי זקני (כ"ק מרן מהר"ש ז"ע) ז"ל, שאמר על הפסוק (בפרשתנו פר' ראה, דברים טו ח): "לא תקפוץ ירך מאחיך האביון כי פתוח תפתח את ירך לו", ופירש הכוונה על פי מה דאיתא בגמרא (ב"מ ע"א, א) ובשו"ע (י"ד סימן רנ"א), שיש כמה מדרגות בנתינת צדקה, כי עני שהוא קרוב משפחה קודם לעני אחר, ועניי עיך קודמין לעניי עיר אחרת, ועוד.

והנה פשוט הדבר שכאשר פותח האדם את ידו, אין האצבעות כולן שוות בגודלן, אבל כשקופצים את האצבעות אל תוך כף היד, אז כל האצבעות נראות שוות.

וזהו שבא הכתוב ללמדנו: "ולא תקפוץ את ירך" כי לא כל המקבלים שווים, אלא "פתוח תפתח את ירך", ונראה שיש חילוקים באורך האצבעות, וכך גם בנתינת צדקה ישנם חילוקי מדרגות, עכ"ל ק"ז"ל.

הפטיר כ"ק מהר"ם ז"ע: כך אפשר לפרש גם את ענין הסתכלות רבותינו הקדושים על אצבעות ידיהם בשעה שהם עוסקים להמשיך ממרומים ישועות ורפואות, כי הנה ידוע, שלא כל המשכות שוות, יש שצריך להמשיך ישועה מעולם זה, ויש שהישועה צריכה לבוא מעולם גבוה יותר.

וזהו עבודת ההסתכלות על האצבעות, כי כמו שהן אינן שוות בגודלן, כך המשכת ישועות אינה תמיד באופן שווה, אלא הכל לפי המדה - לפי מדת הישועה הנצרכת ולפי מדת האיש הנצרך לישועה.

(כ"א אב תשכז)

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב. גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכ.

הזון יהוקאל
רבי יהוקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

מלליצי יין עשיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען
פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרענגה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

וייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

תירוץ

דייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רענגה רב, און ר' יהוקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

דייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רענגה רב, און ר' יהוקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

ל"ג הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

המלכות בשלושים מעלות, והכהונה בעשרים וארבע. (אבות פ"ו מ"ה). יש שגרסו: שהמלכות 'נקנית' וכו' והכהונה 'נקנית' בעשרים וארבע. ונראה שצדקו אלו שלא גרסו כן במשנה, דעל המלכות והכהונה לא שייך בהם 'קניה' כלל, שהרי המלכות תלויה במזל, והכהונה תלויה בלידתו, שאם נולד לאביו שהוא כהן הרי הוא כהן, ואם נולד לאביו שהוא משבטים אחרים הרי הוא כמוהם ואינו כהן, אך התורה מי שירצה לזכות בה צריך שיקנה בעמלו. והנה יש לדקדק במה שמצינו שבכ"ד המנוים בתחילה, שנה את כולם בב"ת בתלמוד, ב'שמיעת האוזן וכו', ולאחר מכן נקט את רובם בה"א הידיעה, ה'מכיר את מקומו, הש'מח בחלקו וכו'. ויש לומר משום שה"כ הראשונים הם דברים שצריכים מעשה וטורח גדול והמשך זמן רב עד שישתלם בהם, שהרי צריך ללמוד תמיד, ולא די ללמוד פעם אחת או יום אחד, וכן שמיעת האוזן לא די לשמוע פעם אחת, אלא צריך בכל יום ובכל עת לשמוע מחדש, וכן כולם. וכשהאדם מתחיל איזה פעם ללמוד לשמוע ולהבין וכדומה, עדיין אינו דבר שלם ראוי לקנות את התורה בו, ואינו נקרא לימוד ושמיעה, רק התחלת הלימוד ושמיעת האוזן, ויש הפרש גדול ביניהם בין בכמות ובין באיכות, שמי שלמד הרבה, משיג יותר בלימודו ממה שמישג מי שמתחיל ללמוד, שבללימוד הראשון אי אפשר להשיג מה שמישג בלימוד האחרון. אמנם הכ"ד האחרונים שהוזכרו במשנה, אינם צריכים טורח והמשך זמן לקנותם, אלא כשיחשוב בלבו להיות מכיר את מקומו ולהיות שמח בחלקו ולעשות סייג לדבריו, סגי בהכי, ואין צריך לטרוח לקנותם, אלא לקיים מעט, וזמנם הצריך להם בלבד, ואין שום הפרש במעשה בין מי שמכיר את מקומו פעם אחת, למי שמכיר את מקומו אלף פעמים, אלא שזה עשה הרבה וזה עשה מעט, אך אותו המעט הרי הוא שלם מעצמו, אלא שהוא מעט הכמות אך לא מעט האיכות. ולפיכך רק בכ"ד האחרונים כתבם בה"א הידיעה, כי הם נעשים בשלימות אף כשמיקיימם אותם רק פעם אחת, משא"כ בכ"ד הראשונים לא מגיעים לשלימות רק אחרי טירחה מרובה. (תולדות שמשון פ"ו מ"ה).

מנחה חדשה' להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עוונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

במדרש (בראשית רבה ב:ה): "אמר ר' אבהו, בתחלת ברייתו של אדם צפה הקב"ה במעשיהן של צדיקים ובמעשיהם של רשעים, הה"ד 'כי יודע ה' דרך צדיקים וגו'" (תהלים א ו). 'והארץ היתה תהו ובהו' אלו מעשיהן של רשעים, 'ויאמר אלקים יהי אור' אלו מעשיהן של צדיקים. אבל איני יודע באיזו חפץ, אם במעשה אלו או במעשה אלו, כיון דכתיב 'וירא אלקים את האור כי טוב' הוי במעשיהן של צדיקים חפץ ואינו חפץ במעשיהן של רשעים". והוא תמי' וכי הו"א שהקב"ה חפץ במעשיהן של רשעים.

אך הנה ידוע מאמרם ז"ל (שבת לא א-ב): מאן דאית ליה תורה ולית ליה יראה, דומה כמאן דמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו, בהי עייל. כי "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא י). וזאת הוא מדתו של הצדיק, עובד ה' בלב שלם, ומקדש ומטהר מחשבתו להיות דבוק בהבורא ית', ואחר כך הוא לומד תורה לשמה, ותורת חסד על לשונו (עי' סוכה מט:). ועל ידי זה זוכה לדברים הרבה, ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והתלמוד מביאו לידי מעשה (עי' אבות פ"ו מ"א). וזהו שאמר דוד המלך ע"ה: "כי יודע ה' דרך צדיקים" (תהלים א ו), היינו דרך והתנהגות הצדיקים לקדש עצמם בהדבר הזה, אשר ה' בלבד יודע ולא זולתו. וזהו המחשבה, אשר אפילו מלאך אינו יודע מחשבות האדם ותחבולותיו, ורק ה' בלבד הוא בוחן לבות, ויודע עשתונות בני אדם.

ודרך הזה, לקדש המחשבה ולטהר המוח ממחשבות זרות, מן "רשעים תאבד" (תהלים שם), רק אפילו לומדים תורה הוא ג"כ שלא לשם שמים, רק להראות גודל חריפותם ובקיאותם בים התלמוד, אשר לזה נוח שלא נברא משנברא. ואף שאמרו ז"ל (פסחים נ ב): לעולם ילמוד אדם שלא לשמה - הוא רק שאם רוצה ללמוד לשמה, ואינו יכול מאיזו סבות שונות, ילמוד שלא לשמה ויצפה שאח"כ ימלא ה' משאלות לבבו לטובה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. אבל אם אינו רוצה לכתחלה ללמוד רק להתגאות, ואין שום נקודת יראה בו, נוח לו שלא נברא יותר משנברא.

וזה שאמר המדרש, "והארץ" היינו פעולה הגשמיות הנראה לעינים, היינו שהוא לומד תורה בפועל כמ"ש לעיל, אבל אם ח"ו הוא "תהו" בלא דחילא ורחימא (עי' תיקוני זוהר י [דף כה ב]), "ובהו" ריק מן הכוונה שצריך לכוון בלימודו לשם שמים, זהו "מעשיהן של רשעים" שלומדים תורה בלי דחילו ורחימו רק להתפאר. "ויאמר אלקים יהי אור" היינו שלעסק התורה צריך להיות אור השכל והמחשבה דבוקה בה ללמוד לשמה, זהו "מעשיהן של צדיקים" שלומדים תורה לשמה, ומקדשין ומטהרין המחשבה מקודם ואח"כ לומדים תורה. "אבל איני יודע באיזו מהן חפץ הקב"ה יותר, אם במעשה אלו" ללמוד תורה בלא קדושה ובלא דחילא ורחימו ובלבד שילמוד, "או במעשה אלו" לקדש ולטהר המחשבה מקודם להיות דבוק בהקב"ה, ואח"כ ללמוד תורה לשמה בקדושה ובטהרה. "כיון דכתיב 'וירא אלקים את האור כי טוב' הוי במעשה צדיקים חפץ" כנ"ל. "ואינו חפץ במעשיהם של רשעים" ללמוד תורה לקנטר ולהתגאות - כי "גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל" כתיב. יהי רצון, שנזכה ללמוד תורה לשמה, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות נחת רוח ליוצרינו בתורתנו, אכיה"ר.

בלב הנותן אמונה ובטחון בהש"ת דאין זה גרעון מרכושו, רק ע"י כך יתרבה רכושו, על כן הרשות בידו ליתן על מנת לקבל פרס, שבזה מראה לעין כל שמאמין

בה' שירויח ע"י מצות צדקה. ויסוד מדת בטחון למדנו בפעם ראשון מאברהם אבינו שאמר ללוט שיוכל לפנות לימין ולשמאל, 'ואם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה', כי הכל מאת ה', ובכ"מ הוא תחת השגחת

ד רק למראית העין אינו נותן ממון משלו, אבל באמת הדין הוא דמלוה להוצאה ניתנה, והוי שלו.

הש"ת'. וזה הכונה 'עשר תעשר, עשר בשביל שתתעשר', שזה מורה שיש לו בטחון בה', הדא הוא דכתיב אם השמאל ואימנה אם הימין ואשמאילה.

כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר ה' אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיק האביון. איתא בב"ב (דף י:). מה יעשה אדם ויהיו לו בנינים זכרים, ר"א אומר יפזר מעותיו לעניים. ותמוה, איזה מדה כנגד מדה הוא דיען שנותן צדקה לכן זוכה לבנים. והמהרש"א כתב שמרומז בפסוק 'אשרי איש ירא את ה' וגו' גבור בארץ יהיה זרעו וגו' פזר נתן לאביונים', כי כיון שפזר נתן לאביונים, על כן זכה ש'גבור בארץ יהיה זרעו', עכ"ד. ויש לומר עוד, דידוע מה שכתב העקרים דשורת הדין היה שעונש יהיה נצחי, והשכר זמני, רק מחסד ה' להפוך משפט רשעים בגיהנום י"ב חודש, והשכר נצחי. ועל כן מי שנותן צדקה ומרחם על הבריות כי חס ורוצה בקיום העולם, ראוי לו השכר פרי הבטן, אשר עיקר המצוה כי לא לתהו בראה לשבת יצרה לקיום המין. ומה שזוכה לבנים זכרים, הוא דמצות מילה הרי הוא דומה למעשר, דמילה הרי הוא המעשר מגופו, וע"י שמקיים מצות מעשר בממונו, זוכה ג"כ ליתן מעשר מגופו.

לע"נ הר"ר אברהם ב"ר יוסף הכהן זצ"ל חתן בעל לב העברי יא"צ כ"ו סיון

נתון נתן. הרהרתי אם לזה ממון ונתון זאת לצדקה, [אם ראוי לעשות כן], דלכאורה לפי מראית עין אינו נותן ממון משלו, כי אם המלוה נותן. ואמר הכתוב דבכל זאת, גם אם 'נתון' צדקה ממון של זולתו, 'נתן', זלא ירע לבבך' פן עבירה בידך, כי אתה בעל חוב ואין הממון שלך, 'כי בגלל הדבר הזה

יברכך ה' אלהיך, ותשלם לו בהרווחה.

[והנה כל זה הוא אם כבר לזה ממון לצרכו, ואח"כ נותן זאת לצדקה] אבל איני

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה'

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון."

עשר תעשר את כל תבואת זרעך. איתא במדרש: 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך, ואם לאו 'היוצא השדה' זה עשו, ע"כ. אפשר לומר לפי מה שאמרו חז"ל דבזמן שאין ישראל מקיימים מצות צדקה כראוי, מעמיד עליהם הקב"ה מלך קשה וליקח ממוןם בחזקה.

רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

מחורף עצל לא יחרוש ושאל בקציר ואין. שלמה המלך דרש בספר משלי לבאר כלל כל המדות הטובות כדי שיתרחק האדם מן המדות המגונות ויתקרב אל החמודות, ובכללם מדת הזריזות והעצלה, לפי שמדת העצלה היא שורש לנזקים הרבה וסבה לכמה מכשולות: יש עצל בביתו, ויש עצל בגופו, ויש עצל בנפשו, ויש עצל בתורה ובמצות ובמעשים טובים. **יש עצל בביתו.** כי מי שיצטרך לתקן תקרה בביתו, אם יתקנו מיד יוכל לתקנו בהוצאה מועטת, ואם יתעצל בדבר ויתרשל בו, סוף שיצטרך להוציא כל ממונו עד שירש וימך, ועל זה אמר שלמה: "בעצלתים ימך המקרה".

יש עצל בגופו. אם ישתדל האדם בעניני גופו וצרכי מזונותיו וישמח בחלקו ויספיק לו הבינוני ולא יבקש המותרות, אז יוכל להשיגם, ואם יתעצל בהן ולא יחשוב בהן כלל ויסמוך על הנס, ימות ברעב, ועל זה אמר שלמה ע"ה: "מתאוה ואין נפשו עצל".

יש עצל בנפשו. כלומר שיתעצל בתקון מדותיה, לפי שהנפש במדותיה כדמיון האדמה, כשם שיש אדמה טובה נוחה להעבד, ויש שעבודתה קשה, ואעפ"כ אין העובד צריך להניחה להפסד ושיתרפה בה, אלא שיעמול בה כפי כחו, ועל זה אמר שלמה ע"ה: "גם מתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית". כן בנפשות יש נפש טובה תקבל המוסר במעט תוכחות ומעט עמל, ויש נפש קשה להנהיגה להמשך אחר השכל, ואם הוא משתדל ועמל בתקון מדות נפשו כעמל העובד באדמתו, אין ספק שישמנה מעט מעט אל המדות הטובות, ועל זה אמר שלמה ע"ה: "על שדה איש עצל עברתי ועל כרם אדם חסר לב", המשיל התאוה לשדה, לפי שהוא מתולדות החומר, ואם לא ינהיגנו כראוי ויניח התאוה על דרכה, הנה הוא משחית גופו ונפשו, זהו: "וגדר אבני נהרסה".

יש עצל בתורה ובמצות ובמעשים טובים. אם הוא מתעצל בחכמת התורה ואינו טורח במצות ובמעשים טובים בעוה"ז, במה יזכה נפשו לעוה"ב, וזהו שאמר בכאן: "מחרף עצל לא יחרוש ושאל בקציר ואין", יאמר, כי העצל אינו משתדל במה שיצטרך באותו זמן, שהוא ראוי להשתדל בו, והמשיל כל עצל באיזה דבר שיהיה לעובד אדמה שהוא יושב בטל בחורף שהוא זמן החרישה ולא יחרוש, והמשיל עוה"ז לחורף שהוא זמן ממשלת הלבנה, ועוה"ב שהוא עיקר המשילו לקיץ שהוא ממשלת השמש, ודבר ידוע לכל משכיל כי השמש והירח בעליונים דוגמא, והשמש עיקר. וכן מצינו שהמשיל שלמה הגלות לחורף, הוא שאמר: "כי הנה הסתו עבר" וגו', וכבר דרשו: העוה"ז דומה לערב שבת והעוה"ב דומה לשבת, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא טרח מהיכן אוכל. ביארו לנו כי כשם שיום השבת הוא יום מנוחה, לא יום המעשה והטורח, כן העוה"ב עולם המנוחה והגמול, לא עולם המעשה, ומזה אמרו: אם לא טרח מהיכן אוכל.

והנה עם מדת הזריזות יוכל האדם לקנות חיי העוה"ז, ועם העצלה יכול להפסידם, ועם הזריזות יוכל לקנות חיי העוה"ב, ועם העצלה יפסידם, עם מדת הזריזות יקיים המצות, ויגיע לו מהם החיים והטוב והברכה, ועם העצלה יביא לו המות והרע והקללה, שהרי הרשות נתונה לו והכל תלוי בבחירתו ורצונו, וכל הדברים הם מסורין בידו לעשות טוב או רע, ואז תבא לו ברכה על הטוב והקללה על הרע.

נתון נתן לו ולא ירע לבבך בתתן לו. הנה אע"ג דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אבל שכר 'שמחת מצוה' איכא. ועל כן אמר 'ולא ירע לבבך' דייקי, כי אם תתן בשמחה, 'כי בגלל הדבר הזה', ר"ל 'אשר לא ירע לבבך בתתן לו', ותתן בשמחה 'יברכך ה' בכל משלח ידך', כי רק שמחה של מצוה הוא שכרה בעוה"ז.

על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח. האי 'לאמר' קשה. וי"ל דאמרו חז"ל 'גדול המעשה יותר מן העושה', וזה שאמר הכתוב 'על כן אנכי מצוך לאמר', שתאמר לאחרים 'פתוח תפתח את ידך'.

לע"נ ר' יוחנן ב"ר בנימין זאב וואזנער ה"ד י"א צ"כ ז"ס י"ן **לקיים מצוה בלי ברכה.** נפסק בשו"ע (או"ח סי' שכ"ג), דכלים טמאים הראויים למלאות בהם מים, רשאי למלאות בהם מים בשבת, והם טהורים ממילא, ולא מיחזי כמתקן. ופסק המג"א בשם התשב"ץ,

לנישואין, וע"כ הם חלק המצוה, והוי עשיית המצוה בלי ברכה איסור דרבנן. משא"כ בברכת טבילת כלים דהיא רק ברכת מצוה כעל כל המצות, ומחויבת רק מן החיוב הכללי שחייבו חכמים לברך על כל המצות, וע"כ אינו חלק המצוה הפרטית, רק חיוב ומצוה בפ"ע היא, וע"כ אם טובל בלי ברכה אין הטבילה בעצמותה עבירה, ורק ביטול והעדר הברכה הוא העבירה. וא"כ בנידון דש"ע או"ח הנ"ל דאנוס מלברך, כיון דאם יברך תהיה הטבילה אסורה מפאת מיחזי כמתקן וכנ"ל, א"כ אונס רחמנא פטריה ואין ביטול הברכה עבירה, והטבילה הרי היתר היא בעצמותה, ושפיר מטביל בלא ברכה.

לע"נ ר' יוחנן ב"ר יעקב קאפיל פלישמאן ה"ד י"א צ"כ ז"ס י"ן

שמור. פירש"י: שמור - זו משנה, שאתה צריך לשמרה בבטן שלא תשכח, כענין שנאמר 'כי נעים כי תשמרם בבטןך', עכ"ל. וצריך להבין דהוה ליה למימר 'במוחך', דאין התורה בבטן כמובן. אבל הכוונה שתשמור בטןך ממאכלות אסורות המטמטמים הלב והמוח רח"ל, על כן אמר 'בבטןך'.

כי בגלל הדבר הזה. לכאורה תיבת 'הדבר' כמיותר, והיה לו לומר 'בגלל זה', אך אמרו רז"ל (ב"ב ט:): המפייסו מתברך ב"א ברכות. וזה שדייקה תורתנו הק' 'הדבר', דהכא דיבורא בעי, ולא דיבור אחד בפה ואחד בלב.

יברכך ה' אלקיך. עם האותיות והכולל גימטריה **מרכבה**, שהעושה צדקה משקיט תרעומת העני מעל ה' ונעשה מרכבה לשכינה הקדושה, שעולה ומתפארת בו, כדאיתא בזהר (ח"ג ג): 'חזי במה ברא קאתינא לותך', שהולך בדרכי ה', 'מה הוא

הבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע

'אמליץ טוב למי שילמוד בספרים שלי, וכן אמליץ טוב לכל מי שיפרסם את תורתו'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר

'הגדרות חזון יחזקאל על התורה'

ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר,

או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע

יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

דאין לו לברך על הטבילה, דאם יברך שוב מחזי כמתקן, עכ"ד. ותמה עליו בשו"ת אבני מלואים (סי' יז), וז"ל: היכא שריני ליה לכתחלה להטביל בלא ברכה, הא תנן דשומע ואינו מדבר וכן ערום לא יתרומו משום דאין יכולים לברך. ובשו"ת מיימוני (ה' אישות סי' י"ח) גבי ברכת חתנים דבעי עשרה, דעתו דאם אי אפשר בעשרה אין מעכב, וע"ש שכתב 'ובשום מקום לא מצינו ברכות מעכבות, וכי יעלה על דעתך שאם אין עשרה במדינה לא תכנס אשה לפי שברכת חתנים בעשרה'. אבל הבי"א (אה"ע סי' ס"ב) כתב וז"ל: ואין דבריו נראין, דמה טענה היא זו, דאה"נ שאם אין שם עשרה שלא תנשא אשה, עכ"ל. והנה אפ"ל לדעת שו"ת מיימוני דהיכא דלא אפשר אין הברכות מעכבות, היינו דוקא בנשואין, וכמ"ש הבי"ח שם דאטו הברכות שהם מדרבנן יבטלו מצות פרו ורבו דאורייתא ע"ש, אבל הכא בטבילת כלים מודו דאינו רשאי לעשות מצות טבילה בלא ברכה, ואסור להשתמש בכלים בלא טבילה, עכ"ל אבני מלואים.

וכתב הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל י"א), דחלוק ברכת הנישואין מברכת טבילת כלים, דברכת הנישואין הוא חלק ממצות נישואין, דהרי תקנו ברכות מיוחדות לנישואין, וא"כ הנושא אשה בלי ברכת חתנים, לא עשה המצוה בשלימותה, לכן אין לו לקיים המצוה בלי הברכה, דאפילו אם אנוס הוא ואי אפשר לו לברך, אבל סו"ס לא עשה המצוה בשלימותה. לעומת זאת, ברכת המצות בעלמא כגון טבילת כלים, אינו חלק מגוף המצוה, אלא מצוה בפני עצמה הוא, לכן כשחיסר הברכה, ליכא גריעותא בגוף המצוה של טבילת כלים. (ראה ברכת הבית חלה פ"ב מ"ג).

וז"ל: לענ"ד י"ל להיפוך, דאפי' לדעת הבי"א דברכות נישואין מעכבות, ושאינו ליכא היכא דא"א לברך, עכ"ז היינו רק בברכות נישואין דתיקנו ברכות מיוחדות

לע"נ הג"ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורגר זצ"ל י"א צ"ט א"י

את הברכה אשר תשמעו. אנו רואים צדיקים שלומדים תורה ועוסקים במצות, והצרות רודפים אותם, ואיפה הברכה שלהם. על זה אמרנו להסביר הענין דהנה בפרשת השבוע בספרי כתוב בזה הלשון: משל לאחד שהיה יושב על פרשת דרכים והיו לפניו שני שבילים אחד שתחילתו מישור וסופו קוצים, ואחד שתחילתו קוצים וסופו מישור, והיה מודיע

את העוברים ואת השבים, ואומר להם אתם רואים את שביל זה שתחילתו מישור, כשתים ושלש פסיעות אתם מהלכים במישור, וסופו לצאת לקוצים, ואתם רואים את שביל זה שתחילתו קוצים, כשתים ושלש פסיעות אתם מהלכים בקוצים, וסופו לצאת למישור. כך אמר להם משה לישראל: אתם רואים את הרשעים שמצליחים בעוה"ז, כשנים ושלשה ימים הם מצליחים, וסופם לתהות באחרונה, אתם רואים צדיקים שמצטערים בעוה"ז, כשנים ושלשה ימים הם מצטערים, וסופם לשמח באחרונה, ע"כ.

ואמרנו להסביר דברי הספרי בנקודה של השכר של הרשעים בזה העולם, שיש לכמה מהם עשירות וכל טוב וזהו שכרן בזה העולם, והסברתי על פי משלו של החפץ חיים, מעשה במלך אחד שהיה מגלה לידידו כל צפוניו, הן סודות המלוכה והן סודותיו הפרטיים, אהבה יתירה אהב המלך את ידידו זה, ובלעדיו לא היה מרים את ידיו ורגליו בעיני המדינה. רבם פעם אחת גילה המלך לתמוהו הגדול כי ידידו זה הוא בוגד, בעד בצע כסף מטר סודות המלוכה חשובים לשונא של המלך, והוכחות היו ברורות ולא היה שום ספק באשמתו, המלך ציוה לעגשו אפילו שהיה לו עליו צער גדול, ורצה שכולם יראו עונשו למען ילמדו ויראו, ולכן ציוה להקים בית גדול שכל קירותיו יהיו עשוים זכוכית, הבנין יוקם באמצע ככר השוק שבעיר הברירה, ובו יסגרו את הבוגד ושם יומת ברעב ובצמא, והחוק היה שכולם צריכים לראות עונשו, ביום הראשון היה רוחו של האסיר טובה עליו, לפני שהוכנס לבית כלא אכל ארוחה טובה מאוד, אבל ביום השני כבר היה ניכר סימני דאגה ועצבות, וביום השלישי פניו של האסיר נפלו מאוד, וביום הרביעי עזבוהו כוחותיו, וביום החמישי והשישי כבר לא היה יכול לקום ממקומו, הכל ראוהו שוכב על הרצפה מתפתל בכאב וביסורים, וביום השביעי התרחש הדבר לעיני כל העומדים בחוץ, הבוגד קרע את בגדיו מעליו תקע שיניו במחשוף גופו, ותלש מלא פיו בשר מבשרו והתחיל לועס ובלוע, אותו היום הגיע וכל לעיר הבירה אחד שהתגורר באחת העיירות הרחוקות שהגיע אליו השמועה על סוף קצו של הבוגד, אך מה גדולה היתה תמיהתו שראה שיושב ואוכל בשר לתיאבון, בשעה שיצא עליו גזר דין למות ברעב. פנה בשאלה אל העומדים לפניו איך זה שהוא יושב ואוכל בשר לתיאבון, השיבו לו בצחוק גדול, אוי לך שוטה שבעולם, כלום אינך רואה שאדם זה את בשר עצמו הוא אוכל, כך זהו הרשעים שנהנים ויש להם הטובה והעושר בזה העולם, הם אוכלים את בשר עצמם.

וזהו הביאור לענ"ג בספרי שהבאנו, שהרשעים שטוב להם בזה העולם מפני שהם אוכלים את בשרם, אבל הצדיקים הרי הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ועבירה קטנה של צדיק עושה רושם גדולה בעולמות העליונים, והקב"ה מעניש להצדיקים בזה העולם כדי שיקבלו שכרם בעוה"ב.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמת' אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דינן'

ללא מדות נעלות אי אפשר להתקיים בעולם, לא לחיות עם חברים, לא עם שכנים, לא עם סוחרים, ולא בחיי המשפחה. ר' ישראל מסלנט אמר: 'לשבור מדה אחת קשה יותר מאשר לעבור על הש"ס כולו'. ואין כאן כל גוזמא, שבירת המדות היא באמת הדבר הקשה מכל, כי כל אחד מדמה בנפשו שרק הוא היודע ומבין את נפשו של השני, את תכונות יצרו הרע, יש לחרוש בשדה המדות כמחרשת ברזל באדמה לעמול בזיעה ללא רחמים בשביל לעקור מהשורש כל מדה רעה, ורק בעבודה מפרכת בשטח זה אפשר להבטיח חיי אושר שלווים, אמונה פשוטה בבורא עולם מביאה למנוחת הנפש, כי רק בבטחון בה' אין מתאכזבים, לעולם לא לסמוך על כל נברא שבעולם ועל כל סיבה אחרת רק בבורא לבדו.

רחום, וגם זה האדם מרחם על העניים, נמצא הוא נעשה 'מרכבה' לשכינה הקדושה.

לע"נ הג"ר ראובן ב"ר שבתאי פיינ זצ"ל י"א צ"כ ס"ה סיון

הפסוק של לא תחמול קאי רק על המסית, או גם על המדיח. אמרו בסנהדרין (דף פה:), דאם עבר אביו עבירה שלוקים עליה, והיה הבן שליח לדיינים, לא יכה אותם, חוץ ממסית לעבוד עבודה זרה שאז נעשה הבן שליח לאביו להכותו, שהרי אמרה תורה 'לא תחמול ולא תכסה עליו'. והנה בתוספתא (סנהדרין פ"ה ה"ג) איתא, פותחין לזכות ואין פותחין לחובה חוץ מן המסית, ור' יהושע בן קרחה אומר אף המדיח את הרבים לעבוד עבודה זרה ישנו בדין של 'לא תחמול ולא תכסה עליו', כמו במסית. והרמב"ם (סנהדרין פ"א ה"ה) נקט להלכה כתנא קמא שדין זה הוא במסית, אשר בו אמר קרא 'לא תחמול ולא תכסה עליו'. ומשמע מדבריו שדוקא במסית את היחיד נאמרה הדין שלא תחמול ולא תכסה עליו, ולא במדיח את הרבים.

והקשה החזון יחזקאל (סנהדרין שם) וז"ל: הלא במדיח נמי יש הטעם שנאמרה מדוע אין מרחמים על המסית, וכמו שכתב הרמב"ם שם 'שהאכזריות על אלו שמטעים את העם אחר ההבל, רחמים הוא בעולם, שנאמר למען ישיב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים'. ואדרבה האי קרא בעיר הנדחת כתיב והיינו במדיח את הרבים. וביחוד יש רומיא מדידה אדידה, מהא שכתב הרמב"ם בהלכות ממים (פ"ה ה"ד) וז"ל: לכל אין הבן נעשה שליח להכותו ולקללו חוץ ממסית ומדיח, שהרי אמרה תורה לא תחמול ולא תכסה עליו, עכ"ל. הרי כתב להדיח דהא דכתיב במסית 'לא תחמול ולא תכסה עליו', קאי גם על מדיח, עכ"ל.

ותיירך החזון יחזקאל, דבאמת קרא ד'לא תחמול ולא תכסה עליו', קאי גם על המדיח, אך זה דוקא באופן שלא יצא מזה רעה להמודחים, ולא בצורך שיצא מזה רעה להמודחים, וז"ל: נראה דהא דכתיב במסית 'לא תחמול ולא תכסה עליו', קאי גם על מדיח, אך באופן דמדיח הוא דומיא דמסית, דהלא מסית דינו בסקילה אע"פ שלא עבד עבודת כוכבים לא המסית ולא המוסת, ונסקל רק מפני שהורה לעבוד עבודה זרה, כדכתב הרמב"ם (ה' עכו"ם ראש פ"ה), ואין בהעדר רחמים על המסית, פועל לרעה על המוסת, והעדר הרחמים על המסית נוגע רק לו למסית ולא לזולתו. אבל מדיחים שאינם חייבים אלא אם הדיחו את יושבי העיר עד שעבדו אותה, ואז הם המדיחים נסקלים, ואנשי העיר המודחים נהרגים בסייף, הלא העדר רחמים על המדיחים, פועל לרעה על המודחים, ולימוד זכות על המדיחים, פועל לטובה על המודחים, דהא משכחת אשר ע"י לימוד זכות על המדיחים, לא יחול עליהם דין מדיחים, ואז ממילא אין העיר נעשית עיר הנדחת. ונהי שיושבי העיר נחשבים כהודחו מאליהם ועושים בהם דין כיחידים שעבדו עכו"ם, אבל ממונם פלט, ואין טף אפילו אלו שעבדו עכו"ם נהרגים. וכיון שהעדר רחמים על המדיח נוגע לא לו לבד, אך גם לזולתו, אין זה דומיא דמסית.

אבל בזה שהבן נעשה שליח לאביו מסית או מדיח להכותו ולקלל שהרי אמרה תורה 'לא תחמול ולא תכסה עליו', אין הדבר נוגע אלא למדיח לבד ולא לזולתו, הרי הוא בדבר זה דומיא דמסית, ולפיכך הוא המדיח נמי ישנו בדין 'לא תחמול ולא תכסה עליו' האמור במסית, שהרי על שניהם נאמר שפיר שהאכזריות על אלו שמטעים את העם אחרי ההבל, רחמים הוא בעולם, שנאמר 'למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים'.

לקט סיפורי ישועה וניסים ע"י הלימוד בספר 'זרע שמשון'

מוגש ע"י 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון'

מספר הרב ישראל זילברברג: עו"ד א.ע. תרם ספרים לבתי כנסת בשביל שיתרבה פרנסתו שהיה דחוק באותו תקופה, בדיוק באותו זמן שהעביר את התרומה, נכנס למשרד שלו יהודי שהיה חייב לו הרבה כסף זמן רב וכבר התייאש ממנו ושילם את כל החוב. הוא היה ממש בהלם מהנס המייד.

מספר אלחנן ה. מביתר: הסתבכתי בכמה עיסקאות ובמשך כמה שנים הייתי מסובך עם חובות שכבר לא יכולתי לחיות, שמעתי על סגולת 'זרע שמשון', התחלתי להשתתף בשיעור המרכזי בירושלים שעל ידי 'ארגון זרע שמשון', ועזרתי להם לחלק את הגליונות, בתוך 3 שבועות הזדמן לי סיוע מיוחד שעזרו לי בחגים, ואחר כך נפתח לי פתח להסתדר עם רוב החובות באופן שאוכל לחיות עם זה ולשלם באופן מכובד.

מספר הרב פינקוס מפתח תקוה: לא היו לו ילדים 7 שנים, הג"ר שמעון פרג הציע לי ללמוד 'זרע שמשון', ו'תולדות שמשון', עשיתי שיעור בספר 'תולדות שמשון', ולאחר תקופה סיימנו את הספר ועשיתי סעודת סיום, 9 חדשים לאחר הסעודה של הסיום נולד לי בן זכר.

מספר הרב משה בריינדווין מבני ברק: היה לי קשר עם מנהל משרד גדול בתל אביב, פעם אחד הגעתי לבקר אותו הוא סיפר לי שיש כאן עובדת דתיה שאין לה ילדים הרבה שנים, הוא רצה שאני יברך אותה, הצעתי לה ללמוד בספר 'זרע שמשון', והיא קיבלה את ההצעה והתחילה ללמוד עם בעלה. לאחר שנה ביקרתי שם והיא ניגשה אלי ואמרה לי תודה על הילד. לא זכרתי מכל הסיפור שאלתי אותה מה זה קשור אלי? היא אמרה כי חודש לאחר שהתחילה ללמוד נפקדה בבן זכר.

הבנינו ואלמדה

אצרות דעת, נטפי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

יעוץ עסקי יהודי!

ביצד לבחור מלאכה על פי התורה? – מאמר מחולק בג' חלקים!

הוא לעמול באותה עת עבור עולם נצחי! וכלפי זה דיבר רבינו המחבר: 'חבל שתעמול במלאכה מפרכת! בחר לך מלאכה קלה שיש בה מנוחת הגוף, ושפיר תוכל להשקיע את כל עמלך בעבודתך הרוחנית, וכשתעשה כן, יהיה לך גם עולם הבא וגם עולם הזה, כי מאחר שתעשה את המוטל עליך על-פי דין ותבטח בה' שישלח לך את פרנסתך מן השמים, תקבל את כל פרנסתך ולא יחסר לך מאומה!

להשאיר פנאי

וכי תשאל: אם בסופו של דבר מוכרח האדם לעמול, מדוע מנה רבינו המחבר תועלת זו בין התועליות הגשמיות של בעל הבטחון? התשובה היא, שכאשר האדם אינו בוטח בה' ומחמת כן בוחר לעצמו מלאכה המפרכת את הגוף, הרי הוא חי חיי צער משתי פנים: א. כי הוא חי בכלבול גדול מאחר שהוא רודף אחר פרנסתו ביום ובלילה ואינו יודע מנוח. ב. כי אינו משאיר לעצמו פנאי לפתח את לבו וללמוד איך להביט נכונה על העולם ואיך לקבל כל דבר בשמחה ולהאמין שכל מה שנעשה עמו הוא לטובה, והיות שאינו מפתח את לבו, לפיכך הוא אוכל את לבו על כל דבר פעוט שעושים לו אחרים, ואז הוא צווח ככרוכיא: הלא אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, ואיך יתכן שעשה לי כזאת וכזאת? ואין הוא קולט שאם היה משאיר לעצמו פנאי, היה יכול לפתח את לבו באופן שבכל מקרה כזה, לא זו בלבד שלא היה כועס, אלא אף היה יכול לחזור ולשמח לאחר דקות אחדות ולהמשיך את חייו בניעימים.

אומר לו רבינו בעל חובת הלבבות: 'חבל, חבל, הלא תוכל לבחור לעצמך מלאכה שאינה גוזלת את נפשך, ואז תוכל להכין את עצמך קודם הפורים וקודם הפסח וקודם שאר המועדים על-ידי לימוד ספרי חסידות

חלק א' כמה לעמוד?

נרחיב מעט בדבריו.

הנה דרכם של בני אדם היא לחשב כמה הן הוצאות פרנסתם ופרנסת בני משפחתם ואז להוסיף עבודה על עבודה ולקרוע את עצמם בכדי לכסות את כל ההוצאות. לימדנו רבינו המחבר, שאין דרך זו ראויה, אלא כל שרואה האדם שהגם שהוא עובד כדרך העולם ומנצל את שעותיו שלא יתבזבז לריק, עם כל זה אין לו כדי הוצאות פרנסתו, אין לו להוסיף בשעות עבודתו אלא יש לו להגביר את האמונה והבטחון בלבו. וכל זה מפני שהקב"ה לא ברא את עולמו באופן שיצטרך האדם להשתגע עבור פרנסתו ולאבד עבודה את כל מה שיש לו.

ישאל כל לומד: הלא 'אדם לעמול יולד' (איוב ה, ז) כתיב, ו'בזעת אפך תאכל לחם' (בראשית ג, יט) כתיב, ואיך תאמר שיש לו לאדם לבחור במלאכה שיש לו יותר מנוחה לגוף כלשון רבינו המחבר? זאת ועוד, הלא מבואר בספרים, שמי שמתעצל והולך ואינו מוכן להשקיע מכחו ודמו במלאכתו, אין פרנסתו מצויה לו, ואיך יעלה דבר זה בקנה אחד עם דברי רבינו המחבר?

אמנם התשובה לכך הוא (וכן הרחיב בזה בפירושו 'פת לחם'), כפי שמדויק בגוף דברי רבינו המחבר, שלא מפני זה אמר שיש לו לאדם לבחור במלאכה שיש בה מנוחה לגופו כדי שיוכל לנוח כל היום ולפרנס את מידת העצלות שלו, אלא אדרבא, כדי שיישאר לבו פנוי ויוכל למלאות את חובותיו הרוחניים.

הוא אומר: אמנם 'אדם לעמול יולד', אבל מי אומר שיש לו לעמול כל-כך עבור עולם חולף? הלא יכול

בתקופה האחרונה עסקנו בגדרי ההשתדלות השונים לפרנסה, עתה נפנה חזרה לדברי בעל החובות הלבבות גופא.

וממשיכים אנו בתועליות שיש לו לבעל הבטחון בעניינים הגשמיים, לעומת מי שאינו בעל בטחון. ונפנה ללשון המחבר עצמו, ולאחר מכן נרחיב בדבריו. וזה לשון רבינו המחבר: "ומהן מנוחת הנפש והגוף מן המעשים הקשים והמלאכות המיגיעות את הגופות, ועזב עבודת המלכים וחוקיהם וחמס אנשיהם (אשר כל אלה הם מנת חלקם של מחוסרי הבטחון, וזה מפני שבטוחים הם מחוסרי הבטחון, שכדי להשתכר הרבה, מוכרחים להתייגע במלאכה המפרכת את הגוף. וכבר נשמעת הלשון מפי רבים: 'אמנם אני עובד קשה וכל הבית שלי חרב, אך מה אעשה ורק כך אני מקבל משכורת הגונה בסוף החודש, וכי מה תרצו, שארפה מעט ממלאכתך?! והלא תתמעט משכורתך, ואין לי כוח לשקוע בחובות!')."

(אמנם) והבוטח בה' הוא תובע מסיבות הטרף (היינו סיבות שאפשר להתפרנס על ידן) מה שיש בו יותר מנוחה לגופו, ושם טוב לו (לפי שיש מלאכות שהאדם עלול בהן ליפול ברשת החשד ודיבת עם, כמו שאמר חז"ל 'החמרים רובם גולנים והכשר שבטבחים שותפו של עמלק', ונכון לאדם להתרחק מן - פת לחם), ופנאי ללבו, (היינו שלבו יישאר פנוי לתורה ותפילה ולחן את הבנים) ומה שהוא מפיך יותר לחובות תורתיות עם יתר אמונתו (לגרסא אחרת: עם בידור אמונתו), כי הסיבה לא תוסיף לו בחוקו (סוג הפרנסה לא יוסיף לא בלחם חוקו) ולא תחסרהו ממנו מאומה (רוצה לומר: לא מפני שמלאכה זו, מלאכה קלה היא, תחסר לו מפרנסתו מחמת כן), אלא (הפרנסה היא) בגזרת הא-להים יתברך, כמו שכתוב (תהלים עה, ז): "כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים" (כוונתו על דרך דרש חז"ל בפסוק זה, שאמרו כל הרים שבמקרא הם הרים כמשמעם, חוץ מזה שהוא לשון התרוממות, שאין האדם מתרומם בעושר על-ידי מסחרו בארצות רחוקות למורח ולמערב או לדרך מדברות - פת לחם), "כי א-להים שופט זה ישפיל זה ירים", ואמר (תהלים כג, ב): "בנאות דשא יריבצני על מי מנוחות ינהלני!"

הרבוונות

הנני מעיד לפניכם מה שראו עיני ולא זר, מעשה ביהודי אחד שעד לשנה זו עשה מאמצים כבירים כדי להגדיל את הכנסותיו. שש עשרה שעות ביממה עסק בעשיית השקעות, והעלה חרס בידיו. והנה בפתחה של שנה חדשה, התעורר לבו לעבוד את ה' באמונה ובבטחון, וכך עזב לאטו את השקעותיו, כשכל מעט שהוא עוזב, הוא ממלא בלעזור לאנשים בענייני רוחניות. סיפר לי היהודי: "אני מקדיש היום שמונה שעות מן היום שלי לעזרה בענייני רוחניות לאחרים, ומה אומר לך? אני מרוויח אותו סכום שהרווחתי כאשר קרעתי את עצמי לגזרים!" כל אחד יוכל לראות הדבר מתקיים בחייו, אך זאת בתנאי שיעשה אותו באופן הנכון ומתוך אמונה ובטחון, ולא מתוך פזיזות או עצלות.

וכדומה, וכך ייכנסו אור המועדים בלבך ותהיה מלא שמחה במשך כל ימות השנה. וכמו-כן תוכל להשקיע בעבודת לבך, לשנותו בכל עת לטובה, ועל-ידי-זה תזכה לחיים טובים ונעימים, גם בזה וגם בבא!

אדם לעמל תורה נברא

אמור מעתה: רבינו המחבר לימדנו שכל שיגביר האדם את מידת הבטחון בלבו, כך ישכיל להבין שביכולתו להוריד מיגיעת מלאכתו ולהוסיף לעמול בעניינים הרוחניים, וכשיעשה כן, יקיים הפסוק 'אדם לעמל יולד' במה שיעמול על העניינים הרוחניים, וכדאיתא במסכת סנהדרין (צג, א): **"אדם לעמל יולד, איני יודע אם לעמל פה נברא אם לעמל מלאכה נברא, כשהוא אומר (משלי טו, כ) כי אכף עליו פיהו - הוי אומר לעמל פה נברא. ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה, כשהוא אומר (יהושע א, ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפ'ך - הוי אומר לעמל תורה נברא".** וכן יקיים בזה הפסוק 'בזעת אפך תאכל לחם', **כי לחם הכוונה ללחמה של תורה**, וכמו שכתוב (משלי ט, ה) **"לכו לחמו בלחמי"**, וכן כתוב להדיא בספר הקדוש **"תורת חיים"**, שהכוונה בפסוק זה ללחמה של תורה.

חלק ב'

אין הפרנסה תלויה בסוג האומנות

והנה במשנה מסכת קידושין (פב, א) איתא: **"רבי מאיר אומר לעולם ילמד אדם לבנו אומנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעושר והנכסים שלו, שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו!"**

הנה דברי רבי מאיר במשנה זו, הם בסיס איתן לדברי רבינו בעל חובת הלבבות, שהרי מפורש נאמר בהם שמותר לו לאדם לאמץ לעצמו מלאכה נקיה וקלה. הן ודאי שאין הכוונה שיבזבז את זמנו מבלי לעשות מאומה, אך הכוונה שיעבוד במלאכה קלה ויעסוק בה בנאמנות ובמסירות מבלי לבזבז את זמנו לריק.

ואם למשל עובד האדם כמגיד שיעור בישיבה קטנה ורואה שמשכורתו זעומה ואינה מתקרבת לכדי צרכו, כל שהוא ממלא את זמנו כדרך העולם, אין לו שום סיבה לצאת לחפש אומנות אחרת קשה הימנה, כי זהו הכלל: **אם אתה עוסק באומנות כדרך העולם, די לך בזה**, וכל זה למה? כי אין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו.

הלא כמה פעמים אנו רואים שנים שעוסקים באותה אומנות, הראשון אין לו כדי מחייתו, והשני יש לו ברחבות גדולה. הנה במקרה הזדמנה לו לזה השני איזו השקעה טובה שמביאה לו רווחים גדולים מדי חודש בחדשו, ובמקרה נשא חן בעיני יהודי אחד שביקש ממנו ללמוד עם בנו זעיר פה זעיר שם תמורת סכום נאה, ובמקרה הזדמנה לו לנותו ביתו איזו מלאכה מכניסה, וכן הלאה.

עלינו ללמוד ממצאות זה שאין הפרנסה תלויה בסוג האומנות, אלא הכל לפי הזכות, וכשנאמין בזה, נוכל לעבוד במלאכה נקיה וקלה וישראל לנו פנאי לעבודת ה', וכשיישאר לנו פנאי לעבודת ה', ממילא נוכל להתפלל כראוי למי שהעושר שלו ואז ממילא יפתחו לנו שערי הפרנסה ולא יחסר לנו כל!

אפשר להתעשר ממלאכה קלה

וזה לשון מהרש"א (קידושין שם): שאל יחשוב אדם דבמלאכה כבידה יתפרנס ותהיה מלאכתו קבע

ותורתו עראי, אלא יעסוק במלאכה נקיה וקלה, שיוכל לעשות תורתו קבע ומלאכתו עראי, כדאמרינן במסכת ברכות, ויתפלל למי שהעושר שלו, שיוכל להתעשר גם ממלאכה קלה ועראי, שהרי ראינו שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות כו', ויכול להתעשר ממלאכה קלה ועראי כמו מכבידה שהיא קבע, והכל לפי הזכות ממנו.

וכן איתא בספר הקדוש **"נועם אלימלך"** (פרשת בשלח), שירידת המן באה ללמדנו, שהשגת הפרנסה איננה כרוכה ביגיעה קשה, ודלא כאלו הסבורים שבשביל הפרנסה מחויבים לטרוח ולהתיגע בלי גבול.

וכן יש ללמוד גם מהמשך המשנה במסכת קידושין: **"רבי שמעון בן אלעזר אומר ראית מימך חיה ועוף שיש להם אומנות? והן מתפרנסין שלא בצער! והלא לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאתפרנס שלא בצער?! אלא שהרעותי מעשי וקפחתי את פרנסתי [דרך אגב, מסופר על הגה"ק רבי שלום משאץ זיע"א, שהיה מחשב בחשבון מדוקדק את רווחיו בסוף השנה ומפריש מהם מעשר לעניים, ואם אירע באחת השנים שהרוויח פחות מן הרגיל, היה מעשר לפי חשבון השנים הקודמות, והיה מנמק ואומר: "מה אשמים העניים שהרעותי את מעשי?"]**

הא לנו שכל חסרונו של האדם שבגללו הוא מתפרנס רק בצער, הוא בזה שהרע את מעשיו, והיינו במה שטרח והשתדל הרבה תחת אשר ישם בה' מבטחו, וכלפי זה דיבר רבינו בעל חובת הלבבות, שיחזור האדם לבטוח בה' תוך כדי עיסוקו במלאכה נקיה וקלה, וממילא יתפרנס שלא בצער דוגמת החיות והעופות.

עיני ראו ולא זר

הנני מעיד לפניכם מה שראו עיני ולא זר, מעשה ביהודי אחד שעד לשנה זו עשה מאמצים כבירים כדי להגדיל את הכנסותיו. שש עשרה שעות ביממה עסק בעשיית השקעות, והעלה חרס בידיו. והנה בפתחה של שנה חדשה, התעורר לבו לעבוד את ה' באמונה ובבטחון, וכך עזב לאטו את השקעותיו, כשכל מעט שהוא עוזב, הוא ממלא בלעזר לאנשים בענייני רוחניות.

סיפר לי היהודי זה עתה: אני מקדיש היום שמונה שעות מן היום שלי לעזרה בענייני רוחניות לאחרים, ומה אומר לך? אני מרוויח אותו סכום שהרווחתי כאשר קרעתי את עצמי לגזרים.

כל אחד יוכל לראות הדבר מתקיים בחייו, אך זאת בתנאי שיעשה אותו באופן הנכון ומתוך אמונה ובטחון, ולא מתוך פזיזות או עצלות.

חלק ג'

נסיון העני

אכן כעת נבוא לענין אחד שמעולם לא נגענו בו, וכאן המקום להתבונן בו: ישנם אנשים שמחמת סיבות הידועות רק לתמים דעים ית' נגזר עליהם עוד בטרם לידתם להיות עניים, ואפילו יעשו כל טעדי שבועולם, ואפילו יהיו בעלי בטחון, יישארו עניים.

והלא גם זה כלול בדברי המשנה במסכת קידושין: **"שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות"**, דהיינו כמו שהעשירות איננה תלויה בסוג האומנות, כן העניות אינה תלויה בו, ובשל כך, אפילו יעבוד האדם עד צאת הנשמה, אם נגזר עליו להיות עני, יהיה עני (אין הכוונה שימור מרעב בגלל עניותו, כי אין עני מת מרעב, ואם ראת אדם שמת מרעב, אין זה אלא מפני שכבר בא קיצו, אך הכוונה שיחיה בצמצום גדול).

וכמו שאפשר שייולד האדם להורים מסוימים שיגרמו לו צער גדול כל ימי חייו, ואפשר שייולד

האדם עם מחלות מסוימות וכדומה, כן אפשר שייולד האדם בנסיון העניות, ואדם זה, הגם שיהיה יהודי ירא ושלם ויבטח בה' בכל לבו, יישאר עני, כי זהו נסיונו שבעבורו בא לעולם.

עני וטוב לו - גן עדן ערי אדמות

ואולם אדם זה שנגזר עליו להיות עני, אם יהיה בעל בטחון, הגם שלא ישתנה מזלו, יחיה בגן עדן עלי אדמות, וזה מכמה סיבות: הסיבה הראשונה, כי בהיותו בעל בטחון, יקבל את גזירת ה' באהבה ולא ילחם כנגדה, וכיון שכן יראה הצלחה גדולה בכל שאר העניינים, כי מי שאינו נלחם כנגד גזירת הבורא, אינו מתנתק ממנו וממילא השפע מגיע אליו בעוצם רב.

אם תתבוננו סביבכם תראו במו עיניכם כמה וכמה אנשים בעלי משפחות שמצד אחד חיים בעניות, ומצד שני יש להם כמה וכמה מתנות טובות שכל אחת מהן שווה מיליארים, אם זה ילדים חכמים ושנונים ההולכים בדרך המסורה, אם זה נשיאות חן מיוחדת בעיני הרואים, ואם זה שאר מעלות טובות שכל בני העולם מייחלים אותן לעצמם. הם חיים בגן עדן פשוטו כמשמעו, ורק נסיון אחד להם - נסיון העוני. והרי כך ראינו גם שמענו על צדיקים הרבה מפורסמים, שאם אמנם עלו והצליחו בכל ענייניהם וזכו לאור באור החיים, היו עניים מרודים, כי נגזר עליהם להתנסות בנסיון העוני.

מה שרבים מבני האדם מתקשים לקבל דבר זה, נעוץ בכך שלדידם הכסף הוא הכל, והרי הם רואים מפני כך תמונה מצומצמת בלבד, ואילו היו משכילים לראות את התמונה בכללותה, היו רואים שהאדם יכול להיות עני ולזכות לטובה כפולה ומכופלת בכל שאר ענייניו. עד שמרוב שמחה ותענוג לא ישים כלל את לבו לעניותו.

והסיבה השניה שבגללה יחיה בעל הבטחון בגן עדן עלי אדמות למרות עניותו, היא מפני שעניותו לא תדכא את נפשו. בהבינו שתפקידו הוא לחיות בעניות מחמת תיקון נפשו, לא יתעצב אל לבו, אלא יהיה מלא שמחה ואושר ולא ידע צער ומכאוב.

וכנגד זה, מי שאין לו בטחון, או מי שחושב שהבטחון מעשירי בהכרח, מפסיד לעצמו פעמיים, פעם אחת כי יתקיים בו הפסוק (משלי יג, ב) **"תוחלת ממושכה מחלה לב"**, שהרי יקווה כל ימיו להתעשר, וידחוף לכך בכל כוחו, אך העשירות תתחמק ממנו. והפעם השניה, כי בדרכו להשיג את העשירות המדומה, יהרהר אחר מעשי הקב"ה, וגם כשיתפלל אליו, יתפלל מתוך מרידות וכעס, ואז ממילא ירדו גם שאר ענייניו לטמיון.

לעולם יהיו דבריו של אדם מועטים

צאו וראו עד היכן הדברים מגיעים, ממה שאמרו חז"ל (ברכות סא, א): **"לעולם יהיו דבריו של אדם מועטים לפני הקדוש ברוך הוא"**, ופירש שם מהרש"א, כי אם ירבה להתפלל ויראה שלא תתקבל תפילתו מפני שכך נגזר עליו צער זה לטובתו, יוכל לבוא לידי מכשול להרהר כנגד מידת של הקב"ה, ויצא לו שכרו בהפסדו, כי גם שאר ענייניו ירדו לטמיון מחמת כן.

ישאל האדם: איך אדע אם נגזר עלי לחיות בעניות או בעשירות? התשובה היא שאין דבר זה נוגע כל-כך, וזהו מה שרבינו בעל חובת הלבבות בא ללמדנו: **אל תהיה עוסק בענין זה. תהיה עוסק רק בדבר אחד, האם אתה עושה את המוטל עליך או לא**, וכשתהיה עוסק בכך, תראה שמתיישרים כל הדברים ותגלה יום אחד שאתה חי בגן עדן!

להשקיע את האנרגיה במקום הנכון!

סדרת 'חוסר ריכוז בתורה ובכלל' - במבט של תורה וחסידות' - חלק ו'

אליך בטענה: למה אתה לוקח את הרגש שלך ומכניסו היכן שהוא ונועל אותו בשלושה מנעולים? הן תראה שאפילו באופן מעשי אמרו חז"ל בענין מי שיש לו כסף שישליש שליש בקרקע שליש בפרקמטיא שליש בידו. למה אתה מכניס את כל הרגש שלך בקרקע ואח"כ כשאתה בא אל התורה, אין לך שום רגש? זה פשוט מפני שאינך חושב נכונה על דברים. מוחך הוא מכונה שבורה. כשתתחיל לחשוב נכונה על דברים, תוכל לשמור את האהבה ויראה שלך לתורה ותפילה, ואת כל שאר הדברים תעשה מפני שצריך לעשותם בשליחותו של מקום.

היום שיש בהם אהבה ויראה

אמנם כן, גם בשאר הדברים יש אהבה ויראה. לא עושים אותם בקרירות. וכבר דיברנו בעבר בענין שאלה זו שהאדם שואל: אם כן אני צריך לעשות הכל בקרירות? חשבתי שצריך להיות רציני ולעבוד בזריזות ולא בעצלות. אכן החמימות שיש בכל מה שעושים הוא לעשות מה שנכון, לציית לריבונו של עולם, לקיים את המצוות שנלוות אל העשייה, לקיים את ההשתדלות בתורת שליחות.

אכן על זה כבר הבאנו בחלקים הקודמים שהחזקת הראש אף גם במילי דעלמא לעשותם כראוי, ברצינות וביעילות, לא היא שמפריעה לאדם לרכז את מוחו בשעת הלימוד והתפילה, כי מחשבה זו היא אותה מחשבה של תורה ותפילה. עכשיו הוא הולך לעשות גמילות חסדים, עכשיו הוא הולך ליישב את העולם... הוא מבקש לסייעתא דשמיא בשעת מעשה... את הכל הוא עושה עם ההכנה הנכונה ועם יישוב הדעת.

וכשיעשה כן, יתפלא על עצמו איך הוא מתחיל להרגיש רגש נפלא של אהבה ויראה בשעת הלימוד והתפילה, כי אינו מבזבז את ההרגשים שלו לדברים אחרים. הוא מכין את עצמו לתפילה ונכנס אל התפילה, בה הוא ממשיך את השיחה שהוא כבר מנהל עם הקב"ה זה כבר שלוש שעות. הוא כבר עומד באמצע פסוקי דזמרה. אתה יודע למה? כי כבר הודה על כמה דברים וכבר ביקש על כמה דברים, אלא שאז הוא דיבר בשפת המדינה, ועכשיו הוא נטל את ידיו ואומר את סדר התפילה. כשהאדם יבדוק זאת בעצמו, יראה כמה זה נפלא. הוא יגלה שהיתה לו מערכת שלמה של מחשבות שגזלה לו את כל ההרגשים שלו!

שמתחילים, הוא מסכת סוכה. כולם התאספו כאן... סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה... איזה עשרים אמה? הוא לא עשרים אמה, הוא אלפיים אמה למעלה מן הסוכה. הוא לא כאן בכלל...

מה לחשוב לפני הלימוד

כשיבין האדם את ה'חיי עולם נטע בתוכנו' שקיים במהלכו של היהודי, יתחיל לקלוט את הענין. אכן זה לא קורה לא ביום אחד ולא בשבוע אחד ולא בחודש אחד, אבל זוהי תכלית התשובה קודם הלימוד. אתה בא עכשיו ללמוד, שים לב היכן נמצאים רגשותיך. 'למה הייתי כל-כך מפוחד? למה צעקתי על פלוני? למה הייתי כל-כך משוכנע שאם התשובה תהיה כך, היא תהיה טוב בשבילי, ואם היא תהיה כך, היא לא תהיה טוב בשבילי, ובגלל זה כל-כך התפללתי וכל-כך קיוויתי שזו תהיה התשובה? למה?'

מי ביקש ממך לעבוד כל-כך קשה? למה אתה משקיע בזה את כל הרגש שלך?

האדם צריך לשאול זאת לעצמו מול כל החלטה. למה היית כל-כך משוכנע שתשובה זו דווקא טובה בשבילך ובגלל זה לא הצלחת להתרכז בתפילתך. לו היית מבין שזו טיפשות. הרי אינך יכול לדעת מה טוב בשבילך. אתה מקווה שהצד השני בשידוך יענה הן, או להיפך, אתה מקווה שיענה לא. או כעין זה היה לו סכסוך עם אשתו אם מדובר בשידוך ראוי. הוא טען שכן והיא טענה שלא. הלך ושוב. היא טענה שצריך לברר יותר, והוא טען שאין צורך לברר, השידוך הזה הוא דבר נאה ומתקבל... מה אתה כל-כך משוכנע שאתה יודע? הירגע!

כשאנו אומרים 'הירגע', אנו מתכוונים לבוא

ממשיכים אנו עם מה שהתחלנו בגליון האחרון בחלק זה, שכאשר שאנו נקיים את התורה ונתחיל לחשוב כיהודים נורמליים, היינו לפי הדרך הבריאה של התורה, הדבר יסייע בידינו להוספת ריכוז ביותר.

קחו לדוגמא את סוגיית הכסף. האדם מונח לגמרי בסוגיית הכסף. הוא מגלגל עכשיו, הוא באמצע פרשה שלמה. 'מה מנחה? איזה מנחה? מה מעריב? איזה מעריב?' אתה יודע כמה הוא מגלגל עכשיו?! מיליונים!... שש טלפונים בבת אחת. הוא מפקיד ומושך. חשבונות שלמים בענין הריבית עם הבנק... יש לו שלוחים... ששון ושמחה... מה אתה רוצה ממנו? נראה לך שהוא יכול להתרכז עכשיו במנחה?! הרי הוא בשר ודם! לא שייך להתרכז במצב כזה.

מחשבות של כוחי ועוצם ידי

אכן המחשבות שיש לו בשעה שהוא עוסק בכל אלה, הן מחשבות מעוותות. הוא חושב עקום. חרוט לו בעומק נפשו כוחי ועוצם ידי עם כל המפרשים. ובנוסף לזה, הרי הוא משקיע את רגשותיו בזה בגלל שהוא פועל ממקום של כוחי ועוצם ידי. אכן מה הבעיה בכוחי ועוצם ידי לגבי ריכוז? לא רק חלק הקליפה שבו, אלא כי כשהוא פועל מתוך הרגשה כוחי ועוצם ידי, פירושו של דבר שהוא מרגיש שהוא הגורם להתרחשות הדברים, ואם כן הוא מרגיש שהוא צריך לדחוף שזה יקרה, ואח"כ הוא צריך לקוות ולייחל שזה יקרה. וכשהוא כבר נושא איזו תפילה לריבונו של עולם, הוא אומר אותה כשהוא נאנח כאילו הוא סוחב הכל על כתפיו וצריך שמישהו יעזור לו קצת: 'רבונו של עולם! ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאותי... אני מזיע כאן... רחם עלי, אני עובד כל-כך קשה (באופן הביתי נכון, כמובן) שזה יקרה... רחם עלי!'. והקב"ה משיב לו: מי ביקש ממך לעבוד כל-כך קשה? למה אתה משקיע בזה את כל הרגש שלך? הנה עכשיו לא נותר לך רגש לכלום. אתה כבוי לגמרי. כפי שהרבה אנשים אומרים בשעה שמונה בבוקר: 'אני גמור. אין לי כבר כוח לכלום'...

ככה זה. כשהאדם משתמש בנפשו באופן שאינו נכון, הוא הולך ונכבה, עד שהוא מרגיש כבוי לגמרי. והנה הפלא ופלא, עכשיו הוא מתיישב ללמוד בחברותא. "אה, כמה טוב... היום מתחילים לימוד חדש לפי המסגרת של הקהילה... הלימוד

מי הציל את חייו של הרבי בהיותו במקוזה?

אמונה וביטחון במשנתו של הרה"ק רבי משולם פייש מטאהש זיע"א
(נסתלק לגנוי מרומים ביום כ"ז מע"א תשע"ה)

הקדמה להבנה למעשה

בטרם נבוא לספר ממעשי הפלא של צדיק זה, נקדים לבאר איך צריך לגשת אל סיפורי המעשיות: הן צדיק זה עצמו בין שלל העבודות הנשגבות שהיו לו, התייחד בעבודת סיפורי הצדיקים, כשהוא מחפש בכל אשר הוא מספר אם יש בו דבר אשר יוכל לקיימו.

וכך העיד על עצמו שבצעירותו כל פעם ששמע איזה מעשה חדש של צדיקים, היה משנן אותו פעמים הרבה כפי שצריך לשנן דיבור בתוספות, כי **סיפורי צדיקים הן יסודות איתנים ביהדות ומשרישות אמונה בהש"ת**.

וכראיה לדבר סיפר שכאשר הרה"ק מרוז'ין זיע"א היה אצל הרה"ק מאפטא זיע"א, אמר לו הרה"ק מאפטא: "קודם ביאת המשיח יהיו נסיונות גדולים באמונה; יתפשט אז בעולם מינות ואפיקורסות, ויזדקקו לרחמים גדולים כדי להתחזק באמונה, ואפילו אנשים כמוהו (כאן הראה באצבעו על אחד מתלמידיו שהיה ידוע כמורם מעם), בעקבתא דמשיחא יזדקק לרחמים גדולים כדי להנצל ממינות ואפיקורסות!"

שאל אותו הרה"ק מרוז'ין: "ובכן, מה העצה להשאר שלמים באמונה?" השיב לו הרה"ק מאפטא: "**שידברו מצדיקים, און אפילו פון אונז [ואפילו מאנתן]...**" וחזר על המילים האחרונות שלוש פעמים: **אפילו פון אונז, אפילו פון אונז, אפילו פון אונז**.

ויש לבאר: לכאורה נדמה שהנסיגות של דורנו אינם כל כך בעניין האמונה כמינות ואפיקורסות, אלא יותר בעניין תאוות (פגעי הטכנולוגיה וכו'), ובעוד בתקופות הקדומות יותר השתוללה רוח ההשכלה בחוצות אשר רבים חללים הפילה מכרם בית ישראל ולאחריה רוח הציונות ושאר כתות, הרי שכיום רוחות אלו כבר אינן נושבות בחוצות, ולא אלו המאיימות על כרם בית ישראל, אלא התאוות החומריות הן אלה המאיימות עליו.

אך התשובה היא שאין אנו קולטים עד כמה חסר לנו באמונתנו שהקב"ה מנהל את העולם. צאו וראו עד היכן מגיעות המחלוקות והמריבות בענייני ממון, כאשר כל אחד סבור שהשני גזול ממנו או מרוויח על חשבוננו, ואילו היו כולם מאמינים באמונה שלימה שכל מה שנעשה בעולם הוא בהשגחתו יתברך ושהבריות הן רק שלוחיו של מקום, כי אז לא היו מעלים על דעתם כך. ואכן צדיק זה זיכר את עצמו בעלותו על סולם מדרגות האמונה והבטחון, וכפי שניזכר מהסיפורים הבאים בע"ה.

מעשה

סיפר המשב"ק הרה"ח ר' משה ראטמאן שליט"א: יום אחד בעמדי פנימה על משמתי, שמתו אל לבי כי יהודי אחד שנכנס אל הרבי, מנסה להכניס תוך כדי שיחתו עמו אל תוך פרשת העירוב בבארא-פארק (שעורה ויטחים גדולים לפני עשורים), ומבקש להוציא ממנו הוראה לכאן או לכאן. כן ראיתי שיהודי זה מחזיק אצלו 'מכשיר הקלטה' והבנתי שבכוונתו להפיץ את אשר יוציא מן הרבי בכוח בשער בת רבים ולעשות מהם מטעמים.

לבי רגז על חוצפתו של האיש, ובחמימותי חטפתי ממנו את מכשיר ההקלטה. בראות הלה את אשר עוללתו לו כאשר הורדתי את זממו לטמיון, איבד את שליטתו על עצמו, הוא תפס בזקני ותלש חלק ממנו עד שהתחיל לזוב ממני דם.

הרבי שם לבו אל מה שאירע ומיד פנה אלי ואמר: "ר' משה! עליך לבקש את סליחת האיש..." נורא נפלאתי, שהרי עשיתי לכאורה את מה שהיה מוטל עלי לעשות, להציל את הרבי ממעללי האיש הנאלח - הוא זה שצריך לבקש ממני את סליחתי ולא אני ממנו. אך הרבי לא הרפה: "אתה גרמת לו לאבד את שליטתו על עצמו, לך ובקש ממנו את סליחתו."

משחזקה עלי פקודת הרבי, לא נתרה בידי ברירה; ניגשתי אל האיש וביקשתי

ממנו את סליחתו. אמר לי האיש: "אסלח לך רק אם תשיב לי את מכשיר ההקלטה". "אינני יכול לעשות זאת", אמרתי לו, "כי בעשותי זאת, יהיה לי ח"ו חלק במעללך; אמסור את מכשיר ההקלטה לידי הרבי והוא יעשה בו את מה שלבו חפץ". כך עשיתי, מסרתי את מכשיר ההקלטה לרבי; הוא לקח אותו ותיכף ומיד ומסרו לאיש...

הבנה למעשה

מספר הרב ראטמאן: "עברה שעה מועטת והרבי ראה כי פני נפולות על כי נענשתי במקום שאחרים היו צריכים להיענש. פנה אלי הרבי ואמר: "הבה ונלמד יחד בספר "נתיב מצוותיך" של הרה"ק מקאמארנא זיע"א, וכך התחיל ללמדני פרק באמונה: על האדם להאמין שהכל הוא מאתו יתברך ושלא יתכן שאף אחד יכאיב אותו או ירע לו אילולא נגזר כן מן השמים, ולכן תדע לך שאם האדם שותק ומקבל את בזיונותיו ואת יסוריו באהבה מתוך אמונתו בה', הוא ממותיק בכך את דיניו וחוסך מעצמו צרות בלי סוף... כך דיבר אתי הרבי שעה ארוכה, כשהוא מכבסני בכל מיני בורית, עד שהרגשתי כאדם חדש מלא חיות דקדושה.

מעשה

סיפור נוסף: בטרם תקע אהלו בטאהש, התגורר הרבי במאנטריאל, שם סבל מרדיפות שונות. פעם ביקש אחד מרודפיו לפגוע בנפשו פשוטו כמשמעו, וכך כשהרבי היה פעם שקוע במי המקוה, החזיק הלה את שתי ידיו מעל ראשו כדי שהרבי לא יוכל להוציא את ראשו מן המים. הרבי ניסה לעלות מן המים אך לא יכל. ברגע האחרון, נכנס אדם אחד למקוה וכיון שראה את הנעשה הרים את קולו בזעקה על האיש. הלה נחרד, הסיר את ידיו, ואז עלה הרבי מן המים וניצל.

מתוך אמונתו החזקה של הרבי כי הכל הוא מאת ה' והוא זה האומר לאדם קלל, לא דיבר כלום בגנותו של האיש, ולא זו בלבד, אלא התחיל להעניק לו תמיכה כספית מידי חודש בחדשו, וזאת בכדי לעקור כל טינה מלבו אם נשארה כזו. באחד הימים הסתבך הלה עם חוקי המדינה ונאלץ לברוח אל מקום לא נודע. נעלם האיש מבלי להותיר אחריו עקבות ומבלי שאף אחד ידע היכן הוא. רק אחד ידע; היה זה הרבי שלא נח ולא שקט, אלא חקר ודרש עד שנודע לו שהגיע לאוסטרליה. שלח הרבי לקרוא לאחד ממקורביו, נתן לו את הוצאות הדרך לאוסטרליה וביקש ממנו להעביר סכום כסף לפלוני, וכך המשיך לתמוך בו עד יומו האחרון.

שאלו את הרבי: עד כדי כך?! וכי כל-כך צריך להשקיע דמים מרובים במי שביקש ליטול את חיי הרבי?! הלא גם להשבת טובה תחת רעה יש גבול!

הבנה למעשה

השיב הרבי כמסיח לפי תומו: "הלא אני חב לו את חיי, שהרי ברגע האחרון ממש הסיר את ידיו מעל ראשי ובכך הצילני ממות לחיים..."

לא יתכן להגיע למדרגות רמות של אמונה מבלי לעקור את המינות והאפיקורסות שבלב ומבלי לחזור שוב ושוב על האמת כי אין שום כאב הפוקד את האדם ללא גזירת שמים. הלא בשר ודם היה הרבי, וכבר העיד הוא על עצמו ש'צר עין היה בטבעו ושעקרו עד הסוף על-ידי עבודת הצדקה שלו!

מעשה

סיפר הגה"צ ר' יעקב יצחק ניימאן זצ"ל ששמע מהרה"ק מסקוויורא זיע"א, שכאשר הרבי מטאהש בא לספר לו בשנת תשל"א שהוא רוצה להקים קריה נאמנה עם תלמוד תורה וישיבה וכל מה שצריך כדי שהבנים יתחנכו על ברכי התורה, התחיל לסבר את אזנו כמה קשים הם החובות, ואשר לכן עצתו אמונה שיבנה בתחילה בנין קטן ולא ילך מיד על גדולות ונפלאות ממנו.

הבנה למעשה

אמר לו הרבי מטאהש בפשטות מיוחדת: "הלא הקב"ה נותן את היכולת והוא בוודאי יתן כפי מה שצריך..."

נלמד אף אנו מדרכיו של אותו צדיק להתחזק כולנו כאחד לבטוח אך בהש"ת כל הימים!

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

לטייל בעולמו של הקב"ה!

לקראת ימי בין הזמנים, ימים בהם נותנים רווח להתבונן בין פרשה לפרשה מלאו אצרותיכם חכמה בשיעורים בהירים על נושאים שונים ומעניינים!

חצו בכניסתכם למערכת #, ולאחמ"כ 111202 **טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 073295 1337**

לקבלת הגיליון בקביעות
מספרת האיתור 02-602263
a60263@gmail.com

לתחומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
ישירות למכון 'הבינה' ברא"ל info@machonhavineini.com

718.686.8300 - ארה"ב
03.300.0223 - ברזיל

072.2577726 - א"י
0204.586.2115 - ברטניה

קול הבינה

כיצד מחנכין?

עלון מס' 82

לפרשת ראה תשפ"ד

הרה"ק הרג"מ עלי אדמות, הוצרכו לקחתנו לבית החולים עקב מצבו הקשה, והביאו 'רכב' להוביל אותו. בימים ההם לא היה 'רכב' מחזה נפוץ כ"כ, ורבים מהצעירים שעמדו שם חשקו לעלות עליו ולנסוע עמו... והביט בו הרבי ואמר לו שדווקא הוא יסע עמו.

ומסיים אותו נכד, כי בכל תהפוכות חייו, בכל עת שבער בו היצר להסיתו לעבירות חמורות, נעמדה לפניו דמות דיוקנו של זקנו, ואותה הארת פנים והרגשת חמימות שנטע בו כשאמר לו שיעלה אל הרכב... והיא שעמדה לו להינצל מהיצר, והיא שהחזירה אותו בסופו של דבר למוטב.

באר הפרשה, דברים תשפ"ב

ביקורת בונה - כיצד

[הרב אליעזר טורק שליט"א]

ישנו כלל ברזל אחד, עליו חשוב מאד להקפיד בשעה שמעבירים ביקורת על ילד, והוא: בשום אופן אין לכנות את הילד בתארים בלתי מחמיאים בגלל מעשיו. נתינת שם או תואר לילד, היא בעצם קביעה שכך הוא וזה טבעו, וכתוצאה מכך סיכויי להשתפר יורדים פלאים. אם ילד מתבטל מלימודיו אפילו תקופות ארוכות, עדיין יש סיכוי טוב לשכנעו להתחיל ללמוד. אך אם תקרא לו "בטלן" - הוא יהפוך באמת לבטלן!

למעשה, כאשר ילד עושה מעשה שאינו ראוי, בדרך כלל לא ברור גם לו עצמו מדוע הוא עשה זאת. עולמו אינו מוגדר בבהירות, ומי שקובע כיצד יסתכל על עצמו ועל מה שעשה - אלו הוריו

איש חסיד היה רבי ישראל דוד נייוואהנער זצ"ל, מתלמידי ישיבת נובהרדוק. אחר המלחמה הגיע לארה"ב וכיהן כמשגיח בישיבת סאטמאר בויליאמסבורג.

סיפר רבי ישראל דוד כי פעם ישב באסיפה בה השתתף רבי יואלי'ש מסאטמר זצ"ל, ודנו באיזה אופן יש להוכיח את התלמידים ולהטיף להם מוסר, האם בהגדלת פגם החטא ועונשו, או בנתינת דגש על מעלת וחשיבות כל אדם מישראל ויקר הוד קיום המצוות.

פנה הרה"ק מסאטמר אל רבי ישראל דוד ושאלו: הרי אתה חניך נובהרדוק ובישיבותיכם הרבו בלימוד המוסר, ובפרט בספר 'חובות הלבבות'. ובכן אשאל את מע"כ, כמה פעמים מוזכרת המילה 'גיהנם' בחובות הלבבות?...

בעוד רבי ישראל דוד מנסה להיזכר, פנה אליו הרה"ק מסאטמר ואמר: קיין אינמאל נישט! (אף פעם אחת לא). המשיך הרה"ק ואמר: למדנו מזה כי גם בספרי המוסר לא הרחיבו את הדיבור אודות ענשי גיהנם ופגמי החטאים, אלא בהגדלת חשיבות בן ישראל וקיום המצוות.

כאשר סיפר רבי ישראל דוד מעשה זה, הוסיף: הלא בנובהרדוק ידעו בעל פה את הספר חובות הלבבות, ועם כל זה מעולם לא שמנו לב לדייק עד כדי כך.

לקט 'דברים של טעם' (ממכון כרמינו)

סיפר אחד מנכדיו של הרה"ק רבי גדליה משה מזוועהיל זי"ע, שבשנות בחרותו לא הלך ב'תלם' והרחיק מהדרך הישרה. והנה, בימיו האחרונים של

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

רע". רק "מצויין קטן"! שתי מילים אלו, היוו עבורי שיעור שלם בחכמת החינוך: אם תגדיר לילד את עצמו בצורה חיובית, הוא באמת יהפוך לילד חיובי!

בילדותי אירע לי, שיחד עם חברי איחרתי לת"ת מספר פעמים ברציפות. המחנך כבר לא יכל להתעלם, והוא שלחנו אל המנהל עם פתק קטן, בו כתב: "הני תרי צנתרי דדהבא מאחרים ללימודים כבר מספר פעמים".

מנהל הת"ת באותה תקופה היה הגה"צ רבי אלעזר צדוק טורצ'ין זצ"ל. ניגשנו אליו בפחד מחמת הצפוי לנו, והראינו לו את הפתק. לעולם לא אשכח איך התבונן בכתוב, ואז שאל אותנו בעינים מחוייכות: "אתם יודעים מה זה 'צנתרי דדהבא'?"

משהשבנו בשלילה, הסביר לנו ש'צנתרי דדהבא' אלו מנורות זהב יקרות, יפות ונוצצות, מנורות של זהב אמיתי... ואז אמר לנו: "אתם רואים איך המלמד מעריך אתכם, מחשיב אתכם כל כך עד שנתן לכם תואר נכבד שמכנים בו תלמידי חכמים... האם לא חבל לאחר לשיעורים של מלמד כזה?"...

הופתענו מאד ממתיקות הנזיפה. חששנו שנקבל עונש חמור, והתברר שאנו ממש צינורות זהב... למותר לציין עד כמה השפיעה עלינו גערת אוהב זו. התביישנו לאחר שוב, ולא הוצרכנו לגערות או הערות נוספות כדי להגיע בזמן לכיתה...

כמובן אין הכוונה שתמיד ניתן להגיב בצורה כזו. פעמים שהביקורת חייבת להיות החלטית ותקיפה, אך אסור לשכוח, כי עיקר התועלת תושג רק אם הילד ירגיש שהביקורת באה מתוך אהבה. כשמבקרים מתוך קשר וחיבה, הילד מרגיש שבעצם יש להורה או למלמד הערכה כלפיו, ולכן תוכל הביקורת להצמיח פירות, ותוגדר כ"ביקורת בונה".

(מתוך סדרת הספרים 'אוצרותיהם אמלא' - וירא)

ומחנכיו. אם כשילד משתולל אומרים לו פעם אחר פעם שהוא מופרע, הוא מבין היטב: אני מופרע, וילד מופרע עושה מעשים רעים. כעת למה שיצליח להפסיק? הוא הרי ילד מופרע!

לעומת זאת, ילד שזכה ללמוד אצל הורים חכמים או מחנך חכם, לעולם לא ישמע אף מילה שתגדיר את אישיותו באופן שלילי. אם השתולל לא יאמרו לו שהוא מופרע, אלא שהמעשה הוא גרוע. הורה חכם עוד יותר, יוסיף גם באותה נשימה, שלא מתאים לילד טוב כזה לעשות דברים כאלה, וכן על זה הדרך.

בנוסף, ביקורת הכוללת במפורש או במרומז גם הערכה שלילית על אופי הילד, פוגעת בו ומשפילה אותו, ולפיכך מקטינה עוד יותר את הסיכוי שירצה להשתפר. ביקורת חכמה היא כזו המשאירה את הילד עם תדמית חיובית על עצמו, וכך נוצרים בו רצון וחשק לעבוד ולהצליח יותר.

הזדמן לי פעם להיות בחדרו של הגה"צ רבי ליפא זילברמן זצ"ל, מוותיקי המחנכים בירושלים, כשנכנס אליו ילד מפוחד ובידו פתק מהמלמד. תוכן הפתק היה שילד זה הפריע בכיתה בצורה חמורה ביותר ובלתי מתקבלת על הדעת, ולפיכך לדעת המלמד יש לשלחו אל ביתו ולדרוש שיחזור עם ההורים.

תגובתו של המנהל בוששה לבוא. הוא מולל את הפתק בידיו, וכשהבטתי בו ראיתי על פניו ארשת חמלה. לאחר שניות ארוכות הוא פנה אל הילד ואמר לו כך: "ממש פלא! אתה הרי ילד מצויין גדול, ומהפתק הזה אני רואה שפתאום נהיית מצויין קטן. לכן אני מבקש שתלך עכשיו הביתה, ותגיד לאבא שהמנהל רוצה שהוא יבוא, כדי שכולנו נחשוב ביחד איך תמשיך להיות מצויין גדול כמו שהיית עד היום..."

גישה זו הותירה בי רושם עמוק, שלא נמחה עד היום. לא "פרא אדם", לא "חצוף", ואפילו לא "ילד

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י אחד הקוראים לזיכוי הרבים

"די מחסורו אשר יחסר לוי" (טו, ח)

די לעני בעצם העובדה "אשר יחסר לוי" שהוא צריך להשפיל – את עצמו ולומר שחסר לו.

רבי יצחק־זליג מסוקולוב

א נקודל'ה

"ונתתה הכסף וצרת הכסף בידך והלכת אל המקום אשר

יבחר ה" (יד, כה)

ידוע ש"אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב אלא מצוות ומעשים טובים בלבד" – הכסף היחיד שכן האדם לוקח איתו למעלה אחרי 12, זהו הכסף אשר נתן לצדקה וזה מה שאומר כאן הפסוק "ונתת הכסף" – הכסף אשר נתת לעני, זהו הכסף אשר "וצרת הכסף בידך" – זה יישאר בידך אחרי 120 ועם זה "והלכת אל המקום אשר יבחר ה'" – אל העולם הבא.

נועם מגדים

וכענין זה כתוב "אם כסף תלווה את עמי את העני עמך" – אם אתה רוצה שהכסף ילווה אותך אחרי 120 – "את העני עמך" – את הכסף אשר נתת לעני – זה "עמך" – זה ילך איתך וילווה אותך למעלה.

צדיקים

"את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה'... והקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלוהיכם וסרתם מן הדרך" (יא, כז-כח).

יש להקשות, מדוע לגבי הברכה לא פירט הכתוב מה לעשות כדי לזכות בה, ואילו לגבי הקללה פירט ואמר "וסרתם מן הדרך". אלא אפשר לבאר על פי דברי הגמרא ש: "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה". וזהו ביאור הפסוק, "את הברכה אשר תשמעו", מיד לאחר שתשמעו ותחשבו בליבכם לקיים את המצוות, תבוא עליכם הברכה, מפני שמחשבה טובה מצטרפת למעשה. "והקללה אם לא תשמעו... וסרתם מן הדרך", הקללה אינה באה מיד אחר המחשבה, מפני שאינה מצטרפת למעשה, ולכן רק אם תסורו בפועל תבוא עליכם הקללה, ואם לא, עדיין רחמי ה' עליכם...

אוצר הפנינים

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא, כו)

ראה שלא תתנהג בדרכי ביניים ובפשרות כי 'אנכי נתן לפניכם ברכה וקללה' שהם שני ניגודים קיצוניים ביותר, אם לא בדרך הברכה הרי זו כבר ממילא דרך הקללה, ביהדות אין דרך ביניים.

ספורנו

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא, כו)

חז"ל אומרים: "לעולם יראה אדם את עצמו כאילו כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת הכריע את כל העולם לכף זכות, עשה עבירה אחת הכריע את כל העולם לכף חובה", לכן באה התורה ואמרה לכל יחיד ויחיד "ראה!" השתדל לראות שבכל מעשה ומעשה שאתה הולך לעשות "אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" הרי אתה מביא לעולם כולו ברכה או ח"ו קללה. ועל כן הבחירה לגבי פעולתך עלולה להכריע את כל העולם לכף זכות או חובה.

תורת משה

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא, כו)

פתח הכתוב בלשון יחיד "ראה" ועבר ללשון רבים "לפניכם!" שכן לתת נותנים לכולם במידה שווה, אבל לראות רואה כל אחד באופן אחר. אדם כמות שהוא, כך הוא רואה...

ר' מנחם מנדל מקוצק

"ונתתה הכסף וצרת הכסף בידך" (יד, כה)

אדם המבקש לעצמו לצבור הון ולהתעשר – זהו בתנאי שהוא שולט על הכסף ולא שהכסף מנהל אותו, וזה מה שמרומז בפסוק "ונתת הכסף" – כשאתה צובר לעצמך כסף" זהו בתנאי ש"וצרת הכסף בידך" – שאתה תשלוט על זה בידך ולא ההיפך.

שארית מנחם

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם" (יא, כז)

הרה"ק מצאנו זצ"ל ראה פעם איך אחד אמר ברכות השחר בלחש, ואף אחד לא שמע. רמז לו מה שכתוב בתורה. "את הברכה" את הברכות – שאנחנו אומרים בכל יום, "אשר תשמעו" שישמעו – ושיכולים לענות אמן, "אל מצות ה' אלקיכם" שייך גם למצוות.

הצאנזער

"ורעה עינך באחיך האביון לא תתן לו וקרא עליך אל ה' והיה בך חטא" (טו, ט)

אם תלך בדרך זו ותבדוק כל עני בשבע בדיקות, "ולא תתן לו", אזי דע לך "וקרא עליך אל ה'", יבדקו גם אותך בשמים ויפששו במעשיך, ואז "והיה בך חטא", ימצאו גם אצלך חטאים ותיענש, אך אם תתן בלי לבדוק במעשיו, גם בשמים לא יבדקו אחריו.

הרבי רבי שמעלקא מניקלשבורג

"ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר ה' אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל איביכם מסיבב וישבתם בטח" (יב, י)

במדרש תנחומא (נצבים א): אלמלי היו ישראל באגודה אחת אין כל אומה ולשון יכולים לשלוט בהם. ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל תמה על כפל הלשון, אם הקב"ה יניח להם מכל אויביהם, הרי שישבו בטח ומדוע היתה התורה צריכה לכתוב זאת? ותירץ, שלפעמים יש שלום מן האומות הסובבות את עם ישראל, אך אין שלום בין היהודים. על כן הבטיח הכתוב את הברכה הכפולה, שלאחר הגלות המרה, שם 'לא תרגיע ולא יהיה מנוח וגוי ונתן ה' לך לב רגז וגוי' (להלן כח, סה), תחזרו לארצכם בבוא הגאולה ויתקיימו שני הדברים - הקב"ה יניח לכם מהאויבים מבחוץ, וגם לא יהיה לכם 'לב רגז' כי יהיה שלום ביניכם.

תפארת יהונתן

"נתן תתן לו ולא ירא לבבך בתתך לו" (טו, י)

למה כתוב פעמיים "נתן תתן", אלא התורה באה להגיד לנו שכשאדם נותן צדקה – אזי הוא נותן כי הוא מרחם על העני ולא מתוך ציווי ה' על נתינת צדקה, לכן אומרת התורה 'נתן תתן' - שתתן לו עוד פעם על עצם מצוות הצדקה אשר צווה ה' וזה גם מה שהפסוק ממשיך "ולא ירע לבבך בתתך לו", - שהנתינת צדקה לא תהיה בגלל

ש"ירע לבבך" – שאתה מרחם עליו אלא בגלל מצוות הצדקה אשר ציווה ה'.

ר' שמחה בונים מפשיסחא

לפעמים אדם נותן צדקה רק כשקרה לו משהו, אומרת התורה – אל תחכה שיקרה משהו בשביל לתת צדקה אלא תתן תמיד, וזה מה שכתוב בפסוק "ואל ירע לבבך" – אל תבוא לתת צדקה כשכבר "ירע לבבך" – כשכבר קרה לך משהו אלא תמיד תתן.

ביכורי אביב

אורמ ר' חיים צאנזער שתתן לו גם את הזכות של המצוות צדקה שהרגע עשית, וזהו "נתון תתן" גם את הכסף וגם את זכות הנתינה עצמה.

אזיס ווארט

"ולא תקפוץ את ירך מאחיך האביון" (טו, ז)

ראשי תיבות של "ליא תקפוץ ירך מאחיך האביון" – היה אומר הרה"ק מהר"י מרוזין זצ"ל – הן אותיות "תהלים". ללמדנו שבאמירת תהלים בלבד, אין אדם יוצא ידי חובתו, אלא צריכים להיות אומר ועושה לקיים "פתוח תפתח את ירך לו" בפועל.

על התורה

"פתוח תפתח את ירך לו... די מחסורו אשר יחסר לו" (טו, ח)

מצוות צדקה נועדה למלא את מחסורו של העני, ולא את חסרונו של העשיר, המבקש להרבות לו כבוד ולזכות במצוות.

כתב סופר

"את הברכה אשר תשמעו... והקללה אם לא תשמעו" (יא, כז – כח)

כותב ה"פנים יפות", בברכה כתוב "אשר" לשון ודאי, ואצל הקללה כתוב "אם" לשון ספק, שהברכה ודאי נתקיים, שסוף סוף באחרית הימים ישובו בני ישראל אל ה' וישמעו למצוותיו, אבל הקללות נאמרו בלשון ספק, "אם", הלוואי שלא תחטאו ולא תקוים קללה בכלל.

פנים יפות

בית זכריה פרשת ראה

תורה וחסד – עלון מספר 488

סבא רבא כמז"ר סאלם במז"ר מתנא זכריה זצוק"ל זיע"א ראב"ד ביד"א נפ' ה' סיון
 סבי כמז"ר צאלח במז"ר סאלם זכריה זצוק"ל זיע"א אב"ד ביד"א נפ' כ' אדר
 כבוד אבי ועט"ר מז"ר עובדיה בכמז"ר צאלח זכריה זצ"ל נפ' ו' אייר
 כבוד אמי מזרתי מרים בת צאלח זכריה ע"ה נפטרה ה' ניסן

עורך העלון: בנם מאיר זכריה

שעון קיץ		שנה עשירית		אב תשפ"ד		שבת שלום ומבורך		
שקיעה	חצות	ס"ז קר"ש ב'	ס"ז קר"ש א'	ר"ת	ציאה	כניסה	עיר	
19:08	12:42	9:25	8:49	20:28	19:41	18:29	ירושלים	
19:06	12:43	9:27	8:51	20:25	19:44	18:47	תל אביב	
19:08	12:43	9:26	8:49	20:27	19:44	18:50	חיפה	
19:07	12:43	9:27	8:51	20:26	19:42	18:48	באר שבע	

להצלחת כל חיילי ישראל נ"י לרפואת הפצועים הי"ו וחזרתם של כל השבויים במהרה בריאים ושלמים הי"ו

נתון תתן לו (טו י)

כתב מרן מאור ישראל רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל זיע"א: שנינו באבות (ג ט): והכל לפי רוב המעשה, והכוונה בזה שלפי מספר עשיית המצווה – כך יוכפל שכרו, כגון: אדם אחד נתן צדקה לעני אלף שקלים בפעם אחת, ואילו חבירו נתן שקל אחד לכל עני ועני, וביחד נתן אלף שקלים לאלף עניים, ונמצאו ששניהם נתנו אותו סכום לצדקה.

מכל מקום שכרו של השני גדול יותר, מפני שכפה את יצרו לעשות מצוה אלף פעמים, שהרי בכל פעם שנתן שקל לצדקה לעני, הרי כפה בזה את יצרו הרע, ובסך הכל כבש אותו כאלף פעמים. ואילו הראשון כבש את יצרו רק פעם אחת, אמנם נתן סכום גדול ונכבד לצדקה, אבל מכל מקום כבש את יצרו רק פעם אחת, ולכן שכרו של השני כפול ומכופל מן הראשון, כי גם במעשיו עשה כפל כפליים מן הראשון. (ענף עץ אבות פ"ג משנה ט)

תמים תהיה עם ה' א-לוקיך (יח ג)

מובא במדרש שוחר טוב על הפסוק בתהילים: "לא ימנע טוב להולכים בתמים" (תהילים פ"ד יב) שזה כלפי אברהם אבינו, שנאמר "התהלך לפני והיה תמים" (בראשית יז).

ושאל המדרש מדוע כתוב 'לא ימנע טוב להולכים בתמים', היה לו לומר 'לא ימנע טוב להולך בתמים'. ומתרץ המדרש אלא מה אברהם אבינו שהלך לפני הקב"ה בתמימות נעשה לו מגן, אף כל מי שמהלך לפניו בתמימות נעשה לו מגן. ואחריו מה כתיב "אשרי אדם בוטח בך" (ג), לא כתוב 'אשרי אברהם בוטח בך' אלא "אשרי אדם" כל אדם.

סיפור

הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל, סיפר על אחד מקרובי משפחתו שהיה תלמיד חכם מופלג בלונדון ששמע זאת מאביו אודות עו"ד יהודי מאנגליה שהיתה בו תמימות עצומה אשר הבטיח לא לבקש מבורא העולם יותר דבר. יהודי זה ידע מעט על היהדות, והנה בשיחה עמו, התלונן העו"ד בפניו, כי הוא נמצא בצרה גדולה. בעבודתו קיבל עליו להיות פרקליט של נכרי שהסתבך בענין פלילי, ובמהלך המשפט התגלה אותו נכרי כרמאי גדול, עד שהשופט לא חסך את שבט-ביקרתו גם

מהעו"ד עצמו, והאשים אותו כי היה מודע לרמאות של אותו לקוח, ועל כן החליט להעמיד למשפט גם את העורך הדין.

באנגליה מתנהלים כל ענייני המשפט בקפדנות יתרה. השופטים מדקדקים לא רק עם הנאשמים העומדים למשפט, אלא גם עם העורכי הדין שלא יהיה עליהם שום רבב, ולכן נשקפה לעו"ד סכנה גדולה, שלא רק עלולים לפסול את עבודתו אלא גם להטיל עליו עונש כבד עם קנס. כשהעו"ד סיפר זאת לאביו של קרובי הנ"ל הוא היה במבוכה גדולה ולא ידע לשית עצה בנפשו. אמר לו איש-שיחו שמעני יידי, העצה הטובה ביותר היא, שתעשה ככל אחינו בני ישראל, היינו להתפלל פשוט לרבוננו של עולם והוא יוציא אותך מן הצרה!... השיב לו מיד העו"ד: מה, לבקש מה? זה כבר אינני יכול! וכל כך למה? ונימק, שפעם, לפני מספר שנים, כבר בקשתי מה' ישועה והבטחתי לו שיותר לא אבקש שום דבר!...

סיפר שלפני מספר שנים, הוזמן לאוסטרליה לצרכי עבודתו, ויצא עם בתו היחידה בת השבע, ושם חלתה לפתע הילדה בצורה קשה. הזעיק אותה הרופא מיד לבית החולים, ערכו לה סידרה של צילומים, והתגלה המחלה הנוראה ר"ל, גידול סרטני! מיד פתחו סידרה של טיפולים, אך עברו כמה שבועות ומצבה החמיר, עד שיום אחד, היה זה בשבת קודש, הרופא אמר לאביה, כי מצבה קריטי, ולא נותרו לה אלא שעתיים-שלוש בלבד לחיות!... האבא היה מזועזע לשמע הבשורה הנוראה, אך כשהתאושש קמעא, החליט ללכת לבית הכנסת. היה זה בשעות הצהריים, חיפש וחיפש עד שמצא בית כנסת שהיה ריק מאנשים. נכנס פנימה וכשליבו מר עליו, פרץ בבכי עז שנמשך שעתיים ובתוך בכיו עמד ודיבר, רבש"ע, אני מוכרח לבקש ממך שבתי האהובה תישאר בחיים!... ואני מבטיח לך שיותר לא אבקש עוד משהו!... כך נשאר עומד זמן מה בבכיו, עד שלפתע חש הקלה בלבו, והחליט לחזור לבית החולים ולראות מה מצבה.

והנה בשובו לבית החולים על יד מיטת בתו, קידם הרופא את פניו ואמר לו, דבר פלא הוא לנו. היא פקחה את עיניה! הרופא לא היסס ומיד ערך לה בדיקה ובסיומה הודיע לאב. תראה, יש תקווה! למחרת בבוקר, כשחזר שוב האב לבית החולים, היא ביקשה ממנו מעט מים. כך החל תהליך מופלא של שיקום הילדה. עד שכעבור שבועיים היא כבר ירדה מהמיטה.

כשהגיעה למצב הזה, החליטו הרופאים לעשות לה בדיקות יסודיות, האם היא עדיין חולה. והנה, התפלאו כולם, נס ופלא! אין שום דבר! הרופאים כולם השתוממו, עד שהלכו ואספו את כל רופאי העיר, כשהם מציגים בפניהם את הצילומים הראשונים שהראו בבירור את הגידול ואת הצילומים החדשים שבהם לא נמצא שום דבר, וכולם הפטירו ואמרו: אין זה אלא נס משמים!... כך סיים עורך הדין את סיפורו ואמר לידידו, עתה הלא שמעת הנה הבטחתי לה' שלא אבקש יותר, ואיך אוכל להפר את הבטחתי?...

השיב לו ידידו הנ"ל אין בכך כלום, הרבוננו של עולם איננו אדם, אתה אמנם הבטחת אבל אתה יכול ללכת ולבקש עוד פעם, הוא רחום וחנון ויעתר לך. מששמע כך, הלך והתפלל שוב, ותפילתו הועילה לו, והוא ניצל מן המשפט ויצא זכאי.

ממנו עלינו ללמוד ולהבין, עד כמה ה' מסבב כל הסיבות, מרבה מופתיו באדם המאמין בו בתמימות ומרחם עליו לקרבו אליו ולתמכו, קל-וחומר לאדם המכיר את בוראו ומקיים את מצוותיו, אם הוא נמצא בדוחק או בצרה כלשהי, בל יפול ביאוש חלילה, רק יתחזק באמונה בהש"ת, והבוטח בה' חסד יסובבנו. (שאל אביך ויגדך)

עשר תעשר – עשר כדי שתתעשר

נאמר במסכת שבת, ותענית. עשר בשביל שתתעשר, וכן אומר רבי עקיבא במסכת אבות: מעשרות סייג לעושר.

חז"ל נתנו על כך סימן על הפסוק בספר בראשית, אם השמאל- ואימינה; ואם הימין – ואשמאילה. הקב"ה מבטיח לאדם הנותן מכספו מעשר לצדקה אם השמאל, כלומר, אם אתה תקבע את הנקודה של הש' מצד שמאל, ותתן מעשר. אז ואימינה אני אקבע לך את הנקודה מצד

ימין – עשר עושר ואם אתה תקבע את הנקודה מצד ימין כדי שהעושר יישאר ברשותך, אז, ואשמאילה, אני אקבע את הנקודה בצד שמאל, ואטיל עליך תשלומי מסים, קנסות וארנונות, שישאר לך מעושרך רק את המעשר. (צפיחית בדב"ש)

אור החיים

ונתן לך רחמים ורחמך (יג'ח)

התורה ציוותה להשמיד את העיר הנידחת שעובדת עבודה זרה אלא שהדבר עלול להוליד אכזריות בלב הלוחמים לכן באה התורה והבטיחה: 'ונתן לך רחמים ורחמך'. הקב"ה ישפיע על הלוחמים רחמים גם לאחר המלחמה כדי שטבעם לא ישתנה לרעה, חלילה.

המדבר בבית הכנסת אין לו חלק בא-לוקי ישראל

סיפר הרב נ. ד. על סבו זצ"ל, שהיה שליח ציבור כיובל שנים בבית הכנסת בו התפלל. והרב סיפר שהוא זוכר בתור ילד, שכשהיה הסבא זצ"ל קורא קרבנות, היה עוצר פתאום ואומר: "אסור לדבר בבית הכנסת".

כי היו כאלה שדיברו באותו זמן, ואז היה ממשיך לומר קרבנות ושוב היה עוצר במפתיע ואומר: "אסור לדבר בבית הכנסת"., כי שוב שמע קצת דיבורים, וכך היה קורה כמה וכמה פעמים, לפי הצורך. וכך היה מוכיח בעדינות את אלה שדיברו, מבלי לפנות אליהם אישית ובוודאי שלא לביישם בפני הציבור ולומר את שמותיהם ולהעיר להם בפני כולם, כמו שהרבה טועים בכך היום לצערנו. וכך אנו רואים שהרב נ.ד. נוהג לעשות כשיש פטפוטים בשיעור, שמעיר הרב בכלליות כדי לא לפגוע באף אחד. ותמיד מזהיר אותנו על כך ואומר. תדעו לכם שלדבר בבית הכנסת זה איסור חמור מאוד ונותנים על כך דין בשמים, ובפרט הזוהר הקדוש מחמיר בכך מאוד ואומר שהמדבר בבית הכנסת אין לו חלק בא-לוקי ישראל, ה' ירחם.

ואומר הרב שהוא את שלו עשה כדי שלא ידונו אותו אחרי 120 ויטענו כלפיו שלא הזהיר אותנו על כך מספיק, ועכשיו הכל תלוי בנו ועלינו להיזהר בכך מאוד מאוד.

יהי רצון שלא נדבר בבית הכנסת שום דבר שאסור אף פעם, ונכבד כראוי את בית הכנסת כמו שאבותינו כיבדו, ובכך ניצל מהעוון החמור הזה ומהעונשים החמורים הצפויים למי שכן חוטא בזה, אמן כן יהי רצון. (סיפורים וחיזוקים)

הלכות "שבת" משו"ע ומפסקי מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

לב. מאכל שברגע שהניחו אותו על הפלטה עדיין יבש אע"פ שידוע שלאחר כמה זמן יהיה לח, מותר להניחו על גבי הפלטה אע"פ שיגיע לחום שיד סולדת בו (שו"ע ש"ח טז). על פי האמור מותר לחמם עוגת סופלה בשבת היות והעוגה נחשבת כמבושלת כל צורכה שהרי היא ראויה לאכילה גם בלי החימום, ועוד יש לשוקולד דין של שומן קרוש (שו"ע ש"ח).

לג. אסור לערות מים חמים מכלי ראשון על עלי תה, ולכן הנכון הוא לבשלם מבעוד יום, ואם כלו המים בשבת יהיה מותר לערות עליהם (חז"ע ד ש"ח). מותר לתת שקית תה לתוך כוס של מים חמים בכלי שני, וטוב להחמיר לערות מכלי שני (חז"ע ד עמ' שעח).

לד. מותר לערות על קפה מים רותחים מכלי ראשון הואיל והקפה עבר קלייה אין בישול אחר אפיה וקלייה, והמחמיר לערות על הקפה מכלי שני תבוא עליו ברכה (חז"ע ש"ח).

לה. מותר לערות על אבקת נס קפה מכלי ראשון הואיל והקפה עובר בישול ואין בישול אחר בישול ביבש. קפה נמס בטעמים אסור לערות עליו מים חמים הואיל וה'וניל' או ה'מוקה' לא עברו בישול, ולכן ייתן את האבקה בתוך כלי שני. (אך טוב וחסד)

זכויות לראש השנה

מט"ו באב טוב לברך כל אדם בברכת שנה טובה כתיבה וחתימה טובה. ובזה הוא צובר לו זכויות לראש השנה.

מילי דבדיחותא

חיים: "איפה היית?" משה: "בבית הקברות". חיים: "מה קרה? מי נפטר?" משה בצער: "אל תשאל, כולם שם נפטרו..."

פתגמי חסידים

אמר רבי מנחם מנדל מקוצק זצ"ל: מעולם לא התחרטתי על אמת.

ענייני רפואה - רוזמרין

נוגד גזים במעיים, עווית, דיכאון. מחטא, מעלה סומק על הפנים, משמיד טפילים. ממריץ של מחזור הדם ושל מערכת העצבים. לעשות חליטה ולשתות כוס בבוקר וכוס בערב.

חכמת חיים

דבר שתסתיר משונאיך, אל תמהר לגלותו לאוהבך.

תשובות מפרשת ואתחנן

שאלה: מהו הרמז בכך שנאמר מזוזת בלי וא'ו? **תשובה:** שלקבוע מזוזה אחת בכל פתח.

חידה: היכן מרומזת תפילת עלינו לשבח בפרשה? **תשובה:** וידעת היום והשבת אל לבבך וגו'.

ענו 30 הזוכה: התלמיד **ישראל מאור נקי נ"י** דימונה

שאלות מפרשת ראה

שאלה: על איזה חג במיוחד נאמר והיית אך שמח?

חידה: מי הולכים מסוף העולם ועד סופו?

השתתפות בהגרלה צריכים לענות על השאלה והחידה.

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה. מבוגרים וילדים הזוכים – הגרלה על פנס 3 שלבים + נגן או בוקסה.

תשובות מלאות בלבד, יתקבלו תוך שבוע. **מס' הפלאפון הוחלף ל- 050-9400202**

לרפואה שלימה: שולמית בת חיים. הרב יפת שליט"א בן חנה. ציון בן חנה. שלום בן זיהרה. אביבה ר. בת חיים. נחמה עליזה בת חיים. סגולה בת שרה זהרה. מנשה בן ברכה. משה בן חיים. אהרון בן חיים. הרב אהרון ב"ר יוסף. נתן בן מאיר. ינון ב"ר עובדיה. יונה בן אסתר איטה. פרידה לאה בת צילה. מאיר בן שמחה אלגרה. לולו לאה בת אדל. יהודה בן עפיה. הרב שלמה יוסף בן חממה יונה. אירן בת גוהר. מאיר בן עיישה. נריה בן רחל. אהרון בן מרים. יוסף בן אסתר. הנריאט רבקה בת מרים מיריל. פנינה בת אלקה. יהודית אהובה בת סאסי. שושנה בת טובה. ענת בת ציונה. צבי בן פנינה. דבורה בת מרים. **לזיווג הגון:** מרגלית בת מרים. נתנאל צבי בן יהודה. דוד בן פלורה. יאיר ב"ר יהודה. דוד בן לירן. יוסף חי בן גאולה חיה. תמיר בן מרים. יוסף חיים בן בהיה. אושרת בת טובה. שילת בת איתן. לירון שירה בת עופרה. ליסוף יוסף בן עופרה. אפרת מיכל בת שרה דינה. מוריה נאוה בת אורה. ישי בן שלמה. רפאל בן מלכה. עמנואל בן מרים. יצחק בן אירית. נהוראי בן מרים. פנחס בן איטה רבקה.

להצלחה בכל: הרב אריה מכלוף בן אסתר. יפה איווט בת שמחה. אברהם בן שרה. סימי רחל בת טובה. ציפורה בת שרה. אורן בן סימי רחל. מאי בת שרון. אלה שרה בת מאי. תמר רבקה בת מאי. שיר אביגיל בת מאי. הרב יאיר בן שרה. יהודה ב"ר עובדיה. נסים בן לולו לאה. יניב בן אביחי. אסתר ב"ר עובדיה. הרב הראל בן דורית. מאיר בן לולו לאה. אביחי ב"ר עובדיה. דורית בת תמר. שלום חי ב"ר זכריה. סעדיה בן שושנה. מרגלית בת שמעה. יחזקאל בן הלה. עופרה בת אביבה בתיה. יחזקאל בן שרה יוטא. אהרן טוביה אריה בן איטה יהודית. טליה בת יניב. דוד רחמים בן הינדא ריזל. אברהם בן תמר. רחל בת מרים. משה בן צאלח חנן בן זהבה זוהרה. מאיר בן מרים. טובה גיטל רייצה בת אביבה. **לזרע של קיימא:** שילה בן ברכיה וחני ב"ר בנימין. אברהם בן יקני ויהודית בת אסתר. יהונתן בן בת שבע. ושילת בת חיה. יונה יוסף בן לאה ויעל בת רבקה.

לעילוי נשמת ולמנוחת נפש

מו"ר מתנא במו"ר סאלם זכריה זצוק"ל מרן מו"ר הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זצוק"ל זיע"א. הצדיק רבי משה יעקב ב"ר יוסף הכהן רביקוב זצ"ל. מרן מו"ר הגאון רבי שמעון ב"ר דוד בעדני זצוק"ל. הסבא צאלח במו"ר מתנא ז"ל. הר" זכריה במו"ר צאלח זכריה זצ"ל. חיים בן יחיא והב ז"ל. ר' בנימין בן מנצור דעוס ז"ל. אליהו בן צדוק אהרון ז"ל. רבי זכריה בן סאלם ונה זצ"ל. אליהו מגורי ז"ל ב"ר מרדכי נ"י. אליהו בן חיים והב ז"ל. הרה"ג צהל ב"ר רחמים שרפי זצ"ל. רבי שמעון ב"ר שלום זוהר ז"ל הרב שמואל ב"ר אהרן בבי ז"ל. סבתא רבא סעדי ב"ר יוסף זכריה ע"ה. **כל חיילי ישראל הי"ד** מרדכי יוסף בן אליהו זיידל טובל ז"ל. סבתא שמש בת צאלח זכריה ע"ה. שמש במו"ר סאלם זכריה זצ"ל. הדסה ב"ר יצחק מצנבר ע"ה. סבתא ברכה בת סעד מרחום ע"ה. הדודה יונה חממה בת יוסף והב ע"ה. הדודה עליה. כוודרה בת יחיא זכריה בידיני ע"ה. מרים בת קאמר כהן ע"ה. שרה בת שמעון טיירי ע"ה. אחותי מירב ב"ר עובדיה ז"ל. ובתה מוריה ז"ל בת שלמה אנקונינה נ"י. גיסי רחל בת חיים בן שמואל ע"ה... ברכה בת סאלם בידיני ז"ל. אריה בן אליעזר חבשוש ז"ל. רבי ראובן ב"ר יהודה עוקשי זצ"ל. הרה"ג רבי יהודה דרעי זצ"ל בן אסתר ז"ל.

הילולת המקובלים האדמו"רים והרבנים הצדיקים זצ"ל כ"ח אב עד ד' אלול תשפ"ד

כח. רבי נפתלי צבי יהודה מברלין רבי יוסף דאנה. רבי אברהם פאם. רבי אברהם חיים עדס. **כט.** רבי יחיא בדיחי. רבי יעקב בירדוגו. רבי שמואל סלנט. רבי אליעזר זוסיא מסקולען. רבי יהודה לביא. רבי יוסף אוחיון. **ל.** רבי ראובן הכהן. רבי דוד נחמיאס. רבי זלמן נחמיה גולדברג. **א.** רבי שלום אלשיך. רבי שלום מזרחי. רבי שמואל אבוהב. רבי יצחק גאגו צרור. רבי ראובן ביתאן. רבי יוסף בר שלום. רבי יעקב אריה ניימן. **ב.** רבי שלום מעאמר. רבי יצחק בר ששת. רבי חיים יצחק אלגאזי. רבי אליעזר הגר מויז'ניץ. **ג.** רבי שלום קורח. רבי דוד פרץ. רבי אברהם יצחק הכהן קוק. רבי אברהם צבי אייזנשטט. רבי אליהו יוסף שאר ישוב. **ד.** רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק. רבי זכריה כרמי. רבי משה רבקש. רבי יצחק הדאיה.

שבת מברכים - המולד: יהיה ביום שלישי בשעה 14:37 ו-12 חלקים

ר"ח אלול שלישי ורביעי

חשמעות

גליון 50
ראה תשפ"ד

דבר האירה

חוויות ההתחדשות

ההתחדשות היא תחושה עלאית, שבה אדם מרגיש שהוא הופך ליצירה חדשה. תחושה זו מביאה עימה קורת רוח רבה, שכן נפש האדם זקוקה להתחדשות ולהתקדמות. צדיקים אמרו שאין עמידה במקום - או שעולים או שיורדים, או שמתחדשים או שמתיישנים.

ברוך ה', מתחילה שנה חדשה. הילדים עולים מכיתה לכיתה, ומרגישים שהם מתבגרים. המעבר מכיתה גבוהה יותר נותן תחושת גדלות והתקדמות.

ישנם גם כאלה שמשנים מקום לגמרי, עולים מהחיידר לשיבה קטנה או משיבה קטנה לשיבה גדולה. כל מעבר כזה מרגש ומחדש, אך בצידו גם חששות מהשינוי.

אם מבוגר חושב שההתחדשות היא נחלת הצעירים בלבד, הוא טועה. אמנם צעירים מרגישים את העלייה וההתקדמות משנה לשנה עם תחלה חדשה, מחנך חדש וספרים חדשים, אך גם המבוגרים יכולים וצריכים לחוות התחדשות.

הורה צריך להרגיש את ההתחדשות ולחוות אותה כאילו היא שלו. כאשר ילד קונה ספרים חדשים ועולה כיתה, או כאשר בחור עולה לשיבה, ההורים יכולים לחוות יחד איתו את ההתחדשות, להתרגש ולהתפעל. כך, הילד מרגיש שההורה שותף לשמחתו, וההורה מרגיש את תחילת השנה כמתחדשת ומתקדמת.

כאשר ישנה התחלה טובה, יש גם המשך טוב. כפי שאמר הרה"ק רבי ישראל מרוד"ץ על הפסוק בקהלת "החכם עיניו בראשו": שלמה המלך, החכם מכל אדם, אמר שחכמה ניכרת כאשר משקיעים בראשית - בין אם זה ראשית היום, החדש, השנה או הזמן.

רעיונות לקראת ההתחלה:

לצפות ולייחל: חשוב לדבר עם הילדים על ההתחלה, לשאול כיצד הם חושבים שהדברים יתנהלו, מי יהיו החברים ומי יהיה הרב. אם אפשר, לקנות פריט לבוש חדש ולהכין את הספרים לשנה החדשה, כדי שירגישו את ההתחדשות.

להשקיע בהתחלה ובשמחה: ללוות את הילד ביום הראשון לחיידר, לחוות איתו את הרגעים המרגשים ולהרגיש יחד איתו את ההתרגשות. אם אפשר ללוות אותו פיזית - עדיף, ואם לא, לפחות ללוות אותו רגשית.

לבקש ולהתפלל: לפני שמתחילים, כדאי להתפלל תפילה קצרה להצלחה בשנה החדשה.

הזדמנות חדשה: חשוב לשדר לילד את ההזדמנות הגדולה שיש לו בהתחדשות ובשינוי. לשוחח על ההזדמנות למקם את עצמו במקום טוב יותר ולהצליח בלימודים.

להיות מוכן לאתגרים: בהתחלה חדשה ישנם גם אתגרים חדשים. חשוב להיות מוכן לקראתם, ולתת כלים להתמודד, כי זה חלק מההתחדשות והצמיחה.

בימים הראשונים, כשהילד חוזר הביתה, חשוב להיות עימו, לשמוע איך עבר היום ולהתחבר אליו. חשוב לדעת שבחורים שעולים לשיבה לפעמים אינם משתפים מספיק בעת ההתחלה, ותפקידנו הוא להראות זמינות והתעניינות.

בתקווה שילדינו יצליחו בשנה החדשה, יתעלו בתורה, יראת שמים ומידות טובות, ונזכה לרוות רוב נחת דקדושה, אמן.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

מעשי הקב"ה באמונה וביטחון מלא, גם אם איננו מבינים אותם, בדיוק כפי שילד קטן סומך על אביו גם כשאינו מבין את כל מעשיו.

* * *

"לא תעשון כן לה' אלוהיכם"

התאמת המעשים לזמן ולמציאות

הפעולות המעשים שאנו עושים, צריכים להיות מותאמים לפי הזמן ולפי המציאות של אותו היום. מה שנכון וטוב לעבודה רוחנית היום, עשוי שלא להתאים ליום אחר. כל יום מביא עמו נסיבות שונות, ולכן עלינו להפעיל חכמה ולבחון את מעשינו בכל יום ויום מחדש.

כך לימדנו ה'אגרא דכלה' על הפסוק "לא תעשון כן לה' אלוהיכם" (דברים יב, ד):

"שמעתי הפסוק ברמז מקובל מצדיקי הדור, דהנה יש בני אדם אשר חוק קבוע להם כמה ילמדו וכמה יאמרו תהלים וכיצא, ואכלו את חוקם אשר ניתן להם, ובדעתם שכבר נתנו להבורא המגיע לו, ויתר היום הולכים בטל ומבקשים שכר כפנחס. והנה המשכיל אל דבר אין לך יום דומה לחבירו, ועת לפזר ועת לכנס, לפעמים המעשה כזאת ביום זה הוא מצוה, כגון שעושה הדבר בהצנע עבור כבוד שמו, ולמחר אותו הדבר בעצמו הוא עבירה, כגון שיגיע הדבר להתפארות וכיצא".

האגרא דכלה מבאר שיש אנשים הקובעים לעצמם חוק קבוע - כמה ללמוד וכמה להתפלל - ובסיום המעשה הם חשים שכבר מילאו את חובתם לה'. אך למעשה, החכמה היא להבין שאין יום דומה לחבירו, וכל יום דורש גישה שונה ואחרת. לפעמים, מה שנחשב כמצוה ביום אחד, כאשר נעשה בהצנע ולכבוד ה', יכול להפוך לעבירה ביום אחר אם נעשה מתוך גאווה והתפארות.

"ואי אפשר לפרש הדבר כי המשכיל יבין מעצמו. זה באה אזהרת תורתנו לא תעשון כן לה' אלקיכם, ר"ל כדמיון הזה ממש אותו ההנהגה, כי באפשר היום המנהג הזה טוב ולמחרתו הוא בהיפך, והבין".

כאן מדגיש האגרא דכלה שאי אפשר לפרש את הדבר במדויק לכל מצב, אלא המשכיל צריך להבין בעצמו. האזהרה של התורה שלא לעשות מעשים מסוימים לה' באה להדגיש שעלינו להיות זהירים ולא להסתמך על הנהגה אחת קבועה, כי מה שטוב ביום אחד יכול להיות ההפך הגמור ביום אחר.

גמישות והתאמה יומיומית

למרות חשיבות הקביעות והיציבות הנדרשת לעבודת השי"ת, עדיין ישנה חשיבות מיוחדת בגמישות והתאמה בעבודת ה' לפי המצב והיום.

"ראה אנכי נותן לפניכם היום"

הבחירה היומיומית - הזדמנות חדשה בכל יום

הבחירה של האדם אינה רק החלטה חד-פעמית, אלא תהליך מתמשך המתחדש בכל יום ויום. גם אם היום בחר האדם בדרך שאינה טובה, הרי שביום מחר שוב יש לו את האפשרות לבחור מחדש בטוב. בכל יום ויום ניתנת לאדם הזדמנות חדשה לבחור ולהתקדם במסלול חייו בצורה הנכונה.

וכפי שמבארו על נכון בספה"ק "שפת אמת" (ראה שנת תרל"ג):

"ראה אנכי נותן כו' היום', פירוש, שהבחירה ביד האדם לבחור טוב או רע. ואמר א"ז מו"ז ז"ל ש"ע"ז מברכין הנותן לשכוי בינה" וכו'.

השפת אמת מסביר שהבחירה היא תהליך יומיומי, וכי הבחירה ניתנת לאדם בכל יום מחדש. ברכת "הנותן לשכוי בינה" מלמדת על כך שהאדם מקבל כל יום מחדש את הבינה והיכולת לבחור בטוב.

"ונראה פירוש היום' שיש בכל יום בחירה חדשה. כי אחר שחוטא האדם מסתלקת הבחירה מהאדם כמ"ש ז"ל הרשעים ברשות לבם. ומ"מ הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית ונותן בחירה חדשה לאדם בכל יום שיוכל להיות טוב מחדש כמ"ש (יחזקאל לג, יב) 'לא יכשל בה ביום שובו' וכו'.

כלומר, למרות שכאשר האדם חטא, עם כל זאת, הקב"ה המחדש בכל יום את הבריאה נותן לאדם הזדמנות חדשה לבחור בטוב, כך שגם אם נפל, הריהו יכול לשוב ולהיות טוב מחדש.

* * *

"בנים אתם לה' אלוהיכם"

אהבת הקב"ה לבני ישראל

אהבת עולם אהבה רבה אהבתנו ה' אלוהינו חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו. גודל ועוצם האהבה שהקב"ה מרעיף על בניו, עם ישראל, היא אהבה עמוקה ועצומה, יותר מאהבתו של אב לבנו. גם כאשר אנו, כבני אדם, לא מבינים את דרכי הקב"ה, עלינו לסמוך עליו כמו שילד קטן סומך על אביו, גם אם אינו מבין את פעולותיו.

כך מלמדנו האבן עזרא בפסוק "בנים אתם לה' אלוהיכם" (דברים יד, א): "בנים אתם - טעם בנים אחר שתדעו שאתם בנים לשם והוא אוהב אתכם יותר מהאב לבן, אל תתגודדו על כל מה שיעשה, כי כל אשר יעשה לטוב הוא ואם לא תבינוהו כאשר לא יבינו הבנים הקטנים מעשה אביהם רק יסמכו עליו, כן תעשו גם אתם. כי עם קדוש אתה".

האבן עזרא מדגיש שבני ישראל הם "בנים" לקב"ה, ועליהם להבין שהוא אוהב אותם יותר ממה שאב אוהב את בנו. מכאן, עלינו לקבל את

בניית מעמד ובחירת חברותא

בניית מעמד

שאלה:

הייתי בחור טוב ומוצלח מאוד בישיבה הקודמת, אך עכשיו שאני עובר למקום עם כמות גדולה של בחורים, הריני מפחד לאבד את הייחודיות שלי. כיצד אבנה את מעמדי מחדש?

תשובה:

לפני שתיכנס לישיבה, עליך להכין לעצמך רשימת 'המעלות שלך' ו'ייחודיותך', את הדברים בהם נתברכת, ואת עקרונותיך שתשמור בכל עת. הכישורים שלך הם שלך, ואף אחד לא יכול לקחת אותם ממך. חזור על הדברים שכתבת יום יום. גם אם עדיין לא הכנת רשימה, עשה זאת עכשיו. גם אם תראה שיש בחורים טובים יותר ממך, אל תתפעל ואמור לעצמך: "אף אחד לא יכול לקחת ממני את המתנות שחנן אותי הבורא יתברך". ידוע מה שכתב רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ל: "ע: כשם שצריך להאמין בהקב"ה, כך צריך להאמין בעצמו.

כאשר תתמיד בלימודך כפי שאתה יודע, תתפלל בכונה ותתנהג כראוי, חשוב מאוד שתהיה אתה עצמך. אל תנסה לחקות אחרים, אלא התמקד במעלותיך וכוחותיך. לאט לאט תבנה את מעמדך מחדש. אל תתפעל מאלה שעושים רעש גדול, כי מים שקטים חודרים עמוק, והסובבים אותך יבחינו בייחודך עם הזמן.

בחירת חברותא

שאלה:

אני נכנס לישיבה חדשה ואיני מכיר אף אחד. אני עדיין מתקשה למצוא חברותות. מה עלי לעשות? כיצד עלי לבחור חברותא?

תשובה:

נחלק את התשובה לשני חלקים:

בתקופה הראשונה, כשעדיין אינך מכיר את הבחורים:

חשוב מאוד שתעשה רושם טוב. הרושם הראשוני משפיע רבות. ראשית, מיד בתחילת כל הסדרים, תיכנס לבית המדרש ותתחיל ללמוד. תהיה בין הראשונים. תתפלל במקום קבוע ותתנהג בכבוד ובהערכה עצמית. כשהבחורים יראו את רצינותך, הם כבר יפנו אליך ויבקשו ללמוד איתך. לחילופין, תתבונן מי מהבחורים עושה עליך רושם טוב ותיגש אליו בעצמך. קשה לדעת מי יהיה חברותא טוב ומי מתאים לך, ולכן כדי להתפלל ולבחור חברותא שנראית לך מתאימה בשלב זה. אם זה יצליח, מה טוב. ואם לא, בדרך כלל בחודש חשוון יש תחלופה של חברותות, ואז כבר תדע במי לבחור.

בשלב מאוחר יותר, או במצב שהינך כבר מכיר את הבחורים:

הדרך הנכונה היא לבחור חברותא שבו תוכל להוציא לפועל את כישוריך. כדי לבחור אחד שיקשיב גם לדעתך, שאיתו תוכל להחד וללבן את הנלמד, כמו שכתוב בגמרא בשבת (סג, ב): "שני תלמידי חכמים המחודדים זה את זה בהלכה, הקב"ה מצליח להם." פירש רש"י: "שואלים ומשיבים ולא לקפח אלא להתחדד." יש לשים לב לדברי רש"י אלו ולבחור חברותא על פיהם.

חשוב שתהיה התאמה בדרך הלימוד ובכישורונות. למשל, אם אחד מתעכב על כל פרט והשני לומד בצורה שטחית יותר, לא יסתדרו יחד, אלא אם כן יש רצון ללמוד מהדרך של השני. החברותא לא חייב להיות בדיוק כמותך, שכן אפשר ללמוד רבות מסגנון חשיבה וניתוח שונים, אך הדמיון ביניכם צריך להיות רב מהשוני.

יש עניין ללמוד גם עם בחור חלש יותר ולתרום מזמנך למען הזולת. כמו שפסק הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שצריך כל אחד להקדיש 'מעשר' מזמנו ללמוד עם הזולת, אבל רק מעשר ולא חצי יום. אם אתה מרגיש שלימודך יהיה טוב ובהיר יותר כשאתה מסביר לחברותא פחות חזק, תוכל לבחור בחור מתמיד עם כישורונות חלשים משלך, כדי להגיע להצלחה ולהתקדמות הרצויה.

אלול - התחלה חדשה והכנה לשנה כולה

אלול תחילת הזמן

אלול. הוא תחילת זמן חדש, ובעולם החינוך והישיבות אלול הוא בעצם תחילת השנה עם התחלת שנת לימודים חדשה. זמן מוכשר הוא ביותר להתחיל בו זמן חדש, שהימים הם ימי רחמים ורצון, ימים של התעלות והתחדשות, זמנים שכל אחד מייחל ומבקש שיהיה בהצלחה ובהתעלות, אין זמן טוב כמוותו להתחיל שנה חדשה.

אלול תחילת השנה

פסק הרה"ק מלכוביץ ז"ל: "הלכה פסוקה היא, חודש אלול הוא תחילת השנה. וביאור דבריו, כי ראש השנה הוא תחילת השנה, זה היום תחילת מעשיך, וחודש אלול הוא חודש של הכנה והזמנה, חודש של רחמים וסליחות, וכפי מידת ההכנה כך הוא תוצאות והמשך הפעולות של כל השנה, הזמנה מילתא הוא, נמצא שחודש אלול הוא התחלה דהתחלה.

החיודשי הרי"מ מבאר שחודש אלול הוא מתנה טובה והקב"ה שהוא בעל הרחמים והסליחות חפץ לזכותנו, ונתעורר בחינת רצון, והוסיף לנו שלוש יום קודם החג, כדי שנוכל להתכונן אל השנה החדשה אחרי תשובה ומעשים טובים, משום שבתחילת השנה בראש השנה אין זמן להכנות לשנה החדשה לכן נתנה חודש אלול מתנה מן השמים להכנות לשנה החדשה, והוא הוא ההתחלה של השנה החדשה.

אלול הכנה לכל השנה

בתקופה גדולה זו של השנה, זמן ההתחדשות, ישנו סגולה מיוחדת לאגור כוחות לכל השנה, בזמן של התחדשות ושמחה, יכול האדם להתכונן לא רק לחודש תשרי אלא לכל השנה, וכפי המסופר על הרה"ק הר"מ מקוברין ז"ל, שנסע ביחד עם הרה"ק מלכוביץ ז"ל עימי אלול, על אם הדרך נכנסו לפונדק דרכים, ומצא שם ערלים יושבים ושותים ומשוחחים ביניהם, ושמע שאחד אומר לחביריו: מי שאינו עמל כדבעי בחדש הזה, לא יהיה לו מה לאכול כל השנה, מיד קרא הרה"ק מלכוביץ לאנשיו ואמר שמעתם מוסר השכל מדברי הגוי: "מי שלא יעמול כראוי בחודש זה בהכנה דרבה, לא יהא לו מה לאכול כל השנה", רק מי שטרח בערב שבת, הוא יאכל בשבת.

סוד ההצלחה - גדרו של חכם

לכל התחלה יש כוח עצום, וכאשר אדם משקיע את כוחותיו להתחלה טובה כך הוא זוכה לאחר מכן להמשך טוב ומוצלח כפי שביאר בדברי ישראל בזה"ל:

"גופא בתר רישא גריר, העיקר הוא הראשית וההתחלה, ואם בהתחלה הכל טוב כראוי וכנכון, נמשך אחרי זה הכל למישרים. וכמו שפירש הרה"ק מרוזין ז"ל על הפסוק (קהלת) "החכם עיניו בראשו", שלמה המלך, החכם מכל האדם, שידע חכמה מהי, תיאר את מעלת ותועלת החכמה בזה, שענינו ומעייניו של האדם החכם, נתונות על הראש, היינו ההתחלה של כל דבר ודבר.

והנה מצינו בכמה מקומות בתורה שמרומז בו ענין חשיבות ההתחלה, את סגולת ההתחלה שהתחלה טובה משפיע על הכל.

ובזה פירש הרה"ק מרוזין (בס' דברי ישראל) ומרן מהר"י מבעלזא (בפ' ויצא ד"ה והנה) את הפסוק (תהלים סג, ב) "אלהים אלי אתה אשחרך צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי מים כך בקדש חזיתך", אשחרך, מלשון שחרית, כלומר, שתיכף ומיד בשחר של היום, יקבל עליו האדם עול מלכות שמים ויאמר אלהים אלי אתה, או אז יכול לזכות לך שצמאה לך נפשי כמה לך בשרי, שכל היום ימשך נפשו וגופו אחרי הקדושה, ואפילו כאשר יהא בארץ ציה ועיף בלי מים, ג"כ יוכל להתחזק מכוח קדושת הראשית, מכוח כן בקודש חזיתך.

ולכן החכם עיניו בראשו, וצריך האדם להשקיע כל מחשבותיו בזה, לקדש את הראשית, להתקדש מיד בהתחלת היום או בתחילת השבוע, חודש ועל אחת כמה וכמה בתחילת שנה, תחילת זמן, שבזה שיקדש את הראשית, יזכה שכל משך הזמן, וכל ימות השנה יעברו כהוגן.

ההתחלה בכוח האדם

וביאר כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א (נר ז' דחנוכה תשנ"ט) הענין שגדול כוח ההתחלה, עד כדי כך שאם האדם יקדש את הראשית, מובטח לו על כל השנה, דהנה אמרו ז"ל "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלי הקב"ה עוזרו לא יכול לו", נמצא שכל עבודתו של האדם בא בכוח עזר וסיוע מלמעלה, וא"כ מה שזכר מגיע לאדם חלף עבודתו, הרי כל זה בכוח אתערותא דלעילא, אלא מוכרח שההתחלה הוא ביד האדם, שעל כך מקבל שכרו משלם, ולכך על האדם לקבל על עצמו בהתחלה ללכת בדרך הישרה, ואזי עוזרים לו משמים, כי הבא להיטהר באתערותא דלתתא, וזוכה שמסייעים אותו באתערותא דלעילא, כמאמר פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתחים גדולים כפתחו של אולם.

ולכן פשוט הדבר שבכוח מה שהאדם התחיל בדרך עבודת השי"ת בניקל ילך לו להמשיך בדרך הקדושה, כיון שרק ההתחלה הוא בכוח האדם, ועל זה יש מניעות והתגברות היצר, ואילו על המשך דרכו שזהו בעזר וסיוע מלמעלה, אין שום עיכוב ומפריע, ולכן מובטח לו שילך בדרך הטובה והישרה.

פְּרִשְׁת רֵאָה כ"ו בָּאָב 5784

עלון מס' 453

כניסת השבת 18:47
צאת השבת 19:43

עלון מורה הצלון עפ"י פסנת העלון האהוב חוזר במתכונת מחודשת

רציני מאד! ואני חייב להגיע דחוף!, לקחתי מניית והגעתי לקונסוליה, אמרו לי שלפני כמה ימים נפטר מר גולדבלום ואתה מופיע בצוואה שלו כמי שצריך לחלק את הצוואה, לכן הזמנו אותך לכאן היום, אנחנו כבר קוראים לאותם אלו שאתה צריך לחלק להם את הכסף, חשבת לעצמי ומחשבה הטרידה את מוחי, למה בעצם צריך הכל להתרחש בקונסוליה האמריקנית? אבל אמרתי לעצמי שזה מעניין, עוד רגע קט יכנסו לחדר כל ראשי הישיבות בישראל וזה עניין אדיר! כך עודדתי את עצמי, אך תוך כדי מחשבות, נכנסו לחדר עשרה כמרים מגולחים עטורי צלבים גדולים, שאלתי מי אלה? מה הם עושים כאן? וענו לי מהקונסוליה, שיש התלבטות לאיזו כנסיה להעביר את הכסף?

יש כאן ודאי טעות אמרתי להם, מה שייך כאן כנסיה? והשיבו מהקונסוליה, שרובטר גולדבלום, כתב בצוואתו, שיעבירו את הכסף למקומות שלומדים בהם תנ"ך... הזדעזעתי וצעקתי "מה פתאום! תלמוד, לא תנ"ך!" אמרו לי בקונסוליה 'למה, אתה כתבת את הצוואה? יש עורכי דין בכירים, שישבו עם המנוח והכל נכתב במקצועיות רבה. צעקתי שוב שהוא התכוון לתורת ישראל, ליהודים, לא לגויים, חס וחלילה כנסיה! הוא יהודי! ובקונסוליה ענו לי "אתה יכול לומר מה שתמצא, אבל הוא נתן לעורכי הדין שלו לכתוב את הצוואה, עורכי הדין הם נוצרים שהולכים בכל ראשון לכנסיה והם כתבו בצוואה לתת את הכסף למקומות שלומדים בהם תנ"ך, אז לומדים בסט.ג'ורג' ובסט.ג'ון ובסט.פול ועכשיו אתה צריך לחלק להם את הכסף.

'אני' אמר הרב לאברך 'עמדתי להתעלף, מיד הזמינו לי מניית והגעתי הביתה ואני משתגע, 50 מיליון דולר! הולכים עתה לטומאה!!! 50

מיליון דולר יכול היה להעניק לכל עולם התורה! יכול היה להיות במקום גבוה גבוה בשמים! זכויות על גבי זכויות! 24 שעות בני תורה יושבים ולומדים! מהכסף שלו, איזו זכות! אבל הקב"ה אמר לו - אתה לא רצית לתת את הכסף בחייך למוסדות תורה, גם אחרי 120 שנה, לא תהיה לך זכות לתת למוסדות תורה, למה? מסיבה אחת - מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה! נכון שהוא לא התכוון לתת לנוצרים, אבל שאתה מחמיץ את המצוה, שאתה לא זריז, משתהה, תראה מה קורה בסופו של דבר!

את הסיפור הזה ספר בוניה, הרב משה שפיצר (בתמונה למעלה), ראש מוסדות אמרי

ותופס את הלב! מיד רצה להזעיק עזרה, שאל בבהלה מה קרה? והרב המשיך באנחותיו ואמר אוי אוי, 'אני זמין אמבולנס' אמר אותו אברך 'שום אמבולנס! אל תזמין כלום' אמר ראש הישיבה, ואותו אברך היה בטוח שיש כאן התקף לב או בדרך להתקף לב או משהו בסגנון והפציר ברב שיסכים לסיוע רפואי, אך הרב סרב ובינתיים הביא האברך כוס מים, שתה הרב את המים, הצבע חזר מעט לפניו ואמר שוב 'אני לא צריך אמבולנס, אני רק צריך להרגע מעט ממה שארע לי' 'מה ארע לך כבוד הרב?'

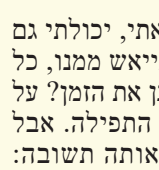
אחרי שנירגע מעט הרב, החל לספר, שלפני חמש שנים התקשרו אליו ממלון קינג דייויד בירושלים ואמרו, שיש כאן במלון אורח יהודי מארה"ב שרוצה לפגוש את הרב, ואם הרב יכול להגיע למלון? 'אז שיבוא אליי' אמר הרב 'ראה' אמר פקיד הקבלה 'הוא צריך אותך וזה מאד חשוב שתיגע, מה גם שהוא בן אדם מבוגר' 'טוב אגיע' אמר הרב, לקח מניית והגיע למלון המפואר, בלובי קבל את פניו עשיר יהודי מארה"ב בשם רוברט גולדבלום, עם כיפה לבנה של מלון מוריה... הוא אמר שהוא זוכר את הרב מביקורו בבית הכנסת של ניו יורק ושאל 'כמה הרב מעריך אותי?' והרב השיב בנימוס, שהוא מעריך אותו מאד 'התכוונתי בכסף כבוד הרב', והרב השיב שהוא לא מבין בעניינים שכאלה, אמר לו אותו גולדבלום 'יש לי מעל חמישים מיליון דולר! 'נו! ואיך אני קשור?'

השיב הרב 'יש בידי 50 מיליון ואין לי ילדים' אמר העשיר, אני רוצה אחרי 120 שנה לחלק את הכסף לכל מוסדות התורה בארץ, ומכיוון שאינני יודע כמה יש בכל ישיבה, אני רוצה שאתה תהיה אחראי על חלוקת הכסף' 'אני? למה?' שאל הרב 'כי אני מכיר אותך כאדם ישר הגון.

'אני רוצה לשאול אותך שאלה?' אמר הרב והמשיך 'אתה כבר אדם מבוגר, יצאת לפנסיה, אתה כבר לא עושה עסקים, תשאיר לך 2-3 מיליון דולר בצד, ותחלק את שאר הכסף עכשיו, למה אחרי 120? בוא נזמן עכשיו את ראשי הישיבות, ותחלק להם את הכסף ותראה בחיותך לאן הכסף? הולך' השיב לו מר גולדבלום בזעם! 'כל עוד אני חי, אני לא נותן דולר!!! אחרי 120 שיעשו מה שרוצים, שכל עולם התורה יהנה מהכסף שלי, אבל עכשיו שום כלום!' ניסה שוב הרב זייצ'יק לדבר על ליבו, אולי מצד הכבוד וספר לו שיקבל כבוד מכל ישיבה ויעשו ערב לכבודו וישירו שירים, למה לחכות עד 120? אבל כל מה שאמר הרב, דחה אותו מר גולדבלום, רק בקש לצלם את דרכונו, שאחרי 120 הוא יהיה האחראי על חלוקת הכספים.

מספר הרב זייצ'יק לאותו אברך, 'שעברו חמש שנים והיום קבלתי טלפון להגיע דחוף לקונסוליה האמריקנית בירושלים, נבהלתי, חשבתיו אולי רוצים לשלול לי את האזרחות האמריקנית, לא רצו לומר לי את סיבת ההגעה, אבל אמרו שהעניין

בפרשתינו ממשוך משה רבינו, בהזרתו בשמירת התורה, יש ששומעים ומיישמים ויש שנמצאים על 'אוטומט' באים לשיעור, שומעים את הרב, יוצאים, ולא לוקחים עמם כלום!. ספר הרב משה קליין, רב שכונת אור החיים בבני ברק, אודות יהודי אחד, שהיה מגיע כל בוקר לתפילת שחרית, בין אשרי לישיבת, אמר לו הרב 'אולי תלך לישון מוקדם יותר, כך תגיע בזמן לתפילת שחרית'

ענה לו אותו יהודי 'תגיד תודה שבאתי, יכולתי גם לא להגיע בכלל' אבל הרב לא התייאש ממנו, כל יום היה מציע לו בנימוס, איך לתכנן את הזמן? על מנת להגיע לבית הכנסת בתחילת התפילה. אבל היהודי מיודעונו השיב לרב את אותה תשובה: 'תגיד תודה שבאתי, יכולתי גם לא להגיע בכלל'

עברו כשלוש שנים והנה רואה הרב את אותו היהודי מגיע בכל יום לתפילת שחרית, רבע שעה לפני הזמן, וכבר עברו כמה שבועות ואותו יהודי ממשוך להגיע בכל יום לפני כולם. אמר הרב 'יש כאן בטח איזה משהו?!' והלך לכיוונו של אותו מתפלל, עוד לפני ששאלה הרב את השאלה, הקדימו אותו היהודי ואמר: 'אני יודע כבר מה אתה רוצה לשאול? אתה בטח רוצה לדעת מדוע אני מגיע לפני הזמן לתפילה?' 'כן' השיב הרב ואותו יהודי החל לספר: 'יש לי חנות לטקסטיל לבדים בנחלת בנימין בת"א, יום אחד הגעתי לחנות והבחנתי שמהארון חשמל יוצאים זיקים של אש, התקשרתי למכבי אש ואמרתי שיגיעו מהר, כי עומדת לפרוץ אצלי שרפה בחנות!, אנחנו בדרך, ענו לי ממכבי האש, אני לא צריך לספר לך כבוד הרב, שחנות של בדים ואש, זה דבר קטלני ביותר, התקשרתי שוב למכבי האש וזעקתי שהאש מתפשטת וענו לי שהם בדרך, והאש המשיכה להתפשט ושוב התקשרתי למכבי האש וענו שהם כבר מגיעים, והאש כבר שרפה את כל החנות וראיתי איך כל מפעל חיי יורד לטמיון והתקשרתי הרבה פעמים והמוקדן השיב לי בזלזול ובזעם, שהם לא באים במסוק אלא דרך היבשה...'

אחרי זמן מה הגיעו המכבי אש, ומפקד הכבאים, לא קבל לשונות של אש מארון החשמל, אלא מאותו בעל חנות שצעק על הכבאי 'אתה לא מתבייש? כל המפעל שלי נהרס, איפה הייתם עד עכשיו? עכשיו אתם באים?' עכשיו נזכרתם לבוא?' והכבאי השיב: 'תגיד תודה שבסוף הגעתי, יכולתי לא להגיע בכלל!' אמר היהודי לרב 'המשפט הזה היה מוכר לי, פלח לי את הלב, ונזכרתי שכל פעם הייתי אומר לך, בדיוק את אותו משפט 'תגיד תודה שבאתי, יכולתי גם לא להגיע בכלל...'

פעם אברך בשם ר' משה שפיצר, יצא מהכולל בצהריים, ועבר דרך ביתו של ראש ישיבת נובהרדוק, הרב חיים זייצ'יק, הוא חשב לעצמו, אולי אכנס ואשאל בשלומו של הרב? החליט להכנס אל ראש הישיבה, כשכנס, ראה את הרב זייצ'יק, שוכב על הספה, נאנח, לבן כמו סיד

האם מותר לשתות לפני ברכות השחר?

תשובה: מותר לשתות לפני ברכות השחר

אדם שחי עם אשה ללא נישואין, האם מותר להעלותו להיות שליח ציבור?

היה מעשה כזה אצל מרן זצ"ל ולא הסכים שאותו אדם יעלה שליח ציבור.

אדם שלא זהיר במצוות האם מותר להעלותו להיות שליח ציבור?

כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שאדם שעובר עבירה, כגון שמגלח זקנו בסכין, או בתער, אסור למנותו שליח ציבור, ואפילו להיות שליח ציבור באקראי, ביום

האזכרה של אביו או אמו, גם כן אין לאפשר לו, וכל שכן אם הוא מחלל שבת, ואפילו אם מחלל שבת שלא מתוך רשעות, הרי הוא פסול להיות שליח ציבור.

ואם גבאי בית הכנסת אינם מדקדקים במצוות כראוי, ומינו איש כזה לשליח ציבור, יש למצוא מקום אחר לתפילות הימים הנוראים ומרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל כתב (בספרו חזון עובדיה ימים נוראים עמוד לז), שבמקרה שאין מקום אחר להתפלל, מוטב שכל אחד מן הקהל יתפלל בביתו ביחידות את תפלות הימים הנוראים מאשר להתפלל בבית הכנסת עם שליח ציבור העובר על מצוות התורה. והעוון על ביטול התפילה ברבים תלוי על צוואריהם של הגבאים הללו.

ואף על פי שיש מקום לדון לכף זכות את השליח ציבור, שלא עושה מעשיו מחמת רשעות, אלא מחמת בורות וכדומה, מכל מקום סוף סוף אין הוא ראוי לעמוד ולהיות מליץ יושר ופרקליט נאמן בין המתפללים לבין ה' יתברך, ורק אם השליח ציבור חזר בתשובה שלימה, והדברים ניכרים באמת שתשובתו כנה, הרי שמותר להחזירו לתפקידו, ולהעמידו שליח ציבור בין ישראל לאביהם שבשמים.

ואני התחננתי לפניו והסברתי שזה קריטי לפרנסתי! אבל הרב שך פתח שולחן ערוך והראה לי שלא יתיחד אדם גם עם הנכרי, אסור לך אמר לי הרב שך, אבל אני הסברתי שזו סתם אפריקנית שמנקה ואני עובד לתומי בשולחני, מה כבר יכול לקרות? אני בכלל לא רואה אותה, אמר לי הרב אל תתחכם! זאת חוקת התורה! שמעת? זאת חוקת התורה! כשיש הלכה בחז"ל לא שואלים אם זה מתאים לי או לא מתאים לי, לא חייבים לדעת את טעם הכתוב, אל תתחכם, זאת חוקת התורה!

ואני לא עמדתי בפיתוי, עבודה של כמה שעות שעזרה לי מאד מאד בפרנסת הבית, אבל זו הפעם הראשונה שלא שמעתי בקול מורי ורבי! המשכתי לעבוד שם, בסופו של דבר, התפרקה לי החבילה, הלכתי עם אותה גויה אפריקנית, נסענו לאפריקה, התחננתי איתה שם ונולד לי הילד הזה שהיית איתו במטוס, ואני ידעתי שכל המפלה שלי, זה בגלל שלא שמעתי בקול הרב! אני אבדתי את עצמי, ברחתי עד קנדה ונתנקתי את עצמי מהיהדות, נתקתי את משפחתי מעם ישראל, נתקתי את עצמי משרשרת הדורות, אבדתי את עצמי ואת השם של משפחתי לדראון עולם!

אבל לא רציתי לשכוח את זה, אז עקעקתי את זרועו של בני בצמד המלים 'חוקת התורה' וקראתי לילד שלי בשם שך, כדי לזכור בכל רגע שתעלה דמותו של הגאון מרן שך, שלא שמעתי בקולו (לכן אותו ילד כושי שנשאל במטוס לשמו, השיב 'שה שה' כי אין כושי באנגלית והרב אבולעפיה חשב שהוא אומר לו שה שה! כלומר שב בשקט!)

ודע לך שעד היום, אין לי יום ואין לי לילה! כי אני יודע שנתקתי את עצמי מעם ישראל ועשיתי את העבירה הקשה ביותר. ואנחנו למדנו, ראו! מפעם אחת שלא שומעים בקול הרב, עד לאיזו תהום יכול אדם להגיע רחמנא לצלן! כ מ ו ש א נ ח ו ש מ ע י מ לדאבונינו, משפטים כמו: העולם התקדם, התקדם, הרב תקוע בעבר, מה הוא מבין? 'לא תבערו אש' כן, פעם היו משפטים שתי אבנים זו בזו כדי להדליק אש והיום בשניה אחת אתה מדליק בגפרור או במצת, העולם התקדם, זה לא ככה היום ועוד כהנה וכהנה חכמולוגיה - לא! אתה צריך לדעת! זאת חוקת התורה! ואין לערער על כך!

ובהמשך ישיר לסיפור 'עקב תשמרון'

אומר בעל הטורים שזה מרמז על 172 המלים שבעשרת הדברות. עקב=172.

כשנחת הרב בטורונטו שבקנדה התקשר לאבא של הכושי כדי לברר את העניין הלא ברור הזה, ספר הרב: 'הייתי בטיסה עם הבן החמוד הקטן שלך... יש לך דרישת שלום ממנו, מאד נהנו בטיסה, הבן שלך גם הראה לי כתובת קעקע על זרועו, והוא ספר שאתה קעקעת לו את זה, ורצית לדעת מה פשר המלים שקעקעת לו?' אמר לו האב 'מקובל אצלנו במשפחה שבסין העתיקה, אם חורטים על הזרוע של הילד את צמד המלים חוקת התורה, לילד תהיה ברכה כל ימי חייו'

'אני לא קונה את זה' אמר הרב אבולעפיה 'זה לא קשור לסיין כלל וכלל, זה דבר יהודי לחלוטין! וקשור לתורתנו הקדושה' 'לא, זה מה שקבלנו אצלנו במשפחה' אבל הרב לא הרפה ושאל המון שאלות, עד שאותו אב התפרץ בכבי! 'מה קרה?' שאל הרב והאב השיב: 'שמע, אני תלמיד של הרב שך, תלמיד ישיבת פוניבז' 'אתה תלמיד ישיבת פוניבז'!! איך אתה קשור לכושי מהטיסה?' 'אני אבא שלו' 'איך אבא שלו?!!?' 'מה אתה גם מאפריקה?' 'לא, אני בכלל אשכנזי' 'אז אני לא מבין' אמר הרב והאב התחיל לספר שלמד כאמור אצל הרב

אלעזר מנחם מן ש"ך בישיבת פוניבז' 'התחננתי והוצרתי לפרנסה, לא רציתי לעזוב את הכולל וב"ה מצאתי עבודה באיזה משרד, כמה שעות בערב וכך יכולתי לשלב כולל בבוקר ועבודה בערב, בשעה שאין אף אחד במשרד, לעשות עבודה מסויימת, שאלתי את הרב שך אם זה בסדר? אחרי ששאל אותי הרב שך הרבה שאלות, אישר לי לעבוד בעבודה הזו, ובאה הרווחה לבית, יש לחם להביא הביתה וזה גם לא פגע לי בלימוד התורה ישתבח שמו!, אחרי כמה שנים, החליטה ההנהלה שהמנקה תנקה בערב במקום בבוקר, כי בבוקר יש הרבה אנשים וזה מעט קשה, ובערב יותר נוה,

הלכתי לשאול בעצתו של הרב שך והוא מיד אמר שזה אסור בתכלית האיסור!

סיפור שספר רבי אלימלך בידרמן, אודות הרב אברהם אבולעפיה, שחי בארה"ב, יום אחד צריך היה לנסוע לבית הדין, בענין סידור גט, מארה"ב לקנדה, כשהגיע למטוס, התישב לידו אפריקני שחור, גדול מימדים לרוחב ולגובה, עוג מלך הבשן ממש... והרב אבולעפיה כמו שאומרים - הצטמק ורע לו... הציג את עצמו הרב ושאל את האפריקני לשמו? והאפריקני השיב: 'שה שה!' והרב נבהל וחשב לעצמו 'אני איתו לא מתעסק, השם ישמור ויציל, למה אומר לי שה שה? כלומר שב בשקט מוטב שאלמד ממש ואסיח את דעתי מהענק המפחיד הזה'

פתח הרב ספר על פרשת חוקת והתחיל ללמוד. פתאום הבחין הרב בכושי נועץ עיניו בספר ואחרי כן מצביע על שתי מלים ושואל את הרב 'מה כתוב כאן?' הרב לא ידע איך לענות והשיב בנימוס, זה ספר קודש שלנו, יש לנו תורה, אני יהודי, קבלנו את התורה מאלוקים וזה פרשת השבוע, 'כן, אבל מה כתוב פה?' הצביע האפריקני הענק על שתי מלים, 'כתוב זאת חוקת התורה ענה הרב, אבל האפריקני לא הסתפק בתשובה והצביע שוב על שתי מלים ושאל 'מה כתוב כאן? למד אותי!' והרב חייך והשיב 'חוקת התורה, חוקת התורה' ואומר לעצמו: 'מה עכשיו האפריקני הזה מעניין אותו?'

'מה זה? באיזו שפה זו?' שאל הכושי והרב הסביר שזו שפת הקודש והכושי בקש, שהרב ילמד אותו לשנן את צמד המלים 'חוקת התורה' אחרי שחזר אחרי הרב, הפשיל הכושי את שרווליו והראה לרב כתובת קעקע חקוקה על הזרוע ובה כתוב 'חוקת התורה' ראה את זה הרב אברהם אבולעפיה ושואל בתדהמה! 'מה זה?' 'אבא שלי' אמר הכושי 'כשנולדתי, עשה לי את כתובת הקעקע הזו, 'למה?' שאל הרב והכושי הסביר 'כי אבא שלי אומר שיש בסין סגולה, שמי שכותבים לו על הזרוע את המלים האלו, אז הילד יזכה להרבה ברכות, להרבה טובות ולהרבה ישועות בכל ימי חייו, כך אבא של אמר שאומרים בסין' 'אתה בטוח?' שואל הרב 'כן, אני כבר ארבעים שנה מחפש, מה המשמעות של מה שכתוב לי על היד, חשבתי שאלה סתם איוורים, לא העלתי על דעתי שזה מלים באיזו שפה'

'זה לא יכול להיות' אמר הרב 'שמישהו קעקע לך את זה על היד בגלל איזה סינים, זה לא שייך בכלל לסינים, זה קשור חד משמעית ליהודים!' 'ראה' אמר הכושי 'מי שקעקע לי את זה על היד זה אבא שלי, אני אתן לך את מספר הטלפון שלו וכשתנחת, דבר איתו והוא יסביר לך על הסינים והקעקוע'

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחביבית בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואת רחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודודן אלהנב, אך הרופא גחך בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחביבה בת נעימה ולעילוי נשמת זהבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ועקב בן רותי ולאה בת רבקה ועקב בן חנום וברוך בן חבובה ואדיר בן לאה ויהודה בן חבובה ודליה בת חבובה וטובה בת אסתר

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הניגד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת ראה

מנחם אב תשפ"ד | גיליון ל"ד

שבת של תורה לשולחן השבת פנינה שבועית

והיית אך שמח

על הפסוק בפרשת השבוע (דברים טז, טו) וְהֵייתָ אֶךָ שְׂמֵחַ, כותב רש"י הקדוש: 'ולפי תלמודו, למדו מכאן (סוכה מז): לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה', ע"כ.

התמיהה מפורסמת: הרי כלל נקוט בידינו שכל מקום שנאמר בתורה 'אך' הוא לשון מיעוט, וכיצד דרשו חז"ל כתוב מהפסוק והיית אך שמח 'לרבות' את הלילה האחרון, ליל שמיני עצרת, שחובה לשמוח בו, בעוד הפסוק בא למעט ולא לרבות.

אלא, יישב בטוב טעם, רבינו הגאון מווילנא זי"ע, בשבעת ימי חג הסוכות מלבד עצם השמחה בחג יש עוד כמה עניינים ומצוות לקיים ולשמוח בהם, הלא הם, הסוכה; ארבעת המינים; שמחת בית השואבה. אולם ביום השמיני אין את כל הדברים הללו, שהרי אין יושבים בסוכה ולא נוטלים ארבעת המינים ולא שואבים מים לניסוך המים, כך שלא נותרה אלא שמחת החג בלבד.

אמור מעתה, באמת "אך" הוא לשון מיעוט, וזו כוונת הפסוק: 'והיית אך שמח' - רק שמחת החג בלבד, בלי שמחה במצוות נוספות, דהיינו לשמוח בעצם יום שמיני עצרת, לכן דרשו מכאן לרבות לילי יום טוב אחרון של חג לשמחה.

כפתור ופרח!

שערי תורה מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

כחלק מחימוש משנה-תורה בו חוזר משה רבנו על מצוות התורה, גם פרשת ראה עשירה במצוות רבות ומגוונות, החל ממצוות הנוגעות לאיסור עבודה זרה, ועונש המסית לעבדה, עבור בדינים הנוגעים להקרבת קרבנות, ועוד שלל דינים כמו: כשרות בעלי חיים, מעשרות וצדקה, עבד עברי, ושלושת הרגלים.

ברכה והללה | עבודה זרה | נביא שחר | מסית | מומם התרבת הרבנות | איסור הרחה | כשרות בעלי חיים | מעשרות | שמיטת כספים | צדקה | שחרור עבד | שלש רגלים

מה בפרשה:

נושאי הפרשה:

- א. ברכה וקללה
בהר גריזים והר עיבל בעיר שכם, יתנו לישראל ברכות וקללות.
- ב. דינים בעבודה זרה
חובה לאבד את כל האלילים מהארץ. חל איסור לעבוד כל עבודה לאליל. יש להרוג נביא שקר, או מסית ומדיח לעבודה זרה.
- ג. עיר הנידחת, שתושביה עבדו עבודה זרה, כל תושביה נהרגים, ורכושם נשרף.
- ד. דינים בקרבנות
בתקופת משכן שילה והמקדש, נאסר להקריב קרבנות בבמת יחיד. קרבן שנפל בו מום, נפדה ומותר באכילה. בכור בהמה ניתן לכהן, תם קרבן כקרבן, ובעל-מום נאכל בכל מקום.
- ה. בשר חולין הותר לאכול בכל מקום בארץ, אולם אסור לאכול הדם ואבר מן החי.
- ו. איסור קרחה
אין לשרוט ולקרוח על מת, כי ישראל הם בנים למקום.
- ז. כשרות בעלי חיים
נמסרו סימני כשרות בבהמות ודגים, והכתוב מפרט רשימה של בהמות כשרות ועופות טמאים. חל איסור לאכול נבילה ולבשל בשר בחלב.
- ח. דיני מעשרות
יש להפריש מהתבואה והפירות מעשר ראשון ומעשר שני, ובשנה השלישית והששית - מעשר עני. בסוף כל שלש שנים מבערים

מבט על פרשת שופטים הבע"ט:

מה בפרשה: פרשת שופטים מובילה אותנו במסלול העשירי בהרבה הלכות, ברובם עניינים הנוגעים לראשי העם הנושאים בעול הנהגת הציבור, הדינים והמלכים, הסנהדרין וזקן מרוא, הכהנים והלוויים, והממונים על ניהול מלחמות ישראל, כמו גם תפקידים של זקני העדה בשעה מציאת חלל הרוג בדרך.

- נושאי הפרשה: הלכות דינים • סנהדרין וזקן מרוא • מלך • קרבן בעל מום ופיגול • מזבח מצבה • אשרה • סקילה לעובד אליל • כישוף וניחוש • שבט לוי בנחלת הארץ • מתנות כהונה • משמרות כהונה • נביא שקר • הורג בשוגג ובמזיד • קבלת עדות • עדים וזממים • סדר המלחמה • כל תשחית • עגלה ערופה

אוצר התורה יהלום מתוך הפרשה

בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו (יד, א)
ולכן אם מת אביכם, לא תתגודדו, שהרי אינכם יתומים, כי יש לכם אב שהוא חי וקיים, אביכם שבשמים יתברך שמו, אבל גוי כשמת אביו יש לו להתגודד, שאין לו עוד אב. (דעת זקנים)

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, יב)
יש ואמירת היום' היא ברכה, זה אדם האומר תמיד 'אם לא עכשיו אימתי', עלי להתחזק היום בתורה ועבודת ה'. ויש היום' שהיא קללה, זה האומר אכול ושתה היום, כי מחר נמות. (חשבה לטובה, אלכסנדר)

לא תאמץ את לבבך (טז, ז)
טבעם של ישראל שהם רחמנים בני רחמים, כך שכאשר יהודי רוצה שלא לרחם ולא לתת צדקה, הוא צריך להתאמץ ולחזק את לבו נגד טבעו. (העמק דבר)

והיית אך שמח (טז, טז)
ראשי תיבות 'שןא', ללמדך: טובה היא שמחת שווא, שמחה חיצונית ומזויפת, יותר מעצבות אמיתית. (ישמח ישראל)

חיים של תורה מעלת וחשיבות לימוד חומש ורש"י

חורש"י כל יום - מאיר את אור הנשמה

"בשנות נשיאותו הראשונות של רבנו הזקן בעל התניא אמר ברבים: "צריכים לחיות עם הזמן", והכוונה שצריכים לחיות עם פרשת השבוע בכל יום. ומאז היו חסידי ומקושרי הרבי, המבוגרים כמו הצעירים, לומדים כל יום פרשת החומש של אותו יום עם פירוש רש"י. "צריכים לחיות עם הזמן" - משמע, לא זו בלבד שצריכים ללמוד את הפרשה של היום, אלא צריכים גם לחיות ולחוות מה שלמדו. לימוד הפרשה, חומש עם רש"י כל יום, מאירה את אור הנשמה".

(כ"ק אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש זי"ע, ספר השיחות)

מדוע מותר לאכול בשר של תרנגול-הודו?

שהתרנגול-הודו היה קיים בארץ ישראל בזמן התנאים.

שאין ראיה ברורה לאסור כי אין רואים שדורס.

אינדיא - הודו), ומאמריקה התפשט עוף זה לכל העולם.

בפרשת השבוע לומדים אנו בתורה על העופות הטמאים האסורים באכילה, אולם לא מוזכר בפסוק מה הם הסימנים של עוף טהור.

תכמינו ז"ל במסכת חולין דרשו שעוף טהור זקוק לארבע סימני טהרה. א. אצבע מיותרת. ב. זפק. ג. קורקבן נקלף. ד. העוף אינו דורס. אבל היות וקשה לדעת על עוף אם הוא דורס או לא, נפסק בשלחן ערוך (יו"ד פב, ב) שאין לאכול שום עוף רק אם יש עליו "מסורת" מדורי דורות שהוא כשר לאכילה.

להלן נבוא לברר האם התרנגול ההודו, התגלה רק לפני חמש מאות שנה או שהיתה לו מסורת עד משה רבינו? ומדוע הוזק העוף ככשר לאכילה, והאם היתרו אותו לכתחילה או רק לאחר מעשה?

שולה על שלחן מלכים

בזמנינו תרנגול ההודו עולה על שולחנם של ישראל ללא עוררין על כשרותו. אבל למרות ששמו של התרנגול "תרנגול-הודו" מעיד לכאורה שמקורו הוא מארץ הודו. אבל כפי המקובל כיום אצל רוב ככל הפוסקים, מקורו של תרנגול זה הוא בכלל מאמריקה, (כי כאשר גילו את אמריקה לפני 530 שנה, חשבו תחילה שהגיעו להודו), שם התגלה העוף לראשונה במקסיקו אצל האינדיאנים (ובאמת גם מה שהם נקראו 'אינדיאנים' הוא מחמת טעות זה כי חשבו שהם בני

הפליאה היא גדולה לכאורה: על מה סמכו כל ישראל להתיר אכילת תרנגול-הודו, ואיזה מסורת יש לנו לעוף כזה שמקורו היא ביבשת חדשה שהתגלתה לפני חמש מאות שנה.

האמנם צריך מסורת

אמנם הגה"ק רבי יוסף שאול נתנון זצוק"ל, בספרו שו"ת שואל ומשיב (מהדורא חמישאה סימן סט) כותב שלדעתו אין צריך כלל מסורת על כשרות עוף ודי שיש לעוף שלשה סימני כשרות, ולכן מותר לאכול תרנגול-הודו.

ברם, בדרכי תשובה (סי' פ"ב ס"ק כו) כבר העיר עליו, שהרי כל הפוסקים קיבלו את הכרעת המחבר והרמ"א שאין לאכול עוף בלי מסורת, ואם כן מדוע אוכלים תרנגול-הודו?

אחרי שחזקו לחיית

הנצי"ב מוואלוין בשו"ת משיב דבר (חלק ב סימן כב) כותב שבאמת כשהביאו את תרנגול ההודו מאמריקה היה הרבה שערערו שהוא אסור באכילה, ואם היו באים לשאול אותו לפני שהביאו את העוף החדש, לא היה מתיי לאכול, כיון שאין עליו מסורת, אבל למפרע אחרי שכבר התחילו לאכול אי אפשר לאוסרו, שלא להוציא לעז על אבותינו, אחרי

מסורת מהיהודים המתגוררים בחו"ד

מהלך אחר ומחודש להתיר כתב בדרכי תשובה בשם שו"ת מי באר (סי' יט) לרבי יצחק אייזיק אב"ד בוקורעסט, שבאמת העוף לא בא מאמריקה אלא מהודו, ויש מסורת מפי היהודים בהודו שיש להם קבלה עד משה רבינו שהוא עוף טהור, אלא שהיתה מחלוקת אם לסמוך על אנשי הודו, עד שעמד הריב"ש והכריע שיש לסמוך עליהם שהם יראים ושלמים.

יחידים המתמירים

לסיום יש לציין שנוכר בפוסקים שיש יחידים המתמירים שלא לאכול תרנגול-הודו, כגון הג"ד יעקב קמינצקי זצ"ל, שאמר שאחרי נישואיו הפסיק לאכול תרנגול-הודו משום שהרבנית שלו באה מהעיריה שוועאל בליטא שהחמירו שם ולא אכלו אותם.

גם בקרב משפחת הורוויץ, נכדי השל"ה הקדוש, יש המוסרים שהשל"ה ציוה לצאצאיו שלא לאכול תרנגול-הודו כי ראה פעם בעיניו איך שתרגול-הודו דורס עוף אחד מגבו.

אך כאמור, מלבד כמה משפחות מועטות הנמנעות מלאכול תרנגול-הודו, הרי מיעוט הבטל ברוב כי כל כלל ישראל אוכלים אותו בלי שום חשש.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com הפנימים המובחרים מתפרסמים בגיליון במדור 'מכתבי תורה' אחת לחודש

יודעים את התורה

מבדק ובחינה עצמית בפר' השבוע עם פירוש רש"י

א. מה הפירוש לחם-עוני?

א. לחם שעניים אוכלים. | ב. לחם שמוכר את העינוי במצרים. | ג. לחם עני בלי תבלינים.

ב. איזו שבועה נכתבה על גבי צלמים?

א. שבועת אברהם אבינו לאבימלך. | ב. השבועה והברית של אברהם אבינו לבני חת. | ג. שבועת משה ליתרו שלא יעזוב בלי רשות.

ג. מה המקור שאסור לאכול בשר שהתבשל בחלב?

א. שנאמר שלש פעמים לא תבשל גדי בחלב אמו. | ב. שנאמר ואת זה לא תאכלו. | ג. שנאמר לא תאכל כל תועבה, כל שתיעבת.

ד. מתי יצאו ישראל ממצרים, ביום או שמוא בלילה?

א. קיבלו רשות לצאת בלילה, ויצאו ביום. | ב. יצאו בחצות הלילה. | ג. יצאו באשמורה האחרונה לפני עלות השחר.

אתה יכול להשפיע!

בימים אלו אנו מבצעים סקר אודות גיליונו זה

בסקר נבקש לבדוק את חו"ד הציבור הקדוש על כל נושאי ותכני הגיליון, הנך מוזמן לענות ולהביע את דעתכם החשובה לנו מאד, למען המשך הפצת התורה שבכתב וריבוי לומדיה הסקר זמין למענה בקו קול התורה ובנדירים

בוא להביע ולהשפיע על המשך הפצת התורה לרבבות אלפי ישראל!

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

האם עניי הקהילה קודמים לעניי קהילה אחרת בעיר?

חידושו של הרא"ם

לעומת זאת, רבינו אליהו מזרחי, בספרו שו"ת הרא"ם (סימן נ"ג) כותב: "אבל היכא שהם נחלקים לחבורות חבורות וקהלות קהלות, הוה ליה כל עניי קהלה וקהלה כעניי עיר אחרת". הרי מפורש בדבריו שאכן עניי קהילתו קודמים לעניי קהילה אחרת.

בני קהילתו מעיר אחרת

לפי דברי הרא"ם, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ה סי' קל"ה, אות ה) שיש לדון בקהילה שיש לה סניפים בהרבה ערים, כמו שנהוג בחצרות החסידות שיש להם קהילות בהרבה ערים, האם עניים מבני קהילתו הגרים בעיר אחרת, קודמים לעניים המתגוררים בעירו אך שייכים לקהילה אחרת.

ואילו בספר פוסקים ותשובות (רנ"א, אות ה) מביא בשם מרן הגאון בעל שבט הלוי זצ"ל שלמעשה נקט שעניי קהילתו קודמים לעניי קהילה אחרת אפילו כשגרים בעירו. וכן פסק בספר שערי צדק (פרק ז ס"ק כ"ט).

על הפסוק בפרשת השבוע (דברים טו, ז) **יְהִי כִּף אֶרֶץ אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ שְׂעָרִי, כוֹתֵב רש"י: 'שערי' - עניי עיר קודמים לעניי עיר אחרת'. כן גם נפסק להלכה בשלח ערוך (יו"ד רנא, ג).**

עניי קהילות

בריכוזים הגדולים של הציבור החרדי, קיימים עשרות או מאות בתי כנסת וקהילות נפרדות בתוך עיר אחת, ולכל קהילה קופת צדקה משלה, והחקירה שיש לחקור: האם עניי קהילתו קודמים לעניי קהילה אחרת, או שמוא אין בזה דין קדימה.

טרם שויים

בשיירי כנסת הגדולה (הגהות טור יורה דעה סימן רנא, ב) מביא בשם שו"ת הרד"ך שאין חילוק בזה בין עניי קהילתו לעניים שאינם מבני קהילתו, ואין צורך להקדים את בני קהילתו, אלא כל שהם עניי עירו כולם שויים. (והוכיח כן הכנסת הגדולה מעוד פוסקים שהקובע הוא רק אם העניים הם בני עירו, ולא אם הם בני קהילתו).

יודעים את התורה - תשובות: שאלה א. - תשובה ב. (רש"י טו, ג). שאלה ב. - תשובה ב. (רש"י יב, ז). שאלה ג. - תשובה ג. (רש"י יג, ג). שאלה ד. - תשובה ד. (רש"י טז, א).

טעם בפרשה

ראב

והאמת היא, שמי שמוכיח את תלמידיו ממקום אמיתי, ולא בגלל שהוא נפגע מהם או כועס עליהם, התלמיד יודע להעריך את זה, ובסופו של יום אהבתו לא יורדת!

כי הלב קורא את האמת שבפנים! ואם אדם באמת אוהב את תלמידו, והוא מעיר לו לא בגלל שהוא פשוט 'מעצבן...!' אלא בגלל שהוא חושב שכדאי לילד הזה לקבל קצת גבולות...! היילד ייקח את זה למקום חיובי, ובסופו של יום אהבתו תגבר!!!

ראיתי בספרו של הרב יצחק לווינשטיין זצ"ל 'הפנקס' (המשב"ק המסור והיקר של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, שכתב לעצמו את כל שיחותיו הפרטיות עם הגרא"ל זצ"ל) שהוא מספר (כפי איך שאני זוכר, פחות או יותר...): שאלו את הגרא"ל מה לעשות עם בחור חצוף?

ענה להם הרב: אין כזה דבר בחור חצוף! בחור שמתחצף הוא לא מתחצף בגלל שהוא חצוף, הוא מתחצף בגלל שקשה לו בפנים והוא שרוי בלחץ פנימי.

הוסיף הגרא"ל - אליי מעולם לא התחצפו!

שאל אותו ר' יצחק, והרי ברור שלרב לא יתחצפו??? מי יתחצף לראש ישיבה???

ענה לו הגרא"ל: האמת שכן התחצפו אליי! אך זה עבר לידי ולא

עניין אותי, ומהר מאוד זה עבר הלאה!

הבעיה שלנו בחינוך, זה הכבוד העצמי שאנו כל כך מפחדים עליו!!!

כי בשעה שמתחצפים אלי, אני חושב שהכבוד והמעמד שלי 'בסכנת הכחדה' ולכן נצרכת 'תקיפה מידית!' ומיד אני מגיב בתוקפנות ויורה לעבר המטרה!!

אך כדאי לדעת שהכבוד שלי לא יורד בגלל שמישהו ירד עלי, הכבוד שלי [אם כבר] יורד בגלל שאני מגיב כבעס...!

אם אתה נפגע ושותק, אתה לא נחשב פחות חכם, ולא נחשב פחות 'ישר', אתה בסך הכול נחשב 'שקול'!

לכן כדאי להיזהר בעצמנו, ולא מדי לשמור על כבודנו!!

לבת אלון ומבורק!

בפרשתנו התורה מדברת על 'עיר הנידחת'.

מה הפירוש עיר הנידחת?

אומרת התורה: {ג} **כִּי תִשְׁמַע בְּאֶחָת עָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לְךָ לְשִׁבְתָּ שֵׁם לְאָמֹר: {יד} יֵצְאוּ אַנְשֵׁים בְּנֵי בְלִיעַל מִקְרֹבְךָ וַיִּדְיָחוּ אֶת יְשִׁבֵי עִירָם לְאָמֹר נִלְכָה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּם: {טו} וְדַרְשֵׁת וְחִקְרַת וְשָׁאַלְתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אָמֹת נִכּוֹן הַדָּבָר נַעֲשֵׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקִרְבְּךָ: {טז} הִכָּה תִכָּה אֶת יְשִׁבֵי הָעִיר (ההוא) הַהוּא לְפִי חָרֵב חָרֵב הַחָרֵם אֲתָה וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֵת בְּהֵמָתָה לְפִי חָרֵב {יז} וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחָרֵם לְמַעַן יָשׁוּב ה' מִחָרוֹן אָפּוֹ, וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ וְהִרְבָּה כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיךָ:**

אם חס ושלום יש עיר בארץ ישראל שכולה עובדת עבודה זרה, מצווה התורה להרוג את כולם ולהרוס את כל מה שיש בה.

אך בא נשים לב לפסוק האחרון שהבאנו:

"ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב יהוה מחרון אפו, ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתך"

שואלים חז"ל: מה הפירוש 'ונתן לך רחמים'??? על מה ולמה צריך לתת רחמים?? הרי עכשיו הרגו את כל אנשי עיר הנידחת, אז למי צריך לתת רחמים??

כתוב בתוספתא [סנהדרין פרק יד ג]: "מה אני מקיים 'ונתן לך רחמים' שמה יאמרו הדינים: הרי אנו עושין [דין ב] עיר הנידחת, הרי אנו יהיו אחיהם וקרוביהם קושרין שנאה בלבם עלינו, אלא כך אמר המקום: הריני נותן אותם לרחמים, ומטיל אהבתי בלבם, כלומר: שאין בלבנו עליכם שדין אמת דנתם."

התוספתא אומר: שהתורה ירדה לסוף דעתם של הדינים, שהם יאמרו לעצמם: אנחנו עכשיו קובעים על כל אנשי עיר הנידחת 'כליה'. מה יקרה מחר?? מחר יבואו כל הקרובים שלהם, ויסגרו אתנו חשבון! מה נעשה???

אומרת התורה לדינים: אל תדאגו! 'ונתן לך רחמים!' הקב"ה נותן בליבם לאהוב אתכם, והם יאהבו אתכם וירחמו עליכם!

אפשר להשים לב שגם אנשים שעובדים בחינוך, וגם אנשים שמגדלים את ילדיהם, וגם אנשים שרוצים להעיר לפלוני שדיבר מאוד לא יפה לחברו, חוששים מה יהיה אם אני יעיר לו?? מה יהיה אם אני יאמר לו איזו ביקורת?? אולי הוא יתחיל לשנוא אותי?? אולי הוא יכעס עלי??

לכן אומרת לנו התורה: צדיק שלי! אתה תעשה את מה שמוטל עליך, והקב"ה כבר ייתן אהבה ביד אותם אנשים אליך! רק תשים לב שאתה עושה את זה ממקום טהור, ולא ממקום של כעס ושנאה!!!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 0672-917-250 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

הדלקת-נרות

י-ס-----6:29
ב"ב-----6:45

צאת שבת

י-ס-----7:41
ב"ב-----7:44
ר"ת-----8:21

—פניני משה—**דברי תורה לפרשת ראה**

א} "ראה אנכי" יש לפרש על פי מה שכתוב בתהלים "שויתי ה' לנגדי תמיד" שהאדם צריך לראות תמיד עם אנכי ה' אלוך בבחינה של "שויתי ה' לנגדי תמיד" {בפ"מ}

ב} "ראה אנכי זותן לפניכם היום ברכה וקללה" דרכו של עולם כשרוצים לקרב לבו של ילד קטן ללימוד התורה, מראים לו כסף ומקל ואומרים לו "אם תלמד תקבל כסף, ואם לא תלמד את התורה תספוג מלקות בשוט, וכל זה משום שעדיין שכלו של הילד קטן מדי להבין שעצם לימוד התורה הוא ברכה, ועצם אי לימוד התורה קללה היא ולכן אינו מבין שעליו לרצות ללמוד תורה, וזה מה שאמר משה רבנו לבני ישראל עד היכן הגעתם בעולמכם שעבשיו אחרי ארבעים שנות ניסיונות, עדיין אני צריך להציע לפניכם "אגורה" שזה ברכה, "ושוט" שזה הקללה, ולבסוף הינכם עדיין כילד קטן שצריך לעוררו על ידי "ברכה" {הרה"ק ר דוד מלעלוב זי"ע}

ג} "את הברכה אשר תשמעו וגו' והקללה אם לא תשמעו וגו' וסרתם מן הדרך" אצל הברכה נאמר רק שמיעה "אשר תשמעו" ואילו בקללה נאמר נוסף על "לא תשמעו גם "וסרתם מן הדרך" לפי שמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, אפילו רק בשמיעה, ואילו בקללה אין הקב"ה מצרפה למעשה רק אם היה מעשה לפיכך צריך גם "וסרתם מן הדרך." {באר מים חיים}

ד} "כי פתוזה תפתוזה את יריך" כי פתוח תפתח את יריך ר"ת תיכף עם הכולל, שתיכף שעני מגיע לבקש מיד צריך לתת לו מה שהוא מבקש. {אבי מורי שליט"א}

לחודש אלול

ה} "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה", אברהם לספוד לשרה ולבכותה ר"ת "אלול" שצריך לבכות ולהתחנן להקב"ה בימי אלול שישלח על העוונות. {אבי מורי שליט"א}

גוף שבת, שבת שלום וחודש טוב

ידידכם

משה יוסף סטרן

זמן המולד יום שלישי 2:37 ו 12 חלקים ר"ח אלול יום שלישי ויום רביעי

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
20:21	19:41	18:29	ירושלים
20:18	19:44	18:45	תל אביב
20:21	19:44	18:37	חיפה
20:21	19:43	18:47	באר שבע

ר"ח אלול יהיה ביום שלישי וביום רביעי, המולד יהיה ביום שלישי, בשעה 2, 37 דקות ו-12 חלקים.

העלון טעון גניזה

סוד האושר היהודי תעשייה פסיכולוגית ענקית מגלגלת מיליונים בחיפוש אחר המפתח לחיים מאושרים, מבט אל התורה יכול לקצר את הדרך לשם

נעצור כאן את הסיפור (בגובה שלושים אלף רגל...) ונשאל את עצמנו: מהו מצבו הרגשי של מר כהן, האם הוא מדוכא או מאושר? עצוב או שמח? למראית עין, נראה כי התשובה הנכונה היא עצבות ודיכאון. וכי כיצד יוכל לחוש שמחה בעודו מצונף בלי מים ומזון, בלי יכולת למתוח את איבריו, בתנאים בלתי אנושיים בעליל?

אולם מי שמכיר את ההקשר המלא של הסיפור, יודע שלמרות סבלו ואף מר כהן, הוא מאושר. אין סתירה בין השניים. יכול הוא להתיישר בסבלו ואף להזיל דמעה מרוב צער, ויחד עם זאת להתמלא באושר בידיעה שבכל שעה הוא מתקרב עוד אלף קילומטרים למחוז חפצו...

יום אחד צלצל הטלפון בביתו של מר כהן. "אני משמש כעורך דינו של יהודי עשיר ממלבורן, אוסטרליה, שהסתלק לא מכבר לעולמו", אמר לו הקול הבלתי מוכר מעברו האחר של הקו. "זה עתה פתחתי את צוואתו של המנוח, וזוהי היא אחת הצוואות היותר מוזרות שראיתי בחיי".

מר כהן תהה מה לו ולירושתו של יהודי שחי בצידו האחר של העולם. עורך הדין המשיך: "לפי הצוואה, כדי לקבוע מי יזכה בירושת המיליונים, הורה המנוח לדפדף ג' פעמים בספר טלפונים של מדינת ישראל, ולהצביע על שם אחד באופן אקראי. אם האדם שיעלה בגורל יתייצב במשרדי בתוך 48 שעות-הירושה כולה שלו. אתה, מר כהן, הראשון לעלות בגורל, מה שאומר שיש לך 47 שעות ו-50 דקות להתייצב במשרדי. אם לא תגיע במועד, יהיה עלי לחזור על הגורל כדי למצוא זוכה אחר..."

המום ונרעש אץ מר כהן לנמל התעופה, שם נמסר לו כי יש ביכולתו להזמין מקום בטיסה לאוסטרליה היוצאת בעוד שבועיים ימים. "אין לכם טיסה שממריאה היום?" שאל מר כהן נואשות. "יש", השיב הפקיד באדישות. "אך היא מלאה עד אפס מקום".

"אין דבר", הפציר בו מר כהן. "הנה, קח את מלוא התשלום במזומן, מתחת לשולחן. רק תדאג שבעת שהמטוס הזה ימריא אהיה בתוכו. לא אכפת לי בתור מה תכניס אותי-כטייס משנה, כנוסע סמוי, כגלגל כחמישי, או כל דרך אחרת-העיקר שאהיה בפנים".

מבט מהורהר הופיע על פניו של הפקיד. "המממ... אם אתה כה להוט לנסוע, אמצא לך פתרון, אבל עלי להזהיר אותך מראש שהוא לא בהכרח ינעם לך".

כעבור שעה קלה מר כהן מצא את עצמו נעול בתוך ארון קטן במטבח המטוס, המקום הפנוי היחיד בו ניתן היה להסתירו בלי שיתגלה בידי מי מהנוסעים או אנשי הצוות. "שלחתי הודעה לאוסטרליה שידאגו לפתוח לך את המנעול כשתגיע לשם", נפרד ממנו הפקיד בלחשיה. "אקווה שהם לא ישכחו לעשות זאת".

הרגעים חלפו באיטיות מייגעת. מר כהן המיוזע והמצונף בתאו הקטן התנחם בידיעה שהוא לפחות מגיע בקרוב לאוסטרליה. דא עקא, שבאותו הרגע נשמע קולו של הקברניט, המתנצל בפני הנוסעים על התקלה הטכנית שעייבה עד כה את ההמראה. מר כהן ההמום הבין כי גלגלי המטוס טרם ניתקו מהקרקע, וגם כשהדבר יקרה, עוד צפויה לו טיסה של 24 שעות...

חסע אל המשמעות

איך נעשה אדם מאושר? מה הופך אותו לשמח? הפסיכולוגיה המודרנית מתחבטת בשאלות אלה, ובשלושת העשורים האחרונים פיתחה את התחום הקרוי 'פסיכולוגיה חיובית' או 'הפסיכולוגיה של האושר'. לשיטתה, הדרך להשגת שמחה עוברת בטכניקות נפשיות מסוימות, או בצריכת אמצעי בידור והיסח הדעת.

ולהבדיל אלפי הבדלות, עבור יהודי, רגש השמחה איננו טריק פסיכולוגי או טכניקה להשגת רוגע נפשי, כי אם מצווה: "ושמחת בחגך... והיית אך שמח" (דברים טז, יד). "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך" (דברים כו, י).

לא רק בימי חג ומועד מוטלת עלינו חובת השמחה, כי אם בכל ימות השנה: "עבדו את ה' בשמחה" (תהילים ק, ב). ומאידך, העדר השמחה מוביל לתוצאות הרות אסון: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל" (דברים כח, מז).

שמחה אמיתית מושגת כאשר האדם ממלא את תפקידו בעולם. אין השמחה מטרה בפני עצמה, כי אם תוצאה לוואי של חיים מלאים במשמעות רוחנית. יהודי היודע שלכל פרט בחייו יש משמעות של נצח, מסוגל לחוש באושר-ולא משנה מה הן הנסיבות החומריות של חייו.

באחד ממכתביו כותב מרן החזון איש: "כי באמת אין כל עצב בעולם למי שמכיר אור האורות של האמת". לא טריקים וטכניקות, אלא הידיעה מהי חובתו של האדם בעולמו-זהו סוד האושר היהודי.

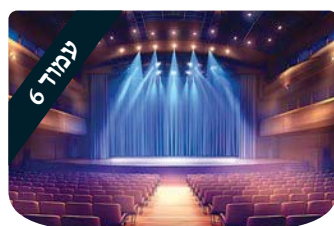
דא עקא,
שבאותו
הרגע נשמע
קולו של
הקברניט,
המתנצל בפני
הנוסעים על
התקלה הטכנית

ערכים לילדים
לקראת שבת

ערכים מאחורי הקלעים
כדור שלג של תשובה

ערכים
הניצוץ היהודי
המשחק של החיים

ערכים
הרב דוד ברוורמן
היום!

מחשבות טובות

הרב דוד ברוורמן

בינות לשולחנות יושבי הקרנות שבשוק 'מחנה יהודה', התהלך יהודי תלמיד חכם ישיש, ליבו נחמץ למראה עשרות הפנסיונרים המבזבזים את זמנם במשחקי קלפים מזריחת החמה עד לשקיעתה. הוא נעצר ליד אחד השולחנות, ושאל את יושביו: "סליחה,

אתם לא מריחים ריח שרוף?" הם נשמו עמוק, אך לשווא, "על מה אתה מדבר?" התפלאו המשחקים, "יש כאן ריח אוויר הרים צלול כיין ואולי גם של תבלינים וירקות..." "לא" התעקש הישיש, "יש כאן ריח חריף של שריפה! שרפתם עוד יום על הבל וריק! לא חבל?"

הפסוק הפותח את פרשתנו הוא: "ראה אנכי נתן לפניכם היום" מדוע מוסיפה התורה את המילה: 'היום', הלא הברכות והקלות נכונות הן גם למחר? נראה, ששורש הדברים נעוץ במעשה הידוע שמביאה הגמרא בסנהדרין, במעשה עם רבי יהושע בן לוי שפגש את אליהו הנביא, בפתח מערת רשב"י:

"אמר ליה: אימת אתי משיח (מתי יבוא המשיח)? אמר ליה: זיל שייליה לדידיה (לך שאל את משיח עצמו). והיכא יתיב (ואיפה הוא נמצא)? אפיתחא דרומי (בשער רומי). הגמרא מפרטת שם את הסימנים שנתן לו אליהו הנביא בזיהוי המשיח. "אזל לגביה (הלך אליו), אמר ליה (רבי יהושע למשיח): שלום עליך רבי ומורי! אמר ליה שלום עליך בר ליואי (בן לוי). אמר ליה: לאימת אתי (מתי יבוא) מר? אמר ליה: היום! אתא לגבי (בא אצל) אליהו. אמר ליה: מאי (מה) אמר לך?... אמר ליה: שקורי קא שקר בי (הוא שיקר לי) דאמר לי היום אתינא, ולא אתא (הוא אמר לי 'היום אני בא' והוא לא בא)! אמר ליה: הכי אמר לך (כך התכוון לומר לך) היום-אם בקולו תשמעו" (תהילים צח).

יש להתבונן מה פשרו של שו"ת תמוה זה. וכי כך חשב רבי יהושע בן לוי שדווקא באותו יום שהוא פוגש את המשיח זהו יום הגאולה? וכי מה יום מיומיים? וכן, יש להבין, מדוע המשיח התנסח

היום!

ומתי באמת תגיע הגאולה?

ברמז ובקיצורי דרך, מדוע לא אמר מפורשות: "היום-אם בקולו תשמעו"?!
את ההסבר למאמר, שמעתי מפי ראש ישיבת: 'שערי ישר', הגאון רבי משה גולדשטיין שליט"א: רצה משיח צדקנו ללמד את רבי יהושע בן לוי יסוד וסוד גדול. אם רצונך רווח גדול מדי טעמה של הגאולה, התשובה היא, מילה אחת: 'היום'. סיבת אורך הגלות נעוצה במידה הרעה ושמה: 'דחינות'. אנשים דוחים את אשר מוטל עליהם לעשות היום, לאי שם בעתיד. כך הם שורפים את זמנם וחייהם במו ידיהם, ומרחיקים את הגאולה. הגאולה תגיע כאשר ידע כל יהודי באשר הוא לחיות את היום בלבד, לחוש את הרגע, לעשות את החובה הרוחנית המוטלת עליו היום! לא להשאיר מאומה למחר. יש רק את היום הזה בלבד.

שני ימים מסופנים יש לו לאדם, העלולים להרוס את חייו

לנו, כבני אדם, קשה לתפוס את מציאותנו בהווה. הגדרת האישיות שלנו והעולם הסובב יהיו ביחס לעבר ולעתיד. העבר הוא הרקע בו גדלנו, המשפחה הסובבת אותנו, הבית שלנו בעבר, המקומות בהם למדנו, האנשים עמם התיידדנו, ואלו שלא... סך כל החוויות והזיכרונות של האדם. והחצי השני בו חי האדם, מורכב השאיפות, הציפיות והמטלות הרובצות עלינו. תפיסה זו מתבטאת במישורים רבים, אבל בעיקר בחוסר מנוחה נפשית. משקעי

העבר, ולחץ המשימות לעתיד, מכניסים את האדם לחוסר רגיעה תמידית. שהרי, ההווה בדרך כלל הוא סביר וסביל, אך הכישלון של אתמול, והחשש מהקושי שאולי מצפה לנו מחר-מעייבים על הרגע.

כך שבצעם, אין לנו בחיים כמעט רגעים של חווית ההווה. על זאת טוען רבי נחמן ש'האדם מלא בדאגות, למרות שרוב הזמן טוב לנו, המועקה של העבר והעתיד לא נותנים לנו ליהנות מטוב זה. לכן, על האדם הרוצה להגיע לדרגה רוחנית כלשהיא עליו לחיות את הרגע תוך התעלמות מוחלטת מהעבר והעתיד.

שני ימים מסופנים יש לו לאדם, העלולים להרוס את חייו והם: 'האתמול והמחר'. יש אשר נשארים נטועים על מקומם מפני שאתמול נעשה להם עוול. הם מלאים בטענות על עברם הקשה, ילדותם העשוקה, המשפחה, החברים, השכנים מלמעלה או מלמטה, 'בכיינותם ואומנותם'... ומפני כן היום יום שלהם לקוי. ויש את אלה המבטיחים שמחר הם יחזרו בתשובה... מחר הם יסיימו את הש"ס, אחר כך, מחר, רק לא היום!... אלה ש'דחיינותם ואומנותם'... גם אלה שורפים את יומם מפני המחר.

סוד ההצלחה טמון במילה אחת: 'היום'. את זאת ניתן ללמוד על דרך הדרש מדברי הפסוק: "ראה אנכי נתן לפניכם: היום". אתה מקבל בחסדי השם כל בוקר-יום' חדש. האם יום זה יהיה ברכה או חלילה קללה, זאת תחליט אתה בלבד!

עומדים אנו בפתחו של חודש עוצמתי מאין כמוהו: אלול. דווקא בגלל הפוטנציאל הטמון בו מנסה השטן לעשות כל שביכולתו לעמעם את כוחו. נציין שתיים משיטותיו: שיטת 'הייאוש', ושיטת 'הדחינות', בשיטת הייאוש הוא משכנע להתייאש מראש: "וכי נוכל לשנות ולהשתנות בחודש אחד?! כיצד נוכל לעמוד באתגר כה מורכב חודש שלם לעלות ולעלות?!" ובשיטת הדחינות הוא משכנע שיש זמן... "א' אלול בשבוע הבא... יש עוד חודש שלם לראש השנה, נא לא להלחץ!"

התשובה שתיהן היא אחת: "היום!" חייא את היום בלבד! חייא את הרגע! כעת אתה עומד לפני לימוד תורה, תפילה, שבת, חסד, או כל מצווה, עשה אותה בשלמות! נסה למצות את: הרגע/השעה/היום, ורק אותו. כך תעשה גם מחר... כך תוכל למצות את הפוטנציאל הנפלא הטמון בחודש זה, שבסיומו נזכה לעמוד ביום הדין ונקבל משמעות שונה ללשון הפיוט: "היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים".

ידיד ערכים
זְנִיתֶם
מאות משפחות לשוב לבוראם

זְנִיתֶם
בשבת מרוממת ומרגשת

תרמו עכשיו וקבלו שבת חווייתית במגוון מלונות*

פיר עציץ | כינר גליל | רמדה נתניה | נוף כנרת | שלום | בית וגן | עדן אין | קרלטון | פארק | אנ"א

1-800-35-35-26

נקדת מבט

הרב משה לנדא

לשקר... יש רגליים

למה באמת אתם לא קונים ממתקים?

"זה רעל. אני לא קונה את זה!" שמעתי אמא אומרת לבן שלה, שעניו יצאו מחוריהן אל הממתקים בחנות 'הכל שבשקל'. "אבל חברים שלי אוכלים את זה והם לא מתים", הוא ציין, ואימו נאלמה דום. כששמעתי את

האמא, נזכרתי בסיפור...

"מי שאין לו שיעורי בית שיצביע", ביקש המורה. יעקב חשב בלבו שלא להצביע, זה לא לשקר. זה רק 'שב ואל תעשה'. "יעקב! קרא בבקשה את העבודה". קריאתו של המורה העירה את יעקב מהפלפול שערך. הוא חש בזיעה שהציפה אותו, אבל הוא תלמיד מבריק ושחקן מוכשר. הוא קרא ברהיטות את העבודה מתוך המחברת הריקה. "עבודה מושלמת!" שיבח המורה את יעקב.

בערב, כשיעקב ואביו נפגשו, סיפר לו האב שאחר הצהריים פגש במורה, ששיבח אותו על עבודתו. "הוא אמר שאתה תלמיד מצטיין, והוא המליץ לי לקרוא את העבודה המושלמת שלך. אולי תביא לי את המחברת?" "לא יפה לצער את אבא", חשב יעקב. "המחברת לא אצלי". הוא פלט, "השאלתי אותה לשלומי".

שעה מאוחר יותר, נשמעו דפיקות בביתו של יעקב. בפתח הבית ניצב שלומי. "יעקב לא בבית", אמר האב שפתח את הדלת. "אה... האמת רציתי את המחברת שלו", אמר שלומי. "המחברת לא אצלו", אמר האב כשפתאום נזכר, שיעקב אמר שנתן אותה לשלומי.

"שלומי חיפש אותך", סיפר האב ליעקב שחזר מהמתמידים. "הוא רצה את המחברת שלך. לא הבנתי, לא אמרת לי שנתת לו אותה?!" "עכשיו כבר מאוחר להוציא את האמת לאור". חשב יעקב. אין ברירה, נמשיך לשקר. "לא, לא לשלומי רבינוביץ". לשלומי אהרנוב."

פרשיית השקרים כבר כמעט נשכחה מיעקב. אלא שיום אחד המורה ביקש לאסוף את המחברות של התלמידים. "היכן שיעורי הבית המצויינים שלך נעלמו? הם לא במחברת", התפלא המורה.

יעקב לא חשב פעמיים. הוא כבר מומחה בסיפורי בדיות בעניין שיעורי הבית. "כן, אני מתנצל, אבל אחי הקטן בן החמש קימט את הדרך. תלשתי אותו ועדיין לא הספקתי להעתיק אותו מחדש", אמר בלי למצמצם.

"קצת קשה להביא אח בן חמש שלא קיים", חשב יעקב

המורה של יעקב משמש גם כסופר סת"ם. אתמול נפלה טעות בכתיבת אות אחת במזוזה. כדי להכריע האם האות כשרה הוא צריך לעשות 'שאלת תינוק'. אם יש ספק האם ה-' נראית 'ו' או שמא היא קצרה ונראית 'י', שואלים ילד קטן שמכיר את האותיות, אבל לא יודע לקרוא, כדי שלא יזהה את האות על פי המילה בה היא מופיעה, אלא יוכל לומר בראייה נקיה כיצד היא נראית באמת. המורה ניסה לחשוב למי יש ילד בן חמש-שש, אבל לא עלה במוחו אף שם.

מייד כאשר נתקלו עיניו ביעקב, הוא נזכר. "יעקב, אני צריך לעשות 'שאלת תינוק' במזוזה שכתבתי אתמול. תוכל להביא את אח שלך הקטן אלי הביתה היום אחרי הצהריים?" "קצת קשה להביא אח בן חמש שלא קיים", חשב יעקב. "מצטער, אחי חלה בצהבת". אמר, וחשב, "כן אחי הגדול פעם חלה בצהבת. זה לא שקר. לא אמרתי איזה את, ומתי".

כעבור שבוע חסרו בכיתה חמישה תלמידים שחלו ב... צהבת. בשל כך, הוחלט לחסן את כל הילדים בכיתה. "בטח חוסנת בעקבות המחלה של אחיך", אמר המורה ליעקב, שעמד בתור לקבל חיסון. יעקב חש שברגע זה הוא חלה באדמנת... "לא. לא הרגשתי טוב. אז הרופא חשש לחסן אותי". "יש לך את מספר הטלפון של המרפאה?" שאלה האחות המחסנת. "כאשר אבדתי אבדתי", חשב יעקב, ונתן את פרטי המרפאה.

"אני חושב שחלה טעות" אמר הרופא שמעבר לקו. "ליעקב אין אח בן חמש, וגם לא היה מקרה של צהבת בביתו". "אני לא חוקרת משטרתית", אמרה האחות למורה. "הכנתי מכתב להורים עם בקשה לאישור החיסון". יעקב חשב שלא למסור את המכתב להורים, זהו ודאי לא שקר. הוא לא הביא אישור, ולא קיבל חיסון. כעבור שבוע הוא חלה בצהבת, וכל גופו כאב. מתברר שאומנם לשקר אין רגליים. ובכל זאת... הוא יכול להרחיק לכת.

כשאתם מסרבים לתת לילדים אטרקציה, או אפילו ממתק, לא צריך לשקר ולהסתבך. אתם לא קונים ממתקים, אולי כי זו הוצאה מיותרת, אולי בגלל שזה לא ממש בריא (אם כי סוכריה אחת נראה לא תשנה את המצב). אפשר להגיד זאת לילד. נסו פשוט לומר את האמת. ותתפלאו... זה גם הרבה יותר משכנע.

חילוף האחריות:

כדי לתקן שקר אחד-צריך לומר כמה שקרים.

(רבי שלמה אבן וירגא בספרו שבט יהודה. מתוך היוכוח בין המלך אלפונסו לדון יוסף בן יחיא)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "ונתתה את הברכה על הר גריזים, ואת הקללה על הר עיבל" (יא, כט).

מה פשר שמות ההרים הללו?

תשובה: אלו הם שמות כנענים שניתנו להרים ידועים בשומרון. אולם רבי שמשון בן רפאל הירש צ"ל מבאר, כי

קיים ניגוד ניכר בין ההרים: הר גריזים, השוכן מדרום לשכם, עטוף כולו בירק. לעומתו, הר עיבל, המצוי מצפון לעיר, הוא צחיח ויבש. ללמדנו, כי את תוצאות הברכה והקללה ניתן לפעמים לראות כבר בעולם הזה.

2 "כי ירחיב ה' אלוקיך את גבולך כאשר דיבר לך ואמרת: 'אכלה בשר', כי תאוה נפשך לאכל בשר, בכל אוות נפשך תאכל בשר" (יב, כ).

מה טיבה של מצווה זו, וכי יש מצווה לפתח את התאוות?

תשובה: לא מדובר במצווה, כי אם בהיתר. בהיות בני ישראל במדבר, תאוותם לאכילת בשר גרמה לחטא. אפשר היה להסיק מכך שמוטב לאדם להתנזר מבשר וכן ממאכלים אחרים. אולם ביקשה התורה ללמדנו כי אכילת הבשר מותרת היא, ובלבד שתעשה באופן ובכוונה התואמים את רצון ה'. ללמדך שאפשר לאכול 'לתאוה' ובלבד שעושים זאת נכון.

אדרבא, שימוש מבוקר בהנאות העולם הזה יכול להיות כלי להתעלות רוחנית, לקידוש החומר ולהודיה לה' על חסדו וטובותיו. כפי שאומר הירושלמי (סוף מסכת קידושין): "רבי חזקיה ורבי כהן אמרו בשם רב: עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל מה שראת עינו ולא אכל. רבי אלעזר חשש להדא שמועתא [היה מקפיד לקיים את הדברים הללו] ומצמיח ליה פריטין ואכיל בהון מכל מילה חדא בשתא [היה מקבץ פרוטות כדי שיוכל להנות מכל מעדן פעם אחת בשנה]".

3 אקטואליה: בשבוע שעבר עסקנו בשאלת הצורך בעשיית רב. האם החשיבות בכך היא רק בידע ובפסיקה של הרב, או שבעצם השהות במחיצתו ישנה מעלה?

תשובה: "גדולה שימושה של תורה יותר מלימודה" (ברכות ז, ב). יתרה מכך, "אפילו קרא ושנה ולא שימש תלמיד חכם, הרי זה עם הארץ" (ברכות מז, ב). אפילו יהושע בן נון לא זכה למינויו הנכבד כממשיכו של משה רבנו, אלא בזכות היותו משמש את רבו. התורה איננה חוכמה שדי עבורה בהבנה שכלית, אלא צריכה היא את השפעתו של הרב, את הדוגמה האישית שלו, ואת ההתבוננות בכל פרטי הנהגתו, על מנת שהתורה תתקבע ותתבסס בליבו של האדם באופן המאוזן והנכון.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החינוך

הרב צביאל'י בן זור

גבולות

הסוד החינוכי הגדול ביותר

לו היינו מראיינים 10 זוגות הורים, והיינו שואלים אותם "מהו הסוד הגדול ביותר בחינוך?" סביר להניח כי היינו שומעים לפחות 10 תשובות. כל אחד היה עונה מהמקום שלו, על פי הצרכים שלו, התובנות או החסרים שלו; לכן היינו שומעים מגוון כה רחב של תשובות.

אך הסיכוי שמישהו היה עונה את התשובה הנכונה בפעם הראשונה, קטן. אם היינו רוצים להקל על הנשאלים עם רמז, והיינו אומרים שמדובר על אחד הדברים אותם רוצה הילד הכי הרבה, אף אחד כבר לא היה מנחש, מהסיבה הפשוטה שמדובר בדבר, אותו, כך לפחות חשבנו עד עתה, הילד הכי לא רוצה בעולם.

היכוננו לבשורה הגדולה. הסוד הקטן בחינוך, הוא שילד רוצה חום ואהבה. הסוד הגדול ביותר בחינוך הוא, שילדנו-זה הסרבן, זה המתמרד, זה החוצפן, זה שממש לא רוצה שיאמרו לו מה לעשות, רוצה מאוד, כמעט מתחנן, למרות, לסמכות, למשמעת וגבולות.

הוא רוצה אותם בצורה נכונה, הוגנת, תקיפה ולא תוקפנית, חזקה ולא אלימה, אבל הוא רוצה, מאוד רוצה.

כן, אותו הילד זקוק למשמעת, ואותו הילד אומר כל הזמן לא... אבל איך? דקה אחרי שהוא נולד ההברות הראשונות היו- "לא צ'ה", ואנו שבאים להטייל עליו את מרותנו, מלאי נקיפות מצפון, כי הוא לא רוצה, אז אולי באמת לא? ובפרט אחרי שהוא חזר מיום עמוס בבית הספר או התלמוד תורה, ועם הנשירה שיש היום אני בכלל מתעלף מהמחשבה להתעטש לידו... אז אולי לא, וזהו?

הילד רוצה גבולות, נקודה. זהו חלק ממבנה הנפש שלו, אלא שיש לו כמה תנאי סף, כאלו שיאפשרו לו לנצח את המרדנות הטבעית שבתוכו. התנאי הראשון שלו בקבלת המרות הוא, שהיא תיבנה על מצע של המון חום ואהבה. אם אתה אוהב אותי-אקבל ממך, אבל אם לא, אתה שוטר תנועה, ומשוטר בורחים. לכן צריך להיות מצב ששמאל החלשה דוחה, וימין החזקה מקרבת. רוב הזמן הילד חש אהבה, שמיעוטה ביקורת.

הילד מבקש: "אהוב אותי ללא גבולות, אך חלק מהאהבה היא להציב לי גבולות".

היכן מצאנו בתורה 'מרות אוהבת'? 'ויקרא יצחק אל יעקב, ויברך אותו ויצוהו ויאמר לו לא תיקח אשה לבני מבנות כנען', מדוע הוא מברכו? מפני שלפני משמעת-אהבה. המשמעת היא- בני אהובי, עוזב פוטנציאל של אלפי משודכות בארץ כנען, לך וחפש רק בין 2 בנות דודך... האהבה היא הברכה.

כל מה שידענו עד היום, נכון. ילד הוא בטבעו מרדן, סרבן, ולעיתים גם חוצפן. ולמרות זאת, ואולי דווקא בגלל זאת, הוא רוצה גבולות.

שני מחסומים מונעים מאיתנו להטיל מרות. הראשון הוא: אנחנו בטוחים שהוא לא רוצה, ואין לנו כוח לריב איתו. והשני, שהילד עצמו משוכנע מעבר לכל ספק סביר שהוא לא רוצה גבולות. שניהם טועים-הילד וגם ההורים. הילד לא רק רוצה גבולות, הוא מתחנן אליהם. ההכרה הזו עצמה, תעניק כוח להורים להעניק לילדם את מה שהוא רוצה, שהרי זהו תפקידם בעולם, הלא כן?

אמונה אבסולוטית-חוסר סובלנות לרע

כמה שווה נאמנות של 99%?

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

התורה מצווה אותנו שוב ושוב על החובה לנקוט בפעולות נחרצות נגד האלימים, ומשתמשת בשפה ובמילים קשות ביותר: "אבד תאבדון", "וניצתתם", "ושיברתם", "תשרפון באש", "תועבת ה'", "תגדעון". מדוע אפוא אין די ביחס שלילי בלבד כלפי אלילות? מדוע אין די בדרישה להימנע מעבודה זרה יחד עם שמירה אדוקה על טוהר האמונה בה? מדוע נדרשים אנו לפעולות כה עוצמתיות בנושא זה?

התשובה הפשוטה היא, שהאלילות מערערת את היסוד המרכזי של היהדות-האמונה בא-ל אחד. התורה מדגישה שוב ושוב את החשיבות של האמונה בא-ל אחד, ללא כל תיווך או ייצוג חיצוני. עבודה זרה, מאידך, גורמת לאנשים לטעות שיש עוד כוחות השולטים בעולם, מה שמוביל להתרחקות מהאמונה בטהרתה.

אולם נבקש כאן להדגיש זווית נוספת, על הסיבה שהתורה מתייחסת בכזו עוינות לעבודה זרה. הסיבה היא, שמטרת התורה לחנך אותנו לנאמנות מוחלטת ללא סייג. התורה מדגישה שמבחינה פסיכולוגית אין באפשרות לקיים

את האמת לצד השקר, ואין אפשרות לקדושה לחיות יחד עם הטומאה. הבה נתבונן בדברי דוד המלך: "אהבי ה' שנאו רע" (תהילים צז, י) גם כאן נשאל, מדוע לשנא את הרע? מדוע אי אפשר להסתפק בהתרחקות מהרע? הלא השנאה היא רגש עז, ברמה הגבוהה ביותר?!

דומה כי היהדות מלמדת אותנו כי מבחינה פסיכולוגית, יחס של שוויון נפש וסובלנות לרע, הינו הרסני לאישיות. פשרה ויחס צונן לצד הטומאה, אינו מורה על עמדה פסיבית, אלא על עמדה מתברר אקטיבית. שמתחת לפני השטח רוחש כאן קו אקטיבי מכיל - קו שמסוגל לסבול את ההפך של הרצון העליון.

לכן מזהירה התורה את האדם, כי בכל הקשור לעמדתו נגד האלימים, עליו לנקוט בפעולות שליליות מעשיות, רבות משמעות, אשר ישרשו מקרבו כל זיקה, קשר או תמיכה, ואפילו עקיפה בעבודה זרה.

הדרישה התורנית מצפה מהיהודי לחתור לשלמות, כמו גם לנאמנות מוחלטת. כשם שבמערכת יחסים 99% נאמנות משמעו 100% חוסר נאמנות, כך שומה על האדם לפתח אהבה

מוחלטת כלפי הטוב, ושנאה מוחלטת כלפי הרע; כולל שנאה לכל מה שמוביל לעוול, עוול חברתי או מוסרי. האמונה באלוקים הינה אבסולוטית, ברורה וחד משמעית. אין כאן מקום לפקפק או היסוס. 99% אמונה ואחוז אחד כפירה, משמעה אם כן, 100% כפירה, אין כאן כל פשרה.

זוהי תוכחתו של אליהו הנביא: "עד-מתי אתם פסחים על-שתי הסעיפים אם ה' האלוקים לבנו אחריו, ואם הבעל לבנו אחריו". צריך לקבל החלטה ברורה והחלטית, לא להתנדנד בין שני עולמות. נאמנות מושלמת לה' אינה אפשרית לצד תבוסתנות רעיונית ופשרנית.

מי שאוהב את ה', הכרחי הוא שישנא את הכפירה, שיבוץ למתירנות, שיתרחק מהחומרנות.

זו גם הסיבה שהיהדות דוחה בעוצמה רבה את הרפורמה. כי גם אם אדם חוטא, או שעדיין אינו בדרגה רוחנית מספקת, הוא יודע שטעות בידו ופועל לשוב בתשובה ולהתקדם; מה שאין כן מי שדוגל ברפורמה, שהרי מבחינתו 'זו היהדות' ר"ל, לכן שיטה זו נידונה לבוז ולקלון. היא אינה עולה בקנה אחד עם היהדות ועם התורה. כמו שאי אפשר להיות צמחוני אוכל בשר, או דמוקרט פשיסט, אי אפשר להאמין ביהדות ולהתנגד לתורתה.

מי שאוהב את ה', הכרחי הוא שישנא את הכפירה, שיבוץ לשטחיות, שיקוץ למתירנות, שיתרחק מהחומרנות.

הרב יהודה רובן

פרק ו' חשנה ג'

הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דיבור אחד או אפילו אות אחת, צריך לנהוג בו כבוד, שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו: רבו, אלופו ומיודעו... ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו, אלופו ומיודעו, הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דיבור אחד או אפילו אות אחת, על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו כבוד."

אחיתופל

אחיתופל הגילוני היה תלמיד חכם מופלג, ראש הסנהדרין בימי דוד. מפאת חוכמתו העצומה הוא שימש כיועצו של דוד המלך, ועל פיו נפסק כל דבר. חז"ל מלמדים אותנו כי לפני שיצאו בני ישראל למלחמה היו מתייעצים תחילה עם אחיתופל, ורק לאחר שהסכים למהלך, היו נמלכים בסנהדרין ושואלים באורים ותומים.

אלא שתוכו לא היה כבדו. איש חכם זה היה תאב שררה, ותאוה זו הכשילתו. אחיתופל סבר כי הוא ראוי למלוך, ומשום כך חבר לאבשלום בעת שמרד בדוד אביו, והפנה עורף לדוד, רעהו משכבר הימים.

כאשר הבין אחיתופל שהמרד עתיד להיכשל, והוא יואשם כמורד במלכות, הקדים ואיבד את עצמו לדעת. חכמינו מנו אותו בין אותם אנשים, אשר "נתנו עיניהם במה שאינו ראוי להם, ולכן, מה שביקשו לא ניתן להם, ומה שבידם נטלוהו מהם". הם גם הזכירו אותו בין שבעת האנשים, אשר אין להם חלק לעולם הבא.

כל אדם הלומד מחברו דבר תורה כלשהו, עליו לנהוג כלפיו ביחס של כבוד. כראיה לדברים, מובאת הנהגתו של דוד המלך כלפי אחיתופל, וממנה עלינו להסיק מהי דרך ההנהגה הנאותה כלפי כל אדם שלימדנו דבר תורה.

והלא דברים קל וחומר

מידותיו של אחיתופל עמדו ביחס הפוך למעלת חוכמתו, ובכל זאת נהג בו דוד כבוד, מכיוון שלמד ממנו שני דברים. חז"ל מגלים לנו כי כל ימיו היה אחיתופל מבזה את דוד ומתכבד בקלונו. הוא אף דאג להזכיר לדוד שוב ושוב את מעשה בת שבע, אף על פי שדוד כבר שב בתשובה וחסאו התכפר. הרי לנו: אף שאחיתופל התייחס אל דוד שלא כראוי-ביזהו, השפילו ואף חתר תחתיו, בכל זאת נהג בו דוד כבוד והתייחס אליו כאל רבו, והכתיר לראשו תארים מופלגים: "רבי, אלופי ומיודעי".

לפיכך, מתחדד הקל וחומר: "ומה דוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלופו ומיודעו"-התלמיד הוא

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

בארבע עיניים

ועל מה כדאי
להסתכל
כשנכנסים
הביתה?

"ראה אני נותן לפניכם". מדוע נוקבת התורה דווקא בלשון 'ראייה'?

זאת כיון שישנם שני סוגים של ראייה. יש ראייה חיצונית, פיזית, בה רואים את הדברים המוחשיים, וישנה ראייה נוספת, ראייה פנימית, באמצעותה ניתן לראות את פנימיות הדבר.

כתוב בחז"ל "איזה הוא חכם, הרואה את הנולד". החכם מבין את מה שצפוי להתרחש. את העתיד לא רואים בעיניים הרגילות, עתיד צופים בעזרת העיניים הפנימיות. בעזרת התבוננות בדברים, ניתוח העניין, והפעלת כוח השכל והמחשבה. בלשון חז"ל, היא מכונה 'עיני השכל'.

הפסוק בפרשה מבקש ללמד אותנו להיות אדם שרואה, שמתבונן. אדם כזה הופך להיות אדם ירא שמיים. 'יראת שמיים' אף היא מלשון 'ראיה'. היא מלמדת אותו להתבונן במאורעות החיים, ולהבין מה רוצה הקב"ה ללמדנו דרכם. להביט באירוע בראייה פנימית ומתבוננת. אנו מוצאים לכך דוגמאות רבות בחז"ל; כגון "הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן היין", שכן לא לחינם נתקל במקרה זה. וכן ידוע הסיפור על רב הונא, שכל היין שברשותו החמיץ. הוא לא התעלם מהעניין ופטר אותו בדרך הטבע, אלא עיין בדברים, בחן אותם בעין פנימית, וניסה להבין מה רצה הבורא ללמדו בכך. סופו של הסיפור ידוע - לאחר שפשפש במעשיו וערך תשובה, שבו חביות החומץ להיות יין משובח, ולפי דעה אחרת - האמיר מחיר החומץ עד שהיה שווה ליי.

כשאתה מתבונן על הקורות אותך, וערני לחיי היומיום, אתה יכול להבחין במוחש, כמו עיניך ביד הקב"ה, ומהו המסר אותו הוא מעביר לך.

לראות נכון, צריך גם בבית היהודי. גם בעיניים הרגילות, הפיזיות, אבל גם בעיניים השכליות. בעיניים הרגילות - כאשר אתה נכנס הביתה, תבחין - אם רעייתך ניקתה את הבית כל כך יפה, תאמר לה: "איזה יופי, איזה ניקיון איזה תענוג להיכנס הביתה!" אם רעייתך טרודה, כועסת או תשושה, תתעניין: "מה קרה היום?"

וגם בעיני השכל, בכוח ההתבוננות והסקת המסקנות. פעמים רבות האישה לא אומרת בצורה ברורה ומפורשת מה היא רוצה ומה מטריד.. עליך להבין את הדברים מבין השיטין, מתוך הרמזים. בהתבוננות בעיני השכל תוכל להבין מהו המסר אותו היא מעבירה בצורה עקיפה.

למרות שה'פיענוח' קשה בתחילה, כדאי להתאמץ ולהבין את רצונה האמיתי. היא תכיר לך על כך טובה בכל ליבה, אתה תכיר היטב את רעייתך ורמזיה, ובעזרת ה' הבית אותו אתם בונים יחד יהיה חזק ואיתן.

ראה נתתי לפניך היום ברכה. אם תשתמש בעיניים הפנימיות מובטח שתראה את הברכה.

דוד מלך ישראל, נעים זמירות ישראל, שהקב"ה באהבתו אותו קורא לו: "דוד עבדי", והבטיח לו שכסאו ייכון לנצח, וממנו תצמח הגאולה העתידית. ואילו 'המלמד' הוא אחיתופל, אשר הרע לדוד, ואיבד את חלקו לעולם הבא.

למרות כל זאת חולק לו דוד כבוד, מן הסיבה שלמד ממנו שני דברים. על אחת כמה וכמה הלומד מחברו, איש ישר וכשר, שצריך לנהוג בו כבוד, "אם למד ממנו דבר מה.

הלומד מחברו

הביטוי 'הלומד מחברו', מאלף אותנו לקחי מוסר עמוקים. במשנה לא כתוב: "מי שלימדו חברו" או "המלמד את חברו". הדגש הוא "הלומד מחברו", זאת אומרת, גם אם אדם למד דבר מה מחברו, מבלי שהחבר התכוון ללמדו, בכל זאת הלומד חייב לנהוג בו כבוד.

אדם מוכן לשמוע דברי חוכמה ומוסר מרבו, אך קשה לו לקבל מוסר מחברו, גם אם הוא צודק בדבריו. ישנו מחסום של גאווה טבעית, המונע ממנו לשמוע את דברי המוסר מידיד, קרוב, שכן או אח.

אולם הברייתא אומרת "הלומד מחברו", מכל אחד ניתן וראוי ללמוד, אף מאיש השווה לו כערכו, ואף מן הפחות ממנו. גם אם אין מדובר אלא ב"פרק אחד או הלכה אחת... או אפילו אות אחת", כל אדם יכול וצריך ללמוד מחברו את מה שביכולתו ללמוד ממנו, ואף להכיר לו טובה על כך.

פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דיבור אחד, או אפילו אות אחת

הברייתא מביאה רשימה מדורגת של מה שלמד האדם החייב לכבד את חברו: פרק, הלכה, פסוק, דיבור, או אפילו אות אחת.

כיצד ניתן ללמוד קל וחומר מדוד שלמד שני דברים, למי שלמד רק אות אחת? התשובה היא: כל אות היא עולם שלם. חשיבותה של אות אחת בתורה אינה נופלת מחשיבותו של דיבור אחד או פסוק שלם. כל דברי התורה חשובים הם במידה שווה. שלמות התורה תלויה בכל מילותיה, אותיותיה ותגיה. לפיכך, אין מקום לחלק בין שני הדברים שלמד דוד מאחיתופל לבין אפילו אות אחת, שלמד האדם מרעהו.

מובטחים האזנים
לקו התוכן של ערכים
02-50-90-000

הַיְצוּץ הַיְהוּדִי

"כל העולם במה וכולנו שחקנים". כך בדיוק חש עדן חננשוילי מגיל צעיר, והיה בו רצון להסיר את המסכות ולגלות מי באמת מושך בחוטים של העולם מאחורי הקלעים.

כשרונותיו של עדן כאמן במה התגלו עוד כאשר גילם תפקידים בהצגות בית ספריות והשתתף כשחקן בתוכנית תקשורת ידועה. במות אלו סללו את הדרך לרגע בו הרגיש שהעולם נפתח בפניו, לקראת סופה של כיתה י'.

הוא נסע אותו הבוקר מביתו בבאר שבע לתל אביב, כדי להשתתף במבחן-במה שבו ייבחנו כישוריו כחלק מההתמודדות על תפקיד מרכזי. האמרגן התלהב מיד. "אתה מתאים לתפקיד כמו כפפה ליד", אמר לו. "חברת ההפקות מעוניינת לחתום איתך חוזה ולשלוח אותך על חשבונה לבית ספר למשחק שבו תשתפשף בתחום".

עדן יצא מהפגישה באופוריה, אולם להפתעתו אימו הגיבה לבשורה בקרירות. "לא כדאי לך", אמרה לו.

"אבל למה?" התפלא. "איהי מפורסם, יהיה לי כסף, כולם יכירו אותי".

במונחים החילוניים שהכיר אלה היו המדדים הכי בסיסיים להצלחה: עושר וכבוד מנקר עיניים. כבר שנים שהוא מביט בידוענים המככבים על המסכים וחולם על החיים הטובים שיש להם. הגיע הזמן שגם הוא יהיה שם.

אבל אימו פחות התרשמה. "לא כדאי לך", הזהירה אותו. "אתה תישאב שם לתוך עולם חומרי ורדוד, שבו החיצוניות היא חזות הכל. אל תמכור את הנפש שלך תמורת צעצועים".

החליט להתייעץ עם הרב שלו והלה הסכים עם האמא בכל מילה. "אל תיכנס לעולם הזה", ייעץ לו. "שמור מרחק".

זה לא היה קל לעדן, אבל הוא קיבל את דעתם.

כשהתקשר לספר על כך לאמרגן הגיב הלה בתמיהה. "העולם כולו פרוש לרגליך ואתה מוותר עליו?"

"אולי יש לתסריטאי של העולם תפקיד טוב יותר עבורי", השיב לו.

בשלב זה אתם אולי תוהים איך קורה שלעדן, צעיר ממשפחת מסורתית הלומד בבית ספר ממלכתי, יש בכלל רב להתייעץ איתו?

התשובה לכך מחזירה אותנו כמה חודשים אחורנית כאשר חבר הציע לעדן להצטרף לשיעור תורה. המאור שבתורה מעורר את נשמתו של האדם, ואחרי פרק זמן מסוים של שיעורי תורה התעורר בו הרצון לשמור שבת. זה קרה באמצע השבת. ליתר דיוק, בעשר וחצי בליל שבת. פתאום החליט שלא לענות לטלפונים ולא להצטרף לחבריו בבילויים הרגילים.

במוצאי שבת עקצו אותו החברים. "איך זה לשמור חצי שבת?" שאלו אותו. אבל הרב קיבל אותו בחיבוק חם. "דרך ארוכה מתחילה בצעד ראשון", אמר לו. "הבא להיטהר מסייעין בידו".

כמה חודשים אחר כך באה ההזמנה לקבל תפקיד משמעותי בהפקה שצפויה הייתה להזניק אותו

המשחק של החיים את תסריט חייו של עדן חננשוילי, לשעבר אמן במה והיום אברך כולל, יכול היה לכתוב רק הבמאי העליון

**כבר שנים שהוא מביט
בידוענים המככבים על
המסכים וחולם על
החיים הטובים שיש
להם. הגיע הזמן שגם
הוא יהיה שם**

על במת תעשיית המשחק הישראלית. כאמור, בעצת רבו וויתר על ההצעה. במקום זאת, בסוף שנת הלימודים הוא כתב, ביים, ושיחק בהצגת סוף השנה בתיכון. הדבר המפליא הוא ששלושת החברים הנוספים שהיו שותפים איתו בפרויקט חזרו אף הם בתשובה, אבל בל נקדים את המאוחר.

משמירת מחבלים לשמירת שבת

את שירותו הצבאי עשה עדן כסוהר בשירות בית הסוהר, שם שמר על האסירים הביטחוניים הכי כבדים, מחבלים מפורסמים עם הרבה דם יהודי על הידיים.

תנאי השירות היו קשים. "עד היום אני מנסה להבין מאיפה ה' נתן לי את הכוחות", הוא אומר. "מהרגע שאתה נכנס אתה רואה רק חומות, מגדלים, כלבים, גדרות ואסירים. עבודה

מתישה שבה יום ולילה צריך לשמור על דריכות וערנות".

"לקראת סוף השירות חשתי מועקה כבדה", הוא מספר. "היו לילות שהייתי בוכה בשמירה, למרות שידעתי שאני בתפקיד טוב עם עתיד מסודר. ובכל זאת, הרגשתי רעב פנימי בלתי מוסבר, חלל גדול שלא הצלחתי למלא. הייתי מוצא את עצמי בשמירות בשעה ארבע לפנות בוקר קורא בשקיקה את חלקי פרשת השבוע המופיעים בסוף הסידור, ופשוט בוכה. הנשמה שלי רצתה תורה".

השירות הצבאי הסתיים. לאחר מסיבת שחרור עדן חננשוילי מצא את עצמו על פרשת דרכים. מה יעשה הלאה? החיים נפרשו לפניו עם קשרים וכישורים שיכולים לפתוח דלתות רבות, אבל חשקה נפשו בתורה...

להפתעת חבריו ומשפחתו הוא החליט להיכנס לבית המדרש. "הבנתי שהרעב שחשתי כל הזמן היו האיתותים ששלחה לי הנשמה לתת לה מזון רוחני, לצמוח ולהתעלות", הוא מספר.

במשפחה חשבו שזו תופעה חולפת, אולי תגובה לתקופת הצבא הקשוחה, אבל עדן היה רציני לחלוטין. הוא התחזק בתהליך הדרגתי ומבוקר. פעם הוסיף עוד חברותא, פעם עבר לטלפון כשר, פעם התאים את לבושו לחזות של בן תורה. שלב אחר שלב עדן פשט צורה ולבש צורה-צורה של יהודי עובד ה'.

חודשיים אחרי שנכנס לשיבה המליץ לו ראש השיבה להשתתף בסמינר 'ערכים' לרווקים.

"אני כבר בחור ישיבה", התפלא עדן. "מה אני צריך את זה? מה הם יוכלו לחדש שאני לא יודע?"

אולם ראש השיבה עמד על דעתו, ועדן פנה לסמינר שם התחולל המהפך. אם קודם לכן הייתה לו אמונה כללית במציאות הבורא ובהשגחתו על בראויו, בא הסמינר וביסס את האמונה על יסודות מוצקים וברורים. חלקי הפאזל התחברו במקומם ונתנו לו תמונה בהירה וחדה של השקפת העולם היהודית.

חצי שכבה בישיבה

"כאשר התחלתי להתחזק לא חשבתי להגיע כה רחוק. אמרתי לעצמי שאני אשמור שבת ואשים כפיפה-אך לא מעבר לזה. אם היית לוקח אותי שלוש-ארבע שנים קדימה ומספר לי שאהיה אברך, הייתי חושב שאתה צוחק עלי".

"ומה חושבים עליך החברים מאותם הימים?" אני שואל.

מתברר, להפתעתי, שבשביל לקבל את התשובה על כך עדן לא צריך ללכת רחוק, שכן את רבים מהחברים שלו הוא פוגש כל בוקר... בישיבה. "זה לא יאומן, אבל חצי מתלמידי השכבה שלמדו איתי בתיכון רבין בבאר שבע לומדים היום איתי בישיבה. אנחנו כאן קבוצת חברים שעברנו ביחד את החילוניות, וכעת אנחנו פה ביחד מסיימים מסכתות!"

בעוד שבועות אחדים עדן יקים בית של תורה בעזרת ה'. חזותו הנוכחית היא של אברך בן ישיבה הספון באוהלה של תורה, אבל היום זה לא משחק ולא הצגה. אחרי שוויתר על עולם האשליות והדימויים, הרב עדן חננשוילי חי את החיים האמיתיים.

ערכים מאחורי הקלעים

הרב אברהם כנפו

באחד הימים יצר איתי קשר בן המושב 'עגור', בשם גולן. "יש לנו בעיה", הוא סיפר לי. "אצלינו במושב רבים מהתושבים המבוגרים כבר הלכו לעולמם, ואילו בני הדור הצעיר אינם באים להתפלל. התוצאה היא שאפילו בשבתות אנחנו לא תמיד יודעים אם יהיה לנו מניין בבית הכנסת."

"מצער מאוד לשמוע", עניתי. "אבל איך אוכל לעזור?" "מה זאת אומרת?" תמה. "כבוד הרב עובד עם 'ערכים'. נו, אז תחזירו בתשובה כמה מתושבי המושב, ויהיה לנו מניין..." לא יכולתי לכבוש את צחוקי. "אתה חושב שכל כך פשוט להחזיר אדם בתשובה?"

אבל גולן היה רציני לגמרי. "תגיע לכאן בעוד עשר דקות, ואל תשכח להביא פרוספקטים של הסמינר הקרוב. אני אראה לך לאילו בתים כדאי להיכנס". החלטתי להיענות לאתגר. גולן פגש אותי בכניסה למושב, וכיוון אותי לעבר בית דו-קומתי.

"כאן בקומה השנייה מתגורר חבר שלי", הוא אמר, "תספר לו שגולן שלח אותך, ושאתה מארגן שבתות עם רבנים חשובים". עליתי במדרגות השיש, וצלצלתי בפעמון המהודר. כעבור רגע פתח את הדלת בחור גבוה בשם יונה. "באת לבקש צדקה?" צחקתי. "לא באת לקחת ממך, אלא לתת לך. בוא נשב חמש דקות על כוס קפה, ותשמע את ההצעה שלי". סקרנותו נעורה.

סיפרתי לו על ארגון בשם 'ערכים' שמטרתו היא שיהודים יכירו את היהדות מזווית אחרת, לא כמו ששומעים בתקשורת. להפתעתי, הוא הגיב: "באת לי בדיוק בזמן. לפני שנה אבא שלי נפטר, ומאז אני מחפש את עצמי ביהדות".

כדור שלג של תשובה איך בקשה למניין במושב הובילה את הרב אברהם כנפו לרשום תריסר אנשים לסמינר-למרות הכלבים המאיימים?

הרב אברהם כנפו רכז במחלקת משפחות באזור ירושלים

שמח וטוב לב אני חוזר לגולן, ואומר: "יהודי אחד כבר מגיע לסמינר!" גולן הוביל אותי לבית של שכן נוסף, איציק. הסברתי לו במה מדובר, וציניתי שיונה כבר נרשם לסמינר. "אם יונה בפנים, אני בא!" אומר איציק. וכך אנחנו עוברים מדלת לדלת, ובתוך שעתים רושמים חמש משפחות לסמינר. בשלב זה גולן מרגיש שהוא כבר מיצה, אבל דווקא אני מתעקש שרק התחלנו. "חבל לעצור עכשיו. בוא נמשיך לפחות לעוד בית אחד", אני אומר.

אני מבחין בחצר שממנה נודפים ענני עשן וצלילי מוסיקה. "ננסה את הבית הזה", אני מציע. גולן נרתע. "רק לא לשם! זה משפחה

של עבריינים. יש להם כלבי טרף. במקרה הטוב יציאו אותך משם על אלונקה..."

"גולן, אני לא מוותר על הנשמות האלה. יש מצוות 'לא תוכל להתעלם... השב תשיבם...'... לאביך שבשמיים. תשאיר לי את העניינים פה. לך לעיסוקיך ותתקשר אליי עוד חצי שעה. אם עדיין אהיה בחיים אענה לטלפון".

פתחתי את דלת החצר, ומייד הסתער עלי כלב ענק. בעודי מתחיל באמירת 'שמע ישראל' מיהו צועק לכלב, וזה נעצר מולי בלסת פעורה, נוטפת ריר. שמונה זוגות עיניים סוקרות אותי, בניסיון להבין מה טיבו של ה'דוס' שהפריע להם באמצע החגיגה.

"אני רוצה לקחת את כולכם איתי בעוד שבועיים לבית מלון על הכנרת", הודעתי להם. "אבל אנחנו לא דתיים", הם אומרים. "יופי, המלון מיועד לאנשים שאינם דתיים..." עניתי. בעודי מגלגל איתם שיחה, שהפכה בתוך רגעים ספורים להרצאת חזיון, הבחנתי לפתע באדם מבוגר היושב ומביט בי מהצד. "תגיד לי, אתה אליהו הנביא?" הוא פנה אלי.

"תשמע, היום זה האזכרה של אחי, שנפטר בדיוק לפני שנה. כל אלה שכאן בחצר הם ילדיו. כשאמרתי להם שצריך לעשות אזכרה בבית כנסת, הם אמרו לי שהם לא דורכים בבית כנסת. המקסימום שהיו מוכנים לעשות זה סעודה בבית, ובלבד שלא יאמרו בה אפילו לא מילה אחת של דברי תורה..." הוא התחיל לבכות.

"אח שלי המסכן היה צדיק שהלך כל יום לבית כנסת, אבל כל הילדים שלו חילונים. אין לו אפילו בן אחד שיגיד אחריו קדיש. ופתאום באמצע האזכרה אני רואה את כל הבנים שלו עומדים סביב יהודי דתי עם זקן וציצית ושקועים בשיחה. וכי זה לא אליהו הנביא?"

מהביקור במושב עגור יצאה קבוצה מכוונת של משפחות לסמינר. בהמשך גם פתחנו שם חוג בית שפעל תקופה ממושכת, והשפיע לטובה על כל הסביבה. אז למדתי, שהקב"ה לא מוכן שנוותר על אף יהודי, ואפילו אם הוא מקועקע מכף רגל עד ראש או מוקף בכלבי צייד. היכל התשובה מצפה לכולם, והאחריות מוטלת על כולנו להביאם לשם.

שכר מצוות בעולם הזה

שאלה:

אם אין שכר על המצוות בעולם הזה,

מהן ההבטחות לשכר בפסוקים כמו אריכות ימים, גשמים ושאר דברים?

תשובה:

התורה אכן מלאה בהבטחות על 'שכר' בעולם הזה. נתבונן הפסוקים מפורשים בתורה: "אם בחוקותי תלכו, ואת מצוותי תשמרו

ועשיתם אותם: ונתתי גשמיכם בעתם, ונתנה הארץ יבולה, ועץ השדה ייתן פריו..." מכאן אנו רואים במפורש כי מובטח גם גמול בעולם הזה. כיצד אם כן אומר רבי יעקב (קידושין לט): "שכר מצוות בהאי עלמא ליכא" [-שכר מצוות אין בעולם הזה]?

הרמב"ם כבר שאל זאת, בספרו משנה תורה. (הלכות תשובה פט, א) "מאחר שנודע, שמתן

שו"ת עם ערכים

הרב דוד יחזקאל
גלג

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

פנויים ללמוד בחוכמה, ולעשות המצווה, כדי שזנכה לחיי העולם הבא... וכן הודיענו בתורה, שאם נעזוב התורה מדעת, ונעסוק בהבלי הזמן, כעניין שנאמר 'וישמך ישרון ויבעט', שדיין האמת, יסיר מן העוזבים כל טובות העולם הזה".

במילים פשוטות, מסקנת הרמב"ם היא; אכן, אין שכר על המצוות בעולם הזה. גם עונשים אין בעולם הזה. הגמול הטוב הוא חיי העולם הבא, והעונש הוא כרת.

ההבטחות הכתובות בתורה לעולם הזה, כמו גשמים בעתם וכדומה, הינם רק כלי עזר לעבודת הבורא. מי שעושה מצוות, הקב"ה 'מסדר' לו את החיים לנוחים יותר, כדי שיוכל לקיים עוד מצוות בנחת. ומי שח"ו עושה עבירות, הקב"ה עוזב אותו למקרי טבע העולם.

שכרן של מצוות, והטובה שזנכה לה, אם שמרנו דרך ה' הכתוב בתורה, היא חיי העולם הבא, שנאמר למען ייטב לך והארכת ימים. והנקמה שנוקמים מן הרשעים, שעזבו אורחות הצדק הכתובות בתורה, היא הפְּרָת... מהו זה שכתוב, בכל התורה כולה, אם תשמעו יגיע לכם כך, ואם לא תשמעו יקרה אתכם כך?"

והרמב"ם גם עונה: "והבטיחנו בתורה, שאם נעשה אותה בשמחה ובטובת נפש, ונהגה בחוכמתה תמיד, יסייר ממנו כל הדברים המונעים אותנו, מלעשותה, כגון חולי ומלחמה ורעב וכיוצא בהן. וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו, לעשות התורה, כגון שובע ושלוש וריבוי כסף וזהב, כדי שלא נעסוק כל ימינו, בדברים שהגוף צריך להן. אלא נשב

{ אז נדברו }

פרשת ראה תשפ"ד | גליון מקוצר

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

האם ראית מישהו מתעלף מרוב התרגשות וכדו'???

אולי לא כ"כ יפה לי לפתוח את הנושא הזה בצורה כ"כ רשמית... אבל די... זהו... אני רוצה אחת ולתמיד לעשות סקר וביורו האם אתם יודעים במה מדובר... ובכן הנושא שלי היום זה התעלפויות!!!!

ובכן: אני לא יודע אם שמת לב אבל כל הסיפורים מהדורות הקודמים... חצי מהסיפורים נגמרים איכשהו עם התעלפויות... אם זה השליח ציבור שהיה רק אומר 'קדוש אלול' ואנשים היו מתעלפים... ואם זה המגיד מישרים שהיה מגיע ומדבר והיו שם יבבות חנוקות עד... עד כדי התעלפויות... או שר' חצקל ישב בבית ופתאום מישהו הגיע ובישר לו את הבשורה המשמחת ו... והוא פשוט התעלף... בקיצור: פעם אנשים היו מתעלפים על ימין ועל שמאל... ואני עומד ושואל שאלה פשוטה: האם מישהו מהקוראים ראה בארבעים שנה האחרונות בן אדם שהתעלף מרוב התרגשות או מרוב זעזוע או מרוב שמחה???

זה בסדר... אני מכיר אנשים שהתעלפו מרוב חולשה... מרוב התייבשות... את זה 'גם אני יודע לעשות': אבל בן אדם ששמע איזה משהו מזעזע או מרגש ופשוט קרס מתעלף... אני מחפש מקרה אחד כזה!!! אחד!!! אז מה קורה פה??? לאיפה נעלמו ההתעלפויות???

שלא תבין לא נכון: אני לא חושב שהסיפורים של פעם סתם מרמים ומגזימים... חלק מהסיפורים האלו, מדובר בסיפורים מבוססים ממש... זה שהמגיד מישרים היה מעורר בדברי כיבושים ואנשים היו מתעלפים, בחלק מהתיאורים מדובר בתיעודים מבוססים מדורות עברו... ואני פשוט עומד ושואל: לאיפה נעלמו ההתעלפויות של פעם?? האמת היא שניסיתי כמה פעמים להתעלף מרוב התרגשות ואף פעם זה לא התעלף לי... אז איפה זה? אולי תעדכן אותי... אולי אתה מכיר אנשים שעדיין ממשיכים להתעלף מהתרגשות... אבל אנה... אל תתעלף לי באמצע...

ובכן: תרשה לי להגיד את הפרשנות שלי בעניין:

כן!!! לדור שלנו יש מאפיינים ונתונים מסויימים שמנטרלים אותו מהתעלפות!!! כלומר: כמו שמישהו פעם הסביר לי, שגבר, מגיל מסוים, נגמרים לו הדמעות... לא שיש פה בעיה טכנית שהנחל נהיה אכזב והמעין התייבש... אלא נתוני השטח התייבשו!!! כי סו"ס בשביל לבכות... צריך נתוני שטח... צריך להתרגש... להיות מופתע... להיות מוצף רגשית וגבר- מגיל מסוים בחיים זהו!!! אין לך כבר מה להפתיע אותו... אמרת לו שמישהו מת... נו... מה חשבת... שהוא תמיד יחיה?? סיפרת לו שמישהו נולד... נו בטח... מה חשבת... שמחלקת יולדות נסגרה??

אז על אותו משקל: בשביל ליצור תנאי התעלפות צריך נתונים מסויימים! שהדור שאנחנו חיים בו לא מספק את תנאי השטח האלו... כעת כלפי מה הדברים אמורים???

ובכן: כעת אציג נתון אחד... שלטעמי זו הנקודה המרכזית למה רף הרגישות ירד ואין היום 'להשיג' התעלפויות... ובכן: העניין הוא: לא פחות ולא יותר השנינות והשפשוף שלנו!!!

זה לא סוד שהדור שלנו הרבה יותר משופשף מהדור הקודם... כמה שנרצה לטיח את זה... זו עובדה!! אנחנו הרבה יותר פלפל... הרבה יותר קומבינטורים ותחמנים... תעשה משהו... עובדה... ועדיין!!! למרות שאנחנו כאלו משופשפים... אנחנו עדיין מתקשים לטעון שהדור הקודם יותר צודק!! יותר חכם!! יותר מבין!! נו... באמת איך זה הולך ביחד?? אם אני יותר משופשף מהדור שלפני... אז במה הם נשארו יותר חכמים ממני??

אני אתן לך דוגמא שלפני עשר שנים השתמשתי בה... הסיפור היה שאני גדלתי אי שם בכפר אתה מול אנשים אותנטיים, והנה יום אחד הגוזל יצא מהקן ועליתי לישיבה גדולה ונסעתי לעיר הגדולה ושם פתחתי עיניים גדולות והשתפשפתי כמו שצריך... והנה אני חוזר לי הבייתה בין הזמנים... ובאחד הערבים אני צועד עם אבא שלי ברחוב... וכבר מרחוק אנחנו מזהים יהודי אחד שמתקרב אלינו כל כולו מחויך... הידיים שלו פתוחות לרווחה... וכשהוא הגיע אלינו הוא פנה אלינו ב-שלום עליכם בכזה מאור פנים לבבי...

אבא שלי בשיא הטבעיות נענה לו בחזרה עליכם השלום כיאה וכיאות...

אבל אני?? אני הפטרתי לו ביובש: מצטער... אין לנו כסף!!!

ותן ניחוש מי צדק?? אני!!! תוך חצי דקה התברר שהוא בסה"כ רצה תרומה... וכגודל השלום עליכם והחיוך הגדול ככה הוא כנראה בנה עלינו שאנחנו דג שמן... ותכל'ס אחד אפס לטובתנו!!! אני על הרגע הראשון זיהיתי שהחייך המתוק שלנו רוצה בסה"כ כסף... ואילו אבא שלי ברגע הראשון עדיין חשב שמישהו פה באמת רוצה להגיד לו שלום עליכם... נו... מה אתה אומר עליי? נהיית משופשף עוד יותר מאבא שלי? אה... איך אנחנו הצעירים? אין עלינו!!!

אז זהו שנכון!!! מה שמגיע מגיע!! בא נגיד שבאמת בייחס לנקודה הזו עשיתי עקיפה לאבא שלי והקדמתי אותו צעד אחד קדימה... ברווו!!! (אגב: לכן הדגשתי בהתחלה שזו דוגמא מלפני 40 שנים, כי בשלב מסוים אבא שלי גם נאלץ להכיר את הטלפנים המאוד אדיבים... והוא כבר משופשף בזה לא פחות ממני...) אבל הההלו... אתה יודע איזה מחיר יקר שילמתי על השפשוף האומלל הזה??

תודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדריס פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

ההמשך בעמוד 4 בגליון זה...

יידן- טור חושן משפט!!!

קעת בשבוע האחרון סיימנו פרק חזקת הבתים, ומיד אנחנו עוברים בסערה להלכות מקח וממכר!!! זהו!! ניתן לומר שאנחנו במאה דפים האחרונים של עיקר חושן משפט!!! מה שנקרא דיני ממונות... ואולי זו ההזדמנות לפתוח את הנושא הכללי סביב העסק בטור חושן משפט... אמנם יש ב"ה התעוררות גדולה בכלל ישראל ללימוד הלכה באופן כללי... יש דקדוק הלכה גדול בכל מה שנוגע לאורח חיים... גם אכשר דרא בייחס לכל ההלכות ב"יורה דעה' שישנם הרבה תלמידי חכמים ומורי הוראה שבקיאים ביורה דעה... אבל חושן משפט ? ? חושן משפט עדיין לא מספיק מאויש... כמובן!!! שבייחס לסדר נזיקין... כולם לומדים סדר נזיקין... ג' בבית זה כמעט כמו ג' אבות העולם- של עולם הישיבות... אבל טור שו"ע חושן משפט ? ? עדיין באופן יחסי קצת... קצת מונח בקרן זוית...

אז תרשה לי לפתוח את הנושא מזוית מסוימת:

היות ובדורנו השוק הרחב נהיה מאוד ממסדי... הכל נעשה דרך רשתות מזון והשוק הסיטונאי... ממילא הכל עובר דרך נוהלים וחוקים ברורים של השירות לצרכן וכדו'... וממילא נוצר מצב שעל כל שאלה או ויכוח של טוען ונטען שמתעורר בין הלקוח למוכר... התחושה היא שהנושא כבר מטופל ממזמן... בטח יש בזה כבר כללים ברורים וחווה רשמי של הסכמים חתומים בחוק הייחסי בין המוכר לצרכן... וכתוצאה מזה נוצר מצב שדבר ה' של שולחן ערוך חושן משפט נדחק לפינה... כי התחושה היא שמה שכתוב בשו"ע זה לא רלוונטי, כי מה זה משנה מה כתוב בשו"ע, בו בזמן ששכל שאלה הלכתית בחו"מ שתשאל... הלא היא כתובה ורשומה בעשרות הדפים של החוזה והסיכומים בחוק הצרכן למי שרוצה לעיין...

בא ניקח רק בתור דוגמא: הרבה פעמים קורה שהלקוח הגיע למכולת, והעמיס מוצרים בעגלת קניות... ורגע לפני שהוא הגיש לקופאית את הבקבוק מיץ ענבים, לפתע הבקבוק נפל ונשבר... באופן ספונטני הקופאית קוראת לעובד ניקיון שיפנה את הזכוכיות וינקה את המפגע ואומרת ללקוח בשיא הפשטות לך ותקח בקבוק אחר...

ואני שואל אותך: רגע רגע... מישהו מאיתנו ניסה פעם לשאול... רגע, מי אמר שהמיץ ענבים עדיין שייך לחנות וזה נשבר ברשות המוכר... אולי אחרי שכבר הגבתי את המיץ ענבים מהמדף ע"מ לקנות והכנסתי את זה לעגלת קניות... הרי קניתי את זה בהגבהה!! ומכאן ואילך זה נשבר ברשותי... אז עזוב... אני כעת לא הולך לפתוח את הנושא ההלכתי... אני כעת לא מדבר על המיץ ענבים... אני מדבר עלי ועליך!!

מה שמטריד אותי: למה אני ואתה אף פעם לא ראינו בזה שאלה...

למה ברגע שהקופאית אמרה לי לך תקח 'חדש'... מיד סמכתי על הפסיקה שלה והלכתי ללא אומר ודברים ולקחתי מוצר חדש...

הרי אני יודע שלקופאית אין סמכות למחול או להכריע... ובכל זאת אני סומך עליה... למה?? אני אגיד לך למה...

כי אני עושה את החשבון שאם הקופאית ככה אומרת כנראה שהיא יודעת מה שהיא אומרת... כנראה שזה הנוהל!! זה החוק!! כמו שכשהיא מבקשת תעודת זהות או קוד סודי אני לא מתווכח כי אני מבין שזה הכללים פה... אז כנראה שגם בנושא הזה, אם כ"כ ברור לה שאני יכול לקחת חדש, כנראה שזה כפוף לחוק!! כנראה שאיפשרה זה כתוב באותיות הקטנות בחוק... (כמובן שהשערות האלו לא מצביעות על רצינות וזהירות מופלגת בדיני ממונות אבל זה כבר עוד נושא...) ובא נגיד שבדרך כלל זה גם נכון!! כי בינינו... כי האחראי קופה ראשית או ומנהל העבודה וכדו' יודעים טוב מאוד לטרטר אותנו עם הכללים ועם החוקים... אז כשהם לא מתווכחים ומעגלים פינה יש אינדקציה שכנראה זה מעוגן בסיכומים החוקיים שזה מסתמא תקף ע"פ הלכה... אז בסיידר... בא נגיד שיצאתי נקי... בא נגיד שבסופו של יום מול השוק הנושם והפעיל אני לא נכשל בדיני ממונות כי אם אני מחזיר את הנעליים לחנות יום אחרי הקניה ולא מתווכחים איתי כנראה שאני והמוכר... שנינו חתומים על זה בכל עסקת אשראי ובכל קבלה שאני מקבל אפילו בלי לדעת...

אבל אז מה!!! אז מה ובסוף זה בסדר...

תכל'ס... כתוצאה מזה אנחנו מפסידים את כל החוויה של שולחן ערוך חושן משפט!!! אנחנו לוקחים את כל שולחן ערוך חו"מ ושמים אותו אי שם באיזה מדף גבוה ושכוח... תבין: יש פה אבסורד... כשאני לומד היום הלכות עבודת יום כיפור... או תמידן ומוספין... יש לי את 'תורת הקרבנות' שממחישים לי עם הספרים המיוחדים שלהם... (אם זה לא מספיק לך, אז אולי אז נדברו ימיחיש לך את העבודה במדור הקבוע שלי...)

אבל כשאני מגיע כעת לפרק המוכר את הבית שעוסק בהלכות מקח וממכר... או להלכות אונאה ומקח טעות או חזקת הבתים וכו'... פה הרבה יותר קשה לי להתחבר מאשר לקדשים וטהרות...

כי קדשים וטהרות לפחות יש מודעות... לפחות אנחנו יודעים שיש פה משהו שבאופן טבעי אנחנו מנותקים ממנו... והיות ואנחנו רוצים להתחבר לזה אנחנו מוכרחים להחיות את זה... להמחיש את זה... וממילא הנושא מטופל!!! עובדים על זה... מחיים את זה וגם מצליחים, אבל למרבה האבסורד דווקא דיני ממונות שזה כ"כ מעשי... זה כ"כ פוגש אותנו בחיים... דווקא זה נשאר אי שם בניירת של העורך דין לענייני מקרקעין... ובעשרים דפים מודפסים של חוזה שכירות שהגיש לי המשכיר של היחידת דיור ביום אחרי החתונה שלי שאני אחתם לו בעצימת עיניים... על מה?? על מה חתמת?? חתמת שם על כל הלכות שכירות לרמב"ם!! כמעט כל סעיף בחוק נוגע בגופי תורה ובסוגיות ערוכות בבבא מציעא... רק מה?? היות ולמדינה יש את הניירת שלה... ויש לה את משרד המשפטים שלה... ומי שלמד משפטים כבר עשה להבדיל את ה'שטייגן' שלו בכל נוסחאות החוק ויש את הענף שמתפרנס מזה... לכן מה?? לכן נגזר עלי שמסכת בבא מציעא נשארה או בדפי גמ'!! או

בסדר עיון בישיבה ואילו בחיי היומיום זה ממש לא פוגש אותי...

אז כמובן שכאן יעמוד מי שיעמוד ויטען: מה אתה רוצה... יש כבר כאלו שעושים את העבודה מצוין... הלא הם מאות ואלפי השאלות העסיסיות שמגיעות למרן הרב זילברשטיין שליט"א והוא עושה מזה שעשועי תורה... ואח"כ זה מודפס בכל מיני ספרים ויש אפילו ציורים של יוני...

אז זהו ש-צר לי אבל אם תשים לב כל השאלות בדיני ממונות המעניינות והחביבות האלו... כמעט כולם נעות ונדות בין הלכות גניבה וגזילה ואבידה, או חובל ומזיק שכירות ושאלה ופקדון... וכמובן נזקי שכנים... ובאמת בזכות השאלות האלו שצפות כל הזמן הנושא הזה באמת מאויש!! באמת יש מודעות בזכות זה... וכמעט כל ילד חרדי כיום מסוגל למיין ולהגדיר לעצמו האם הוא שואל או שומר חנים כתוצאה מזה וזה כמובן מגביר את המודעות של האחריות והרצינות בדיני ממונות... וזה באמת בזכות המודעות הזו... אבל אני כעת מדבר על השאלות היותר כבדות!! אם מותר לומר: השאלות היותר משעממות... אם זה הגדרות של קניינים... וחזקות... ומקח טעות... וכל הניירת האינסופית שכל מי ששוכר או רוכש דירה חותם עליה... וכל זה הרי גופי הלכות!! אז מה אני אשם שאני חי במדינה... והיות והנושא כבר מטופל במשרד המשפטים... לכן גרשנו מלהסתפח בנחלת ה' ולפגוש את ג' בבית מול קירות הבית שלי והרכישות היומיומיות שלי...

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים???

אני מחפש מישהו שירים את הכפפה ויסיכים לפתוח את שו"ע חושן משפט בהמחשה הכי פשוטה שיש!!! פשוט להצליב בין השולחן ערוך לבין- להבדיל החוק!! כמובן שצריך לפני כן לברך כמעט בשם ומלכות 'המבדיל בין קודש לחול בין אור לחושך ובין ישראל לעמים', אבל מה לעשות שבסופו של דבר המשכיר מגיש לך מסמך חוזה שכפוף לחוק!! ואני בסה"כ רוצה להעמיד את החוק מול דבר ה', ולדעת איפה החוק ניחש נכון והוא תואם לדבר ה' ואיפה לא... רק מה?? למה עדיין אף אחד לא קם ועשה את זה?? (אני לא יודע... עכ"פ לא מה שידוע לי...) כי שוב!! זה לא רלוונטי... כי ברגע שסיכמנו להיצמד לחוק ולחתום על זה... אז הכל לפי תנאו (חוץ מהרגע שזה מתחיל להתקרב לריבית... וכאן אם תשים לב כולם נדרכים... כי זה איסור והיתר ולא דיני ממונות שנסגר בינינו) ולכן אף אחד לא רואה טעם להצליב נתונים בין החוק לבין דבר ה' זו הלכה...

אז אנא!! אני כן רוצה לדעת... ולו בשביל לחיות את ב"ב ב"ב ב"ב מתוך שטח החיים!!! זה הרי לא גרע מסדר טהרות שחשוב לי להמחיש אותו ולפגוש אותו... **אבל זה לא רק השיקול הזה!!! זה הרבה יותר מזה!!!**

ברגע שאנחנו מתרגלים לחיות בראש כזה שכל שאלה בדיני ממונות כבר מטופל בחוק... זה שוחק לנו את הרגישות בדיני ממונות... זה לוקח את דיני ממונות ושם אותם אי שם במשטרה... או בבית

אבל לא!!! זה עקרונותי!! ולו בשביל לא לשחוק את הרגישות לדיני ממונות... אנחנו נפתח את הנושא... נציף את השאלות... נעשה מזה רייעד הלכתי ואדהכי והכי רווחא שמעתתא... יהיה מזה שנים אוהזין...

זה מה שמה רבינו אומר ליתרו חותנו... יתרו שואל אותנו: למה העם ניצב עליך מהבוקר עד הערב... ומשה עונה לו: כי יבא אלי העם לדרוש אלוקים, כי יהיה להם דבר באו אלי ושפטתי בין איש לרעהו...

מה כתוב כאן?? כששני יהודים מתווכחים על יוגורט... הם מגיעים אלי... לא רק בשביל היוגורט... לא רק בשביל ש'שפטתי בין איש ובין רעהו', כי אם בשביל היוגורט לבד... לא שווה להם לשרוף על זה את כל הבוקר... אז זהו שלא!!! כי יבא אלי העם לדרוש אלוקים!!! היוגורט הזה הוא בשבילם שנים אוהזים בטלית... הם עושים מזה מטעמים... הם יעשו מזה סוגיה שלימה של נסכא דרבי אבא... עם כל הכבוד לחתיכת כסף הזו שהתווכחו עליה ואחד חטף לשני... נו... באמת... החתיכת כסף הזו לא שווה דף שלם בבבא בתרא!!! אבל החתיכת כסף הזו יצרה דף שלם בבבא בתרא!!! זה החכמה... להפוך שאלה של יוגורט להזדמנות לחיבור של 'יבא אלי העם לדרוש אלוקים', הזדמנות לחדד את ההירות בדיני ממונות... להיזכר בדיני ממונות בתפילת נעילה ב'למען נחל מעושק ידינו', שם זה כבר מאוחר!! זהירות בדיני ממונות לא מחכה לנו בקיטל של תפילת נעילה... זה מחכה לנו בחלוקות של הלחם ובמכירות של משנת יוסף... שם ביום יום... ברגישות... במודעות... אז קדימה... מי מוכן להגיד לי למי הגג של הבנין שלי שייך... לא רק על פי החוק אלא על פי הלכה... ורק לסיום: אני מתאר לעצמי שבטח כל נושא כזה הוא כן מטופל ומבורר ע"פ דינים ושטיקל תורה שכל אחד כתב... אבל שוב!!! לצערנו הרב אנחנו צמודים לאיתני הטבע!! לספר ההלכתי על חושן משפט אני לא יודע אם אני אגיע... אבל לעיריה... ולמסמכים... ולחזרה הרשמי של החוק... לזה כולנו מגיעים בין נרצה ובין לא נרצה... אנחנו צריכים לפגוש את ההלכה שם!!! שמישהו יעזור לי שם!! שמישהו יעדכן אותי מה המדינה החליטה ממוחה הקודח... ומה הגיע מתורת אמת הייתה בפיהו ובשלום ובמישור הלך איתו... ודו"ק...

אתה רואה אנשים שמזלזלים בממון של השני ומסוגלים להשחית רכוש יקר של השכן כי הוא החליט לסלק אותו מהשכונה... תדע לך שזה לא התחיל כאן!! זה התחיל בשנים אוהזים בטלית... זה התחיל בתלישת מודעות או תליית מודעות אחד על השני... ובכל מיני דברים קטנים... שאם שם היינו עושים מהתקרית הזו שמונה דפים בבבא מציעא, ויורקים דם להבין את התוס' שנזקק כולו להעמיד ולהחזיק כל אחד בטלית עד מקום שידו מגעת... אם שם היינו מחדירים את זה... אז כשזה היה מגיע לרכב של השני הוא לא היה מפנצ'ר אותו... ולכן אדרבה... יש עניין לפתוח דווקא את המקרים הפשוטים ביותר!! את הסיטואציות המוכרות והפשוטות והנדושות שלרגע מסוים אתה מתבייש לפתוח אותם כי זה מרגיש לך אקלוץ קשיא... סוג של דקדוק עניות... אבל זה לא נכון!! גם אם זה דקדוק עניות... אנחנו צריכים לפתוח את זה בשביל לחדד לנו את ההגדרות הבסיסיות של חו"מ!!! בא נשכח שדיני 'המוציא מחבירו עליו הראיה' נלמדים בין הייתר משור שנגח את הפרה ונמצא עוברא בצידה, ובסוף הוא משלם במקרה הטוב רביע נזק לעובר... כמה כסף זה כבר יכול להיות... גם עובר. גם חצי נזק... וגם בסוף רביע נזק מספק... מדובר בגרושים... אבל מה זה משנה!! 'המוציא מחבירו עליו הראיה' זה גרושים בעיניך?? זה כל תורת נזיקין ואידך זיל גמור...

רק לשבר את האוזן... בא ניקח דוגמא: נניח במכירה של משנת יוסף, (למי שלא יודע, בא"י ישנה מכירה שכוונתה ארצית שאתה מזמין את המוצרים בפלא' וזה מגיע באחד מימי השבוע ואתה לוקח את המוצרים לפי ההזמנה, וכך מידי שבוע זה נראה כמו מעמד כפרות... אנשים נשים וטף עומדים ומסתבכים...) הייתי אמור לקחת מאגר יוגורט מחברה מסוימת, ובטעות לקחתי את הסוג השני, וגיליתי את הטעות שלי רק כשהגעתי הביתה ורק חצי שעה מאוחר יותר... וכעת אני אמור ללכת ולהחזיר למוקד המכירה, **וכעת נשאלת השאלה:** האם אני יכול להחזיר את זה למוקד תחנת המכירה ושלום על ישראל, או שהיות והרי לקחתי את זה במקום הלקוח האמיתי שרכש את זה, והוא כבר חזר הביתה ללא המוצר... א"כ לא מקרי השבה עד שאני אחזיר למי שרכש את זה!!! ולכן אני צריך ללכת לאחראי התחנה ולברר אצלו מי הוא זה שהזמין ולא קיבל, (ורשם ב'חזרות' שהוא לא קיבל) ואני צריך ללכת עד הבית שלו להחזיר לו?? **הנה לך שאלה הלכתית גמורה!!!** ושוב... אני כעת לא נכנס לצדדי השאלה... מה שבטוח: אני מצידו מתבייש לפתוח את השאלה הזו... כי יאלא... נו... תסתדרו... תלך לאחראי תחנה... בטח הוא יגיד לך ככה ככה ככה והוא יסביר לך שזה הסיכום... והוא יוציא לך את הדפים שכל עוד שזה לא הגיע ללקוח אז הוא לא קנה... בקיצור: הנידון הזה בטח מטופל ונידון עשר פעמים... נו... למי יש עכשיו סבלנות להתחיל להתקשקש על שמונה יוגורט... מה... אתה רוצה שאח"כ יוני יאלץ לצייר גם את היוגורט שלך...??

משפט המחוזי... ואז אם אתה חרדי אז נפלת בין הכסאות... כי מילא היית ממלכתי דתי... אז לפחות החוק הישראלי היה משמש לך כערך מספיק חשוב להיצמד אליו... אבל ברגע שאתה גם חרדי ש'כופר הכל' בכל מה שנוגע לחוקה הישראלית, ומאידיך שו"ע חו"מ נשאר בפניה... אז מה הפלא שאתה לפעמים רואה אנשים שטור חו"מ ירד אצלם מהמדפים... אם תשאל אותו איפה זה 'הלכות דיני ממונות' הוא יפתח לך שו"ע אורח חיים חלק ב'... הוא ידפדף שם בין הלכות תפילה לנט"י... או הנה... סימן קנ"ו הלכות משא ומתן ובו סעיף אחד... תצחק תצחק... אבל יש כאלו שכשמתחילים לדבר איתם יותר מידי הרבה על זהירות בדיני ממונות... הם בשלב מסוים מאבדים סבלנות ואומרים... נו... די... כמה אפשר לדבר על דיני ממונות... עוד מעט אתה תדבר על זה כמו על הלכות שבת... ולך תסביר לו שהלכות שבת זה הכי הרבה 186 סימנים באו"ח ואילו דיני ממונות ממלא טור שלם של תכ"ו סימנים וארבע ספרים ב"ד החזקה...

בקיזור דיני ממונות זה נתח מאוד מאוד משמעותי ביהדות... ומצחיק להגיד את זה כי... כי מי חשב אחרת... אבל תתפלא לשמוע שכן!!! זה שמסכתות ב"ק ב"מ ב"ב ממלאות עמודים שלימים באוצר הספרים של הלומד'ס הישיבתי והשיעורים כלליים של רבותינו ראשי הישיבות... זה לא סתירה לרגע שהנושא של זהירות בדיני ממונות זקוק לאיש ותחזוקה!!!

עוד דבר שגורם לנו להסתייג מלדון בכל מיני שאלות בדיני ממונות זו תחושת הזלזול המוכרת בדורנו לכל ויכוח שהוא לא מספיק משמעותי...

כלומר: אם שני אנשים יבואו אלי ויתחילו להתווכח איתי על המגבת של המקווה שלהם... האם זה שלי או שלך... אני בשלב מסוים אפתח את הארנק ואגיד להם תקחו עשרים שקל ותקנו עוד שתי מגבות ותתנו לי לחיות... זה כביכול 'לא לכבוד שלנו' לפתוח נושאים כ"כ פטורים...

ומה לעשות שחז"ל לא ראו בזה פחיתות כבוד!!! הם לא נרתעו מלפתוח את מסכת בבא מציעא עם 'שנים אוהזים בטלית'... ולמה??

גם בגלל שע"פ תורה כפירה ב'שתי כסף' כבר מצדיקה שבועה חמורה בבי"ד עם נקיטת חפץ... אבל לא רק זה!!! כשחז"ל פתחו ב'שנים אוהזין בטלית', אז אולי הסיטואציה הנקודתית הייתה סביב איזה מגבת של מקווה... אבל כולנו מבינים שמהסוגיה הזו יוצאים הגדרות ומסקנות שמשליכות לנכסים הרבה הרבה יותר משמעותיים... ו... ו... וכנראה שזה מתחיל מ'שנים אוהזים בטלית'!!! שם מקבלים את ההגדרות הבסיסיות! ומי שמשוגל לעמוד מול שני ברנשים שאחד חטף לחבר שלו את המגבת... והשני מתאבק איתו... ואח"כ חטפה בפנינו... מי שזוכר גם במריבות הקטנוניות האלו לזהות הגדרות הלכתיות מובהקות... הוא הוא זה שיזכור ביום מן הימים שהמיליונים של השני הם לא הפקר... ואם

מורב שנהיינו קומבינטורים ומשופשפים... מרוב שהתרגלנו שכל משפט שמשיהו אומר, אתה מיד מחשבן לאן הוא חותר... מה הוא רוצה פה להשיג... ממילא התרגלנו לא לקבל דברים כהוייתם! הצלחנו לפתח לעצמנו מין מנגנון אוטומטי של כרית אור... שברגע שמשיהו אומר איה משפט אמיתי של התעוררות שתחיל להכניס אותי לדרמה... הכרית אור מיד נפתחת בסערה על הלב שלי... ואני מיד נכנס להתגוננות ואז אני מתחיל לדבר על **עצם התופע הזו!**

כן... באמת 'חשוב לדבר על הנושאים האלו!!!' כן... זה ממש מדהים... זה באמת המשפטים הכי ראויים ונצרכים לאוירת הימים האלו...
שמת לב לנימת הדברים? במילים אחרות- תרגע... הכל בסדר... זה בסה"כ הפרוטוקול מה שאמורים להגיד בסיטואציה שכזו... אני בכלל לא מקשיב ומתייחס לעצם תוכן הדברים!! אלא לסיקור הכללי של האירוע...

מבחינתנו כשהרב ניגש לפני התקיעות לדבר... אני כבר מיד מעביר לנגד עיני מה הוא אמור להגיד... כן... בטח הוא הולך לדבר חזק... כי סו"ס זה לפני התקיעות... זה חייב להיות 'עצבני'!! הכל כביכול כמו תכנית מכורה מראש... זו התכניה של ראש השנה!! כי ככה הראש שלנו בנוי...

נו... מה הפלא שפעם אנשים היו מסוגלים להתעלף והיום לא... פעם אנשים היו מקשיבים לתוכן הדברים!!! ואם הרב לפני התקיעות אמר דברים כדרכונות... והוא אמר שעכשיו נפתחים ג' ספרים ויש כאלו שנתכתבים לחיים ויש למוות... הראש הנורמלי של כל אדם שמע את תוכן הדברים א... זה נכנס לו לעצמותו!!! ואילו אנני? היות וכ"כ התרגלתי לא לשמוע תוכן ולא להגדיר את האירוע... אני כבר מוקדים את הרב!! עוד לפני שהוא אמר את זה... אני כבר בראש שלי ערוך לטון שאמור להתחיל לטפס... אוהו... הנה זה הגיע... בטח... יש לו עוד שלוש דקות לדבר... זה הזמן להגיד ש... שרובית... זה לא פשוט... המצב קשה... (אאאוף... איך אני שונא את עצמי כשאני ממחיש את הלך החשיבה שלי.)

ואני אתן לך דוגמא: אני מכיר באופן אישי מקרה אחד ויחיד על חבר שלי שצנח מתעלף... אתה יודע איפה זה קרה לו? שהוא ליווה את אבא שלו לניחוח פשוט... והרופאים יצאו באמצע הניחוח והודיעו שהתגלו ממצאים מאוד מאוד גרועים ואין מה לעשות... חבר שלי קרס מתעלף!!!

מה קרה?? למה בית חולים זה המקום היחיד שאנשים עדיין מתעלפים? כי ליידע ליידע בית חולים זה כנראה המקום היחיד שאנשים עדיין מבינים שהרופאים לא משחקים אותה... אלא אומרים נתונים כמות שהם! ואגב: גם בבית חולים עצמו... יש מחלקות די מסוימות ל"ע ששם מגישים את הנתונים כמות שהם... (סו"ס) כמחום הרפואה יש המון המון פרוטוקולים... עיין ערך הנספח לכל תרופה, שהפרוטוקול אומר שכל אקמול יכול להביא אותך לדום לב ואירוע מוחי ואי ספיקת כליות ואתה אומר להבין שזה בסה"כ פרוטוקול איך להתגבר מאחורית... ואל תתייחס לשום שורה שם ברצינות.)

עכ"פ מה שבעוכרנו בדור הזה... זו החשיפה והפתיחות הכ"כ נרחבת שעושה אותנו כ"כ משופשפים וערמומיים... זה מרגיש לנו מאוד טוב... אנחנו מרגישים יותר חכמים!! ותכל"ס זה לא באמת חכמה... זה בסה"כ ראש יותר יוקום!! אז הנה... כעת תבין למה זה לא סתירה שמצד אחד אנחנו יותר משופשפים ומצד שני הדור הקודם הרבה יותר חכם ומבין... **לצורך העניין אני אביא לך עוד דוגמא:** אם מישו היה לוקח תמונה של בית ספר בעזה... אפשר לראות שם ילדים משחקים... וילקוטים וכו'... (אותרו אחד היה מראה את התמונה הזו כש ללמדיו חכם וגם לחייל... הוא היה שואל את הת"ח: מה אתה רואה פה?? הת"ח היה עונה בשכל ישר: אני רואה פה בית ספר... ילדים... אבל ברגע שהוא היה מראה את זה לחייל... החייל היה מיד צוחק ועונה: נו... זה מאגר נשק!!! ברור... מה, אתה לא יודע... שבעזה... כשרואים בית ספר, אתה מיד מבין שזה לא בית ספר אלא מאגר נשק...??!! ביקצור: אחד אפס לחייל!!! נו... איך קרה שהחייל צדק יותר מהת"ח??

כן... כי לראות בית ספר ולהבין שזה מאגר נשק!! זה היה ראש הפוך!! מי יכול להיכנס לכזה ראש הפוך?? מי שהסתובב בעזה במשך כמה חודשים!! מי שחי ופגש התנהלות של ראש הפוך... הוא זה שמסוגל להיכנס ולחיות את הראש הפוך הזה... ואילו הת"ח... הסיבה שהוא לא הצליח לזהות את הראש הפוך... כי הוא פגש גמי ישרה ולא עיה הפוכה!! אז יופי... החייל שחזר כעת מעזה... בא נגיד שהוא מבין בראש עקום... עזה ובמשך כמה חודשים הוא חי עם ראש ערבי!! הוא מצליח להיכנס לראש ערבי... אבל מה יעשה אותו חיל בעצמו... כשהוא יחזור הבייתה ומשהו שם לא מסתדר עם אשתו והוא לא מצליח להצביע על הנקודה... הוא שובר את הראש ולא מצליח להצביע על מה זה יושב... למי הוא ילך? הוא ילך לרמטכ"ל? המטכ"ל מצוין בלהבין ראש הפוך של ערבי!!! האם הוא מסוגל גם לגשר בנימים עדינים וליישר קו בין איש לאשתו ובין אב לבתו?? האם הוא מסוגל להבין את התלוכות הנפש שעוברות עליו? פה כבר צריך שכל ישר!!! פה צריך לחדור לנבכי הנפש... פה לא יעזור בית ספר שמתגלה במאגר נשק... אוי ואבוי אם נדבר כאן בשפה של עזה... אנחנו עלולים להסיק מסקנות שגם לאשתך יש מאגר נשק ותפוצץ אותה מרחוק... כי אחרת... מי יודע מקרה פיר היא תצא עליך... מי ידע לתדקר את החייל העטור נצחונות שחוזר משהו משהו ומחכה לו המון שיעורי בית ושכל ישר מול המשפחה?? כאן השפשוף לא עוזר... ורק מזיק!!! כאן צריך ישרות!!! ולכן גדולי ישראל... דווקא הישרות שלהם... שרגעים מסוימים זה נראה לנו פחות חד... זה נראה על פניו פחות מבריק... פחות שנון... בסופו של יום זה מה שנכון לעשות!! את ההפתעות האלו יש לי כל הזמן מול אבא שלי... שבכל יוכוח שיש לי איתו... יש לי הרבה מה לומר... שפה מאוד עשירה... יש לי אפילו כמה מילים בלועזית שאני שולף ולפעמים זה הולך לי... ואני מסביר לו מה מסתתר מאחורי המשפט הזה... ומה טמון בזה ותכל"ס בשורה התחתונה תמיד הוא צודק יותר ממני!! כי אני משופשף אבל הוא ישר!! הישרות בסוף מנחתונה!! אלה תשכח שבוטף בסוף... ר"ה זה יום הדיון... ושלשה ספרים נפתחים... מתחיל להגיד עד מחר של הרי הרי הרי... ויש לנו גישה אחרת ואני יכול לעזור לך להסביר את זה וזה יהיה מאוד משכנע... תכל"ס זה יום הדין או לא יום הדין?? אלוקים מסמן או לא?? זה פחד פחדים או לא?? שביעי באוקטובר קרה בר"ה או לא? כן או לא??? אז זה כן שיטה שלנו או לא... בסוף יש אמת ישרה אחת!! מה שנכון נכון! 1+1=2... גם אם השיטה שלי היא אחרת דו"ק

מחיר הקיר ששילמתי על השפשוף והשנינות החרדית שלי היא: שאבא שלי זכה להיות ירא שמים בתכלית!!! ומאיפה יש לו את זה?? כי אבא שלי פשוט למד ראשית חכמה שער היראה... וכתוב שם שיש שכר ועונש... ויש גהינם!! וזהו!! מאז הוא פשוט רועד מלעבור על רצון ה'... כי ההלו... יש גהינם וזה שורף... וכשאני מספר לו שיש מידי פעם ניסיונות ולפעמים נכשלים... הוא ממש מתפלל... מה... אתם לא מפחדים??

עכשיו- מה אתה חושב... לא רק אבא שלי למד ראשית חכמה שער גהינם... גם אני למדתי את זה ונראה לך שזה הזוי לי משהו? גארנישט!!!! למדתי את זה והיצר הרע שלי ממשיך להיכנס לטראנס... **ולמה?? מה ההבדל?** למה כשאבא שלי למד ראשית חכמה זה השפיע עליו נוראות ועשה אותו ירא שמים... ולי זה לא מזיז כלום??

מסיבה פשוטה: כי כשאבא שלי קרא בראשית חכמה שיש גהינם... מאז הוא יודע שיש גהינם וזה שורף!! וזהו!! אני לא יכול יותר לחגוג כי זה יעלה לי ביוקר נקודה. **אבל כשאני למדתי ראשית חכמה שער גהינם ? !**

מה התגובה הספונטנית שלי הייתה?? אה... כן... זה הגישה של הראשית חכמה!!! יש כזו גישה לדבר בחריפות ולהפחיד... זו הגישה של הראשית חכה... 'ככה הוא תופס את הציבור'!!! זו השיטה שלו להחזיר יראת שמים!! אתה קולט את הנימה??

כשאני קראתי בראשית חכמה שיש גהינם!! במקום לקרא דברים כהוייתם ולהפנים שהההלו... יש גהינם... במקום זה מה יצא לי?

שזו **השיטה** של הראשית חכמה! הוא מגיע **מהזית הזו!!!**

בטח... מי לימד אותי ככה לקרא ראשית חכמה?? זה התחיל מהשפשוף שלי מהיהודי שאומר במאור פנים 'שלום עליכם' ואני מיד מבין שאין פה לא שלום ולא עליכם... אלא בסה"כ צורת גישה איך להוציא כסף... ובדיוק כמו שלהבדיל כשביבי אומר חמשה משפטים... אני כבר מיד קולט שהמשפט הראשון נשלח בתור עקיצה לשמאל... והבעזרת ה"ז קריצה לחרדים... והמשפטים המלחיצים הם בתור קמפיין הפחדה... והצד השווה שמתחילה ועד סוף של כל הנאום שהוא לא התכוין לרגע אחד לשום משפט שיוצא מפיו, כי לכל משפט יש את החתרנות הסתרת שלו!!

אז יופי... נהייתי ישראלי תחמן ופולפל... נהייתי פרשן פוליטי מדהים... ועל הדרך אני גם מצליח לזהות חיוכים של דריוורים תוך שניות...

דא עקא!! שהראש העקום הזה לא נשאר רק שם!!! הוא ממשיך איתי הלאה למחוזות הרבה יותר טהורים ומהותיים... והוא הגיע איתי גם עד הראשית חכמה... וגם לפלצות של אלול ולכל הרוחניות שלי... וכשאני לומד מאמרי חז"ל מפורשים שיש דין ויש דיין!! אני ניגש לזה באותו שפראך... אה... הבנתי... הראשית חכמה החליט לתפוס את הציבור קצר... לכן הוא מגיע מזוית של גהינם... לה עניין שלי גישה... הההלו... לך תסביר לי בראשית חכמה זה... זה לא ביבי רח"ל... לך תסביר לי שאת הראש העקום צריך להוריד בכניסה לבית המדרש ולשים אותו בסלסלה... וכאן מול התורה הק' הכל קושט דברי אמת...

את זה אבא שלי חסר!!! אבא שלי נשאר ישר!! אז נכון, שיתכן שהוא לא יודע להיות 'החומר' של השיעור כללי של ביבי... ויתכן שהוא גם לא יצליח כ"כ במהירות לזהות מי בא לעשות עליו כסף... אבל לפחות הוא ישר!!! ואצלו משפטי ה' ישרים משמחי לב!! ישר יחזו פנימו! כשאבא שלי קורא מאמרי התעוררות על יום הדין הוא מקבל לחץ דם... למה?? כי... כי הנה יום הדין... ונתנה תוקף קדושת היום כי הוא נורא ואיום... אבל כשאני קורא שיחות מוסר על חודש אלול... מה אני רואה שם??

כן... זו הגישה הליטאינית!! להגיע מזוית של פלצות... אימת הדין...

אתה קולט?? במקום לקרא מסמך כמות שהוא ש-ההלו... יום הדין מתקרב ואלוקים מתחיל לסמן ימינה ושמאלה... לא!! במקום זה מה אני רואה?? יש פה גישה... יש פה סגנון מסוים איך לגשת ליום הדין... הראש העקום של דורנו התרגל לשמוע משפט ובמקום להקשיב לתוכן הענייני שלו, אנחנו עסוקים ב... מה רצה המשורר... לאן הוא חותר... ולאיהז פינה הוא רוצה להצמיד אותי... אנחנו יותר מידי התרגלנו לעמוד מול **התעלפויות אפילו לא בכיוון**... כי תבין: דורות הקודמים זה היה עובד ככה... אני אציג את זה בצורה הכי כנה וישייה ללא כל סדרק: הכל התחיל מזה שהמגיד מישרים היה צריך לחתן את בנותיו שהגיעו לפרקן... נו... מאיפה יהיה לו כסף לשלם נדוניה טובה... אין ברירה... צריך ליטול את מקל הנדודים ולהתחיל להתפרנס ממסירת דרשות... ואכן הוא התחיל להסתובב מעיר לעיר... וכשעברה השמועה שהמגיד הנודע הגיע לעיר... כולם התאספו והמגיד מישרים פתח במאמר חז"ל במנגינה מרטיטה... ואז הוא התחיל להוכיח אש וגפרית על ביטול תורה ועל לשון הרע, ויש דין ויש דיין ולא ידע האדם את עיתו כדגים הנאחזים במצודה... ואנשים יושבים ומקשיבים למאמרי חז"ל ומקשיבים לאמת הצרופה שיוצאת מפיו של המוכיח... ואז מתחילים הבכיות... וההתייפויות... ואז מתחילים ההתעלפויות... כי תשמע!!! זה לא צחוק!! חז"ל אומרים שבכל עת יהיו בגדיך לבנים!! שוב יום אחד קודם מיתתך ומי יודע מתי תצטרך להחזיר ציד... מה הפלא שיש התעלפויות... כי מה לעשות... המגיד מישרים אומר דברים נכונים!!! זה מאמרי חז"ל מפורשים!! והכי הכי: זו אמת צרופה ומה שנכון נכון...

אבל היום ? ? ? איפה... אם אותו מגיד מישרים היה מגיע ומתחיל לצטט לנו מאמרי חז"ל בהתעוררות עצומה ובקול בוכים... מה הייתה התגובה הטבעית שלנו?? אוהו... אני רואה שהמצב הכלכלי שלו באמת קשה... אם הוא תוך רבע שעה כבר מגיע לטונים כאלו גבוהים זה אומר שהוא באמת צריך הרבה כסף... אם הוא ככה נכנס בציבור בלי רחמים... סימן שהוא החליט ללכת על כל הקופה... **נכון זו תהיה המסקנה???** אה... אבל סו"ס הוא הרי הקריא חז"ל בשם רבי יוחנן!!! מילא המגיד מישרים בוכה פה ועושה אגאנאע 'הדלקה' כי הוא צריך לחתן ילדים... אבל מה תגיד ע'ר ל יוחנן... הרי זו מימרא של ר' יוחנן... ור' יוחנן כבר סיים לחתן את הילדים (וגם לקבור אותם בחייו...)

הנה לך את מחיר השפשוף שמאפיין את דורנו!! פעם האנושות הייתה יותר ישרה!! ממילא כשיהודי דיבר... הקשבת לו!! הקשבת בעיקר לתוכן הדברים!!! ל-מה שהוא אומר!! ואם הוא אמר דברים נכונים... אז ההלו... זה נכון... תעשה משהו... אבל היום???

פרשת ראה

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת כז' אב התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:49	19:39	20:28
18:48	19:37	20:25
18:50	19:39	20:27
18:48	19:38	20:26

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

כל ימיו היה הגה"ק רבי **עזרא עטיה** זצוק"ל נחבא אל הכלים. תמיד חיפש ללמוד במקומות שאינם מוכרים ורוב היום איש אינו בא לשם. פעם נכנס לבית כנסת כזה, והשמש שלא הכירו ביקש **לנעול את המקום**.
צעק על האורח שזה עתה נכנס, כי הוא מעכב אותו, וכי יפסיק את לימודו. רבי עזרא, שכבר היה ראש ישיבת "פורת יוסף", התנצל ובשקט יצא מן המקום. אפילו לא סיפר לאיש את אשר ארע. רק לאחר שנים נודע לשמש **מיהו האיש** שסילק, ובהתפעלות רבה סיפר כיצד בלי אומר ודברים, בענוה של אמת, יצא מבית הכנסת והלך לו...

בלילה עולה הנשמה והגוף נשאר אח"כ כששבה הנשמה אליו אומרת לו כל מה **שלמדה** בלילה בעולם

מין הקדוש **החפץ חיים** זצ"ל כתב בזמנו לאחד מגדולי העשירים בעולם, שמצבן החומרי של הישיבות ומוסדות התורה בגלילות רוסיה **קשה מאוד**, ובאם רוצה הוא לזכות לחיי נצה בעולם הבא יפריש בצוואתו מכספו מעט למען החזקת הישיבות, ומעט זה ודאי יהיה בגדר "מעט המחזיק את המרובה", שכן **תמיכה מועטת** שלו תספיק לזמן רב להחזיק את כל הישיבות דאו, והיה הח"ח זצ"ל בטוח שלא יסרב אותו עשיר להצעה מלהיבה כזו. אפס, לימים מת אותו עשיר, ונודע שלא הניח מנכסיו לישיבות מאומה. כשסיפרו זאת לח"ח זצ"ל קפץ מכיסאו ואמר: "ברור **אצלי שמשמים לא הסכימו** שתהיה זכות כה גדולה של החזקת התורה לאדם אחד, ובלבלה ההשגחה העליונה את דעתו שלא ייתן, כדי שתישאר לכל כלל ישראל, עשירים כדלים, הזכות בעסק התורה".

כותב הרמב"ם בהלכות תשובה: "... אבל עברות שבין אדם לחברו, כגון החובל בחברו או המקלל חברו או גוזלו וכיוצא בהם, אינו נמחל לו לעולם עד שייתן לחברו מה שהוא חייב לו וירצהו, אף על פי שהחזיר לו ממון שהוא חייב לו, צריך לרצותו ולשאול ממנו **שימחל לו**, ואפילו לא הקניט את חברו אלא בדברים צריך לפייסו עד שימחל לו... ואסור לאדם **להיות אכזרי**, אלא יהיה נוה לרצות וקשה לכעוס..."

לע"נ רחל ורסאלבו בת קלרה

רבי שלום שרעבי זצ"ל, צדיק נסתר, היה צורף זהב- עסוק שממנו התפרנס. רבי שלום נהג לעשר כל הכנסותיו. פעם אחת **הפסיד** רבי שלום סכום גדול. אבל במקום להצטער על הפסד הממון, עמד והפריש **מעשר לצדקה מן הסכום שהפסיד**.
וכל כך למה? הסביר רבי שלום: "המשנה אומרת: חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה... לכן, כפי שאני מעשר רוחים, כן עלי לעשר את ההפסדים

ראוי לו לאדם שיחשוש על דיבורו יותר מאשר על ממונו

הצלחה זה לא תמיד מה שרואים

אומר הגה"ק רבי **יוסף חיים** זיע"א בעל ה"בן איש חי" ידוע, כי התשובה היא רפואה לעולם. שנאמר "ארפא משובתם", **ועיקר התשובה** אשר תרפא את האדם היא, אשר תהיה בפה ובלב יחדיו: "בפיך ובלבבך לעשותו" שתהיה התשובה **אמיתית** מעומק הלב, ויהיה לה ביטוי בפה- בוידוי ובבקשת מחילה.

מנהיג שלא כדרך הטבע בניגוד למנהגו של עולם, כשמחפשים רב או מנהיג, אז התנאים הראשונים הוא שיהא **נואם מזהיר**, ואילו ביציאת מצרים כיון שהייתה שלא כדרך הטבע, רצה הקב"ה **שהמנהיג** שיוציא את ישראל, משה, יהיה גם שלא בדרך העולם.

על חשבון מי ... בכל שנה נהג הגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל לעשות כפרות בתרגולים בערב יום הכפורים באשמורת הבוקר, שהיא שעת רצון, כמנהג **האר"י** ז"ל. לאחר שנים, השוחט שלו פרש מעבודתו בגלל מצב בריאותו, ואז לקח הרב במקומו את אחד מתלמידיו.
מאז שינה הרב את מנהגו והחל לעשות כפרות **בשעה רגילה** של היום. תמה תלמידו על השנוי, וראש הישיבה הסביר: "השוחט הקודם היה רגיל לקום בשעת בוקר מוקדמת, אך אתה אינך רגיל ואיני רוצה **להטריחך**. הרי לא יתכן שאתנהג בחסידות על חשבונך..."

פעם אחת היה זאב אשר שוטט סביב עדר הכבשים. הוא **האיד פנים** לרועה ולכבשיו, ולא ניסה לפגוע בהם לרעה. בתחילה חשד הרועה שהזאב זומם לטרוף אותו, אבל כשעבר זמן רב ודבר לא קרה, החל הרועה להתיחס אליו כשכן טוב.
יום אחד נאלץ הרועה לעזוב את העדר לשעות אחדות, וביקש מהזאב שיפקח עין על הכבשים. ברגע שיצא לדרכו, **קפץ הזאב** וטרף כבשים רבות. כשחזר הרועה וראה את גודל האסון קרא: "זה עונשי על שנתתי את העדר ביד הזאב!!".
יצר הרע מלך זקן וכסיל וברב תחבולותיו **לא צריך יותר מהיסח דעת** אחד כדי לבצע את זממו "ישן אל תרדם קום קרא אל אלוקיך"

סיפר הגאון **רבי אליהו לוביאן** זצ"ל מעשה שזכר מימי נעוריו **חדש ישיום** בליבו: אחד הרבנים הגדולים, תלמיד חכם מופלג קיבל איגרת בה הוא נישאל **שאלה הלכתית**. הרב לא השיב לשאלה. כעבור זמן מה, פגש השואל את הרב ושאל אותו אם **קיבל את אגרותו**. השיב הרב בחיוב.

"מדוע אם כן", שאל ההוא **"לא השיב לי הרב על שאלתי?"** "כי סברתי שאינו מיועד ליי" - השיב הרב בפשטות - "אתה כתבת: 'לכבוד הרב הגאון הגדול...' ואני אינני רב גאון כי אם רימה ותולעה..." וסיים רבי אליהו את המעשה: "כך נהג אותו רב עניו, שלא בוש להביע את תחושותיו. בעוד מן העבר השני עומדים כאלו הבושים להביע את תחושותיהם כאשר ליבם סוער בקירבם מדוע אין מוסיפים להם תארים גדולים ומכובדים מאלו שמכנים אותם בהם, **הכבוד כחב בוער** בקרבם כאשר... אבל הקדוש ברוך הוא יודע את האמת ואוי לה לאותה בושה!"

לא ניתן לחזור ולשנות את ההתחלה, אך ניתן להתחיל עכשיו ולשנות את הסוף

"מדבר שקר תרחק"
 - אדם המתרגל לומר שקרים **מוסרים אותו** ביד מלאך שקרן. המלאך הזה מלווה אותו תמיד, ואינו **חדל מלרמותו** ומלווה לו על מצווה שהוא עברה ועל עבירה שהיא מצווה.

האמת הוא שבכל אחד מישראל נמצא **ניצוץ קדוש** אשר לא נמצא כמוהו אפילו בצדיק, רק שהבערת הניצוץ והתגלות האור תלוי בכל אחד ואחד, כמו כל **אבן יקרה** או מרגלית טובה שנמצאת עדיין בתוך הלכלוך והחומר הגם שסובב אותה מבחוץ, הרי אז אינה ניכר בכלל אורה וזיוה המוסתרת שם בפנים,

רק כאשר מזקקין ומנקיין אותה מן הלכלוך ושמים אותה במשבצת של זהב אזי היא מבהיקה ומאירה עד למאוד.

הדבר המסוכן להיות בלעדיו הוא - התקווה

לא רק לכבד הורים, לא רק להתאמץ לכבד הורים, אלא **להשקיע מחשבה** - מה ואיך אפשר להוסיף עוד ועוד בכבודם, **באיזה פרט** ניתן עוד ועוד לשמחם.

עין טובה-רפואה בדוקה ללב.

חינוך - מצע לצמיחה תפקיד החינוך מוטל על כל הורה, להשפיע על ילדיו, את הצרכים הגשמיים מחד, המזון, הבגדים, ושאר **הצרכים הנסייסיים**. ומאידך, את החינוך, את הערכים, את יסודות האמת, את אמות המידה. ובכדי להשפיע, ליצור קשר אמיתי של נותן ומקבל, טבע הקב"ה את הדברים כך, שהילד יהיה תלוי בהוריו, שיהיה זקוק להם כדי לקבל את צרכיו הבסיסיים. הקשר התלוי כל כך, הוא זה שמאפשר את **השפעת השפע** בכל התחומים, ונותן להורים את היכולת להעניק לילדיהם גם את השפע הרוחני לו הם זקוקים כל כך.

בתחילה העונה במחשבה ואחר כך במעשה.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלוהיך בכל מעשך ובכל משלח ידך" (דברים טו, י).

לכאורה ישנה כפילות בפסוק, **נתון תתן לו, מדוע לא הסתפקה התורה בעיוי תיתן לו, וביארו בזה רבותינו (ספרי קי"ז, הובא ברש"י) שישנה מצוה לתת אפילו מאה פעמים, וברבינו בחיי הוסיף שהכפל בא לומר שאם תתן יוסיף הקדוש ברוך הוא על ממונך ותחזור ותתן עוד.**

ומעשה בגאון רבי אליהו מוילנא (הגר"א) שפעם אחת בדרכו ראה עני שמקבץ נדבות בעת הקור הגדול השורר בחוץ, ריחם עליו הגר"א וחשש שיתקרר ולכן הוציא מכיסו סכום כסף גדול ונתן לאותו עני, לאחר שהלך כמה צעדים קדימה, חזר בחזרה ושוב הוציא מכיסו סכום כסף נוסף ונתן לאותו עני.

התלמידים שליוו את הרב לא הבינו את פשר התנהגות רבם ושאלו, **"רבינו, מדוע מתחילה לא נתן הרב לעני את מלא סכום הכסף שרצתה לתת לו, ומדוע היה צריך לעשות כן פעם אחר פעם?"**

השיב להם הרב, **"בתחילה נתתי לעני סכום כסף כיון שליבי כאב עליו שכך יושב בקור הגדול ומקבץ נדבות, ובנתינת הצדקה הרגעתי את ליבי, וזו לא הייתה נתינה בלב שלם עבורו, גם לי היה חלק בנתינה הזאת, אך הנתינה השניה הייתה ממש בשבילו, ולכן חזרתי ונתתי לו שוב"** וזהו שמורה לנו התורה הקדושה,

"נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו..", למה כתוב "נתון תיתן" פעמיים? הנתינה הראשונה - בגלל שלא ירע לבבך. והנתינה השניה - בשבילו ממש

ענת אלום לב בית ישראל

משוגע מגיע לבית חולים עם שתי כוויות בשני צידי הראש, שואל הרופא את המשוגע איך קיבלת את זה? המשוגע ענה לו: תוך כדי שאני מנהיך לי את הבגדים איזה מישוה התקשר והרמתי בטעות את המגהץ במקום את הטלפון, אז הרופא שואל, אבל איך קיבלת את השנייה? ענה לו המשוגע: **האיש התקשר שוב**

מפרש רבינו האור החיים הקדוש, שהתפילין נקראים 'חוקה', וכפי שנאמר 'ושמרת את החוקה' הזאת למועדה מימים ימימה', וזה הפירוש אם 'בחוקותי תלכו', שיש מצוה ללכת כל היום עם התפילין שנקראים 'חוקה', **אמנם רק בנאי**, שיכול ליהזר ולשמור על המצוות המיוחדות שיש בהם, שצריך ליהזר שלא יסיח דעתו מהם, וכיוצא בזה, וזה הפירוש 'ואת מצוותי תשמרו' **שישמרו** את אותם המצוות הנהוגות בשעת הנחת התפילין.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
 hamaor.net@gmail.com

בכל שנה היה הגאון רבי **אלחנן וסרמן** זצ"ל ראש ישיבת ברנובויץ, פונה אל הגבאי של הישיבה ומבקש ממנו בתחנונים **שלא יבד** אותו בעליה בימים הנוראים. תמה הגבאי על בקשתו המוזרה: "הרי אפשר שלא לכבד את ראש הישיבה בעליה ביום קדוש?!", טען. הסביר הרב: "הושש אני שלא **יבדקו בשמים** את פנקסי, ולכן אני מעדיף להישאר בשקט יחד עם כולם, בלי לעורר שאלות יתרות..."

אי אפשר להשיג דרך החיים ברגע אחד, אלא כאור נוגה- הולך ואור עד נכון היום.

מטופל במוסד לחולי נפש עומד להשתחרר אחרי מספר שנים שהוא היה מאושפז במקום. לפני יציאתו לעולם, מראיין אותו הרופא הבכיר כדי לוודא את תקינות בריאותו הנפשית, "מה אתה מתכנן לעשות אחרי שחרורך?" "אני חושב לחזור לעיסוק הקודם שלי אני הייתי חוקר פיזיקה גרעינית", מספר לו המטופל, "בעבר הייתי נתון ללחצים רבים הכרוכים בפיתוח כלי נשק, אך מעתה אני אתמקד רק בתיאוריה כדי להימנע מהלחצים." "יפה מאד", משיב לו הרופא שלו. "אני יכול גם ללמוד", הוא ממשיך, "יש סיפוק רב בגידול הדור הבא של המדענים." "אכן. מעולה!" "או שאני אכתוב", הוא מוסיף,

"חשוב שגם אנשים מחוץ לאקדמיה יוכלו להגיע לידע המדהים שיש לפיזיקה גרעינית להציע." "חשיבה נכונה בהחלט", מעודד אותו הרופא. "כן, ואם כל אלה לא יצליחו, **אני תמיד יכול להמשיך להיות קומקום**"

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אלינה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן נחש, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן ריינה, שלום בן אורה מוריי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן ברקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מרת הרב עובדיה יוסף בן גוריגיה**

אמן וואמן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן". יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש אלול תשפ"ד | גליון ר"ז

לרגל הילולא קדישא של כ"ק הגה"ק מטאהש זי"ע ביום ז"ך מנ"א

לפעול רפואה ולהמשיך חיים לבר ישראל יותר ניקל מלפעול שאר ישועות

השי"ת יעזור שהברכות שאנו מברכים זה לזה "א גוטע וואך, א געזונטע וואך" יתקיימו במילואן, שבני ישראל בכל מקומות מושבותיהם יהיו בריאים וחזקים, והחולים יתרפאו במהרה ברפואה שלימה.

והנה, יש סתירה ידועה בדברי הזוה"ק, בענין מסירת הפתקין שכתבו וחתמו לשנה החדשה. בפרשת צו (ח"ג ל"ב ע"א) איתא, כי הזמן הוא בהושענא רבא. ובפרשת ויחי (ח"א ר"כ ע"א) איתא, דהוא בשמיני עצרת.

ובספרים הק' נלאו ליישב סתירה זו כל אחד לפי דרכו. והרה"ק רבינו מהרי"א מקאמארנא זי"ע כותב על זה בפירושו זוהר חי (ח"ב דף שע"ח), כי כל הגזירות הקב"ה מוסר ליד בית דין של מעלה לדון ולפסוק עליהן, ודבריהם נגמרים והפתקין שלהם נמסרים בהושענא רבא, מלבד ענין "חיי", זאת לא מסר הקב"ה ליד הבית דין לגמור, כי חיי הוא בידא דמלכא קדישא בלבד, ואפילו אחר פסק בית דין הוא בידא דמלכא להפכו לטובה, וזאת נגמר בשמיני עצרת, כי חיים מושך הקב"ה עצמו ביום שמיני עצרת, עכדה"ק.

נמצא כי לפעול רפואה ולהמשיך חיים לבר ישראל, יותר ניקל מלפעול שאר ישועות, כי זה אינו תלוי ביד בית דין של מעלה, אלא בידא דמלכא קדישה לחוד, ושום מקטרג ומונע אינו יכול לגמור את זאת.

וכדי לפעול רפואה שלימה לחולי בית ישראל, אציעה נא עצתי, שנקבל עלינו כולנו יחד, לתקן את ההזנחה בענין עניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבא" כי אמרו חז"ל (שבת קי"ט ע"ב) כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, פרש"י שם, בכל כחו "בכל כוונתו".

לכן נקבל עלינו לכוון על כל פנים הכוונה הפשוטה, דהיינו "אמת הדבר שברכו והודו עתה לה", ויהי רצון שיקוים במהרה, ולכן טרם שהאדם מוציא מפיו מלת "אמן" צריך לכוין ולידע על איזו ברכה והודאה יענה עתה אמן, כדי שיוכל לכוין הכוונה הראויה.

(מתוך ספה"ק עבודת עבודה שיח"ק פרשת יתרו)

לע"נ האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה

אפשר להשיג הגליונות הי"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אב"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמטיל בן הר"ד משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

שירות מהיר ואיכותי

משלוחים לכל חלקי העיר

מחזורתנים

את ההזמנות תשאירו עלינו...

1,000 הזמנות + 200 הזמנות קטנות לחתן או לכלה + מדבקות "מזל טוב"

במחיר מיוחד של 600 ש"ח בלבד!

(אפשרות לעיצוב בתוספת מחיר, ניתן לקבל קטלוג דוגמאות במייל)

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

קצת כסף / מאות / חזרות / מקצים / למופע / מהמחיר / פלימיל / דפוס / ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>